Neuschloss Kornél

Művészet 1910. 357

–1914. 92

Neuschloss-Knüsli Kornél dr

műépítész

Zsód

Z

Bachó László: A magyar kir. honvéd Ludovika akadémia története. Budapest, 1930. 881. l. 882. l.

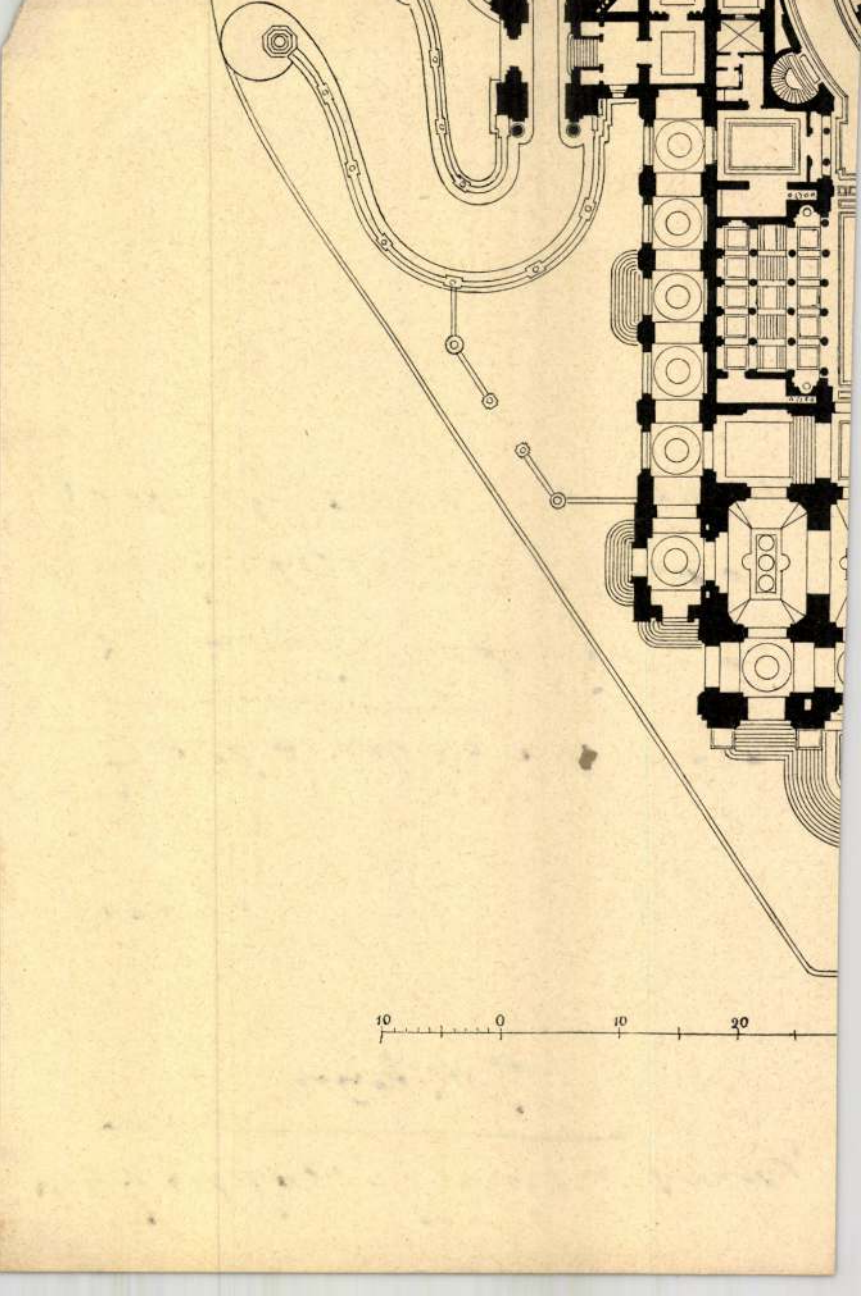
10
0
10
20

Neuschloss-Kniesli

Koriel

wód

Lex Magyarus

410. b. l.

Mercredi - Travail

Travail

Vers
à
Alex Mercy Jeu
Y/o. t. l.

Neuschloss-Kniesli

Kornél

nekr.

Magyar Művészet

1935. 128. l.

VASÁRNAP

5

Kath. F. 2. Miseric.
Prot. F. 2. Gotthard

HÉTFŐ

6

Kath. János ev.
Prot. Frida

KEDD

7

Kath. Gizella
Prot. Napoleon

SZERDA

8

Neuschloss-Knüssli
Kornél

bronzplakettje Szödy
Szilárdtól repr.

Képzőművészet

1930. 27. x. 45. l.

Neuschloss Konrad

Liber Apostrophorum

335, 1

KÁVÉ A LEGJOBB ITAL,
tehát ne legyen nap kávé nélkül!

Egy csésze reggeli kávét engedjen meg mindenki magának.

Ha még nem tartozna a mi kávévevőink közé, úgy kérjük, tegyen nálunk egy próbavásárlást. Kevés pénzért igen jó kávékeveréket kaphat. Tiszta, arómás szemeskávénak élvezetét ezért valóban mindenki megengedheti magának.

Kisérelje meg az alant felsorolt kávékeverékeink egyikét:

Neuschloss Knüsli
Koriol

egiten
Jul. 1864.

l.
Neuverzeti lexikon
561. l.

Neuschloss Kornél

Munsarnok ; Attila Körut 21.

1925. Tav. Eiall 136, 137, 144, 149

dr. Neuschloss Knüsli Kornél

1927. Tav. Eiall. 650

1928. Tav. Eiall. 245, 246.

Attila Körut 19

Zingerle III. 46.

NEUSCHLOSS Kornél építész

KIS Péter: A Nagymilla. + TOKODI
András: A Nagymilla geodéziai felmérése.
= Ép. – Tel. 1996/5 18–22. ill

– Alkotást, rekonstrukciót

Gîmbaş > Magyargombás
Gîrbău > Magyargorbó
Gîrbova > Szászorbó
Gîrbova de Jos > Alsóorbó
Gîrbova de Sus > Felsőorbó
Gîrceiu > Szilágygörcsön
Glésán Jánosné, Tótfalusi: Zsófia
Glatz, Theodor 34
Gligoreşti > Sósszentmárton
Glodeni > Marossárpatak
Goblinus erdélyi püspök 63, 165,
Gogánváralja > Újvár
Goganvarolea > Újvár
Goldenmarkt > Zalatna
Gombás > Marosgombás
Gombási András, Somkereki 55, 56,
- Domokos, András fia 55, 56, 26
- Domokosné: Somkereki Erdélyi G
Gorbó
- vár 293
Gorbó > Magyargorbó
Gorbó > Oláhgorbó
Goreni > Dedrádszéplak
Gorneşti > Gernyeszeg
Goss, Julius 528
Gosztonyi János gyulafehérvári pü
Gotfrid plb (Baráthely) 69
Göc (*Guch*), Ghiolţ; Doboka vm 395

NEUSCHLOSS-KNÜSLI Kornél építész

- Makó, postaépület, 1928 (ifj. Gyenes Lajossal)
- Gyléd, postahai 1930 — " —

Postaép 56. és ill.
59. és ill

Meisels Vilmos dr. szül. Munkácson 1858-ban, nős; orvos. A közegészség tanulmányozása céljából egész Európát beutazta; 1909. óta IV. ker. vir. biz. tag. A közgyülés egyik legszorgalmasabb tagja és a közérdekü, főképen közegészségügyi kérdések lelkes szószólója. A Charité poliklinika főorvosa, stb. L.: IV., Kecskeméti-utca 1.

Melkó Bertalan IV. ker. városbiró; a belvárosi kisiparosok és kiskereskedők körének elnöke és azok vezére. L.: IV., Egyetem-u. 2.

Meixner Emil, régi belvárosi patricius család sarja, előkelő ügyvéd az adókivető bizottság elnöke. L.: IV., Semmelweis-utca 10.

Mezei Lajos hosszu évtizedeken át volt a főváros tisztviselője és nyugalomba vonulása előtt az V. kerület népszerü, köztiszeletben álló elöljárója. Közéleti tevékenységét az a kerület (a III.) ahol állandóan lakik, azzal honorálta, hogy most az életerős öreg urat bizottsági taggá választotta. L.: III., Lajos-utca 183.

Mezei Mór dr., ügyvéd, publicista, született S.-A.-Ujhelyen 1836-ban; tanulmányait Budapesten végezte; 1861-ben az országos izr. magyar egyesület titkára, majd az Izraelita Közlöny szerkesztője lett. Hazafias s nemzeti müködéséért a provizórium idejében katonai törvényszék elé állitották, de a sulyosabb büntetéstől megmenekült azzal, hogy eltiltották a szerkesztéstől; 1864-ben megkezdhette a zsidók elől akkor még elzárt ügyvédi gyakorlatot. Az alkotmány helyreállitása után élénk puplicisztikai tevékenységet fejtett ki a zsidók emancipációjának érdekében; később az u. n. neolog-párt elnöke lett. Wahrmann Mór elhalálozása után 1893-ban Lipótváros országgy. képviselőjévé választották és Sándor Pállal szemben kisebbségben mradt. Jelenleg az orsz. izr. iroda elnöke. L.: V., Nagykorona-u. 13.

Mezei Sándor dr., ügyvéd, szül. Sátor-AljaUjhelyen 1849ében, 21 év óta bizottsági tag, a jótékonysági és adóügyi bizottságokban müködött. Az adókivető bisebbségben maradt. Jelenleg az orsz. izr. bizottságnak is tagja. A Glückstáhl-párt régi előkelő tagja stb. L.: V., Nagykorona-utca 13.

Minke Béla, fővárosi igazgató-tanitó, Kőbánya társadalmi é'etében előkelő szerepe van. Tagja az Erzsébetvárosi Körnek is. A tanügyi szakirodalom terén számottevő munkásságot fejt ki. L.: X., Kápolna-u. 3.

Misura Mihály, ismert nevü és jóhirü kocsigyáros a Józsefvárosi Kör egyik oszlopos tagja. Több éven át volt bizottsági póttag. A józsefvárosi kör egyik köztiszteletben álló tagja. A VIII. kerület társadalmi életében szép szerepe van. Több kulturális és jótékony egyesület tagja; a kerület érdekeinek buzgó képviselője. L.. VIII., Táncsics-utca 4.

Mittelmann Bernát dr., óbudai jónevü orvos. L.: III. Lajos-u. 114.

Molnár Ferenc, szül. Budapesten, 33 éves, iró és hirlapiró, az irói gárda egyik leggeniálisabb, ünnepelt tagja Az Ördög, Testőr, Liliom, Farkas c. kitünő, nagysikerü darabjaival nemcsak Európa nagy szinpadjain, hanem Amerikában is dicsőséget szerzett az egész magyar nemzetnek. A Pesti Hirlapban hetenkint megjelenő Vasárnapi Krónikái, tárcái és egyéb irod. müvei ma a legnépszerübbek és legolvasottabbak. A magyar szerzők egyesületének elnöke, kitünő szónok. A demokr. párt jelöltje volt és a közmüvel. bizottság tagja stb. L.: III., Zsigmond-utca 20.

Morzsányi Károly dr., szül. 1847-ben Budapesten; ügyvéd 1874-ben lett; 1892 óta rövid megszakitással az Erzsébetvárost képviselte az országgyülésen. A fővárosi ügyekben nagy lelkiismeretességgel már 1874 óta vesz tevékeny részt. 1875 óta elnöke az Erzsébetvárosi Polgári Körnek. L.: II., Házmán-u. 10. (Bartos-villa.)

Müller Antal, nagyvendéglős, szül. Budapesten 1860-ban, 1904 óta bizottsági tag. Több kitüntetése van, József főherceg és Auguszta főhercegnő udvari szállitója. L.: IV., Kecskeméti-utca 13.

Müller József ujlaki. Szül. 1850. Szepes-Olaszin, keresk. akadémiát végzett, 1872 óta az ujlaki téglagyár r.-t. vezérigazgatója, az óbuda-ujlaki takarékpénztár r.-t. elnöke; számos vállalat, kulturális és jótékonysági intézet igazg. tagja. Óbuda társadalmi életében igen szép szerepe van. L.: V., Akadémia-utca 9.

Nagy Andor, szül. Buzitán 1866-ban, nős, kereskedelmi akadémiát végzett részvénytársasági igazgató, tőzsdetanácsos, és az adókivető bizottság tagja. Hosszabb jogi és kereskedelmi tanulmányutakat tett. 1906. óta V. ker. sz. vál. biz. tag. A középitési, közgazdasági és katonai bizottságban müködik. A Lipótpárosi demokratakörnek alapitója és elnöke volt; az Erzsébet Népakadémiának és az V. ker. Munkásgymnáziumnak egyik alapitója és igazgatósági tagja. Számos kulturális és közjótékonysági intézmény vezető tagja. L.: V., Bálvány-utca 19.

Nagy Mór, szül. 1865-ben Miskolcon, nős. A Szt. László-nyomda igazgatója és tulajdonosa. A nyomdászat terén kiváló szakember. A Hüvös-pártnak egyik leglelkesebb és legönzetlenebb tagja. Több kulturális és jótékonysági egylet tagja. L.: Röck Szilárd-utca 28.

Nádor Lajos. A Wörner J. és társa gépgyár igazgatója. A Józsefvárosi Kör és a szabadelvü-párt egyik legrokonszenvesebb előkelő tagja. Előbb póttag volt, 1911 óta rendes tag. Több bizottságban müködik. Tevékeny részt vesz a községi életben és a közgyülésen is a közérdekü ügyek iránt állandóan intenziven, lelkiismeretesen érdeklődik. L.: VIII., József-utca 23.

Nessi Gyula, kéményseprő-vállalkozó szül. Budapesten 1864-ben. Budapesten kereskedelmi iskolát végzett, 1900 óta bizottsági tag, közlekedési, kórházi és temetőügyi bizottságban müködik; iskolaszéki tag; számos jótékony intézet ügybuzgó tagja, nagy jótékonyságáról közismeretes; a szegény-ügy rendezése körül kiváló érdemei vannak. Az adókivető bizottság tagja, az Erzsébetvárosi bank és takarékpénztár választmányi tagja. L.: VII., Wesselényi-utca 15.

Neszmélyi Lajos, nős, a Kanczer-féle ólomgyár ügyvezető igazgatója. A terézvárosi demokrata párt egyik kiváló tagja; főképen az óriási területen fekvő kültelki lakosság érdekében teljesitett üdvös munkássága, a kültelek fejlődése, szabályozása körül elért szép eredmények által szerzett nagy érdemeket. Számos kulturális, társadalmi és jótékony intézet tagja. A többi között elnöke a terézvárosi III. számu iskolaszéknek is. L.: VI., Teve-utca 29.

Neumann Árpád dr., ügyvéd, nős, szül. Siófokon, az ügyvédi oklevél elnyerése után nagyobb tanulmányutat tett Londonban, Párisban, Lisszabonban és Rómában, ahol különösen a városi ügyek tanulmányozásával foglalkozott; 1906. óta biz. tag, iskolaszéki tag; előkelő szerepe van a Belváros társadalmi, valamint politikai köreiben és a legutóbbi országgyülési választások alkalmával a függetlenségi párt egyik vezérembere volt. Nyolc évvel ezelőtt már póttag volt. L.: IV., Kaplony-utca 3.

Neuschloss Kornél dr., szül. Budapesten 1864-ben, nős, műépitész, egyike a főváros legelőkelőbb épitészének, orsz. középitési tanácsos, aki a községi életben tevékeny részt vesz, mint műépitész szaktekintély. Hét évig volt tanulmányuton Svájcban, Francia-, Német- és Olaszországban. A főv. őt bizta meg az állatkert ujjáalakitásának az épitési rész főfelügyeletével és a tervek elkészitésével. Neuschloss ennek a feladatnak lelkiismeretesen és kiválóan felelt meg, ugy, hogy a közgyülés ezért elismerést és köszönetet szavazott. A II. ker. I. sz. iskolaszék elnöke.

Gutbi J. Főv. almanach, 1913–15.

közhasznu tevékenységet. Elöszeretettel turista és a közjótékonyság terén intenzive müködik. L.: II., Ilona-utca 22.

Nigrinyi György dr., szül. Budapesten 1859-ben. Ügyvéd, a pesti evang. egyház választmányi tagja. Mint jogász vezetője volt az egyetemi ifjuságnak; a budapesti ált. villamossági r.-t. ügyésze, egyike az ország legösebb nemeseinek, a Saskör igazg. tagja. A Belváros politikai, társadalmi életében szép szerepe van. A közgyülésen számos közérdekü kérdéshez szól hozzá alapos ismerettel. A magyar turista egylet elnöke. Hosszabb külföldi tanulmányutat tett. 1903 óta sz. v. biz. tag; a közlek. biz.-ban müködik. L.: IV., Kossuth Lajos-utca 3.

Novák István sz. 1857-ben B.-Szakálason. Tanulmányait a Pázmáneumban végezte; elöb Nagymaroson, majd Komáromban volt káplán s 28 év óta az Erzsébetváros népszerü, jótékonyságáról ismert apát-plébánosa. Az erzsébetvárosi polgári körnek, ugyszintén az EMKE-nek és a FMKE-nek tagja; a Szent István-Társulat alapitó tagja, a gyermekfelruházó egylet alelnöke, stb. 1906 óta sz. v. biz. tag; a képzömüv. biz.-ban müködik. L.: VII., Szegényház-tér 8. szám.

Novák Nándor dr., ügyvéd agilis tagja az V. kerületi Glückstahl-pártnak és tagja az adókivetö bizottságnak is stb. 1909. óta sz. v. biz. tag; a közokt. és közrend. biz.-ban müködik. L.: V., Tükör-utca 5.

*

Okányi Imre hentesáru és szalámigyáros, szül. Szakolczán (Nyitra m.) 1865-ben, tekintélyes budai iparos, aki nyolc év óta tagja a törvényhatósági bizottságnak, a katonaü.-, közélelm. biz.-ban müködik. Fizetéstl árvaszéki ülnök. L.: II., Retek-utca 3. sz.

Okolicsányi Gyula okolicsnói bankigazg. a Jelzálog Hitelbank jogtanácsosa, szül. Luczfalva (Nógrád m.) 1852-ben. Többször tett hosszabb tanulmányutat. A tisztviselötelepi kaszinó elnöke közgyámi körzeti elnök, a nógrádm. ev. egyházm. felügyelöje, a hadsegélyzö helyi biz. elnöke. A közgyülés több üdvös inditványát honorálta. A háboru kitörése óta minden jóték. akcióban igen tevékeny részt vesz; a hadbavonultak családját gyámolitó X. ker. biz. elnöke, a X. ker. hadijövedelme összeiró biz. elnöke; a tisztviselötelepi 48-as függetl. párt elnöke stb. stb. 1891 óta sz. v. biz. tag; a jogügyi és közokt. biz.-ban müködik. L.: X., Delej-utca 10.

Oláh Dezső dr., ügyvéd, szül. Szegeden 1871-ben, tagja a Lipótvárosi Glückstahl-pártnak; kilenc évvel ezelött póttagnak választották és mint ilyen jutott be a törvényhatósági bizottságba, a jogügyi és közleked. biz.-ban müködik. Elöadója az V. ker. biz.-tagok értekezletének. A közlekedési kérdésekhez a közgyülésen nagy rátermettséggel szól hozzá. Ismételten tanulmányozta Bécs, Berlin, Charlottenburg és München közigazg.-át, föképen a közleked. terén. Az ügyv. kamara választm. tagja; több jóték. egyel. igazg. tagja, az V. ker. jóték. egyl. ügyésze, s a közgyámi körzet elnöke. A Feld-szinház, Népopera, papnövelde-u. iskola telke, V. V. Vasut tisztv. szervezet stb. ügyben fontosabb inditványt tett. Politikája radikális ellenzéki. A háboru alatt inditv. tett az elesett ügyvédek özv. és árváinak ellátása érdekében, s ezt most tárgyalják. L.: V., Rudolf-rakpart 3.

Ott Ádám dr., prelátus, apát, esperes plébános, egyházi iró, szül. Budapesten 1843-ban, iskoláit ugyanott és Bécsben végezte; Budapesten tudorrá avatták, 21

Nádor Lajos. A Wörner J. és társa gépgyár igazgatója. A Józsefvárosi Kör és szabadelvü-párt egyik legrokonszenvesebb elökelö tagja. Elöbb póttag volt, 1912 óta rendes tag. Fizetéstl. árvaszéki ülnök. Tevékeny részt vesz a községi életben és a közgyülésen is a közérdekü ügyek iránt állandóan intenziven, lelkiismeretesen érdeklödik. A jótékony intézmények lelkes pártolója. L.: VIII., József-utca 23.

Neruda Nándor ifj., a Neruda Nándor ismert gyógyszerkereskedö cég egyik tulajdonosa. 1909 óta pót. 1916 óta rendes vir. biz. tag. Jelenleg mint föhadnagy szolgálja hazáját. L.: IV., Kossuth Lajos-u. 10.

Nessi Gyula, kéményseprö-vállalkozó szül. Budapesten 1864-ben. Budapesten kereskedelmi iskolát végzett, 1900 óta sz. v. bizottsági tag; közp. választ.-ban, közlekedési és közokt. bizottságban müködik; iskolaszéki tag; a szegény-ügy rendezése körül kiváló érdemei vannak. Az adókivetö bizottság tagja. Az Ehrlich-párt egyik vezére. L.: VII., Wesselényi-utca 15.

Neszmélyi Lajos, a Kanczer-féle ólomgyár ügyvezetö igazgatója. A terézvárosi demokrata párt egyik kiváló tagja; föképen az óriási területen fekvö kültelki lakosság érdekében teljesitett üdvös munkássága, a kültelek fejlödése, szabályozása körül elért szép eredmények által szerzett nagy érdemeket. 1906 óta sz. v. biz. tag; a közokt. biz.-ban müködik. Több izben volt hosszabb külföldi tanulmányuton. Számos kulturális, társadalmi és háborus jótékony intézet tagja. A többi között elnöke a terézvárosi III. számu iskolaszéknek is. L.: VI., Teve utca 29.

Neumann Árpád dr., ügyvéd, szül. Siófokon, az ügyvédi oklevél elnyerése után nagyobb tanulmányutat tett Londonban, Párisban, Lisszabonban és Rómában, ahol különösen a városi ügyek tanulmányozásával foglalkozott; 1906. óta sz. v. biz. tag, iskolaszéki tag; a középit. biz.-ban müködik elökelö szerepe van a Belváros társadalmi, valamint politikai köreiben és a legutóbbi országgyülési választások alkalmával a függetlenségi párt egyik vezérembere volt. A háboru kitörése óta mint föhadnagy szolgálja hazáját. L.: IV., Ferenc József-rakpart 17.

Neuschloss Kornél dr., szül. Budapesten 1864-ben, kir. tanácsos, müépitész, egyike a föváros legelökelöbb épitészének, orsz. középitési tanácsos, aki a községi életben tevékeny részt vesz, mint müépitész szaktekintély. Hét évig volt tanulmányuton Svájcban, Francia-, Német- és Olaszországban. A föv. öt bizta meg az állatkert ujjáalakitásának az épitési rész föfelügyeletével és a tervek elkészitésével. Neuschloss ennek a feladatnak lelkiismeretesen és kiválóan felelt meg, ugy, hogy a közgyülés ezért elismerést és köszönetet szavazott. A II. ker. I. sz. iskolaszék elnöke, a bp. ref. egyház presbytere. A háboru kitörése óta katonatiszt. 1906 óta sz. v. biz. tag; a középit. biz.-ban müködik. L. II., Batthyány-u. 4.

Németh Imre dr., szül. Bélfenyéren (Bihar m.) 1854-ben, nös, elökelö budai ügyvéd. Föld- és néprajzi, inkább turistaságból járta be Magyar-, Osztrák-, Német-, Francia-, Olasz-, Svéd-, Norvég-, Dánországokat, a Svájcot, Afrika tengerpart vidékét, Spitzbergákat a jéghatárig és Spanyolország egy részét. Bizottsági tag volt 1909 végéig, akkor mint a kerület országgyülési képviselöjét elejtette az a párt, amelyiknek sem akkor, sem azóta nem hódolt be, az elött két ciklusban volt. 1877 óta a II. kerületben bizottsági tag, itt választották meg most is, de utánjárás nélkül. 36 évi ügyvédkedése dacára nem tudott a virilis névsorba bejutni. Az utóbbi idöben föképen a népélelmezö bizottságban fejt ki

Gyoki J. Föv. Almanach
1916–18.

Neuschloss-Knüsli
épület

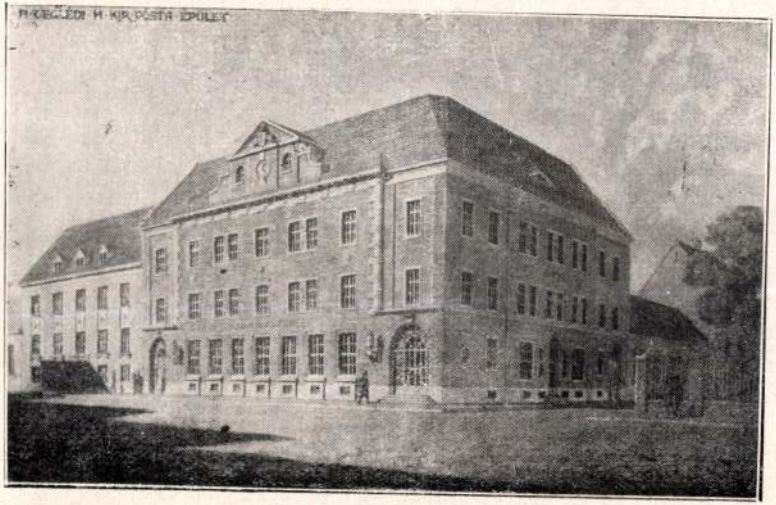

Neuschloss-Knüsli és ifj. Gyenes Lajos: MAKÓI POSTAÉPÜLET

Képzőművészet
1928. II. f.

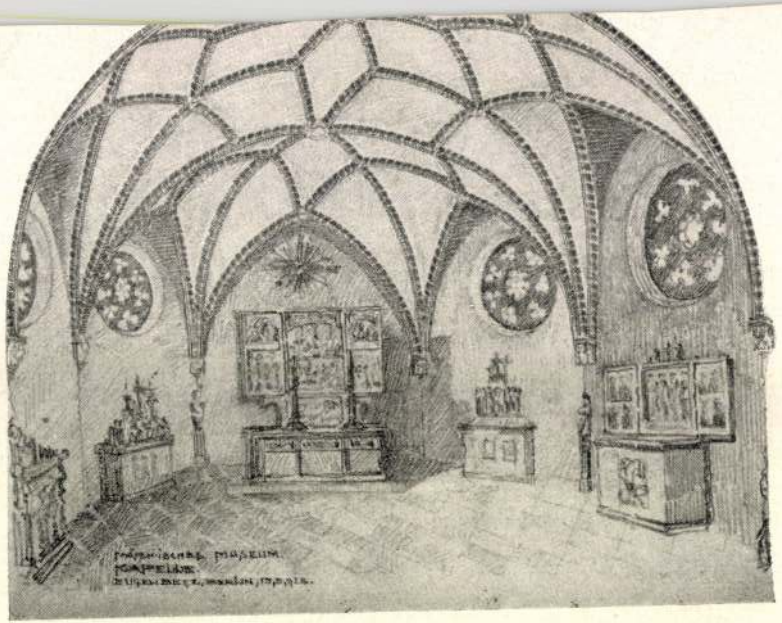

Becz Jenő: KÁPOLNA

Neuschloss Kornél dr

* 1864. Budapesten, kir-
tanácsos, műépítész. Hét
évig volt tanulmányúton Svaje-
ban, Francia, Német- és
Olaszországban. A főv. ót-
borta meg az állatkert újjá-
alakításának az építési
rész főfelügyeletével és
a tervek elkészítésével
(Wien esten) Nemek
megfelelt, a közgyűlésnek
elismerését és köszönetét
szavarta. A háború
kitörése óta katonatiszt
1906. szfv. bvi tag.

Gúthi 67

Görgy Demeter II-34

316

1907. július 1.

Számvevőségnek: Wosinszky Mór orsz. felügyelő miskolczi, máramarosszigeti, szatmári és nyíregyházai utiszámlája érvényesítés végett áttétetik (454/1907.)

Wouter

4584. ~~W~~ Verschuur:

Sz. Amsterdamban 181

A ~~H~~ legelőn.

~~[illegible]~~.

Egy balrafordultan
előtt egy bakkecske ~~le~~
fa közelében. A sík
melyet lombos fák ves
a hol egy megrakott
magasban két mad
balról: „W. Verschuu

Fa,mér.36.5:45 cm.-- Le
Gróf Andrássy Dénes hagyomány
A Magyar Nemz. Muzeum öröklet
~~1913 április 23-án /2046-913/~~
30-án /245-914/.

Kif 425

NEUSCHLOSS-KNÜSLI *Kornél*, építész, bölcsészdoktor (* 1864), a budapesti új állatkert főbb épületeinek s a Győr—Sopron—Ebenfurti vasút előkelő architektúrájú budai székházának tervezője. Több éven át Gyenes Lajos építésszel (l. o.) dolgozott együtt; közös alkotásuk az Attila-körúti Bethlen-udvar.

nem ez, hanem
bövebben jelent
meg
lásd
E. G. II 201 l

Neuschloss Kornél

Major Máté publikálja a "Magyar Művészi Munka" társaság alapító iratát, melynek fotokópiáját Vágó Pétertől kapta meg. Az irat aláírói: Lechner Ödön, Kozma Lajos, Vágó József, Jonas Zsigmond, Földes Béla, Wälnai Béla, Schreiber Mihály, Fónes Buck Vilmos, Lajta Béla, Janszky Béla. A végrehajtó bizottság tagjai Jonas, Lajta, Wälnai, Vágó és Neuschloss Kornél. Kelt 1913. júl. 23.

Magyar Építőművészet, 1969. 2.sz. 53. l.

Neuschoss-Knüssli Kornél MDK

Jubiláris épitészeti kiállitás a Mücsarnokban.
Épitőmesterek Lapja. A Munkaadó. 1934. dec. 13.

Neuschloss

Katol.Szemle.1931.I.295-301.l.

MDK

Neuschloss

A Képzőművészek Egyesülete díjai. Pesti Napló, 1939. febr. 26.

M.D.K.

Neuschloss Kniüsli Kornél, építész

1312-ben épült állatkerti csarnokának tervei a fényképei szerepelnek a XII. nemzetközi építész-kongresszus Nemzeti Szalonbeli tervkiállításán. 1930. szept. 8-15.

Magyar Vilmos: A XII. nemzetközi építészkongresszus tervkiállitásának mérlege

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. ~~1xxx~~ 1930. 64.köt. 381.old.

MDK

Neuschloss

Az országház épitésénél az asztalosmunka egy részét vállalta.

Galgóczy István: Az új országház főbb vállalkozói.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 318.l.

MDK

Neuschloss, müépitész

/Első szinvonalat képvisel/

Különleges rendeltetésü épületek alkotója.

Pipics Zoltán dr.: A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitása. U.M.1934 dec.8. 21.1. Mücsarnok.

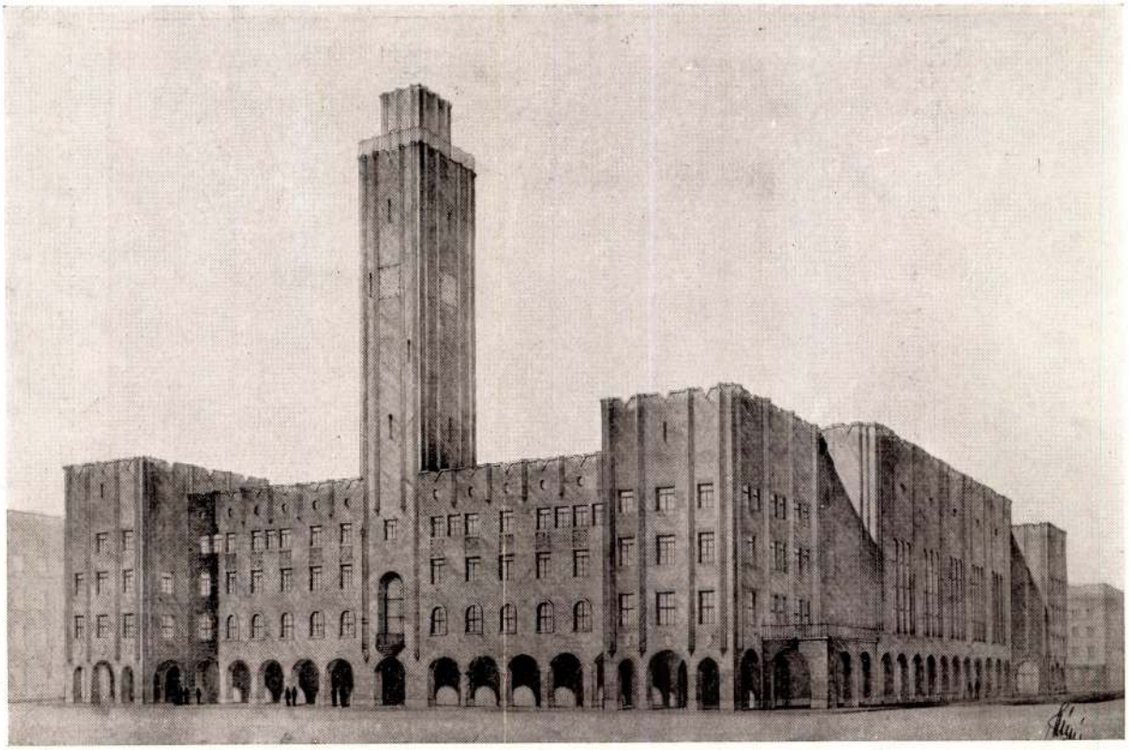

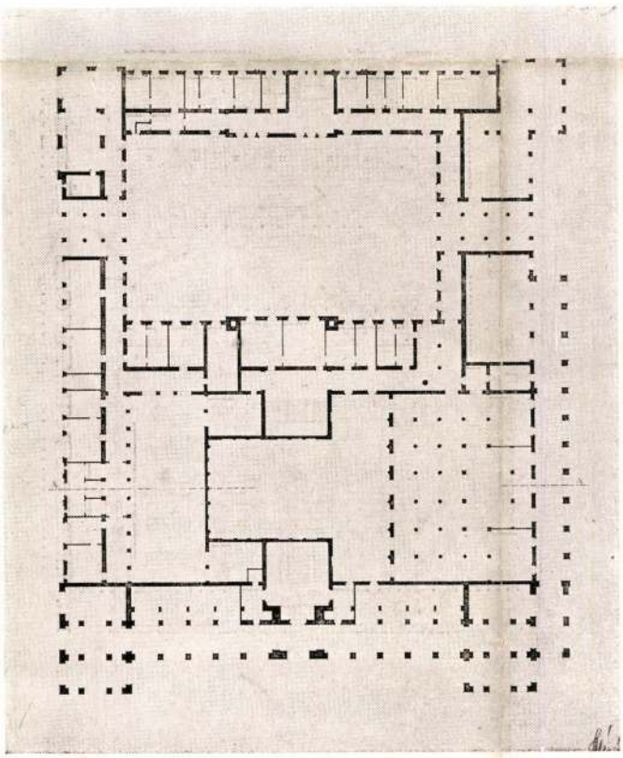

A DEBRECENI VÁROSHÁZA PÁLYATERVE
RERRICH BÉLA: MEGVETT TERV

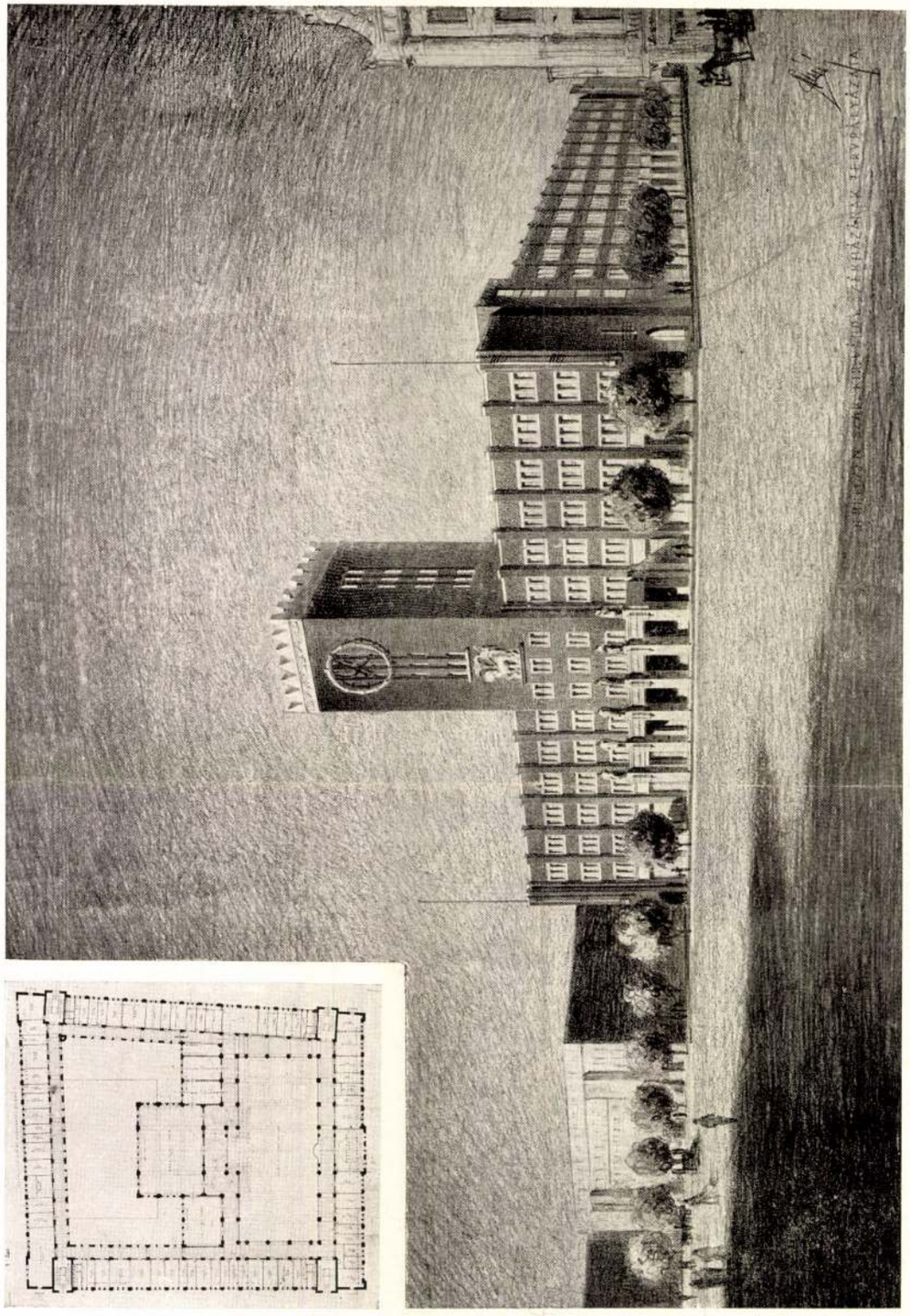

A DEBRECENI VÁROSHÁZA PÁLYATERVE

DR. NEUSCHLOSS KORNÉL ÉS GYENES LAJOS: III. DÍJ

Magyar Építőművészet 1931. 4-6. sz.

(A debreceni városháza tervpályázata.)

MDK

Neuschloss-Knüsli Kornél, ép.müvész

megh. Budapesten márc.26.-án.

Bár eklektikus épitészet szellemében nevelkedett megértéssel vett részt az épitészett uj és ujabb alakulásában. Egy modern szerkezetü felhökarcolót 1932-ben állitott ki.

Tervezte a verseny-utcai póstát.

Zimonyban is ilyen munkát végzett.

A honvéd -lovagló iskolát. Ekkor még mérnök-hivatalnok volt.

Magy. Müvészet.1935. 128.l.

M.D.K.

Neuschloss Károly és fiai

hivitelezésében az 1885 évi Orsz. Kiállitáson felépült Egészségügyi Pavillon faépületet körli a lap egy tanulaki képpel.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1885. XIV. évf.

jun. 21. sz. 133. old.

MDK

Neusschloss Károly

famunkák

Laurisin L: A m. Operaház. 1941. 34. l.

M. D. K.

Neuschloss Károly és fia
ács cég.

A budapesti értéktőzsde ácsmunkáit a cége
készítette.

A budapesti arú és értéktőzsde a Szabadságtéri palotája
felépítésének története és az épület műszaki leírása. 20 l.
Budapest, 1908.

MDK

Neuschloss Károly ács

A bpi börze uj palotája. Épitő Ipar, 1905. 45.sz.
369 l.

Neuschloss Károly

és fia

l.

Közlesskiáll

230 l.

240 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Neuschloss K. és fia

építész és építőmester

Földvary László minta

szőlőszetének pavil-
- lonja

Haggenmacher-fele
sörcsarnok

Bálezrkiáll

Neuschloss Károly és fia

cod

Bálint Zoltán:

Az ezredéves kiállítás architekturája. Bécs 1897. 13. l.

3196. C.

Sz. Houg Bucksban, London
† Düsseldorfban 189

Rokkant a kandallónál

Beretvált arczú és ela
lévő kandallónál melegszik
koczkás kendővel letakart asz
sását. Jobb kezével a szék k
ben pipát tart, az asztalra tán
takaróval födte be és háta
Öltözete: kék házisapka, sárg
piros ujjú mellény, harisnya, c
vendége pedig, ki a magával

végére kalapját akasztotta, a k
törülköző lóg, hosszú kabátot, té
és csatos czipőt visel. Az aszt
tartó van. A háttérben középütt a
láthatók. Jelzése alól balra: »

Fa, méretei 52·5 : 63·5 cm.
1600 K. — Gillming Hermina
(426–905). — Az adományt elfo
101406–905 sz. leirat (755–90
ruár 6-án (30–906).

Gj.
Gillming
1905

Neuschlosz Károly és fia

terverte és épitette a magyar sörfőzde rt. sörcsarnokát

Vonatkozási szám	Kel 1885 I. k. 1. f. 50. l.
Az elintézés napja	

A beadvány száma	Beérkezett	**Beadó neve és a beadvány kelte**

Neuschloss Károly és fia

cég tervezte és kivitelezte a kiállítás hangversenycsarnokát

Kel 1885

I. k. 1. f. 44. p.

tervezte és kivitelezte az időleges kiállítások csarnokát.

M. o. 44. p.

BOROSS GYULA M. KIR. VÁMŐR SZÁZADOS

ÉS

SVARBA ANTÓNIA

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

BUDAPEST, 1928 ÁPRILIS 9-ÉN

LAKÁS: I. KER., ERCSI-ÚT 9.

KLEIN SÁNDOR, BUDAPEST.

Neuschlosz Kei fia

épitesek

l.

Közlezskiall

-970 -

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

LEGÚJABB PÁLYÁZATOKBÓL

BAÁR—MADAS REF. LEÁNYNEVELŐINTÉZET PÁLYATERVE

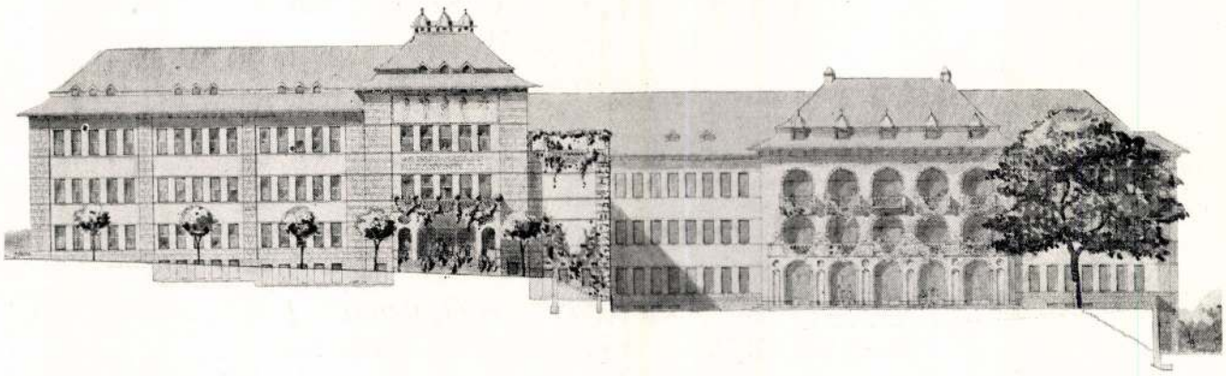

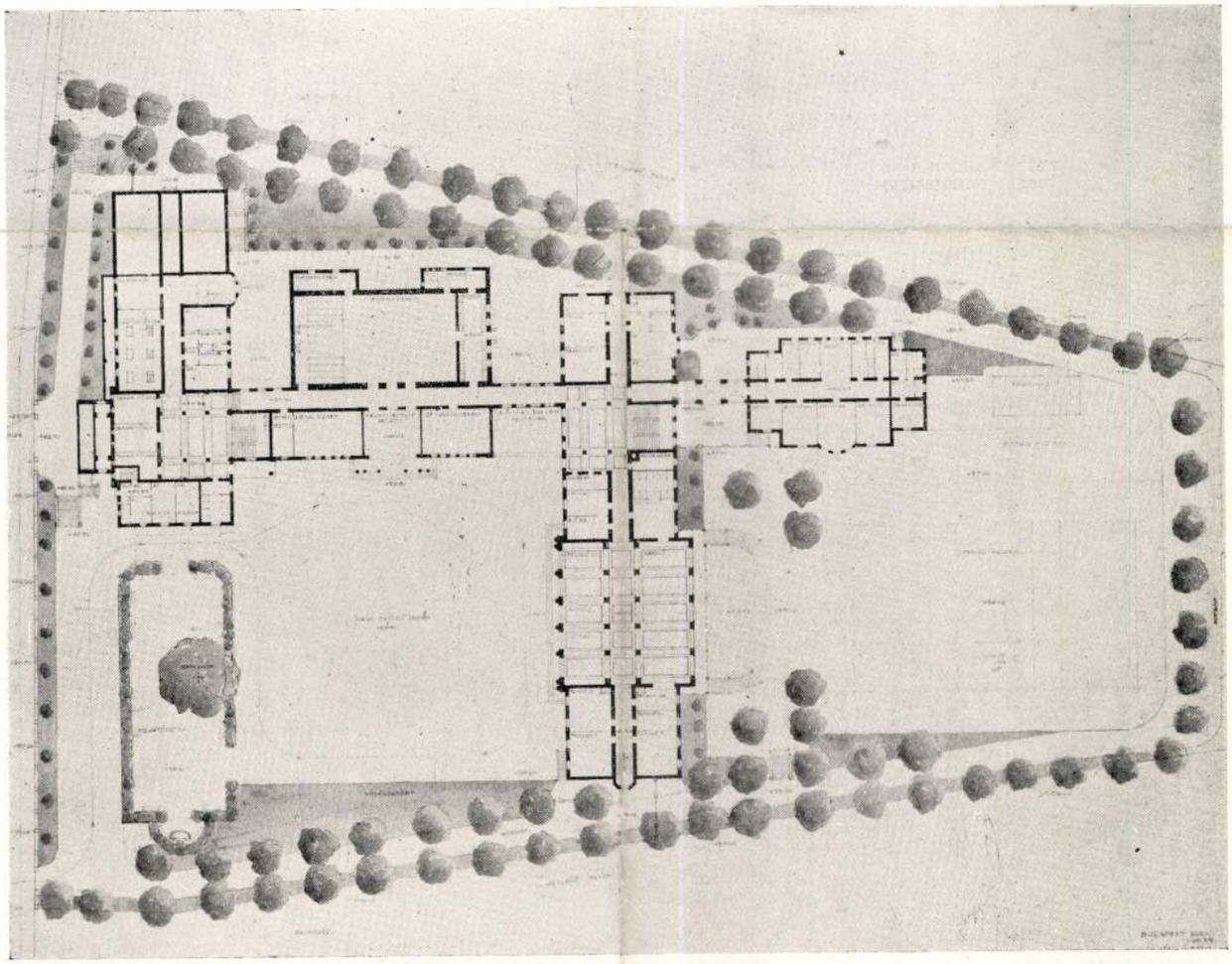

TERVEZŐ: MEDGYASZAY ISTVÁN

BAÁR—MADAS REF. LEÁNYNEVELŐINTÉZET PÁLYATERVE

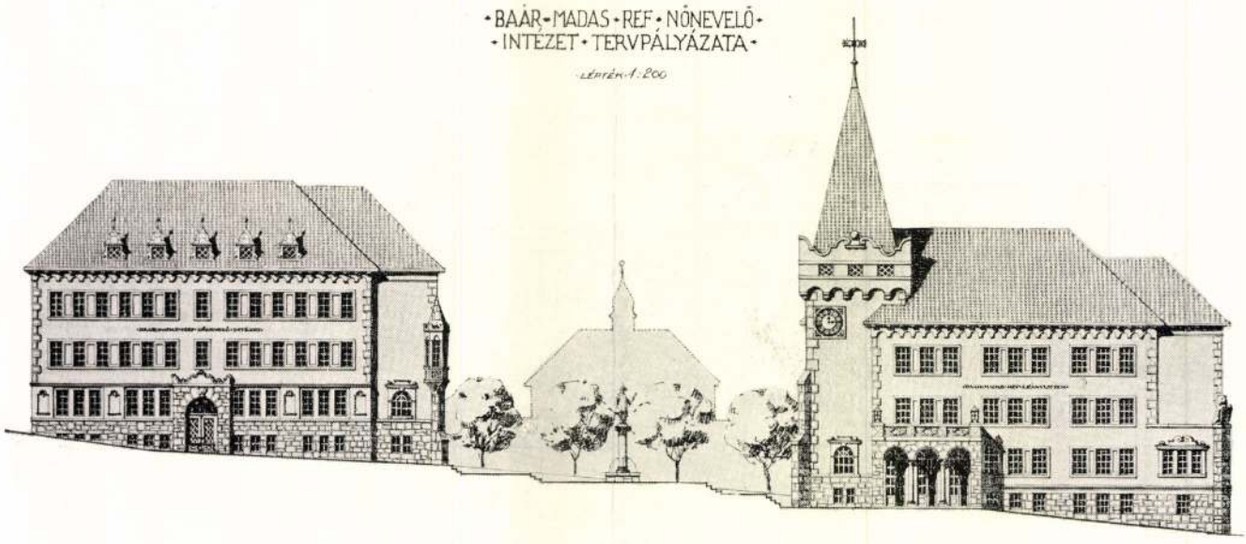

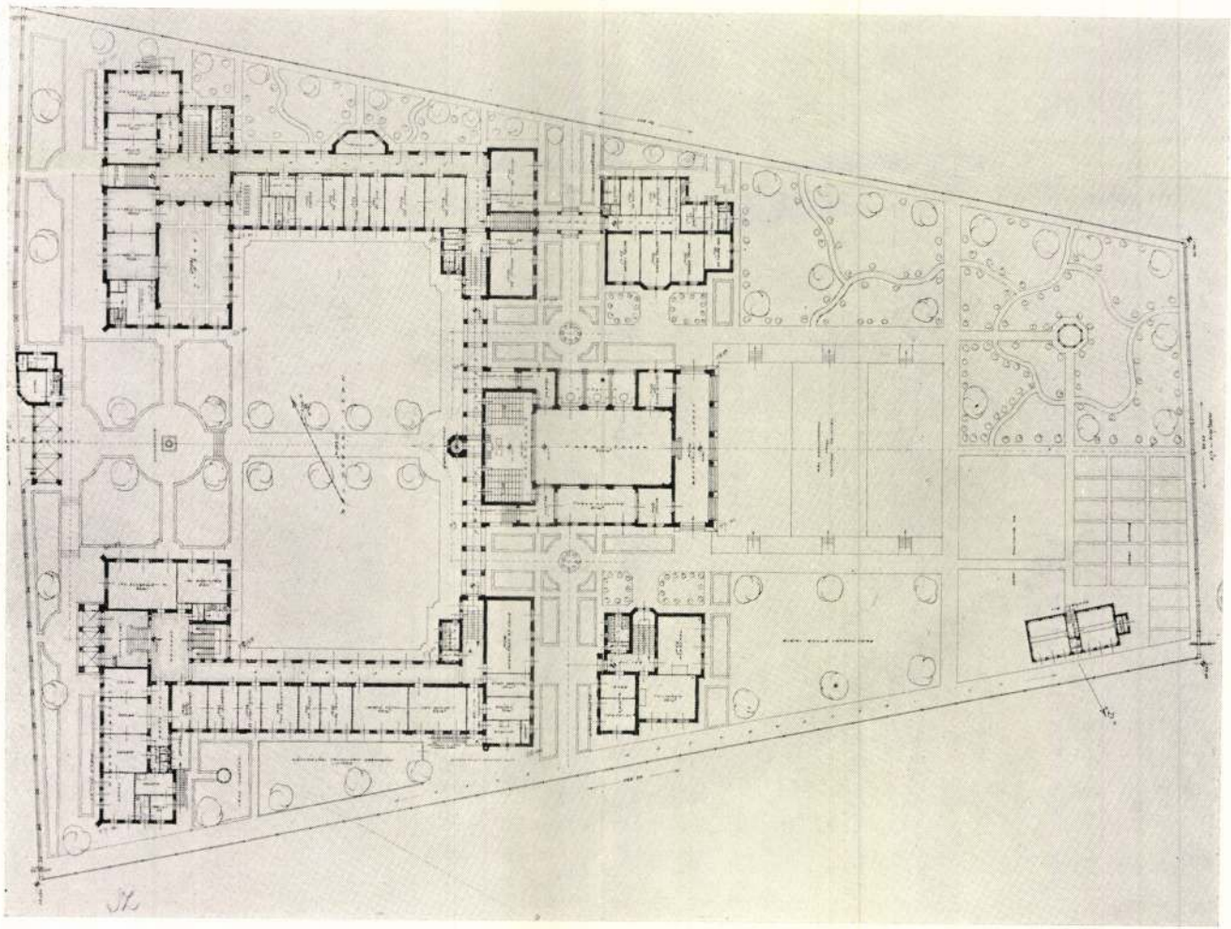

TERVEZŐK: DR. NEUSCHLOSS-KNÜSLI KORNÉL ÉS IFJ. GYENES LAJOS

Tér és Forma
1928. I. évf. 7. sz.

Neuschlosz Késpia

épitesek

1. Közlezskiáll

975. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Neuschloss Károsáspa

cvod

Épitőipar 1893. 27 szám

(A millenium kiállítás területének elrendezésére hirdetett pályázat alkalmával díjazott tervek)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

MDK

Neuschloss Károly építész

A milleniumi kiállitás területének rendezésére kiirt pályázat egyik nyertese.

Vas.Ujs. 1893. 392 l.

MDK

Neuschloss Károly és fia
ácsmunkák

Bpesti Szt.István-templom. Építő Ipar, 1905. nov. 20. 391-94 l. képek.

Neuschlosz Károly és fia M.D.K.

A tőzsdepalota ácsmunkáinak leszámolásával kapcsolatban.

A budapesti áru és értéktőzsde . . . . . Bp 1908, 41 leg

MDK

"Neuschloss Károly és fia"

a konstantinápolyi Achmet-kut mintájára épült pavillon.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton. Müvészi Ipar. 1885/86 évf. 139. l

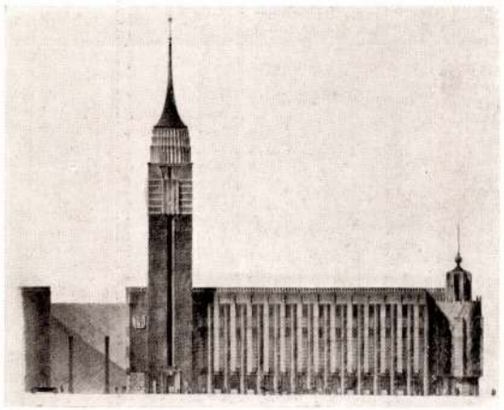

I. DÍJ FŐHOMLOKZAT
GYÖRGYI DÉNES: A DEBRECENI VÁROSHÁZA

fordulattal juthatni az I. emeleti ünnepélyek csarnokába. Amennyiben ez az I. emeletre helyezett ünepélyek csarnoka és a városi ülésteremsorozat egy időben használtatnék, a fentebb leírt elrendezésű lépcsőházban és a ruhatárban torlódás állana elő.

Az emeleti ünnepélyek csarnoka alatti részt földszinten tervező belekomponálja a programban megkívánt alagsori vendéglő helyiségébe. Tervező a programnak azt a pontját a vendéglő elhelyezési kérdését tervébe igen bőségesen látja el. A mellékutcákból ad egy-egy lejárót, középen centrális fekvésű csarnokszerű söntésből egyenrangú területben éttermet és sörözőt rendez el, előbbihez csatolván a nyáron használható vendéglő udvarainak egyikét, viszont a sörözőhöz egy másik hasonló méretű udvart csatol (mind a két udvar az utca szintjéhez képest mélyített) és ehhez a sörözőhöz csatlakozó udvarhoz a Kossuth-utcai homlokzat tengelyében nagyszabású ötnyílásos árkádos nyitott lépcsőlejáratot tervez. Meg kell jegyezni, hogy ez az étterem csoportja s a fenti lépcsős bejáraton kívül még a Ferenc József-úti főhomlokzatra elhelyezett lépcsőcsarnokból két oldalt megközelíthető. Ennélfogva a közlekedés jól megoldott és jövedelmezőség szempontjából, különösen a padlószint lemélyítése és az itt hozzácsatolt nyitott díszudvarok folytán értékes elrendezés. Megjegyzendő még, hogy az I. emeleten levő díszcsarnok alatt elhelyezett nagy étterem még a díszteremmel kapcsolatban is használható, amennyiben a közönség ezeket az éttermi helyiségeket a Ferenc József-út felől két bejárón keresztül is megközelítheti anélkül, hogy az épületből ki kellene mennie.

Általános beépítés szempontjából a telek körülépítése mellett a hossztengelyben ad végigmenő beépítést és erre kész kereszttraktust, ami által a II. emeleti magasságban hat, a III. emeleti magasságban öt udvarral rendelkezik.

A főlépcsőház elrendezésén kívül 4, egyenként 3 méter szélességű mellléklépcső jellegű lépcsőházat rendez el a kereszttraktusoknak az utcai traktusokkal való összemetsződési helyén. E lépcsőházak aligha szolgálják méltóképen és megfelelő kényelemmel a közlekedést. Különösen sok kívánnivalót hagy hátra e tekintetben a sasutcai traktus ellátása.

A programban megkívánt bankhelyiséget a Ferenc József-út és Rózsa-utca sarkán célszerűen és bőségesen méretezve helyezi el megfelelő felülvilágításos üveges pénztárcsarnokkal. Az így elfoglalt utcai frontoktól eltekintve az összes homlokzati vonalakat teljes mértékben felhasználva és csak a bejáratok által megszakítva, megfelelő üzlethelyiségeket nyujt.

A főhomlokzat zömében a főtömegben a vertikális tagozat hangsúlyozásával nyugodt hatást ért el. A padlástér felfalazása a főhomlokzaton nagy összefoglaló erővel hat.

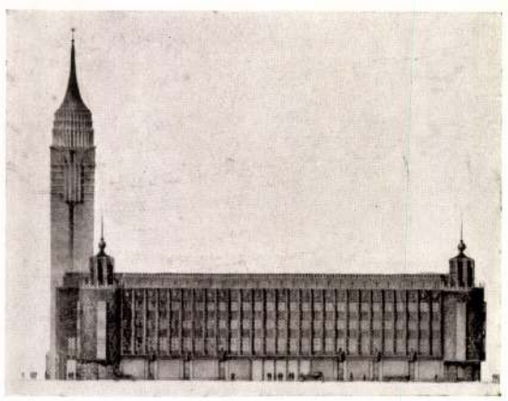

I. DÍJ OLDALHOMLOKZAT
GYÖRGYI DÉNES: A DEBRECENI VÁROSHÁZA

FÖLDSZINT

EMELET

GYÖRGYI DÉNES:

A DEBRECENI VÁROSHÁZA ALTERNATÍV PÁLYATERVE

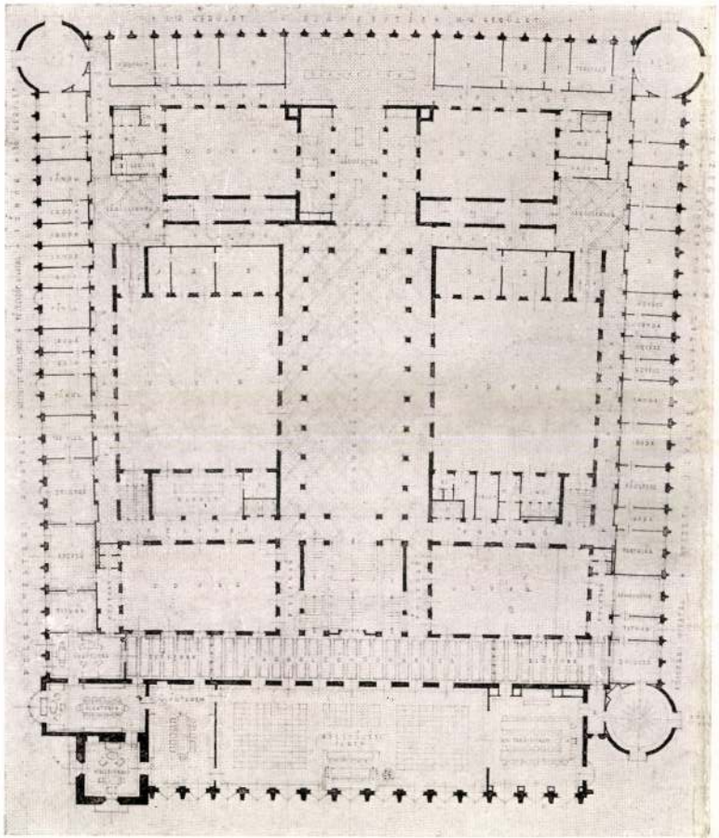

EMELET

GYÖRGYI DÉNES: I. DÍJ

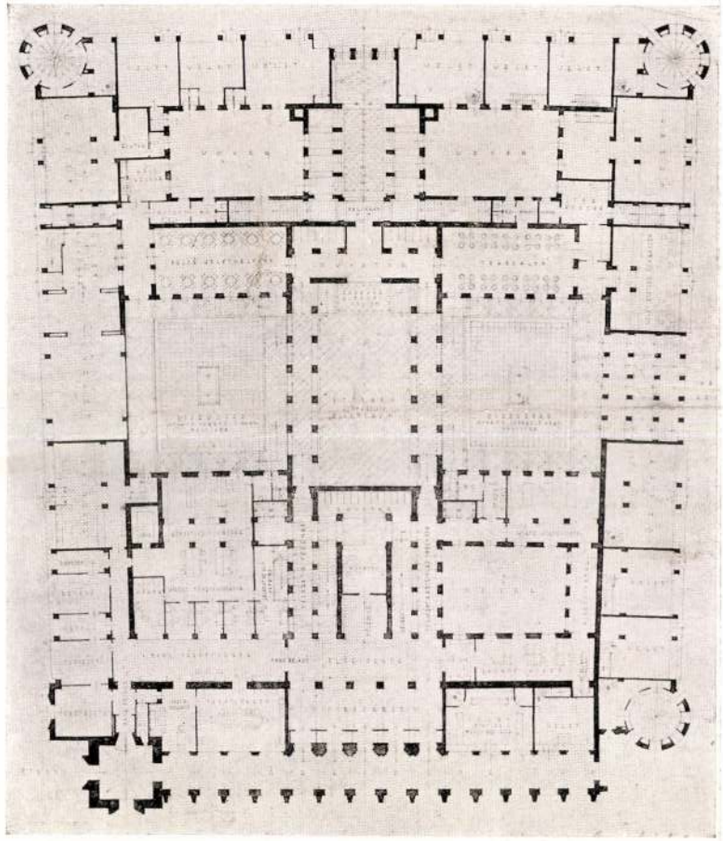

FÖLDSZINT

A DEBRECENI VÁROSHÁZA PÁLYATERVE

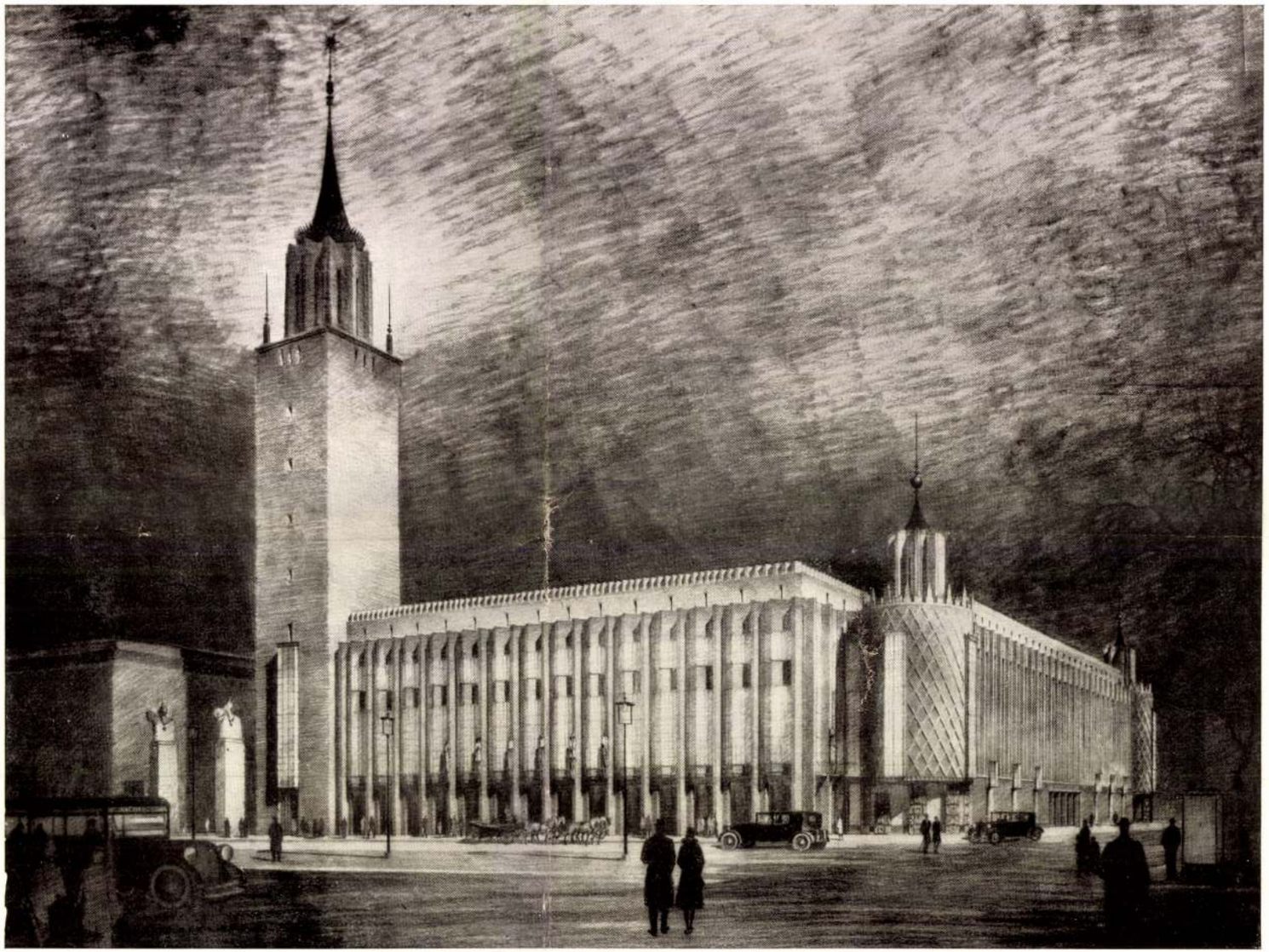

GYÖRGYI DÉNES: I. DÍJ TÁVLATI KÉP A DEBRECENI VÁROSHÁZA PÁLYATERVE

KERESZTYÉN IFJUSÁGI EGYESÜLET
DEBRECZENBEN LÉTESÍTENDŐ UJ SZÉKHÁZÁNAK TERVE

GYÖRGYI DÉNES:

A KERESZTYÉN IFJÚSÁGI EGYESÜLET DEBRECENI SZÉKHÁZA

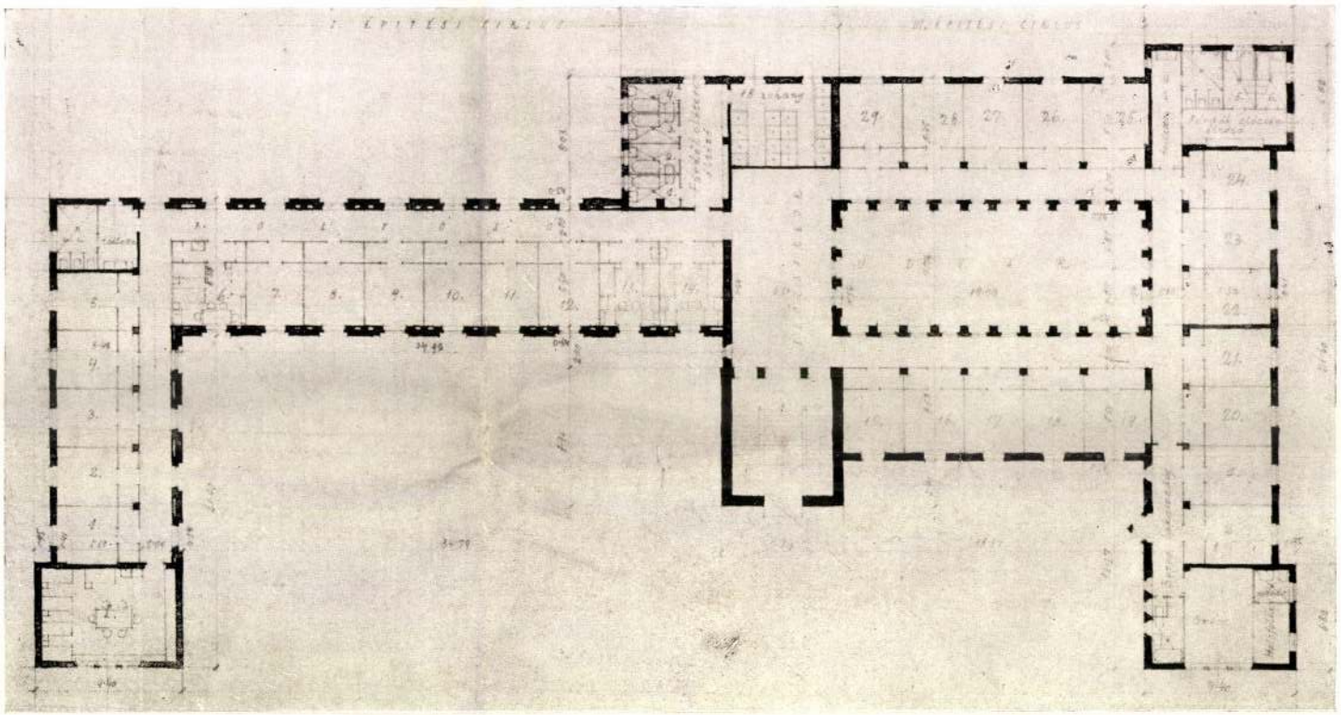

EMELETI ALAPRAJZ

GYÖRGYI DÉNES: A DEBRECENI TUDOMÁNYEGYETEM DIÁKOTTHONA

Neuschloss-Kunssli Kornél
Novák Ede

MÉM
1931

A debr-i városháza terv.
3-12. l. képeszel

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET 1931 XXXI. ÉVFOLYAM, 4–6. SZÁM

A DEBRECENI VÁROSHÁZA TERVPÁLYÁZATA.

Debrecen város az építendő városház terveinek beszerzésére tervpályázatot hirdetett. A beérkezett 120 terv közül I. díjat *Györgyi* Dénes, II. díjat ~~*Barát* Béla~~ és *Novák* Ede, III. díjat dr. *Neuschloss* Kornél és ~~*Gyenes* Lajos~~ nyerte. Megvették *Rerrich* Béla, ~~*Csanak*~~ és *Rimanóczy* terveit. Az egyes tervek bírálatát az alábbiakban közöljük :

Györgyi Dénes terve. A rendelkezésre álló telket csaknem teljes egészében beépíti, eltekintve a Ferencz József-úti homlokzati vonal két végpontjától, mert ezen a főhomlokzat felé eső szakaszon a mellékutcák felé eső végeken a telek határvonalából visszalép, ami által a főhomlokzat egységes megjelenésű tömegének hosszát tudatosan megrövidíti. Ezen az említett szakaszon végig árkádokat tervez és ezeket az északi végen egy toronnyal fejezi be.

A 14 osztású arkádnak a toronytól számított 7-ik nyílásában veszi a főtengelyt. Így lép be öt nyíláson és azokat követő szélfogókon keresztül a főbejárati előcsarnokba, mely gyengén megvilágított és így halad tovább az előcsarnokhoz. Ebből a belső előcsarnokból öt méter széles egykarú lépcsővel közbeiktatott pihenőn át egyenesen a főtengely irányában az I. emelet magasságban elhelyezett ünnepségek csarnokába érkezik. Ennek a széles, egykarú lépcsőnek első szakaszán levő pihenőjéről, a háromkarú lépcső jellegének megfelelően két keskenyebb kar vezet a Ferenc József-úti homlokzaton elhelyezett teremsorozathoz.

Tervező a ruhatárat az előbb leírt lépcsőrendszer végpontjában úgy helyezi el, csekély nappali világítással, hogy az I. emeleti teremsorhoz haladó személy ruháját leadva, vagy a 2·20 szélességű lépcsőkarokon halad most már a ruhatártól egyenes irányban fel az I. emeletre, vagy pedig, ha a főlépcsőkart kívánja használni, a pihenőről kell a reprezentatív széles karra áttérni.

A lépcső elrendezése olyan, hogy öt traktust foglal magában. A lépcsőház megvilágítása a II. emeletmagasság fölé emelt, kb. 100 m² alapterületű üvegtetőn keresztül van tervezve, minek folytán az ülésteremsor előtti, egyébként jól méretezett társalgó, dohányzó folyosó éppen középrészben kevésbbé jól megvilágított.

A közgyűlési terem alakja (11 arányítva 30 méterhez) a téglányt lényegesen meghaladván, nem éppen tetszetős alakulat és közgyűlési célokra kevéssé alkalmas. A csatlakozó termeknek méretei megfelelnek. A buffet az ülésteremsorozattól kissé távol és egyoldalasan fekszik s 2·20 m. széles folyosókon közelíthető meg.

Az I. emeletre helyezett ünnepélyek csarnoka a programban nem szerepel. Ez a helyiség nem pótolhatja a programban megkövetelt, esetleg lefedhetőnek jelzett díszudvart. Nagyobb tömegek befogadására rendelt csarnokot (mintegy 450 négyzetméter alapterülettel) az I. emelet magasságába helyezni nem egészen célszerű, mert nagyobb tömegek részére ilyen módon a hozzájutás és az eltávozás nehézségekbe ütközik. Tervező gondoskodik ugyan arról, hogy a Sas-utca középtengelyében adott vesztibül- és előcsarnokon keresztül két oldalt elindított egykarú lépcsőkkel is (két pihenő közbeiktatásával) az emelet magasságára jusson, de az így elrendezett várócsarnokból megint csak teljes

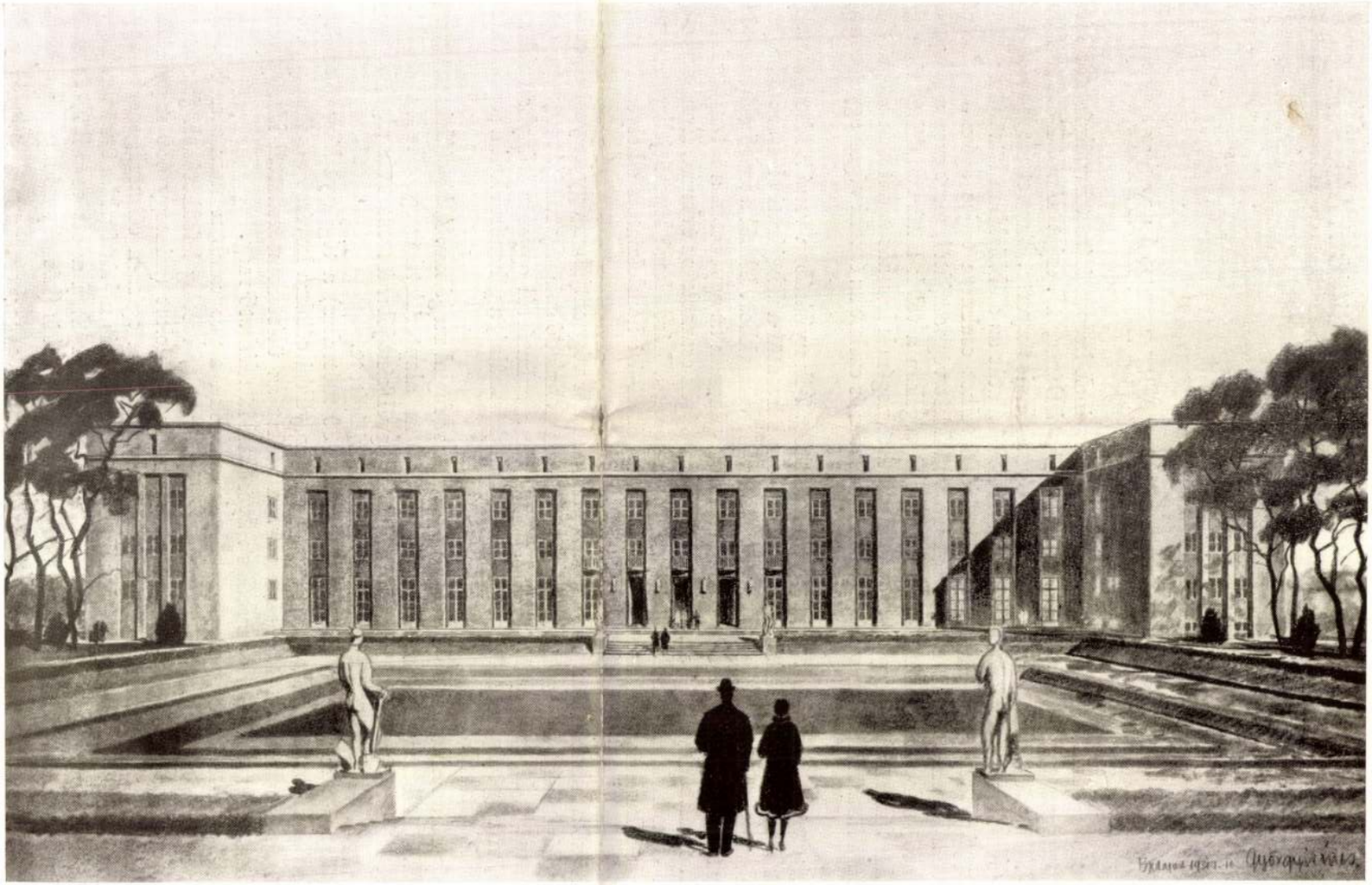

GYÖRGYI DÉNES:

A DEBRECENI TUDOMÁNYEGYETEM DIÁKOTTHONA

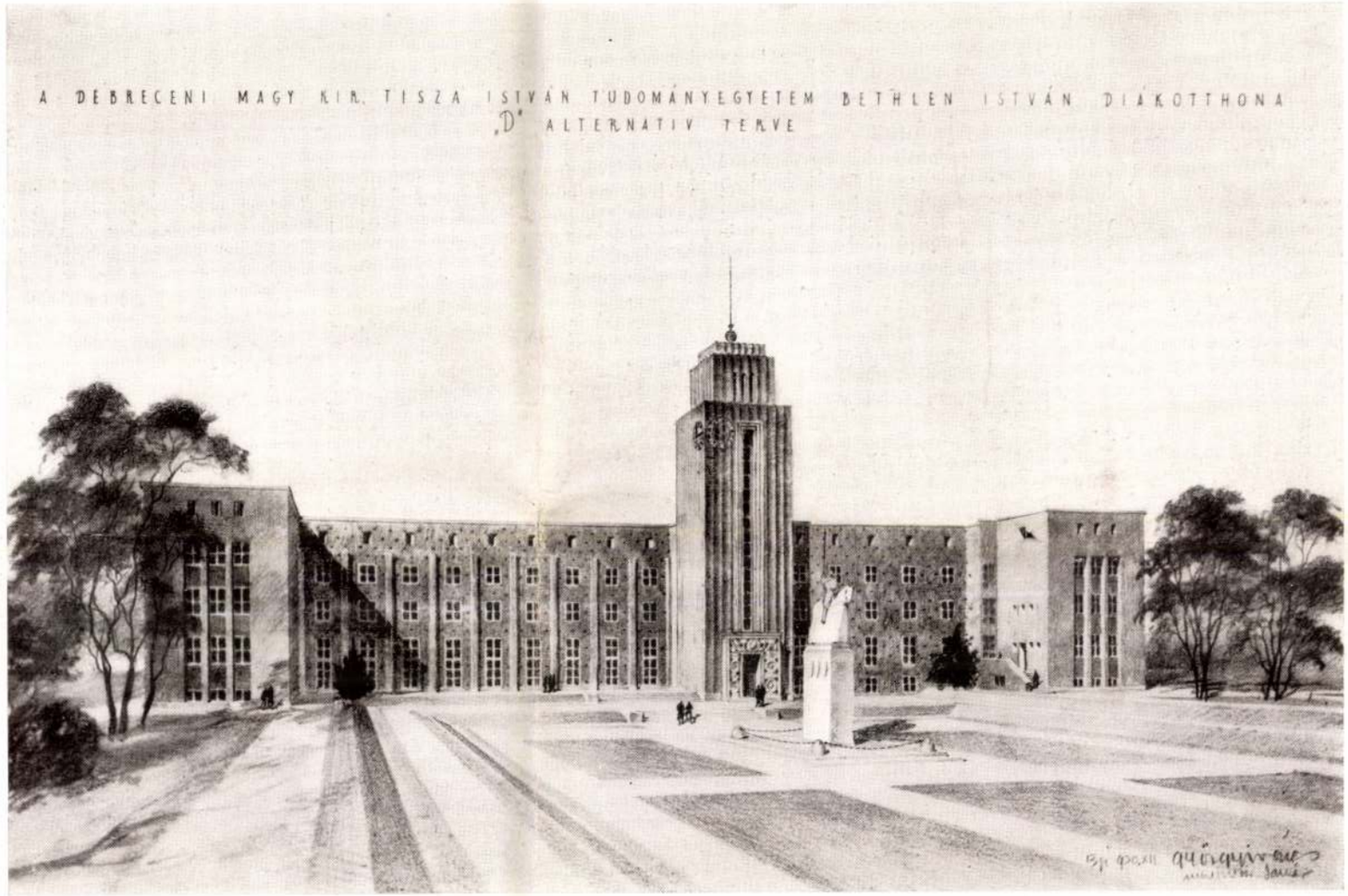

GYÖRGYI DÉNES

ALTERNATIVA

A DEBRECENI TUDOMÁNYEGYETEM DIÁKOTTHONA

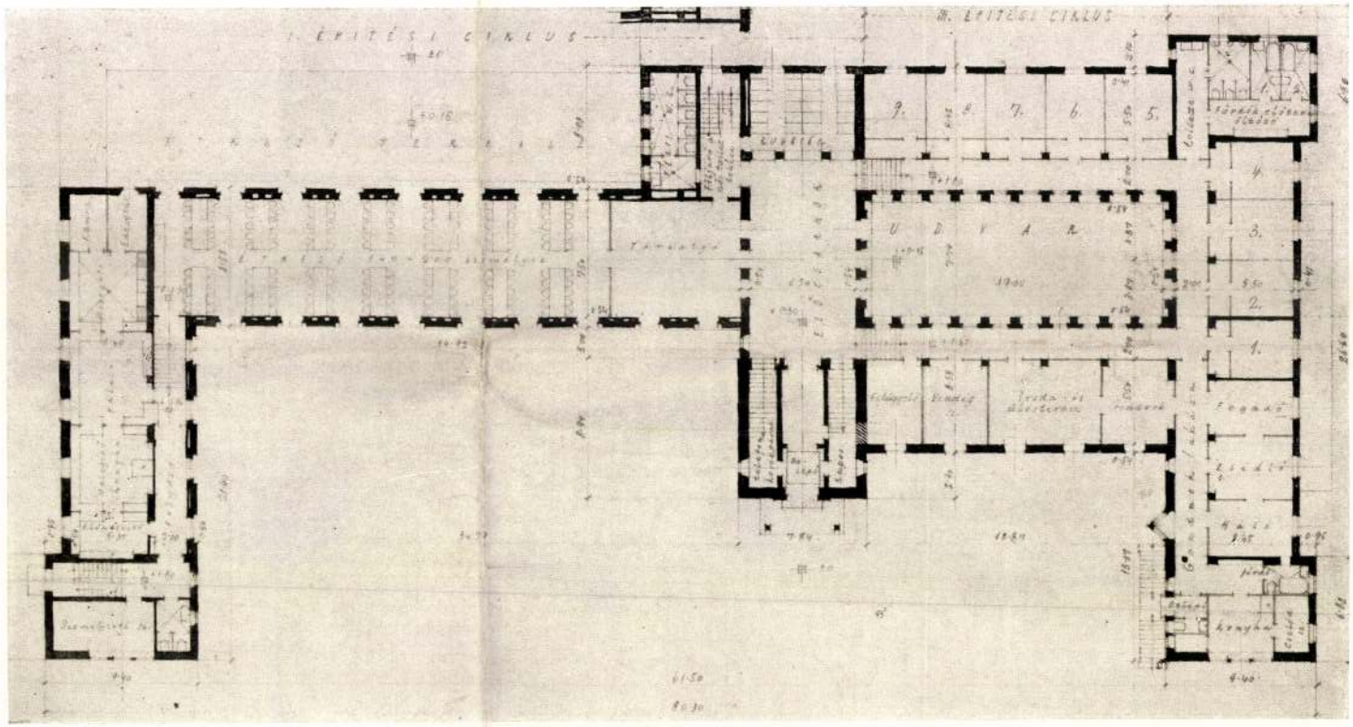

GYÖRGYI DÉNES:

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

A DEBRECENI TUDOMÁNYEGYETEM DIÁKOTTHONA

DR. HÜLTL DEZSŐ: MOKTÁR
BÉRHÁZA A FŐ-UTCÁBAN

DR. D. HÜLTL: MIETHAUS — MAISON
DE RAPPORT — BLOCK OF FLATS

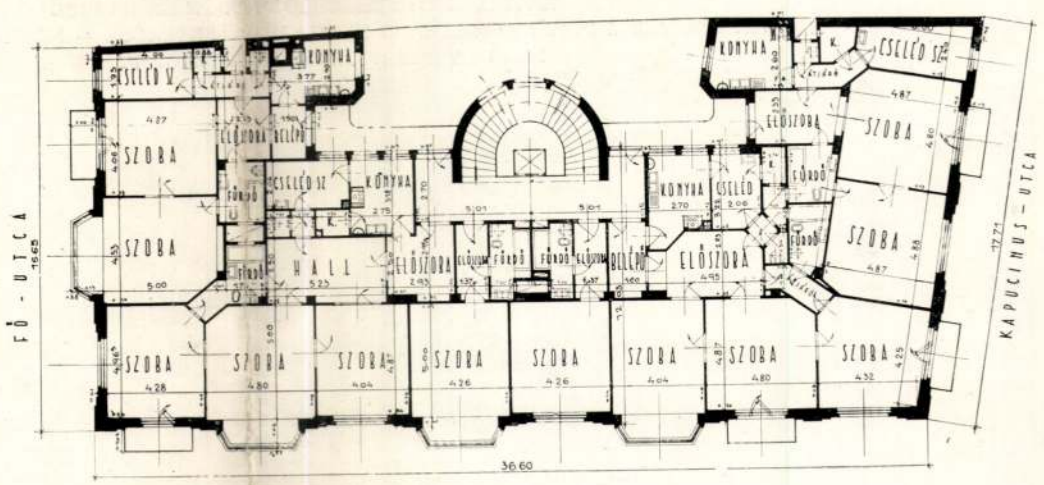

GYŐRI LAKÓHÁZ

HOFSTÄTTER ÉS DOMÁNY: LLOYD FILMSZINHÁZ NÉZŐTERE ÉS ELŐCSARNOKA
KIVITELEZTE: NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÉS MARCEL
HOFSTÄTTER & DOMÁNY: KINO-VORTRAGSSAAL UND VORHALLE — SALLE ET FOYER D'UN CINÉMA — CINEMA INTERIOR AND ENTRANCE HALL

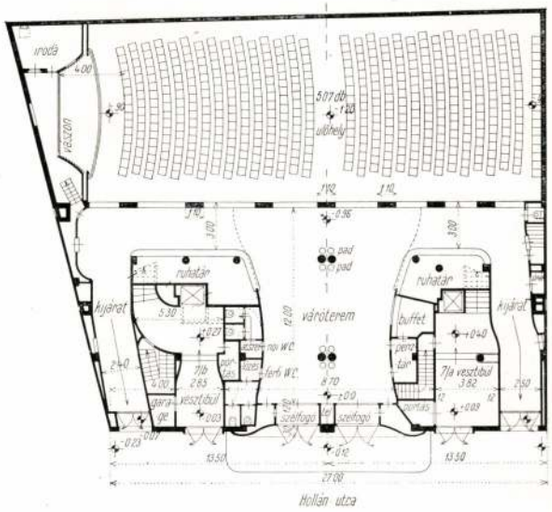

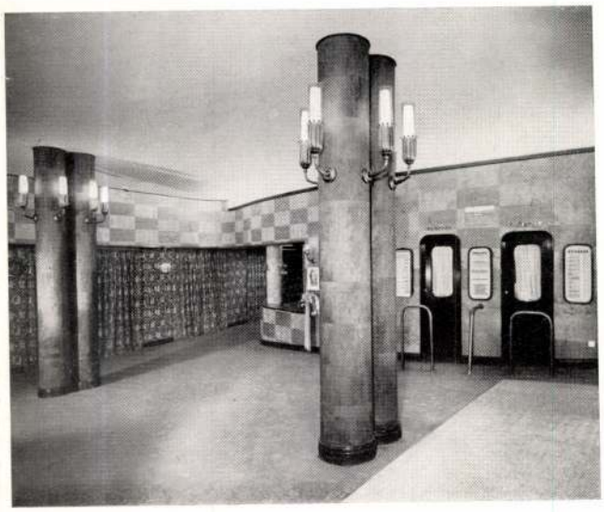

HOFSTÄTTER ÉS DOMÁNY: DUNAPARTI KÁVÉHÁZ BELSŐ RÉSZLETE

HOFSTÄTTER & DOMÁNY: TEILANSICHT EINES KAFFEEHAUSES — PARTIE D'UN CAFÉ — COFFEE-HOUSE. INTERIOR

HOFSTÄTTER ÉS DOMÁNY: DUNAPARTI KÁVÉHÁZ PORTÁLRÉSZLETE
SÜLLYESZTHETŐ ÉS TOLÓ ACÉLABLAKOKAT TERVEZTE ÉS KIVITELEZTE KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
VERSENKBARE SCHIEBESTAHLFENSTER IN EINEM BUDAPESTER KAFFEEHAUS — DETAILS — WORKING DETAILS

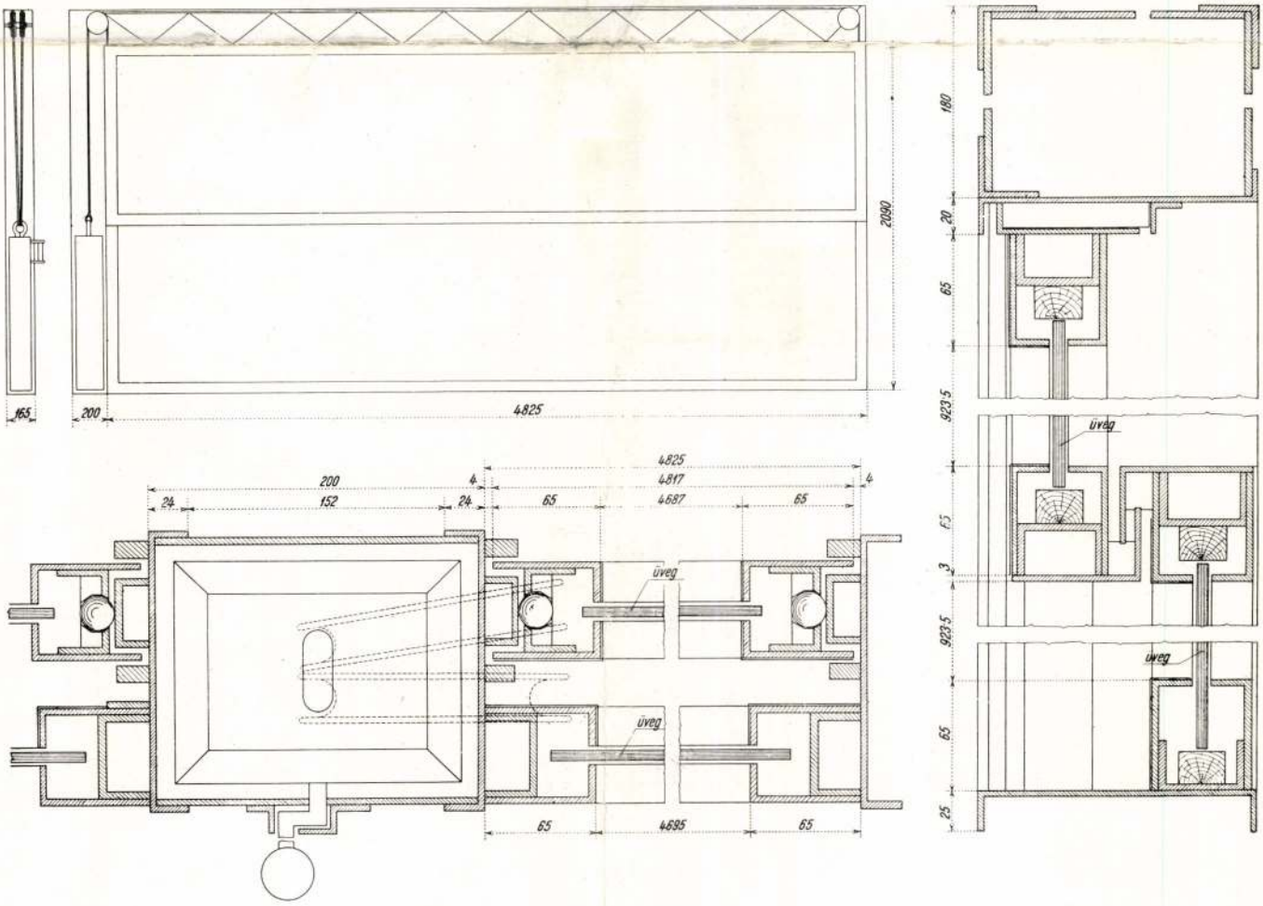

HOFSTÄTTER ÉS DOMÁNY: AZ ALFÖLDI CUKORGYÁR RT. BÉRHÁZA
HOFSTÄTTER & DOMÁNY: MIETHAUSBLOCK — GROUPE D'IMMEUBLES — BLOCK OF FLATS

Az állami lakások építkezéseit a következő jobbnevű építőmesterek és építőiparosok végezték.

Első Magyar Lakatos- és Lemezárúgyár, Eger, szállította a Zita-kórháztelepi barakkokhoz szükséges összes lakatosfelszereléseket. A gyár 1892-ben alakult. Jelenleg 150 munkással dolgozik.

Ehrlich Kályhagyár R.-T. (VII., Rákóczi-út 18.) szállította a Juranics-utcai és Pongrác-úti telepek kályháit és takaréktűzhelyeit, továbbá a Bethlen-udvar vaskályháit.

Führer László Elektrotechnikai és Hidrotechnikai Vállalata (VIII., Nagytemplom-utca 28. Telefon: József 61—25.) készítette a Juranics-utcai, Pongrác-úti és pestszentlőrinci telepek egyes házainak villanyszerelési és vízvezetéki munkáit.

Guba András, vízvezetékszerelő (Gróf Haller-utca 22.) készítette a Pongrác-úti és Juranics-utcai telepek egyes házainak vízvezetéki és bádogmunkáit.

Kályha- és Agyagárúgyár, ezelőtt Hardtmuth L. és C., Magyar Részvénytársaság (VI., Andrássy-út 6.) szállította a Bethlen-udvar cserépkályháit.

Katzky, Lakatos-, Motor- És Gépipari R.-T. (VI., Andrássy-út 54.) szállította az Attila-körúti és Ráday-utcai bérházak takaréktűzhelyeit.

Krisztián Sándor szobrász (VII., Gyarmat-utca 12.) készítette a Ráday-utcai bérház (17. oldal) szobrászmunkáit.

Magyar Amerikai Faipari R.-T. (X., Kerepesi-út 29/*a*) készítette a Bethlen-udvar asztalosmunkáit, belső berendezéseit, falburkolati munkáit, továbbá a Ráday-utcai bérház asztalosmunkáit és belső berendezéseit.

Magyar Felvonó- és Gépgyári R.-T., Wertheim F. és Társa utóda, pénzszekrény- és felvonó-gyár (V., Tisza István-út 14.) készítette az Attila-körúti és Ráday-utcai bérházak felvonó gépeit.

Ifj. Nagy István és Társa építőmesterek (I., Palota-tér 1.) építették a Pongrác-úti telep 3 darab kétemeletes lakóházát.

Németh László építőmester (I., Naphegy-utca 19.) építette az Attila-körúti és Ráday-utcai bérházakat.

Paulay László Elektrotechnikai Vállalata (VIII., Losonci-utca 3.) készítette a Juranics-utcai és Pongrác-úti telepek villanyközműveit és az Attila-körúti bérház villanyszereléseit.

Rákos, szobrász (VII., Bálint-utca 5.) készítette a Bethlen-udvar (24. oldal) szobrászmunkáit.

Stylus Építő R.-T. (V., Balaton-utca 10.) építette a pestszentlőrinci, Juranics-utcai, Pongrác-úti, Zita-kórházi és Mária Valéria-telep egyes épületeit.

Tarján Aladár mérnök építette a Juranics-utcai telep háromemeletes, a pestszentlőrinci telep földszintes és emeletes, egyes épületeit.

Elkán Ferenc (VII., Ilka-utca 11.) készítette a Márvány utcai és Ráday-utcai bérházak felirati tábláit és zománcmunkáit.

Bieber Károly lakatosárú- és takaréktűzhelygyár (I., Pálya-utca 6.) készítette a Bethlen-udvar vasszerkezeti és vasrácsmunkáit.

Megjelent **Magyarország kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági címtára, Rudolf Mosse R.-T. Címtárosztálya kiadásában, Budapest, VI. kerület, Podmaniczky-utca 49. szám. Telefon: 8—39.**

GYŐRI LAKÓHÁZ

Királyt keresnek a lengyel legitimisták

Varsó, március 1ó
(Az Est tudósítójától)

A lengyel királypárti mozgalom most üli fennállásának tízéves jubileumát. Ez alkalommal a mozgalom vezérei kijelentették, hogy a »tettek mezejére« lépnek. Mindamellett nem kell félteni a mai köztársasági rendszert. *Pilsudszki* tábornagynál erős kezekben vannak a kormányzás gyeplői.

A szélsőbal és a szélsőjobboldali megmozdulásokat a kormány vállvonogatással intézi el.

Ezzel szemben a lengyel monarchisták egyik vezére, *Gembazsevszki*, így fejti ki a felfogását:

»Lengyelországban a monarchia eszméje ősrégi tradiciókra támaszkodik. Nem nevezhetjük a 18-ik század lengyel királyait a lengyel királyság *igazi képviselőinek*, mert azok köztársasági népszavazást rendeltek el. A lengyel nemzet nagy királyainak: *Chrobry Boleslávnak, I. Mieczislávnak és Nagy Kázmérnak köszönheti létét.* Alkotmányos, konzervatív eszmékkel átitatott királyságért küzdött *Skarga*, a lengyelek nagy apostola is.

Ha van nép, melynek szüksége van királyra, az a lengyel nép.

Általában véve a lengyel királypártiak francia elvbarátaik nyomdokain haladnak és az *Action française* példáját követve reakciós,

demokráciaellenes elveket hirdetnek.

A királyjelölt három követelménynek kell hogy megfeleljen.

1. *Legyen római katolikus.*
2. *Legyen régi uralkodódinasztia sarja.*
3. *Oly uralkodóházból származzon, amely biztosítaná a nyugateurópai műveltségnek a jövendő lengyel dinasztiába való átplántálását.*

E követelményeknek megfelelően a lengyel királypárt két királyfit jelölt a lengyel trónra. Az egyik: *Károly* belga királyi herceg, az elhúnyt *Albert* belga király második fia, *Lipót* belga király testvéröccse. *Károly* herceg 32 éves, nőtlen, római katolikus, mint aránylag fiatalember,

hamar elsajátítaná a lengyel nyelvet...

Az ő jelöltsége mellett szól az a remény, hogy *Lengyelország területet kaphatna a Belga Kongóból kolonizációs célokra.*

A másik jelölt *Cyryl* bolgár királyi herceg, a bolgár cár öccse. *Cyryl* herceg 40 éves, nőtlen, római katolikus. Nagy előnye, hogy — *óriási magánvagyona van.*

Sok belső harc előzte meg a királypártnak azt az elhatározását, hogy *idegen királyfit jelöljön a lengyel trónra.* De végül győzött az az érv, hogy

idegen dinasztiák hamar asszimilálódnak

és az idegen herceg teljes lélekkel azon ország érdekeinek kél védelmére, amelytől a koronát kapta.

S. R.

Zárt tárgyalás ifj. Berzeviczy Albert nemzetrágalmazási ügyében

— *Az Est tudósítójától* —

Ifj. Berzeviczy Albert 21 éves magánzó az elmult év folyamán »*Politikai életünk megtisztulása*«, »*A független kisgazdapárt kimúlása*« címmel röpiratot adott ki, amelyet, mint annakidején megírtuk, *a vizsgálóbíró elkoboztatott.* A röpiratban foglaltak miatt *nemzetrágalmazás vétsége* címén eljárás indult ifjú *Berzeviczy* Albert ellen.

Az ügyben mára tűzött ki tárgyalást a büntetőtörvényszék *Gadó* István elnöklete alatt. A védelmet dr. *Halász* Lajos látja el. A személyi adatok felvétele után felállott dr. *Grottó* László ügyész és indítványozta, hogy *közérdekből a tárgyalás egész tartama alatt zárják ki a nyilvánosságot. Gadó* elnök kihirdette végzését, amellyel a tárgyalás egész tartamára kirekesztette a nyilvánosságot.

Március utolsó napján kezdődnek a lóversenyek

Március 31-én, vasárnap, megnyílik a megyeri pálya. A hagyományos *Rákosi Díj*-jal indul a versenyév. (2800 méter, 5000 pengős díj.) Ez érdekes gátverseny mezőnye meglehetősen összesorvadt, valószínűleg csak *hat* ló jelenik meg a startnál. Ezek:

Puszta	lov. Balázs J. II.
Pázmánfi	» Blazsek
Nem baj	» Benyó
Nohát	» Gál
Csirkefogó	» Fetting
Vak tyúk	» Steczák

Favoritok ezidőszerint: *Nohát* és *Pázmánfi*. Egyébként az első megyeri versenynap *hét futamból* fog állani.

*

A Magyar Lovaregylet április 21-ikén kezdi meg versenyévét a budapesti pályán.

*

Az angol Grand National, a világ legnagyobb akadályversenye e hét péntekjén kerül lefutásra. A körülbelül 80.000 pengővel díjazott 7200 méteres verseny favoritja: *Golden Miker.*

Párizsba akart utazni három legény az étkezőkocsi alatt

— *Az Est tudósítójától* —

A szombat reggel Budapestről elinduló trieszti gyorsvonatot a *Kotoriba—Kakek* jugoszláv határállomáson a szokott módon átvizsgálták, amikor a vizsgálatot végző kovács az étkezőkocsihoz ért,

egy lábat látott a szerelvény alatt.

A kovács *lábánál fogva kihuzott egy 20 év körüli bekormozott arcú suhancot.* Azonnal a határállomás csendőrőrszobájára vitte, ahol a suhanc elmondotta, hogy *erdélyi fiú, Párizsba készül.* Nem volt pénze vonatra, a szerelvény alatt utazott Bukaresttől Budapestig. Itt a déli pályaudvaron ismét bebujt egy szerelvény alá.

— Azt hittem, hogy Párizsba megy, mert az volt ráírva: *Express* — vallotta a fiú. — Nem vagyok egyedül. *Két társam is velem van, ők is az étkezőkocsi alatt rejtőznek.*

A suhanc két társát *meg is találták* az étkezőkocsi alatt. A jugoszláv csendőrség vezetője közölte velük, hogy nem utazhatnak tovább *s meg nem engedett határátlépés miatt őrizetbe veszik őket.*

„Ismersz, úgy-e?"

London, március 27

Sadler Hermann 1934 március 22-én 7000 dollárt rabolt el az Amerikai Nemzeti Bank nashvillei fiókjából. Elfogták és elítélték. Nemrég

megszökött a fegyházból

és pontosan az első rablás évfordulóján ismét a nashvillei Nemzeti Bankba ment.

— *Ismersz, ugy-e?*

kiáltással pisztolyt szegzett ugyanarra a pénztárosra, akit elsőízben kirabolt és *5000 dollárt felmarkolva, elmenekült.*

Kiforgatták vagyonából, felkötötte magát

— *Az Est tudósítójától* —

A Pálvölgy mellett lévő Napsugárlépcsőnél *egy meggyfára akasztva holtan találták Mák Péter Pál 63 éves hentessegédet.* Mák búcsúlevele, amelyet munkakönyvébe írt, így hangzik: — *Kiforgattak vagyonomból,* önkezemmel vetek véget életemnek, kérem, ne boncoljanak fel.

A memelvidéki halálos ítéletek felháborították a német közvéleményt

Königsberg, március 27

Königsbergben kedden este zajos tüntetéseket rendezett a lakosság a *kaunasi* litván bíróságnak

a memelvidéki perben hozott súlyos ítélete ellen.

Az uccákon mindenütt izgatott csoportok és tüntető menetek alakultak, amelyek a Népszövetség közbelépését s a *Memelvidék alkotmányának visszaállítását követelték.*

*

(A Memel-területet a versaillesi szerződés 99. szakasza alapján szakították el Németországtól. Körülbelül 150.000 lakosa van. Először francia közigazgatás alatt állott. 1923 január 1-étől önálló területté nyilvánították. Az élén kormányzó áll, aki litván származású. Ugyanesak litván a direktórium és a bíróság túlnyomó többsége. Mióta Németországban a nemzeti szocialisták kerültek uralomra, *a litvánok erős németellenes politikát követtek,* megszüntették az alkotmányt és diktátori módon uralkodnak a Memel-területen. Ez a politika még agresszívebbé vált a *Saar*-szavazás óta. A németek egyrésze ugyanis azt kezdte hangoztatni, hogy a *Saar-vidék visszacsatolása után a Memel-vidék visszacsatolása következik.* A memelvidéki pör azért indult meg, mert több memelvidéki német horogkeresztest — a visszacsatolás hangoztatása miatt — *hazaárulással vádoltak.* A pörben tegnap hoztak ítéletet. *Négy vádlottat halálra ítéltek,* míg néhányat több évi fegyházra. Ez az ítélet egész Németországban nagy felháborodást keltett.)

Eszméletlen a Rókusban a Vilmos császár úti gázbombás támadás tettese

— *Az Est tudósítójától* —

Tegnap délután *Hoffmann* Béla mérleggyáros feleségével együtt *Vilmos császár út* 41. számú házban lévő lakásába tartott. A II. emeleten, a folyosón *gázbomba* esett mellé. *Hoffmann* észrevette, hogy a közelben áll revolverrel a kezében *Karlován* János szerelő, akit nemrég bocsátott el. Amint észrevette, hogy a gyáros magához tért, *kétszer rálőtt.*

Egyik golyó sem talált. Hoffmanné segítségért kiáltott, *Hoffmann* pedig a szerelőre rohant. *Vad dulakodás kezdődött köztük. Sikerült a szerelő kezéből kicsavarni a revolvert. Karlován* erre másik revolvert rántott elő és *főbelőtte magát.* Véresen terült el. A mentők a Rókusba szállították. Egyelőre nem lehet kihallgatni.

A mérleggyáros ma délelőtt elmondotta a főkapitányságon, hogy *Karlovan,* aki régóta dolgozott nála, az utóbbi időben munkakerülő, gondatlan lett. Többször megdorgálta. *Karlován* három héttel ezelőtt egy dorgálás után megütötte. Ezért bocsátotta el és valószínűleg ezért akart bosszút állni.

Egy mozgépész feleségének titokzatos halála

— *Az Est tudósítójától* —

Hükk Ferenc, az »Uránia« mozgó főgépésze feleségével tegnap késő este tért haza Kende ucca 6. szám alatt lévő lakásukba. A mozigépész ma délelőtt tíz óra tájban ébredt fel. Gázszagot érzett és feleségét nem látta sehol. Keresni kezdte. *A konyhában holtan akadt rá.* Az asszony búcsúlevelet nem hagyott hátra, az öngyilkosságra semmi oka nem volt. A rendőrség megindította a nyomozást: *baleset, vagy öngyilkosság történt-e?*

Gondolkozott-e már azon — hogy miért épen KALODONT?

Hogy fogai egész életén keresztül szépek és egészségesek legyenek, nap-nap után alaposan kell őket tisztítania. De ebben a sokszori igénybevételben bizonyos veszély is rejlik. Ezért kell fokozatosan ügyelni arra, hogy ez a tisztítás a lehető legnagyobb kímélettel történjék.

3 előny szavatol a KALODONT fogkrém mellett:

1. Habja tisztítja a fogakat még ott is, ahová a kefe nem jut el.
2. Finom anyaga a fogzománcot kíméletesen fényesíti.
3. A dr. Bräunlich-féle Sulforizin-oleat fokozatosan eltávolítja a veszélyes fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

EZÉRT LEGYEN FOGÁPOLÓSZERE

KALODONT

FOGKŐ ELLEN

HÍREK

Előfizetési árak:

1 hóra . . . . . 3 P
3 hóra . . . . . 7 P

— **Mi ragadja meg a tengerész figyelmét?** A nemibetegségek ellen küzdő »*Union Internationale Contre le Peril Vénerien*« plakátpályázatot hirdet, amelynek feltételei szószerint a következők:

»A plakát tárgya: A kereskedelmi tengerészeket — megelőzés céljából — rábirni arra, hogy jelentkezzenek és esetleg kezeltessék magukat a világ kikötőiben felállított nemibetegségellenes *dispensairekben.*

A tárgy kifejtését teljesen *a művész alkotóerejére* bízzák, azzal a feltétellel, hogy a plakát *elég szuggesztív legyen arra, hogy a tengerészek figyelmét megragadja.*«

Vajjon mi az, ami a tengerészek figyelmét »megragadja«? A pályázat hirdetői a következő hatásos példával sietnek a plakátrajzolók segítségére:

»Ábrázolni a tengerészt, amint *partra lépve enged a kikötő csábításainak.* Visszatérés a családba, *megrongált egészséggel.* Másrészről ábrázolni a tengerészt, amint *haladéktalanul jelentkezik a dispensaireben.*«

A plakát 1.40×1 méter nagyságú és háromszínű kell hogy legyen. Lehetőleg *helyet kell hagyni az antivenériás dispensairek felsorolására is* (kb. 80 tétel).

A plakátokat 1935 június 1-ig kell a »*Teleia*« V., Lipót körút 17. II. emeleten lévő titkári hivatalába beküldeni. *Három plakátot* választ ki a zsűri, amely júniusban kerül a budapesti nemzetközi tengerészeti konferencia bírálóbizottsága elé. I. díj 1000, II. és III. díj 500 svájci frank.

— **Érdekes ítélet a soproni revolveres botrány ügyében.** *Sopronból* jelenti tudósítónk: Most tárgyalta a soproni törvényszék *Pentelényi* tanácsa azt a bűnügyet, amelynek főszereplői *Ömer Nedjmeddin* műegyetemi hallgató, továbbá *Schiller* János vámtiszt és Ferenc nevű öccse voltak. A mult év decemberének egyik estéjén *Ömer Nedjmeddin* egyik hölgyismerősével a Lőverekben sétált. Éjféltájban *Schiller* János vámtiszt a feleségével és öccsével hazafelé tartott és útközben a társaság figyelmes lett a fiatal párra. A rosszul világított sétaúton *Schiller* Ferenc kíváncsiságból elővette zseblámpáját és belevilágított a fiatalember és a társaságában levő leány arcába. Veszekedés, majd verekedés támadt és ennek hevében Ömer Nedjmeddin előrántva revolverét, *öt lövést* adott le. A lövések közül három *Schiller* Ferencet találta el, akit kórházba kellett szállítani, de sérülései szerencsére nem bizonyultak súlyosaknak. Az ügyészség *szándékos emberölés kísérletének büntette* címén emelt vádat Ömer Nedjmeddin műegyetemi hallgató ellen, míg *Schiller* János és Ferenc ellen *súlyos becsületsértés* volt a vád. A főtárgyaláson a bíróság megállapította *Ömer Nedjmeddin* bűnösségét *becsületsértés vétségében*, de a büntetés kiszabását mellőzte a törvényszék, ezenkívül *jogos önvédelem címén felmentették a szándékos emberölés kísérlete büntettének vádja alól. Schiller* Ferencet és Jánost súlyos testisértés vétségében mondotta ki bűnösnek a bíróság és ezért *Schiller* Ferencet *100 pengő, Schiller* Jánost pedig *30 pengő pénzbüntetésre* ítélték, de az utóbbi esetben az ítélet végrehajtását felfüggesztették. Az ítélet nem jogerős.

— **Megmérgezte magát, mert félt a tavasztól.** *Bajáról* jelenti tudósítónk: *Molnár* Aranka 23 éves bajaszentistváni leány 40 darab aszpirinnel megmérgezte magát. A mentők eszméletlen állapotban szállították kórházba. Állapota súlyos. Búcsúlevelében azt írja, azért hal meg, mert fél a tavasztól...

A valódi **WALDHEIM** -féle hashajtó TEA és TABLETTA enyhe-gyors-biztos

— **De jó volt!...** Nagy ünnepe volt tegnap este a magyar ínynek, a magyar gyomornak. A híres »*Makkhetes*«-vendéglő startolt ínyvidító eredménnyel a *Budapesti Vendéglősök Magyaros Vacsoraversenyén.* Nyirségi »*Kukó-leves*« volt az ételsor első száma. Kukónak nevezik azt a *kifújt tojást*, amelyet a tojókedv fokozására raknak a tyúk alá. Ilyen baromfi-strohmann úszott a levesben is, csakhogy belsejében nem levegő, hanem *izgalmas tüdő- és májvagdalék* volt. A kukó-levesnek olyan sikere volt, mint egy népünnepélynek. A műsor második száma, *a marosmenti sonkás harcsa* ugyancsak viharos tetszést aratott. A zsemlyemorzsával és diszkrét sonkával meghintett szemérmesen piruló halat úrigomba, zöldbab, kelvirág, burgonya, zeller, petrezselyem övezte. Ilyen kitünő magyaros előételt még aligha élvezett a pesti íny. A ragyogó makkhetesmódra elkészített *sertésborda* után következett a vacsora fénypontja: *az erdélyi kérges-béles.* Egymilliméteres láthatatlan metélttel, tejfellel, mandulával, mazsolával és rengeteg édes titokkal béleit rétestorta volt ez a tészta, amely könnyűszerrel nyerhetné meg *akár az Európabajnokságot* is. Az ünnepi vacsorát *tüzes és andalító borok* tetőzték be. Valamennyi vendég apró, tokaji borral töltött és gomblyukba tűzhető »*fütyülőt*« kapott emlékül, amely viszont *a pártjelvény-versenyen érdemelne első díjat.* A zsűri és a vendégek szerencsekívánataikkal halmozták el *Horváth* Mihályt, a Makkhetes vendéglősét, a magyar gasztronómia nagy lírikusát, a tegnapi vacsoraszimfónia alkotóját.

— **Olaj-, szappan- és vízinjekció a tüdőgyulladás, orbánc és reuma orvossága.** *Londonból* jelentik: A *Daily Express* jelentése szerint a St. Mary-kórház két orvosa, dr. *Walsh* és dr. *Frazer* a tüdőgyulladás új gyógymódjával kísérletezik. Injekciókkal gyógyítják ezt a súlyos betegséget. Az injekció anyagának pontos vegyi összetételét még nem tették közzé, mindössze azt árulják el, hogy fő alkatrészei: *olaj, szappan és víz.* A tüdőgyulladáson kívül *az orbánc és a reuma bizonyos eseteiben is sikerrel alkalmazzák az új gyógymódot.* Az oltások már néhány óra mulva jótékonyan hatnak. A két orvos kijelentette, hogy *rövid idő mulva forgalomba is hozzák az új gyógyszert.*

— **Gyászrovat.** *Scheinberger* Jakab zongoratanárt március 22-én kísérték utolsó útjára Besztercebányán.

x **Kékes Gyógyszálló** — 1000 m — teljes penzió orvosi ellátással már 10 P-től kezdve.

x **A sírok ápolása** úgy a régi kerepesiúti, mint az új központi izr. temetőben *április hó közepén* veszi kezdetét. Befizetések a *Pesti Chevra Kadisa* székházában, VII., Erzsébet körút 26. sz. alatt *már most* eszközölhetők, esetleg ugyanoda postán is beküldhetők.

x **A sok hashajtó** között az orvosok előnyben részesítik az Artin-dragéet. Az orvosok tanácsára két-három pici Artinszemecskét este bevéve, reggelre normális bőséges ürülésünk lesz anélkül, hogy gondolnánk arra, hogy hashajtót vettünk be.

x **Megnyílt a Quisisana-szálloda,** Abbazia legkomfortosabb háza. Elsőrangú diätikus konyha. Még néhány napig előszezónárak.

x **Legmodernebb gyógyeszközök** várják a vendégeket a badeni Gutenbrunn Szanatóriumban. Nyerskoszt és Gerson-diéta, valamint különböző betegségek kezelése rövid- és ultrarövidhullámú besugárzásokkal (15 m hullámhosszig). Jelentkezés VIII., Kisfaludy u. 5. Tel.: 459—86.

x **Asztma és szívbetegség,** mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes »*Ferenc József*« keserűvíz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitünően szabályozza.

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK FŐELÁRUSÍTÓHELY
DÖRGE FRIGYES BANK R.T.
BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS-U. 4.
SORSJEGYEINK NYERNEK

— **Amerikai banditatempó.** *Newyorkból* jelentik: Egy évvel ezelőtt 1934 március 22-én Nashvilleben (Tennessee állam) egy revolveres ember kirabolta az American National Bank pénztárát. Nemsokára elfogták a bandität Herman *Sadler* személyében. Hat évvel ezelőtt megszökött a börtönéből. Pénteken, március 22-én, a bankrablás évfordulóján ismét megjelent a bank pénztártermében, ahol ugyanaz a pénztáros ült a kasszánál.

— *Fel a kezeket! Nem ismer meg?* — mondta kedélyesen a hűséges bankrabló, benyúlt a kasszába, *kivett 5000 dollárt,* azután kiugrott a bankból és autón elrobogott. A rendőrség nagy erőllyel keresi, de a pénztáros fél, hogy jövő márciusban megint viszontlátja.

— **Dr. Neuschloss-Knüsli Kornél meghalt.** Dr. *Neuschloss-Knüsli* Kornél, a kiváló építészmérnök tegnap este a *Siesta*-szanatóriumban *71 éves korában meghalt.* Öt hónappal ezelőtt megfázott egy barátja temetésén, azóta állandóan betegeskedett, úgyhogy szanatóriumba kellett szállítanii. Az elhúnyt építész több budapesti középületet és bérházat épített. Többek közt *ő tervezte az Állatkertet, a budai gázgyár épületét.* A *Bethlen-udvart* is ő építette. Elnöke volt a tervező magánépítészek egyesületének, 16 évig *fővárosi bizottsági tag* és huszonöt éve volt *igazgatója a budapesti önkéntes mentőegyesületnek. Végigküzdötte a világháborút,* számos kitüntetést kapott. A Ludovika Akadémia építészeti tanára is volt. Tevékeny munkát fejtett ki a Képzőművészek Egyesületében is, amelynek elnöke volt. Dr. *Neuschloss-Knüsli* Kornél nemcsak mint építészmérnök tűnt ki, hanem mint *archeológust* is ismerték.

— **Muzulmán fátyol-tragédia.** *Kairóból* jelentik: Negyven siránkozó asszony állított be a napokban az egyik kairói rendőrállomásra. Zokogva mondták el, hogy a temetőből jönnek, ahol mint siratóasszonyok működtek egy magasrangú ember temetésén. Miután fátyolban nem lehet jól sírni, sűrű fekete fátylaikat a temető rácsaira akasztották. Amikor a hivatalos sírást befejezték és távozni akartak a temetőből, csak *hült helyét találták a 40 fátyolnak.* A negyven siratóasszony azóta őszintén sír, a rendőrség pedig nyomoz.

— **A Liftes szájrúzs** jól tapad, nem szárítja az ajkat. Dr. med. *László*-féle különleges kozmetikai készítmény. Kapható: Múzeum-gyógyszertár, IV. Kossuth Lajos ucca 22. szám. Romániában: Nagyvárad, Farkas, Apolló-drogéria.

— **A párizsi magyar zsidók Maimonides-ünnepe.** *Párizsból* jelentik: A párizsi magyar izraeliták a Magyar Házban *Maimonides* Mózes születésének *800 éves fordulója* alkalmával francia-magyar barátkozási ünnepet rendeztek, amelynek fővédnökségét Julien *Weill*, Párizs nagyrabbija és Maurice *Liber* főrabbi, a párizsi szeminárium rektora vállalta. A közönség soraban megjelent *Binder* Károly magyar főkonzul és báró *Rothschild* Róbert. Az ünnepélyt dobai *Székely* Andor, a Magyar Szövetség elnöke nyitotta meg. Hangoztatta, hogy a *Magyar Házban minden felekezet barátságosan megfér egymással. Liber* főrabbi ismertette, hogy Budapesten az izraeliták kongresszust tartottak, amelynek megnyitásakor megkoszorúzták *Kossuth* szobrát. A világ egész zsidósága csatlakozik ehhez a hódolathoz és *meghajol a nagy szabadsághős és politikus emléke előtt.* G. *Vajda,* a szeminárium magyar származású tanára, *Goldstein* Ernő, az ünnepség rendezője és *Hirsch* Jenő, a franciaországi Magyar Izraeliták Egyesületének elnöke mondott még beszédet.

— **Bircher-Benner Rohkost** — Svábhegyi Szanatórium. Polgári árak.

Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kínozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázfejlődést s elhárítja a vértódulásokat.

— **A Sing-Sing fegyence lett a feleséggyilkos szerb kapitány.** *Newyorkból* jelentik: A newyorki bíróság *bigámia* címen *hét és félévi fegyházra* ítélte Ivan *Podrzai* volt jugoszláv kapitányt, akinek titokzatos bűnügye egy évvel ezelőtt világszerte feltűnést keltett. *Podrzai*, aki ismeretlen jövedelemforrásokból tartotta fenn magát, Newyorkban feleségül vette Agnes *Tufuerson* ügyvédnőt. Két héttel az esküvő után nászútra akartak menni, a hajóra azonban *Podrzai* már csak egyedül szállt fel. *Felesége eltűnt.* Később *gyilkosság gyanuja* címén Bécsben letartóztatták. Bizonyíték nem merült fel ellene, csupán az derült ki, hogy *amikor az amerikai ügyvédnőt elvette, már volt egy törvényes felesége.* Ezért csak *bigámia* címén adta ki Ausztria Amerikának. Amikor a newyorki bíró kihirdette az ítéletet, az indokolásban megjegyezte:

— Véleményem szerint sokkal súlyosabb bűncselekmény miatt is el lehetne magát ítélni.

Amerikában mindenki meg van róla győződve, hogy *Podrzai meggyilkolta gazdag amerikai feleségét,* bizonyítékok hiján azonban nem lehet eljárni ellene. A kapitány a Sing-Sing fegyházban fogja kitölteni büntetését.

— **Két szerelmes legény öngyilkossága.** *Debrecenből* jelentik: *Lovas* József huszonhét éves magyarhomoródi gazdalegény lakásában a gerendara akasztotta magát. Holtteste mellett búcsúlevelet találtak, amely szerint reménytelen szerelme miatt lett öngyilkos. — *Szabó* Imre huszonhat éves pallagpusztai legény boldogtalan szerelme miatt felakasztotta magát. Holtan találták.

— **A hullámfürdő úszómesterének szerencsétlensége.** A *Gellért*-hullámfürdőben tegnap délután egy nyolc méter magas párkányon szobrot tisztogatott ifj. *Meichl* Ferenc úszómester. Munkaközben elvesztette egyensúlyát, lezuhant a kövezetre és eszméletlenül terült el. Kihívták a mentőket, akik a fiatal úszómestert agyrázkódással és súlyos zúzott sérülésekkel a Rókus kórházba vitték.

— **Házasság.** *Müller* Böske (Budapest) és *Baldnyi* Endre mérnök (Miskolc) e hó 28-án házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Dr. Lakatos** személyesen vesz fel üdülőket abbáziai és badeni szanatóriumaiba. Felvilágosítás Carlton-szálló.

Mindenki az Athenaeum 2 pengős regényeit olvassa

Márciusi kötet:
URSULA PARROTT
A szerelem elmúlik

Kanadában, Rothermere falvában egy templomban imádkozik mindenféle vallású magyar

Winnipegen megalakult az első magyar gyerekklub olyan gyerekekből, akik sohasem voltak még Magyarországon — Petényi István főkonzulunk feleségének érdekes nyilatkozata a kanadai magyarok életéről

(Saját tudósítónktól.) Nemrégiben érkezett haza látogatóba *Petényi* István winnipegi főkonzulunk, aki feleségével együtt valósággal apostola a kanadai magyar mozgalmaknak. Hivatalos működési körén túl *minden idejét a messze idegenbe került magyarok segítésére fordítja* és nincs olyan nemzeti mozgalom, amelyből az ő vezetésükkel a kanadai magyarság ki ne venné a részét.

A főkonzul felesége a Vöröskereszt székházában az *ifjúsági Vöröskereszt* értekezletén érdekes előadásban számolt be a kamadai magyarok helyzetéről. A lelkes asszony költőnő is. Versei nemcsak a kanadai magyar lapokban jelennek meg, hanem *fordításban az angol folyóiratok és kanadai napilapok is közlik munkáit.*

Petenyi Istvánné *Bérczy* Sári főleg a *második generáció lelkének megmentésével foglalkozik.* A kivándoroltak gyermekeit szeretné megtartani magyaroknak. Winnipegen megalapította a *Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület* fiókját és mint ilyen kapcsolódott be *a kanadai Vöröskereszt egyesület munkájába.*

Jelentős lépés ez, mert *nemzetiségi alapon tudott szervezkedni az idegenben élő magyarság,* viszont Kanada társadalmi mozgalmaiból is ki tudja így venni a magyarság a maga részét.

Az érdekes előadáson megjelent a külügyminisztérium részéről dr. *Böszörményi* László miniszteri tanácsos, a Magyarok Világkongresszusát *Nagy* Károly ny. főkapitányhelyettes, a szervezet igazgatója képviselte. A messziről jött előadónőt *Petry* Pál üdvözölte. Az érdekes előadásnak nagy sikere volt és utána a *Pesti Napló* munkatársa beszélgetett kanadai főkonzulunk feleségével.

— Mi bizony magyarok vagyunk a messze északon — mondotta a lelkes úriasszony — és *azok is fogunk maradni.* Százezer magyar él az észak birodalmában. A hatalmas térképen ott vannak a magyar faluk: *Esterháza, Kaposvár, Békevár* és a többiek, de vannak *idegen nevű magyar telepek is,* amelyek már 35—40 éve működnek. Kanada fiatal ország, *30—40 esztendő már nagyon sokat számít.* Új telepek mostanában nem igen alakulhatnak, mert nincs jelentős kivándorlás Magyarországból, de egyik-másik új magyar telep nagyon szépen fejlődik. Különösen nagy sikerünk volt a *Rothermere falvával.*

— Az északra került magyarok *Saskatoon* és *Edmondon* között alapított új magyar telepet a magyarok nagy barátjáról, *Rothermere* lordról keresztelték el. Az uram meg is látogatta őket és az eddigi tapasztalatokból remélni lehet, hogy *az új telep életképes marad.*

Van már magyar templomuk is az ottani kanadai magyaroknak. *Magyar templom,* amely egy valláshoz, vagy felekezethez sem tartozik. Egyszerűen *magyar templom.* Éppen úgy katolikus, mint református és baptista. *Mindegyik felekezet odajár imádni az Istenét.* A hívőket a legnagyobb kapocs köti össze: *a nemzeti érzés.* Mindnyájan *magyarok.*

— Nem volt harangjuk. A vasúttársaságnak volt egy jelzőharangja, abból csináltak ájtatosságot hirdető harangot, amelynek szavára minden vasárnapon összegyűlnek azok a magyarok, akik messze északon nagyon közel kerülnek az Istenhez.

— Nagyon sokat beszélnek arról, hogy *a második generáció elvész a magyarság számára.* Ezt szeretnénk megakadályozni. *Nagyon nehéz együttetű mozgalmat szervezni, hiszen Kanada olyan nagy, mint Európa,* a közel tízmilliónyi ember szerteszórva lakik benne és ebben az embertengerben csak egy csöpp a magyar.

Winnipegen csináltam *egy gyermekklubot.* Eleinte csak 75 gyermekünk volt. Lassan-lassan *odaszoktak hozzánk a szülők is.* Ezekből alakítottuk meg a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület *kanadai fiókját.* Működésünkre engedélyt adott a *Kanadai Vöröskereszt Egyesület* is, és mint a magyarországi fiók kapcsolódunk bele a munkába. *A többi nemzetiségek már felbuzdultak a mi példánkon és hasonló módon szervezkednek.* Mi vagyunk tehát az úttörők.

— A fiók nagyon tevékeny munkát fejt ki s ennek meg is van az eredménye. Winnipeg egyik parkjában tartottuk meg nyilvános vizsgánkat. Ezen megjelentek nemcsak a magyarok, hanem *a kanadai hatóságok képviselői is.* Minden magyar embernek könny ült a szemében, amikor a kanadai magyarok gyermekei a magyar Hiszekegyet énekelték el és tornamutatványokkal tették érdekessé a produkciót. *Olyan magyar gyermekek lettek hitet magyarságuk mellett, akik sohasem voltak Magyarországon.*

— Most alakult meg a hokkicsapatunk. A fiúk lelkesen tréníroznak és talán egyszer idehaza is látni fogjuk őket. Bizony nem volt pénzük a felszerelésre, valahogyan összeszedtük a szükséges összeget. Ma már egy egyetemi hallgató a trénerük és a hatóságok jégpályát bocsátottak rendelkezésükre. *A fiúk mellén ott van a vöröskereszt jelvénye, alatta pedig a magyar zászló, ezt a kettőt egy pajzs fogja össze.* Kanadában nem ismerik a magyar Mikulást, Rendeztünk *egy magyar Mikulás ünnepélyt.* Nagy szenzáció volt Winnipegnek, Megjelent mindenki, aki számított. A magyar gyermekek minden ilyen hivatalos szerepléskor magyar ruhában jelennek meg.

— A kanadai angol lapok nagyon sokat írtak ezzel kapcsolatban a *magyar népszokásokról,* a többi nemzetiségek is felbuzdultak a mi példánkon s *most ők is bemutatják népszokásaikat.*

— A kanadai magyarok nagyon sokszor gondolnak haza. Hiába teremtettek maguknak egzisztenciát a messze idegenben, ha kimennek a prerire és az északi fény káprázik a szemük előtt, arra gondolnak, hogy *van magyar szivárvány is.* Álmukban nagyon sokszor hazajárnak. Gondoljanak rájuk szeretettel az itthoni magyarok is... (p. ö.)

Amit V. György angol király nem tud megfizetni

Éghetetlen anyagból készült borítékban, titkos lakattal elzárt bőröndben, díszkísérettel Európába érkezett a világ legdrágább bélyege

London, március.

(A Pesti Napló londoni szerkesztőségétől.)

Ma néhány percig gazdagabb voltam Őfelsége az angol királynál. A kezemben tartottam azt, amit *V. György nem tudott megfizetni...* Illetve, ha nagyon megerőltette volna magát, elérhette volna célját, de bármilyen szenvedélyes gyűjtő is az angolok uralkodója, *7300 fontot* még sem szánt reá — egyetlenegy — bélyegre.

Világszerte általában azt hiszik, hogy a legértékesebb bélyeg a legendás Mauritius, melyből összesen tíz vagy tizenkét példány ismeretes a bélyeggyűjtők internacionális társadalma előtt. Nagy tévedés! A Mauritiusokat csak a második hely illeti meg. A bélyegek fejedelme egy homályos eredetű guianai stamp. Ez az egyetlen bélyeg a világon, melyből csak egyetlenegy példány van. Pár nap előtt érkezett meg Newyorkból Londonba és a Harmer Rooke-cég küldöttsége Southamptonig elébe utazott, hogy átvegye a páratlan értékű ritkaságot amerikai ügynöke külön futárjától.

Éghetetlen anyagból készült borítékban, titkos lakatokkal lezárt páncélkofferben hozták át a tengerentúlról a körülbelül másfélcentiméter nagyságú, nyolcszögletes papírdarabot. Megjelentek a fogadtatáson, mint érdekelt felek, a Lloyd társaság emberei is. A nagy biztosítónál tudniillik Harmer Rothersék csekély *tízezer fontra* biztosították a guianai bélyeget.

Ennyit ér! Legalább ennyit — mondják nekünk az Arundell-steeti cégnél, a világ egyik legnagyobb bélyegkereskedelmi központjában. Egyes érdeklődők már felajánlták ezt az összeget, de Harmer Rooke — nem adja el egyelőre. Célszerűbbnek tartja elárverezését és az októberre kitűzött aukció nagy szenzációkat ígér.

Októberig most ott nyugszik jól őrzött rejtekén a londoni bélyegkereskedelmi vállalat hatalmas safejében a világ legértékesebb bélyege. Elsőrangú protekciónkra való tekintettel kivették számunkra. Sőt a — kezembe adták. Hát bizony mi türés tagadás — szépnek igazán nem mondható. Borvörös vékony papírján már teljesen elmosódott az írás. Rajzát alig lehet felismerni. A címer helyét tekintélyes piszokréteg fedi, a nyomtatott betűket pedig jórészt eltakarja a vaskos pecsét. És mégis, ez a szomorú kis papírdarab — *körülbelül háromszázezer pengőt* ér.

Mi adja meg e körülbelül ötvenesztendős bélyeg csodálatos értékét? Egyedül az a tény, hogy a szó legszorosabb értelmében — *nincsen párja.* Az egykori nyomdász valahogy ennél az egy bélyegnél eltévesztette a nyomást és a rendes négycentes érték helyett — *egy centet* nyomott reá. A bélyeg forgalomba került és a század elején felbukkant Amerikában, ahol egy Vernon Vaughan nevű kis gimnazista valamilyen családi levél borítékján fedezte fel. Nem nagyon tetszett neki (igaza volt) és örömmel eladta hat shillingért egy Mc. Kinnon nevű gyűjtőnek (ebben bizony már nem volt igaza), Mc. Kinnon jóideig tartogatta és bizonyára azt hitte, jó üzletet csinál, amikor huszonöt fontért tovább adta. Baron Phillippe de Ferrari már 155 fontot fizetett érte. 1922-ben pedig Arthur *Hind* amerikai milliomos — 7330 fontért vette meg egy párizsi aukción. Az angol király, aki különösen a brit gyarmati bélyegeket gyűjti, *négyezer fontot* ígért, — de alulmaradt a küzdelemben. Ugyanennek a sorozatnak rendes nyomású bélyegei csak kétszáz fontot érnek. A nyomdász tévedése megötvenszerezte a »Guianas« értékét.

Mr. *Hind* meghalt. *Felesége árverezteti el* Londonban a világ legértékesebb bélyegét.

Ráskay László

KI JÖN
március 30-án a
Spolarich
kávéházba
?

Az idő *(Az északeurópai ciklonok csak kevéssé érezletik nálunk hatásukat.)* Az időjárás változékonysága a Kárpátok medencéjében tovább tart. Az esőzések a mai nap folyamán különösen a Dunántúl és az ország középső részein kiújultak, de a csapadék mennyisége sehol sem volt nagy. Mindenütt futójellegű záporesők voltak, amelyek délután 5 és 7 óra között alakultak ki. A hőmérséklet a Dunántúl általában 18 fokra emelkedett, keleten is 16—18 fokra, ami a normálisnál 4—5 fokkal magasabb. Ennek ellenére meglehetősen hűvösnek éreztük az időt, mert a szél egész napon át igen élénk volt. Egész Közép-Európában hazánkéhoz hasonló az időjárás, de Közép-Európa északi részein és különösen az Északi és Keleti tenger partvidékein viharos jellegű. Sajátságos időjárási helyzet alakult ki. A Skandináv félszigetről hideg légtömegek áramlanak alá, viszont az Óceánról ugyancsak hűvös, de az utóbbinál valamivel mégis melegebb légtömegek özönlenek. Az óceáni légtömegek megakadályozzák, hogy hazánkba a sarki légtömegek lehatoljanak. Hogy ezek a sarki légtömegek milyen alacsony hőmérsékletűek, bizonyítja, hogy a Skandináv felszigeten a szerda reggeli órákban minusz 15, minusz 20 fokos hidegek jelentkeztek. Az időjárási helyzetben még mindig nem várhatunk lényegesebb változást. Továbbra is igen változékony marad az idő és a hőmérséklet sem fog lényegesen módosulni. Különbség annyiban várható, hogy a kisebb futózáporok az egész országra kiterjeszkedhetnek. *Dr. Massány Ernő* m. kir. főmeteorológus.

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten este kilenc órakor a hőmérséklet +9 Celsius fok.

Várható időjárás a következő 24 órára: Élénk északi szél, változó felhőzet, helyenként, főleg északon és kelcten, záporeső. A hőmérséklet süllyed.

— Vízállás. A Duna Stein—Bécs között apad, máshol árad. Alacsony vízállású. Dunai vízállások: Passau 295, Struden 289, Stein 43, Bécs 22, Pozsony 212, Komárom 330, Budapest 264, Paks 156, Baja 226, Mohács 247, Gombos 320, Újvidék 252, Zimony 290. A Dráva Barcsnál —35. A Tisza Záhonyig apad, lejjebb árad. Záhonyig alacsony, lejjebb közepes vízállású. Tiszai vízállások: Tiszabecs 88, Vásárosnamény 182, Tokaj 340, Tiszafüred 332, Szolnok 322, Csongrád 260, Szeged 263. A Szamos Csengernél 122. A Körös Békésnél 164, Gyománál 206. A Balaton Siófoknál 97. A Velencei tó Agárdnál 31.

Kedvezményes fürdőjegyek:

	Pénztár:	Nálunk:
Erzsébet-sósfürdő	2.— P	1.60 P
Gellért-gőzfürdő	1.60 P	1.36 P
Gellért pezsgő (Kabin v. szekrény külön)	1.20 P	1.06 P
Hungária gőz	1.— P	0.80 P
Hungária gőz uzsonnával	1.20 P	1.— P
Hungária kád	1.— P	0.80 P
Lukács iszap, gőz, kád	1.60 P	1.28 P
Lukács göngyölés	0.80 P	0.64 P
Rudas-uszoda kabinnal	1.20 P	1.— P
Rudas-uszoda szekrénnyel	0.80 P	0.68 P
Szent Imre fürdő	1.04 P	0.84 P
Széchenyi gőz	1.60 P	1.36 P
Széchenyi szalonkád	1.60 P	1.36 P
Széchenyi kád	1.30 P	1.10 P
Széchenyi népfürdő	0.80 P	0.68 P

Kapható: AZ EST-lapok jegypénztáránál
VII., Erzsébet körút 18—20
és az alábbi helyeken:
Toldi Lajos, II., Fő u. 2, „Collector" IV., Eötvös tér 2
Koncert rt. IV., Váci ucca 23
Gereben, V., Vilmos császár út 62.

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szerdán sok ezer jelölt elvérzett az ajánlásoknál. Ezek a jelöltek most felcsaptak választóknak, úgyhogy ma már, szerencsére, több a választó, mint a jelölt.

Elmarad a skót válogatott futballcsapat budapesti szereplése. Takarékoskodnak már a vendégszerepléssel is.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Egy magyar úriember megdöntötte a csuklási rekordot. Tizenhárom éve csuklik.« »Csitt! Ne emlegesse, mert akkor tovább fog csuklani.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon az a jelölt, aki nem kapott elég ajánlót, mondhatja-e, hogy »magamat ajánlom?«

A nap hőse: Kirching angol szobafestő, aki az esküvőjén az anyakönyvvezető kérdésére a boldogító igen helyett nem-mel válaszolt. Többen irigyelték a talpraesett válaszért.

Három potyautast szedtek ki a trieszti gyors étkezőkocsija alól. A vállalkozó szellemű fiatalemberek megkontremináltak a vízumkényszert és a nemzetközi vasutak magas tarifáját.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? A berlini tárgyalások megpecsételik Európa sorsát.« »Ügylátszik, Angliának nagyon fontos a pecsételés: egy főpecsétőrt küldött a tárgyalásokra.«

Mindenben elsö a Pesti Napló

— **Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter Suvich olasz külügyi államtitkárnál.** *Rómából* jelentik: *Suvich* államtitkár ma délután fogadta *Nickl* Alfréd rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, aki a magyar kormány megbízásából most Rómában tárgyalásokat folytat gazdasági kérdésekről.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Kiss* Árpád egyetemi ny. r. tanárt a szegedi m. kir. Középiskolai Tanárképzőintézet igazgatótanácsának tagjává az 1930/31. évtől számítandó ötéves időszak hátralevő tartamára kinevezte.

— **»A kormány vagy Sir Basil Zacharoff kormányozza Angliát?« — kérdezte az alsóházban Lord Marley.** *Londonból* jelentik: A Lordok Házában Lord *Marley* munkáspárti főrend kérdezte, hogy a magánhadianyagipar tevékenységét vizsgáló bizottság *kötelezheti-e a feleket okiratok bemutatására.* Főként az állami fegyverszállítási szerződések ismertetését sürgeti, tekintettel a washingtoni szenátusi vizsgálat leleplezéseire. Hivatkozik a Skoda-botrányra, amelynek során román katonatiszteket ítéltek el, mert nagy megvesztegetési pénzeket fogadtak el. A világ fegyverkivitelének körülbelül egyharmada Angliából származik. — A vizsgálatnak azt kell kideríteníe, — mondotta befejezésül Lord Marley — hogy a *nemzeti kormány vagy Sir Basil Zacharoff kormányozza-e Angliát.* Lord *Halifax* közoktatásügyi miniszter a kormány nevében biztosította Lord Marleyt, hogy a bizottság ki fogja deríteni az igazságot, de nem fogja követni a washingtoni példát, mert nincs szükség üres gyanúsításokra. *A fegyvergyárosok sem sokkal jobb vagy rosszabb emberek az átlagembernél.* Ha okiratokra lesz szükség, senki sem fog ellenszegülni a bizottság kívánságainak. Lord Marley erre interpellációját visszavonta.

— **Eltemették Seedoch Károly prelátust.** A gyászoló hívek ezreinek impozáns részvétmegnyilatkozása mellett kísérték utolsó útjára *Seedoch* Károly prelátust, Tatabánya első bányalelkészét. A beszentelést dr. *Breyer* István győri megyéspüspök végezte, fényes papi segédlettel. A sírnál *Vida* Jenő felsőházi tag, a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. alelnök-vezérigazgatója mondott búcsúztatót.

— **3,727.750 frankért árverezték el Barthou könyvtárát.** *Párizsból* jelentik: *Barthou* könyvtárának elárverezéséből *3,727.750 frank folyt be.* Az árverés szerdai harmadik napján Alfred de *Vigny* »Servitude et grandeur militaires« című munkájának kézirata *140.000 frankért kelt el.*

= Bútorvétel előtt saját érdekében győződjön meg Nagy Zsigmond négyévtizedes cég gyönyörű választékáról, hol minden ízlés kielégítést nyer, modern, stílusos, vagy antik lakásberendezésekben. Telepe: az egész házban: Lázár ucca 8.

— **Szombaton kezdődik a fővárosnál a víkend.** *Szendy* Károly polgármester újra életbelépteti az elmult esztendő szokásához híven a víkend rendelkezést. A székesfőváros tisztviselői 1935 március 30-tól, tehát most szombattól kezdődően 1935 szeptember 30-ig hivatali óráikat a vasárnapokat és ünnepnapokat megelőző napokon déli 12 órakor fejezik be.

— **Megölte a választási izgalom.** *Jánoshalmáról* jelentik: *Juhász* Istvánné 51 éves mélykúti gazdaasszony egy választási gyűlésen vett részt. Utána hazament, elrejtőzött hozzátartozói elől és a padláson *felakasztotta magát.* Mire rátaláltak, halott volt. Tettét abban az izgalomban követte el, amely erőt vett rajta, amíg a választási gyűlésen résztvett. A baji ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

— **A volt székesfehérvári 69. Hindenburg gyalogezred matinéja.** A volt székesfehérvári 60. Hindeburg gyalogezred tisztjei és legénysége április 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében az ezred szoboralapja javára matinét rendez.

— **Édesanyja segítségével meggyilkolta barátját egy linzi leány.** *Linzből* jelentik: Hosszas rendőri nyomozás után sikerült tisztázni a mult év május 3-ika óta eltűnt *Pohl* Károly vaseskergályos eltűnésének ügyét. Kiderült, *hogy a vaseskergályost szeretője, Mödlinger Teréz gyilkolta meg.* A gyilkos nő édesanyja ellen az a gyanú, *hogy résztvett a gyilkosságban, mert nem látta szívesen leányának Pohllal folytatott viszonyát.* A nyomozás megállapítása szerint a két asszony, akiket szerdán délelőtt letartóztattak, *több más bűncselekményt is elkövetett.*

— **A pesti hitközség elnökségének felfüggesztését kérte a zsidó magyarok nemzeti pártja.** A zsidó magyarok nemzeti pártja beadvánnyal fordult a kultuszminiszterhez, amelyben bejelentette, hogy *»a pesti izraelita hitközség elöljárósága túllépte hatáskörét«.* Az elöljáróság ugyanis határozatot hozott, — és azt publikálta is — amelyben kijelentette, hogy a zsidó magyarok nemzeti pártjával minden közösséget megtagad. Kéri a párt, hogy a kultuszminiszter — mint a hitközség legfőbb felügyeleti hatósága — indítson eljárást az elöljáróság ellen. — Egyébként a *zsidó magyarok nemzeti pártja* szerda este választói gyűlést tartott a királyuccai Szalón-kávéházban, amelyen a párt jelöltjei: *Schuller* Jenő, *Gimes* István, *Márkus* Aladár, dr. *Dániel* Sándor és még mások szólaltak fel. A szónokok hangoztatták, hogy *elfogadják Gömbös Gyula reformprogramját,* elfogadják a 95 pontot, de 96-ikként kérik hozzáiktatni azt a kívánságukat, hogy a *numerus claususról szóló törvényt* el kell törölni. A pártnak hír szerint 6980 ajánlása van.

— **Meghalt Neuschloss-Knüsli Kornél építészmérnök.** Kedden a Siesta-szanatóriumban 71 éves korában meghalt dr. *Neuschloss-Knüsli* Kornél, a kiváló építészmérnök. Ő tervezte *a budai gázgyárat, az Állatkertet és a Bethlen-udvart.* 16 évig fővárosi bizottsági tag volt és ő volt a Ludovika Akadémia építészeti tanára. Elnöke volt a Képzőművészek Egyesületének és igazgatója a Mentőegyesületnek. A kiváló építész öt hónappal ezelőtt egy barátja temetésén *megfázott* és azóta állandóan betegeskedett.

— **»Kiforgattak vagyonomból...«** A Pálvölgy mellett levő Napsugár-lépcsőn egy fára felakasztotta magát *Mák* Péter Pál 63 éves hentes. Mire rátaláltak, már halott volt. Búcsúlevelében ezt írta: *»Kiforgattak vagyonomból, kérem, ne boncoljanak fel.«*

— **A Magyar Művészeti Sorsjáték húzása.** A *Lady Chilston-Alapot* gondozó tanács által rendezett *Magyar Művészeti Sorsjáték* nyilvános húzását vasárnap délelőtt az *Iparművészeti Múzeum* dísztermében tartják meg. A sorsjegyeket, amelyek belépőjegyül is szolgálnak a húzásra, egypengős árban *Az Est-lapok* Erzsébet körút 20. szalatti kiadójában szombat délután 6 óráig árusítják. Ugyanitt vannak kiállítva a nagyobb nyeremények is, amelyek a legnevesebb képzőművészek alkotásai. A sorsjegyeket vidékről a 16.717. számú postatakarékpénztári csekkszámlára történő befizetés útján is meg lehet rendelni. A legkésőbb március 28-án postára adott csekkbefizetések ellenében a húzás előtti napon elküldik a sorsjegyeket.

= **Közgyűlés a kémikusoknál.** A Magyar Kémikusok Egyesülete március 26-án tartotta évi rendes közgyűlését, melyen *Vida* Jenő, az egyesület tiszteletbeli elnöke is megjelent. Az elnöki tisztet *Pfeifer* Ignác töltötte be. A közgyűlésen a kémiai tudomány és ipar prominens képviselői nagyszámban jelentek meg. *Pillitz* Dezső főtitkár felolvasta évi jelentését. Nagy érdeklődéssel hallgatta a közgyűlés *Gomperz* Ervin *Tudomány és háború* című előadását. *Bródy* György pénztárosi jelentése, valamint *Baicz* István könyvtárosi jelentésének felolvasása után a lejáró tisztségekre jelölés szerint újból megválasztották a tagokat. Elnök: báró *Kohner* Adolf dr., alelnök: dr. *Görgey* István, tiszteletbeli tag: újlaki *Müller* Pál, főtitkár: *Pillitz* Dezső, titkár: *Inzelt* István, jogtanácsos: dr. *Rudas* Sándor, új választmányi tag: *Barna* Imre.

= **Gyakori jelenség a gyermekeknél az úgynevezett zöld lepedék a fogakon.** Ennek oka az, hogy a fogaknak nem kielégítő tisztítása következtében az ételmaradékok, különösen a ragadós cukoranyag erjesztő savakat alkotnak, amelyek a zománcréteg mészanyagát pusztítják és a fogak körül zöld fonalgombák lerakodását okozzák. Ez okból szükséges, hogy a gyermekek fogait is alaposan és rendszeresen tisztítsák erre alkalmas fogkefével és fogpéppel. Az Odol fogpép alaposan tisztít és anélkül, hogy a fog zománcát megtámadná. Fertőtlenít, kellemes pompás ízű és tisztává teszi a lehelletet.

= **A gyomorfájás,** gyomornyomás, bélsárpangás, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvlepedék, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik.

— **A velszi herceg munkában.** Mi boldog pestiek csak szórakozni láttuk a velszi herceget, aki jött, látott és akit mindenki megszeretett. De a velszi herceg élete nem csupa szórakozás és nemcsak »charming prince«, hanem *Anglia első kereskedelmi utazója is,* ahogy hazájában hívják. Hogy milyen hasznos munkát végez ebben a minőségében, arról számolnak be most az angol lapok. Az *Iron and steel Federation* (vas- és acélipari szövetkezet) legutóbbi gyűlésén Lord *Dudley* elnök bejelentette, hogy *Brazilia elektrifikálja vasútjait és 6 munkálatokra Angliában három millió font megrendelést tett.* Nagy tapsok közepette jegyezte meg Lord Dudley:

— *Hogy ezt a szerződést megkötötték, abban nagy része van a velszi herceg őfenségének.*

A gyűlést követő vacsorán megjelent a velszi herceg is és beszédet mondott az acélipar jelentőségéről.

— **Páncélos gyorstüzelőágyúval szerelnek fel két angol bombavető repülőrajt.** *Londonból* jelentik: Két bombavető repülőrajt *vértezett gyorstüzelő ágyúkkal látnak el.* Az ágyúk a gépek első részén lesznek, kezelőiknek akadálytalan kilátása és kitűnő célzási lehetősége lesz a repülőgép sebességétől függetlenül.

— **Nem szabad csüggedni,** hanem mindig remélni, minden alkalmat megragadni, hogy az életkedvet, önbizalmat, reménységet megalapozzuk, erősítsük! Most ismét itt az alkalom! Április 13-án kezdődik az új sorsjáték húzása. Ezren és ezren lettek gazdagok egy sorsjegy által! Kísérelje meg! Közel 8 millió pengőt sorsolnak majd ki az új sorsjátékban. Nyerni csak annak lehet, akinek sorsjegye van!... Legendás szerencséje van a Kiss Bank sorsjegyeinek! Ezért adtunk módot lapunk t. olvasóinak, hogy a népszerű Kiss Károly és Társa Bank Rt. IV., Kossuth Lajos ucca 1. sorsjegyeiből, mégpedig a sajátkezűleg kiválasztott szerencseszámok közül rendelhessenek. Legegyszerűbb, ha a vasárnapi laphoz mellékelt kartonlapról levágandó »levelezőlapot« kitöltve postára adják, fizetni van idő legkésőbb az április 13-án kezdődő húzás előtt. Ha a kartonlap már nincs meg, rendelhető egy egyszerű levelezőlapon is.

— **Öngyilkosság vagy baleset?** A Kender ucca 6. számú házban gázmérgezés következtében meghalt *Hückl* Ferenc mozigépész felesége. A rendőrség vizsgálatot indított, Hückné *öngyilkos lett-e,* vagy baleset okozta halálát.

— **Filléres hajó Wienbe és Pozsonyba.** Április 2-án indul a MFTR legközelebbi filléres hajója Wienbe és Pozsonyba. Indulás 17 órakor az Eötvös térről. Egységes menetdíj oda-vissza: 12.80 P. Teljes ellátás is kapható átalányáron. Wienbe két rendőrhatóságilag láttamozott fénykép elégséges. 33% vasúti kedvezmény. Jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR utazási irodájában.

— **Bestiális kettős gyilkosság Tatán.** *Tatáról* jelentik: Rejtélyes kettős gyilkosság ügyében nyomoz a csendőrség. Kedden reggel holtan találták lakásukban *Megyeri* Pálné tatai lakost és 29 éves leányát. Mind a két holttest *összeégett.* A nyomozás megállapította, hogy a gyilkos *Nagy* József szobafestő, aki régi barátságban állott Megyeri Lidiával. A nyomozás megállapításai szerint hétfőn éjszaka szintén Megyeriéknél volt. Amikor az asszony lefeküdt, a vizsgálat feltevése szerint erőszakoskodni kezdett a leánnyal, majd *három késszúrással megölte,* azután holttestét *petróleummal leöntötte és meggyujtotta.* Utána a leány anyjával végzett, nyilván azért, hogy el ne árulhassa. A vérengzés után elmenekült, de *kabátját a lakásban felejtette.* Az egész országban üldözik a gyilkost, aki ellen *rádiókörözést is adtak.*

— **Kedves bácsi konkurrense.** Ily című minapi csillagos cikkünkre hivatkozva *Lerner* Izidor 75%-os hadirokkant, kerékpárőrző közli velünk, hogy ő nem lengyel, hanem magyar állampolgár, Budapesten született és a kerékpármegőrzést hamarabb kezdte a Fiúmei úton, mint Kedves bácsi.

— **Halálozás.** *Schváb* Dávid toll- és nyersbőrkereskedő 67 éves korában Mindszenten (Csongrád m.) március 25-én elhúnyt.

Kapy Rezső ny. székesfővárosi iskolaigazgató 64 éves korában elhúnyt. Temetése 29-én, pénteken délután négy órakor lesz a farkasréti temető halottasházából, az evangélikus egyház szertartása szerint.

Beküldött hírek *Csütörtök. Előadások.* A Vaida János Társaságban *Hevesi* Sándor: Sors és ember (A drámaírás iskolája). 8 órakor. Andrássy út 23. — A Budapesti Ügyvédi Körben dr. *Polyák* Béla: Birtokreform, telepítés. ½7 órakor. Szemere u. 10. — A Közegészségügyi Egyesület tudományos szakosztályában *Jankovich* Adél, *Gömbös* Lajos és *Oravecz* Pál ad elő. 6 órakor. Eszterházy u. 9. — The English-Speaking Circle of Hungary-ban *Hajek* Sári: Lady Gregory and the Irish National Theatre. 9 órakor. Arany János u. 16. — Az Alkoholellenes Egyesület és az Absztinens Keresztegyesület sorozatában dr. *Donáth* Gyula: Mult és jövő; *Fodor* Árpád: Máday Izidorról. 6 órakor. Mária Terézia tér 15. — A Pedagógiai Állomáson dr. *Némai* József és *Vértesi* Etel ad elő. ½7 órakor. Csengery u. 52. — Az építőmesterek »Budapest fürdővárosa«-sorozatában dr. *Tausz* Béla és *Tábori* Kornél ad elő. 6 órakor. Irányi u. 17. — Az Erdélyi Férfiak Egyesületében dr. *Balogh* Jolán: Kolozsvár műemlékei; dr. *Csintalan* József: A mai Kolozsvár. ½7 órakor. Rákóczi út 15. — A magyar zsidó szabadegyetemen dr. *Láczer* Dénes: a Kol Nidre zenéje; dr. *Szemere* Samu: Metafizikai problémák. 6 órakor. Wesselényi u. 7. — A Mérnökegyletben *Frigyes* Sándor: A legújabb francia és német hídszabályrendeletek. ½7 órakor. Reáltanoda u. 13. — A Heraldikai és Genealógiai Társaságban dr. *Czobor* Alfréd: A Rákócziak családi és fejedelmi címerei. Akadémia. — *Különfélék:* A *Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás* 10—5-ig van nyitva. Műcsarnok.

FEKETE és SIENNA **SAPHIR** a legújabb **fénymásolat.** Teljesen szagtalan — 2-3 perc alatt elkészül **FELLNER LEÓ** műszaki papirgyárában Budapest, V., Váci-út 4 Telefon: Aut. 228-48, 229-15

mely bemutat néhány modern európai templomot, köztük a baseli Szt. Antal templomot, mely valóságos gabonaraktárként hat és egy irországi templomot, mely egy repülő sast iparkodik ábrázolni és eme lehetetlen formájú erőlködések mellett ott látjuk a híres Los Angeles új templomát, melynek gótikus szépsége összehasonlíthatatlan magasan áll a modern próbálkozások fölött. Az ember azt kérdi önkéntelen, hogy lehetséges az, hogy ma is ily tökéletes, nemes, abszolut művészit lehessen létrehozni egy rég letünt kor stilusában?

Igen lehet, sőt merjük állítani, csak ezt lehet. Mert míg a modern kísérletek fölött mosolyra nyílik ajkunk önkéntelen mint hívőknek, mert érezzük, hogy ez nem a mi hitünk szerint való Istenháza, itt nem tudnánk imádkozni, ez lehet egy új hitnek temploma, de nem a mi szent 2000 éves hitünk szentélye, úgy a gót katedrális oly kedves, oly ismert, oly vonzó szívünknek, mert itt otthon érezzük magunkat. És végül is nem a művész kénye-kedve dönti el, hogy mit csináljon, hanem az azt látogató hívő akarata, mely vétót mond a durva kísérletekkel szemben.

Az Illinois-beli Szt. Lukács templom gótikus főoltára a mögötte lévő angol-gót ablakkal, a modern gótika abszolut tökéletes, vonzó, gyönyörűséges alkotása. Az a stilus, mely ma ilyen szépségeket tud még létrehozni, az nem avult el, az él és élni fog, amig oly mesterei akadnak, mint ezek a derék amerikaiak.

Mindenki ismeri a chicagoi Tribune gyönyörű toronyépületet, mely az amerikai gót-stilus egyik legszebb alkotása. A nagy bazaltsípok a felhőkarcoló tetején bámulatos gót csipkékben végződnek.

Ez az amerikai-stilus, mely egy nép sajátos körülményeiből, az ottani természet utánzásából, hihetetlen gazdagságokból fakad, éppen azért utánozhatatlan.

Mosolyognunk kell az erőlködésen, mikor a vén Európában az amerikai felhőkarcolókat akarják utánozni. Sőt mi több, már nálunk is azt hangoztatják, hogy „felhőkarcolókat a körútakra".

Előkelő embereket ugratnak be ily lehetetlen, erőszakos és éretlen ideák propagálására. Hej, hol vagyunk mi még a felhőkarcolóktól! Ott, ahol a város szívében a düledező földszintes viskók ezrei állhatnak, ott még kár ily merész jelszókkal handabandázni.

És ne akarjuk Amerikát majmolni. Tisztelettel, alázattal és nagyrabecsüléssel nézhetünk mi csak fel tiszta, nemes és stilusos modern építkezéseikre. És megtanulhatjuk tőlük, hogy lehet és szabad a régi stilusok útján is frisset, szépet és újat alkotni. Ők ezt nem szégyenlik.

És megtanulhatjuk azt is, hogy még egy új világ is tud teljesen nemzeti építőstilust alkotni magának, ha önmagából indul ki és azt utánozza, amit neki a természet mutat, mely örökszép és kimeríthetetlen, mint alkotója, az egyedül fenséges Isten.

Dr. Fábián Gáspár

DEBRECZEN

Rossz kezdetnek, rendszerint a vége is rossz.

Ennek megvan a természetes magyarázata. A lelkiismeretesség mindent jól megfontol, alaposan átgondol. Nemcsak jól indul, hanem következetesen jól folytatja és ennek folytán természetesen jól is fejezi be a dolgát. Ott azonban, ahol már a kezdet hibás, egészen bizonyos, hogy a továbbiakban is nem egy zökkenő áll be. Hibák halmozódnak. Az így végzett munka hiányos, tökéletlen. Aki már a kezdetnél nem körültekintő, nem óvatos, az a munka közepette — már a kimerülés következtében is — még kevésbbé lesz kitartó.

Az építés munkája feltétlen alaposságot és gondosságot kíván. Annyi érdekszál fűződik egymásba, hogy ezeknek igazságos kezelése a legmesszebbmenő lelkiismeretességet és figyelmet kívánja. A magánszemély rendszerint megvédi a maga érdekét. Fokozott előrelátást és körültekintést várunk azonban a közülettől, amely közpénzzel dolgozik. Ebben a szegény, megcsonkított országban kétszer is fogunkhoz kell verni a garast, mielőtt kiadjuk. Csak pozitiv értékekre szabad közpénzt fordítani. Ha nem így cselekszünk, károsodik az ország. Ezt meg kell akadályozni minden alkalommal.

*

A civisek ősi fészkében városházat akarnak építeni. Az elmult ősszel a tervek beszerzésére annak rendje, módja szerint pályázatot irtak ki, amely ez év elején járt volna le. A pályázók nagy ámulatára, a tervek benyújtása előtt két héttel, meghosszabbitották a lejárat napját csaknem két hónappal. A M. M. É. Egylet ellene volt a határidő kitolásnak, mert ez ellenkezik a tervpályázati szabályzattal, amelyet pedig közhatóság elsősorban tartozik respektálni.

A határidőmeghosszabbitás után még 35 programmot is adtak ki, amire igazán nem volt semmi szükség. Hiszen ez ellentmond a határidőmeghosszabbitás érvének. Azért kellett állitólag kitolni a benyújtás idejét, mert a pályázók egyrésze nem tudott elkészülni tervével a kitűzött négy és fél hónap alatt. És akkor ugyanaz a testület folytatólag ad ki programmot építészeknek alig kéthónapi elkészitési határidővel. Hol itt a logika?

Az ilyen lejárateltolásnak a nyomában természetesen megindulnak a találgatások. Nagy Galeottónak most könnyű a helyzete. Nevek röpködnek, akiknek érdekében történt ez a határidőkitolás.

Ez a kezdet. A nyitány. Nem éppen fülbemászó biztató zene.

*

121 tervet adtak be. Tekintettel a feladat nagyságára, ez olyan hatalmas teljesítmény, amihez hasonlót keveset találunk a hazai pályázatok történetében. A tervek nagyobb része több hónapos, verejtékes munka eredménye. Értékben kifejezve tízszer akkora, mint a pályadijak összege. Érthető, ha a pályázók feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel várták az eredményt.

A tervek nemrégen a M. M. É. Egylet helyiségeiben voltak kiállítva, egészen szokatlan érdeklődés mellett. Mindenki látni akarta e terveket. Mindenki kíváncsi volt a díjazott tervekre, de leginkább az I. díjasra. Mindenki egy kifogástalan megoldású, szemet, lelket gyönyörködtető városházat várt. És mindenki csalódott. A díjazott tervek között az I. díjas a leggyöngébb. Ez joggal bántja a többi díjazottat. Ez a döntés azonban nemcsak reájuk sérelmes. Károsodik ezáltal a köz is, mert a rosszabb terv került előnybe a jobbakkal szemben.

Az I. díjas terv nem alkalmas a kivitelre. Megjósolom, hogy nem is fog kivitelre kerülni. De akkor miért kapta az I. díjat?

*

Nehogy elfogultnak mondjanak olvasóim, ezúttal nem a kritikus szemüvegével nézem a kiállitást, hanem a kezemben levő nyomtatott jegyzőkönyvvel járom végig a díjazott terveket. Abból citálom a tervek előnyeit és hátrányait. Az ítéletet nyugodtan bízom Önökre.

Az I. díjat *Györgyi Dénes* terve kapta.

„Előcsarnoka gyengén van megvilágítva. Ruhatárának csekély a nappali világítása. Az ülésterem előtti, egyébként jól méretezett társalgó, dohányzófolyosó, éppen középrészben kevésbbé jól világított. A közgyűlési terem nem éppen tetszetős alakú és közgyűlési célokra kevésbbé alkalmas.

Az I. emeletre helyezett ünnepélyek csarnoka a programmban nem szerepel. Ez a helyiség nem pótol-

Ötvenötödik évfolyam 25—26. szám 1931 július 15

ÉPÍTŐ IPAR
ÉPÍTŐ MŰVÉSZET

A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, az Építőmesteri Képzettség Megvizsgálására Szervezett Bizottságának hivatalos lapja

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő
Egyes szám ára 0.80 P. Postacsekszám 49.197
Hirdetési díj: m/m-kint 0.20 pengő

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FÁBIÁN GÁSPÁR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Nagyboldogasszony útja 7c
Telefon: Lá. 4—41
Automatáról előbb 582—20 tárcsázandó

Amerika építészeti stílusa: nemzeti stílus

A minap egy pompás filmfelvételben gyönyörködtem. Repülőgépfelvétel mutatta be Amerika egyik legérdekesebb és mindenesetre legjellemzőbb hegyalakulatának, a Colorado völgyének csodaszép bazaltfalait, továbbá a Grand Canonnak szédületes mélységeit. Nem is kellett a szememet lehunynom, egyes sziklacsoportozatok tökéletesen úgy hatottak, mintha Chicago, vagy New York felhőkarcoló óriásainak egy-egy csoportképe tünt volna fel előttem.

Ime Amerika megtalálta nemzeti építő stilusát, mely saját talajából fakadt, mely egyedülálló az egész világon, mely szép, hisz a nagy természet örök alkotásainak másolata, mely grandiózus, hisz az égfelé tör, mint azok a sziklacsoportok, melyekről mintáját vette, mely megdöbbentő és szédítő, mint maga az amerikai élet és utánozhatatlan, mert sehol másutt nem állanak rendelkezésre azok az adottságok, melyeket az Újvilág részben a természettől nyert, részben önmaga megteremtett.

Minő más, minő fenséges és utólérhetetlen ez az amerikai építészeti stilus, mint az a komikummal határos skatulya-szisztéma, melyet Európa néhány államában felkaptak, akárcsak valami divatot, például az orosz női gummi-csizmát, melyre néhányan esküsznek nálunk is, sőt nem restellik ezt a magyar modern stilus diadalának elnevezni.

Megáll az ember esze a nagy erőlködés láttán, még inkább a merészségen, hogy ezek az urak mily bátran csepülnek le mindent, amit a multban szépet és nagyot alkottak és hogyan merészelik patentjüket ráütni olyasvalamire, ami idegen agytermék utánzata és pedig oly agytermékeké, melyek működésének bírálata, nem az esztétika, hanem inkább a pszichiátria körébe tartozik.

Csodálkozunk, hogy vannak komoly, művészszámba jövő architektusok is, kik nem átallanak egy idegen ábrázolási módot, egy rajzmániát utánozni, mely épületeket a villám fénye mellett próbál megvilágítva bemutatni, mely egy alkalommal látva, — mint új és különleges ábrázolási mód —, megnyerheti tetszésünket, de minden német folyóiratban, minden pályázaton ugyanazt elénk tálalva, bizonyos esztétikai undort vált ki a jóízlésű emberből, már csak *az utánzás* mindig visszataszító tényénél fogva is.

Vannak azután ifjú óriások, kik nagy hanggal, de annál kevesebb élettapasztalattal és saját működésükből leszűrt művészi elvekkel belekürtölik a nagy világba az *új stilust, mely tulajdonképen nem más, mint az a fentnevezett grafikai ábrázolási mód.*

Mert ha ugyanazt egyszerű vonalakkal, mindenféle szín-, fénytrükkök nélkül, úgy ahogy az kivitelezve tényleg előttünk állana, a valóságban bemutatnák, hát azonnal nyiltan látható volna — aminthogy látható is — az eszmeszegénység, a stilustalanság, ne mondjuk, — mert hiszen kivétel itt is akad, — ízléstelenség.

És ők ezt elnevezik új stilusnak. Ők az európaiak, ők a magyarok. Legalább, ha maguk találták volna ki. De így az ízléstelenséget utánozva, valóban ildomtalan és elszomorító.

Ezek jutottak eszünkbe akkor, mikor a nagy Amerika felhőkarcolóit szemléltük a Colorado völgyének sziklaorgonáin keresztül. Valóban ezek a bazaltorgonasípok, ezek lelkesítik az amerikai építőművészek fantáziáját a legfrappánsabb, legeredetibb tömegarchitektúrára. Mert ők a részletekkel alig törődnek, nem is törődhetnek. A hegyóriásokat szemlélve, ki törődnék az egyes szikladarabok szeszélyes alakulataival? Azok egységben és együttesen adják meg azt a megdöbbentő hatást, mely a fenségest váltja ki a szemlélőből.

És azon sem csodálkozhatunk, hogy a modern, az újító Amerika ideálja a *gót-stílus*. Igen bizony és nem is szégyenkeznek miatta, sőt gyönyörködnek benne. Oly szép, üde, nemes, tiszta és mégis friss zamatú modern gót-templomokat építenek, hogy az Óvilág elámulbámul ezek szemléletén.

Itt van a kezemben a „The Architecturial Record" 1929. májusi száma, egy 220 oldalas vaskos könyv,

Központi fűtés
TÓTH IMRE ÉS TÁRSA
Katona József-u. 4. Telefon: 223-93
egészségügyi berendezések, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, épületbádogos stb. munkák

hatja a programmban megkövetelt díszudvart. Nagy tömegek befogadására rendelt csarnokot az I. em. magasságába helyezni nem egészen célszerű, mert ily módon a nagy tömegeknek a hozzájutása és eltávozása nehézségekbe ütközik."

Van egy alternativ terv is, melynek lényege — az előbbi tervből hiányzó — díszudvar. Erről a tervről azt mondja a bírálat: „A köralakú ünnepélyek csarnoka erőszakoltan illeszkedik be az egész alaprajzi diszpozicióba, amely elrendezésnek gyengéi a köralakú csarnok és a hozzácsatlakozó keresztszárnyak összemetsződésében mutatkoznak.

Nagyon kellemetlen hatásuk van a köralakú csarnokhoz csatlakozó, két oldalt elhelyezett kettős kétkarú lépcsőknek, melyek közel lévén egymáshoz, nem szolgálják világosan minden irányban a közlekedést. A folyosó-rendszer, a több udvaros elrendezés folytán, nem eléggé világos és nem elég áttekinthető.

A toronysüvegeknek önkényes formaképzése az iparművészet eszközével hat. A Kossuth-u. és Ferenc József-út sarkára helyezett torony-forma megoldásában kevéssé konstruktiv."

A II. díjat dr. *Barát Béla* és *Novák Ede* terve kapta.

„A fedett díszudvarnak az elhelyezése sikerült, mivel a Rózsa- és Kossuth-utcákból megfelelően elrendezett előcsarnokokból és jól dimenzionált folyosókból, a két oldalt elhelyezett hármas nyitott árkádokon keresztül, a központosan elhelyezett oktogonális előcsarnok elkerülésével közlekedhetnek nagyobb tömegek.

Az alaprajzi diszpozició teljes egészében világos. Mindössze két udvart alkalmaz. A lépcsőházi szisztéma a kényelmes belső közlekedést biztosítja. A tervnek alaprajzi előnye, hogy egy középtengelyen szerkeszti meg az egész elgondolást és a hatás művészi fokozást ér el az architektonikus, de nyitott első udvarnak elrendezésével és ünnepélyesen készíti elő a feljutást a közgyűlési teremhez az előcsarnok és a fedett díszudvar igénybevételével.

Homlokzati megoldása egységes tömeghatásra törekszik. A középre helyezett torony tömege fokozza az épület monumentális megjelenését, amely egészében hűen adja vissza a városház jelleget."

A III. díjat ifj. *Gyenes Lajos* és *Neuschloss Kornél* terve kapta. A bírlat szerint: „nem helyes megoldás, hogy a közgyűlési terembe a díszudvaron át lehet bejutni." Ez azonban korántsem hibája a tervnek, hanem értéke. Az egész alaprajz-formáció architektonikus érzékkel van megoldva és nagy gonddal kidolgozva, úgy hogy szabálytalan helyiség sehol sincsen. Architekturája csupa nyugalom és erő. Tornya jellegzetesen városházi — bástya-torony.

*

Nem azon csodálkozom, hogy nem az a terv kapta az I. díjat, amelynek az alaprajza világos, csak két udvara van és beépített területe is takarékos, hanem az, amelynek közgyűlési terme „nem éppen tetszetős", hat apró udvara van és lépcsőházai sem kifogástalanok.

Én azon csodálkozom, hogy a másik két díjazott ilyen írott bizonyíték alapján nem megy panaszra a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy ezt a döntést bírálja felül és tegyen igazságot.

Magyar Vilmos.

KRÓNIKA

Jakabb Oszkár — pénzügyi államtitkár. A kormányzó *Balásy* Antal dr. pénzügyi államtitkár nyugalomba vonulása folytán megüresedett államtitkári állásra *Jakabb* Oszkár dr. helyettes államtitkári címmel és jelleggel felruházott pénzügyminiszteri tanácsost nevezte ki. Az államtitkári kinevezés a pénzügyminiszterium egyik legkiválóbb főtisztviselője buzgó és eredménydús működésének méltó honorálását jelenti.

Címadományozások. A kormányzó a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére az állampítészeti hivatalok mérnöki személyzetének létszámában *Zerneck* Ernő, *Dietz* Miklós és *Puskás* Kálmán királyi műszaki főtanácsosoknak nyugalomba vonulásuk alkalmából a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

Új műegyetemi magántanárok. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Kotsis* Endre okl. építésznek a „Mezőgazdasági építészet" című tárgykörből egyetemi magántanárrá, továbbá vitéz *Láczay Fritz* Oszkár országgyűlési műszaki főigazgatónak az „Épületek jókarbantartása" című tárgykörből műegyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezetteket ezen minőségben megerősítette.

Nyugdíjazások a városházán. A polgármester *Molnár* László műszaki főtanácsost hivatalból nyugdíjazta.

Windisch József halála. Windisch József, az Építőmesterek Szövetsége Munkaközvetítőjének igazgatója június 27-én este 53 éves korában, váratlanul elhunyt. A Megboldogult 24 évvel ezelőtt lépett az Építőmesterek Szövetségének szolgálatába és ezalatt a csaknem negyedszázad alatt mindenkor híven, becsülettel és odaadással szolgálta a Szövetség ügyeit. A Szövetség és az Ipartestület koszorút helyezett sírjára.

Kecskemét új műszaki vezetői. Kecskemét törvényhatósági bizottságának legutóbbi ülésén a mérnöki választások megejtése előtt *Fáy* István főispán meleg szavakkal emlékezett meg a nyugalomba vonuló *Varga* Adolf műszaki főtanácsos 35 éves munkásságáról. Ezután kezdődtek meg a választások, amelyek során először a nyugalomba vonuló műszaki tanácsos örökét töltötték be. Műszaki tanácsossá megválasztották *Szappanos* Jenőt. Főmérnöknek megválasztották *Damó* Lászlót. A tb. mérnök *Varinszky* Gyula lett. A megválasztott mérnökökhöz, akik nyomban letették a hivatali esküt, a főispán intézett üdvözlő szavakat.

Az 1931—33. évek tartamára kinevezett Mérnöki Tanács Elnöksége: Schiling Zoltán, a m. kir. Szabadalmi Bíróság elnöke, dr. Hültl Dezső, a kir. József Műegyetem rektora, főrendiházi tag, Biró Zoltán, ny. miniszteri tanácsos s az újjáalakított Tanács tagjai az 1931. évi május hó 29-én tartott teljes ülésen a hivatali esküt letették és ugyanez alkalommal a Tanács jegyzőjévé Kőrös László, m. kir. szabadalmi bírót választották meg. A Tanács működését ezzel megkezdte.

A mű- és középítési szakosztályok utolsó ülése. Elnök: *Jakabffy* Zoltán, jegyző: bodinai *Klucsik* Vilmos.

Elnök az ülés megnyitása után felkéri *Visnyovszky* Sándort „Szemelvények a mezőgazdasági építészet köréből" című előadásának megtartására.

Előadó megállapítja, hogy a 100 holdon felüli gazdaságainkban fellelhető épületek a nemzeti vagyon öt százalékát teszik ki, de mert szaktudás és átfogó koncepció nélkül keletkeztek, rosszak, racionálisan gazdálkodni bennük lehetetlen.

Hogy nemzetgazdasági szempontból ennek mi a jelentősége, azt az a tény, hogy a majorokban az összes mezőgazdasági munka fele bonyolódik le, eléggé igazolja.

Az éles külföldi versennyel küzdő magyar gazda csak akkor fog boldogulni, ha a racionális gazdálkodást megbénító épületeket újakkal cseréli ki. A mezőgazdasági építészetre nagy feladatok megoldása vár.

Az épületek elrendezésénél követendő főszabályok a következők:

1. A mezőgazdasági üzemi épületek a lakóhelyül szolgálóktól elkülönítendők.

2. Üzemileg összefüggő épületek építendők egymás szomszédságában.

3. Az üzemi épületek között csak annyi távolság hagyandó, amennyi a közlekedés lebonyolítására éppen szükséges.

4. A majorok, a határi munka súlypontjában, emelkedett helyen építendők.

5. Az energiaforrás a major közelébe jusson és az épületek ettől olyan arányban távolodjanak, mint energia fogyasztásuk csökken. A technika minden vívmánya, mint vízvezeték, vasút, villany stb., csak így állíthatók a mezőgazdaság szolgálatába és a felesleges jövés-menésre fordított eddigi improduktív energia csak így alakítható lassan munkává.

Legnehezebben a 2. körvonalazott tétel oldható meg, mert a mezőgazdasági üzem állandóan változik.

A sok lehetőség közül kiválasztani azt, amelyre az alaprajzi megoldás baziroztassék, nehéz, de nem megoldhatatlan.

A kivitelnél követendő főszabály: nem mint az iskolák-

ban is tanítják, hogy olcsó anyaggal és provizórikus jelleggel, hanem kitűnő anyaggal és igen szolidan.

A mezőgazdasági üzem ugyanis igen durván veszi igénybe az épületeket és ennek a fokozott igénybevételnek csak ilyen épületek állnak ellen rentabilisan.

A szemelvényként ismertetett két gazdasági épület a magtár és a trágyatelep, mert az összes gazdasági épületek között ezeknek van a termelés eredményére a legnagyobb hatása.

A magtárak nem úgy építendők, mint eddig tették, alacsony keresztmetszettel és nagy alaprajzzal, hanem ellenkezően kis alapterülettel és sok emelettel.

Legjobbak a perforált fenekü magtárak, melyeknél a gabona az egyik emeletről, a másikra pergethető.

Szilók csak a már forgalomba került gabona tárolására használhatók fel célszerüen és ott pótolhatatlanok, a mezőgazdasági üzembe azonban nem illeszthetők be. A trágyatelepeknek, az állati ürülékek és almok alakulnak át trágyává, az a feladatuk, hogy az értékes trágyaalkatokat eredményező vagy feltáró kémiai és biológiai folyamatokat elősegítsük, a trágya értékét csökkentőeket megakadályozzuk vagy legalább is megnehezítsük.

Tudományos követelményeknek és a mi termelési és pénzviszonyunknak legjobban a kifutóul is szolgáló fenékeséssel bíró vasbeton-medence felel meg, amelynél a trágyalét tőzeggel itatják fel.

A magyar mezőgazdaság sok tekintetben egyedülálló sajátosságánál fogva a külföldi minták sablonos átültetésére nem alkalmas.

Elnök meleg szavakkal köszöni meg az értékes előadást. Az Ybl-pályázat tárgyául a működő bizottság javaslata alapján, a szakosztályok „a Ferenciek-terén felállítandó galambitató kút architektonikus kiépítését"; a Wellisch-pályázat tárgyául pedig: „Egy két-tantermes iskola és tanítói lakás tervezését" tűzte ki. Ybl-pályázat bírálóbizottságába almási *Balogh* Lorántot, *Kosch* Jenőt és *Gerstenberger* Ágostont rendes, *Kiss* Tibort póttagnak, a Wellisch-pályázat bírálóbizottságába pedig: *Müller* Pált és *Weichinger* Károlyt rendes, *Árkay* Aladárt pedig póttagnak választotta meg.

A mecseki tüdőbetegszanatórium építését rövidesen megkezdik, de ismeretlen okok miatt ezen nagyarányú építkezés megindulása késett. Az oly rég húzódó nagyarányú építkezés most mégis megindul és a napokban már ki is jelölték a szanatórium helyét egy erre a célra megalakult bizottság közreműködésével.

A szanatórium 25.000 négyzetméter területen épül. Az épület homlokzata 250 méter hosszú lesz és felmenő falai vaslemezből épülnek. Az épület előtt hatalmas sétány-kert létesül szökőkúttal. Az egész szanatóriumot élősövény kerítés zárja körül.

A szanatóriumot a várossal egy gyönyörű szerpentin műút köti össze.

A város színe fölött 240 méter magasságban épülő szanatórium a városból is látható lesz, s ez a hatalmas épület dísze lesz a pécsi Mecsek-hegységnek. Az épületet 3 emeletesre tervezték, melynek építési költsége 2 és fél millió pengő. Tervező: *Wälder* Gyula.

Igazságügyi Mérnöki Tanács. Valahányszor a bíróságnak technikai vonatkozású kérdésekben kell döntenie, minden alkalommal mérnökszakértőt rendel ki. Most, hogy mérnökkörökben bírósági mérnök-szakértők reformjáról beszélnek, kifogásolják azt, hogy szakértők olyan mérnökök is lehetnek, akik állami vagy valamely törvényhatósági szolgálatban vannak. Ezzel kapcsolatban felmerült az a terv, hogy a mérnöki kamara mellé (az Igazságügyi Orvosi Tanács mintájára) *Igazságügyi Mérnöki Tanácsot* létesítsenek.

A Dunahidak építkezése. A Dunahidak építkezése ügyében a főváros törvényhatósági tanácsa legutolsó ülésén a Dunahidak építési bizottságába a Székesfőváros által már delegált 3 tagon felül — a kereskedelemügyi miniszter felhívására — további 3 tagot delegált. Ezek *Becsey* Antal, *Friedrich* István és *Petrovácz* Gyula.

A székesfővárosi műszaki tisztviselők státusrendezése. A székesfőváros szolgálatában álló és felsőiparisklát végzett műszaki tisztviselők értekezletet tartottak, ahol hátrányos helyzetüket és sérelmeiket tették szóvá. Ennek alapján beadványt intéztek *Sipőcz* Jenő dr. polgármesterhez, melyben kérik, hogy a műszaki tiszti státusban minimálisan 50 főnyi felsőipariskolát végzett műszaki munkaerő nyerhessen állandó elhelyezkedést.

A Magyar Képzőművészek Egyesületében az építőművészi szakosztály ülést tartott. E szakosztálynak elnöke dr. *Neuschloss Knüsli* Kornél, alelnöke: vitéz *Láczay Frtz* Oszkár és titkára: dr. *Barát* Béla.

A Képzőművészeti Akadémia gondolatát komoly tárgyalásra méltatták és méltányolták az okokat is, amelyek ennek gondolatát felszínre vetették. De a tárgyalás eredménye mégis csak tagadó volt: a Képzőművészek Egyesülete mint talán legrégibb, de mindenesetre legsúlyosabb művészi egyesülés kell, hogy őrhelyén álljon. Nem látja a békés egyezséget garantálva azzal, hogy a létező tizenkilenc magyar művészi közülethez most egy huszadikat alakítanánk. Hiába emelné fel szavát adandó alkalmakkal a Képzőművészek Egyesülete, hogyha tagjai ezután is a széthúzás előidézésére alkalmasan működnének. Az egyesületnek nincsen fegyelmi hatásköre, ami hiba a multban volt, semmiben nem csökkenne, ellenben új lehetősége nyílnék a bajforrás bugyogásának.

Szóval nem lesz Képzőművészeti Akadémia.

Restaurálják a Szegényház-téri templomot. A Szegényház-téri templomot megépülése óta most tatarozzák először. A restaurálási költségek mintegy 600.000 pengőt reprezentálnak, s a műemlék bizottság *Foerk* Ernő építész-tanárt bízta meg a restaurálási munkák vezetésével.

A réz áremelkedése. A Hoovermoratórium-terv hatása alatt nemcsak az értékpapirok árai értek el jelentékeny emelkedést, de a különféle nyersanyagok is emelkedtek. A nemzetközi rézkartel ismételten emelte az árat, még pedig 8.77 centről 9.02½ centre. A legutóbbi hetekben sikerült rövid és hosszabb lejáratra nagyobb mennyiségű tétel rezet eladni, úgy hogy a piacon az áremelkedés dacára jelentékeny megkönnyebbülés észlelhető.

SZAKIRODALOM

Pecz Samu emlékezete. Irta: Nagy Károly műegyetemi ny. r. tanár. Különlenyomat az 1930. évi május hó 18-án tartott emlékünnepély beszédeiből.

Rendkívül vonzó, meleg, tartalmas, szép megemlékezés Nagy Károly professzor beszéde néhai jó professzorunk, Pecz Samu felett, mely egyuttal nagyszerű kulturtörténeti dokumentum is. Elolvasása nemcsak a kegyelet miatt, de egy nagy alkotó zseni pályájának megismerése miatt is páratlanul élvezetes.

A Budapesti m. kir. áll. Felsőépítőipariskola Értesítője. 33. év. Közli: Schoditsch Lajos okl. építész, igazgató. Az Értesítő szép megemlékezést közöl sz. Reischl Károly tanár tollából a korán elhunyt Károlyi Szilárd volt intézeti tanárról. Közli az év történetét, az ifjúság tömörülését a különféle körökben, az intézet tanárainak névsorát és a tanulók elért eredményét. A kitünő iskola kiváló tanári karával a magyar építőipar vezetőit képezi és neveli.

HIVATALOS RÉSZ

Új építőmesterek.

1. Kiss József, szül. 1903. április. 26. Somogy m. Kutas, lakik: Somogy m. Kutas. 67 1931.
2. Stern Henrik, szül. 1896. juni. 10. Pest m. Pilisszántó, lakik: Bpest., V., Korálll-u. 11. 72 1931
3. Treiber Adolf, szül. 1901. aug. 18. Pozsega, Filipovác, lakik: I., Kékgolyó-u. 28. fld. 4. 75 1931
4. vitéz Kókay István, szül. 1882. dec. 7. Csongrád. lakik: Rákospalota, Ivánka-u. 15. 102 1931
5. Dobrovits Károly, szül. 1902. április 24. Budapest, lakik: Bpest., X., Szentmihály-út 26. 86 1928
6. Makovszky László, szül. 1901. április 14. Budapest, lakik: Bpest., VII., Abonyi-u. 4. 93 1931
7. Tarapcsik Gyula, szül. 1901. juli. 7. Békés m. Orosháza, lakik: Békés, Irányi-út 6. 98 1931
8. Hajagos Andor, szül. 1906. máj. 25. Komárom, lakik: Komárom. 92 1931

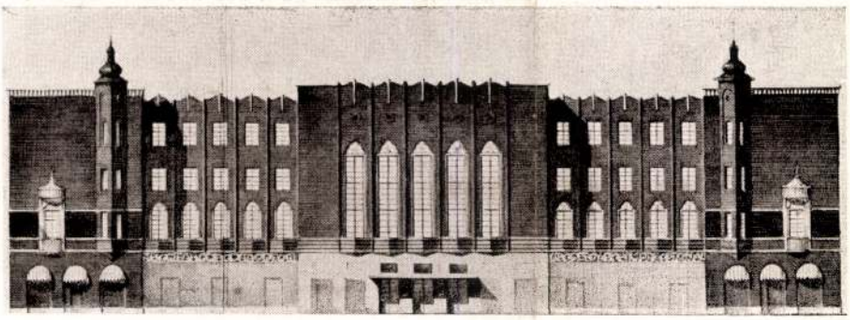

GOSZTONYI ÉS NENDVICS: A DEBRECENI VÁROSHÁZA PÁLYATERVE MEGDÍCSÉRT TERV

mentális megjelenését, amely egészében hűen adja vissza a városház jelleget.

A bizottság a szavazás eredményeképen egyhangúlag a terv díjazását határozza el.

*

Dr. Neuschloss Kornél és Gyenes Lajos terve. A főbejárat a Ferenc József-úton. Ebből nyílik a díszudvar s innen vezet a főlépcső a közgyűlési teremhez. A többi lépcső az oldalhomlokzaton van elhelyezve, mely hátrányos amiatt, hogy az üzletek helyét veszi el. A programban megkívánt termek az udvarban vannak elhelyezve. A közgyűlési terem, a ruhatár és buffet közötti helyes tömegcirculációt a folyosókkal nem elégíti ki teljes mértékben. Nem helyes megoldás, hogy a közgyűlési terembe a díszudvaron át lehet bejutni. A bank elhelyezése nem megfelelő, miután annak bejárata az épületet átszelő folyosón van. A banknak a közönség részére szolgáló helyisége a felette levő közgyűlési terem miatt meg nem világítható. A számvevőség keretében levő páncélterem a II. emeleten van, távol az I. emeleten levő adóhivataltól. A központi fűtés elhelyezése megfelelő, mert az első építési ciklusra esik. A homlokzaton az axisrendszert hangsúlyozó elemekbe a főhomlokzaton a monumentálisan felépített torony, de a földszinten elhelyezett faragott kőárkádsor bizonyos változatosságot visz be, az oldalhomlokzaton ez azonban hiányzik és itt az architectura alapjául szolgáló axis-egységek folyamatos egymásmellé helyezése egyhangúságra vezet.

Építési költsége ..... 3.000,000.— P
Jövedelmezősége ..... 131,600.— P

A bizottság névszerinti szavazással egyhangúlag a terv díjazását határozza el.

Rerrich Béla terve. A rendelkezésre álló telket a Kossuth Lajos-utcai oldalon a beépítés rendszerében bizonyos túllépések által szabályosabbá teszi, úgyszintén a Ferenc József-úti határvonal mentén is a sarokrizalitokkal a telek határvonala elé kilép. Beépítési rendszerébe két tengelyt állapít meg. A szimmetrikus és tömegeshatásra törekvő főhomlokzat középtengelyében az egész főhomlokzat előtt végigvonuló széles árkádsor közepén ad bejutást úgyszólván vesztibül mellőzésével a főtengelybe helyezett háromkarú lépcsőhöz. Ezzel ez a főtengely véget is ér.

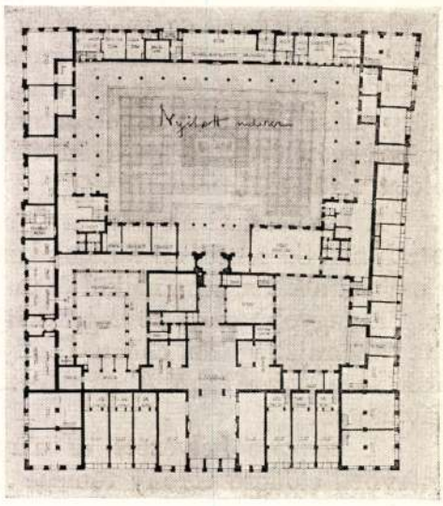

A Kossuth-utcai frontnak mintegy $^1/_3$-ad részében az árkádsor alatt három nyíláson át ad bejutást igen szélesen (27 méter) elterülő, nagyjából 3 hajós, a kettős díszlépcsőt is magában foglaló ünnepélyes vesztibülbe, melynek két végében az árkádok alól megvilágított ruhatárakat helyezi el. Ebből a csar-

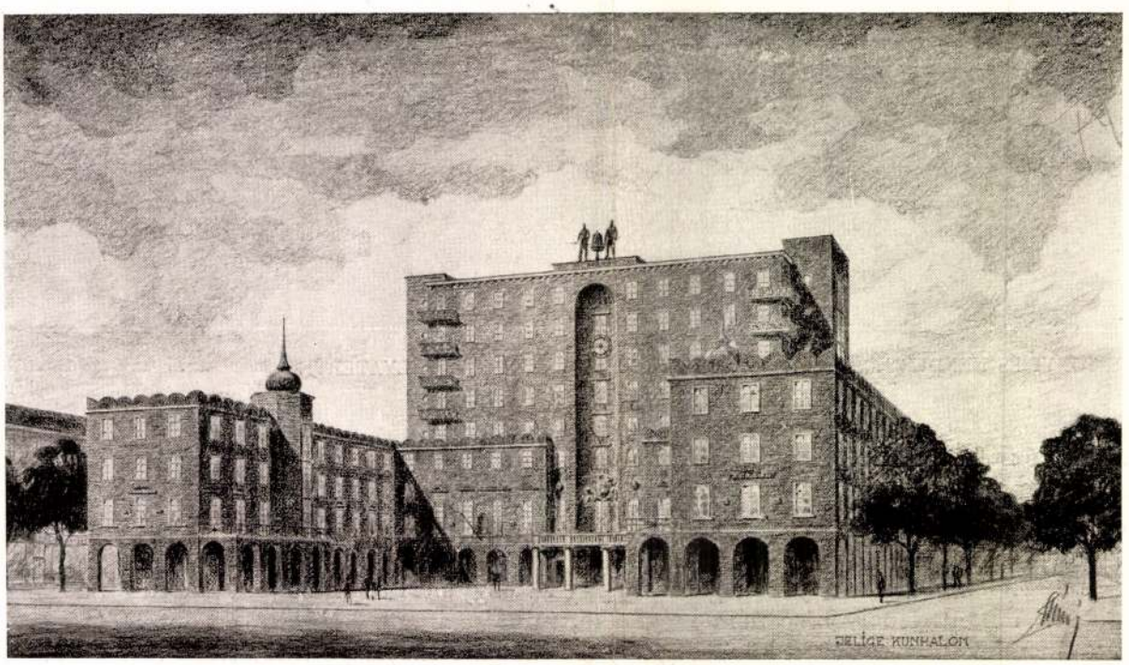

HIKISCH REZSŐ: A DEBRECENI VÁROSHÁZA PÁLYATERVE

gálja ki a gyűlésteremsorozatot. A díszudvar tengelyében elhelyezett lépcső csak architectónikus lezárásul szolgál.

Az alaprajzi dispozició teljes egészében világos, mindössze két udvart alkalmaz, a lépcsőházi szisztéma a kényelmes belső közlekedést biztosítja. A folyósoknak megvilágítása megfelelő.

A földszinten a homlokzatvonalnak mintegy 7/8-át üzlethelyiségek céljaira használja fel, kivéve a Rózsa-utcai homlokzat felét, ahol a Városi Takarékot helyezi el megfelelően. A pénztárterem ki van szakítva a hozzá tartozó hivatalokból, mert a számvevőség az I., az adóhivatal a II. emeleten van. A tervnek alaprajzi előnye az, hogy egy középtengelyen szerkeszti meg az egész elgondolást és a hatás művészi fokozást ér el az architectónikus, de nyitott első udvarnak elrendezésével és ünnepélyesen készíti elő a feljutást a közgyűlési teremhez az előcsarnok és a fedett díszudvar igénybevételével. Beépítés körülbelül 100 m²-el kisebb az előírt területnél.

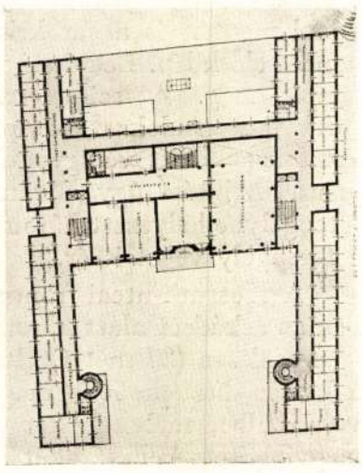

A homlokzati megoldása is az egységes tömeghatásra törekszik. Szerencsés a főhomlokzatnak megoldása a sarokrizalitok alkalmazása nélkül és mégis úgy, hogy a szárnyak végén nagyobb erejű tömegek zárják le ezt a homlokzatot. Itt alaprajzilag az ebben elhelyezett hivatalok el vannak szakítva a többitől és felülvilágítós megoldásuk nem kívánatos.

A középre helyezett és alaprajzilag csak megfelelő mérvben előugró torony tömege fokozza az épület monu-

Magyar Építőművészet 1931. 4-6. f.
(A debreceni városháza tervpályázata.)

~~Grener Lajos ei~~

Neuschloss Kornel dr

épitésch

mnk

ced

2

Lakóházak

Repr.

Magy. Építőmvészet

1929. 1. 4.

32-35. l.

2048-909-44

Vegyesek.

596. Létrák:

2 darab létra hat fokkal, ~~keményfából~~ puhafából, és kapcsolókkal.

Méretei: 102 cm. magas 65 (32) cm. széles.

Becsértéke per 6 K.....12 K

Régi leltári száma: 114.

Neuschloss Kornél

épitész

l.

Bierbposta

25. l.

VINA

– UNGHERESE

udapest, IV., Egyetem-u. 4.

ÁGOS BIZOTTSÁGA

UDAPEST, IX.,

ves Endre-utca 10.

Neuschlosz Kornél épitºművész

M.929.VI.18.

M. 929 VI 18

* **Lechner Ödön emléke.** A *Lechner Ödön Társaság* Gerő Ödön elnöklése mellett tartotta közgyülését. *Jánszky* Béla ügyvezetőelnök beszámolt a Társaság elsőévi müködéséről. Megemlitette a Társaság alapszabályainak megtörtént jóváhagyását. A Társaság *Lechner* Ödön szobrának felállitására inditott mozgalmával kapcsolatosan örömmel jelentette, hogy a főváros a szobor felállitásának költségeihez 10.000 pengővel járult hozzá, amit a közgyülés köszönettel vett tudomásul. Majd jelentette, hogy az elnökség a Lechner Ödön-szoborpályázat beadásának határidejét, a szobrászmüvészek kérésére, október 15-re halasztotta. Az alapszabálymódositás ismertetése után a Társaság tiszteleti taggá választotta *Huszka* Józsefet, a magyar folklórkutatás atyamesterét, rendes tagokká *Bárczy* István ny. igazságügyminisztert, *Ugron* Gábor ny. belügyminisztert, *Svább* Gyula müegyetemi tanárt, *Neuschlosz* Kornél épitőmüvészt, meghivott tagokká *Bálint* Lajost, *Gara* Arnoldot és *Nádai* Pált, levelezőtagokká pedig *Kós* Károly, *Árkay* Bertalan, *Deli* Lajos, *Kende* Ferenc és *Sós* Aladár épitőmüvészeket. Végül ujból megválasztották a Társaság mult évi vezetőségét, megalakitották a Társaság épitészeti bizottságát, melynek elnökévé *Lechner* Jenő dr. müegyetemi tanárt, alelnökéül *Komor* Marcell és *Körössy* Albert épitőmüvészeket választották meg.

A Lechner Ödön Társaság, a Magyar Épitőmüvészet Barátainak társasága junius 20-án, csütörtökön délután hat órakor az Iparmüvészeti Muzeum disztermében Lechner Ödön halálának tizenötödik évfordulója alkalmából emlékünnepélyt rendez. Az ünnepségen *Petrovics* Elek megnyitó-, *Jánszky* Béla beszámoló-, *Lyka* Károly ünnepi emlékbeszédet mond.

gyúket bevitte a hatvani közkórházba, ahol ápolás alá vették a sérülteket. A két leány állapota sulyos, de nem életveszélyes, mig Sándy Mihály dr. és Rákóczi János sérülései könnyebb természetüek. A sulyos karambol ügyében az aszódi csendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Menczer galériisztitása vezet.** Saját üzem. Telefon. Vidéki osztály.

— **A m. kir. állami nőipariskola kiállitása az** idén junius 20-án nyilik meg és junius 24-én zárul. Naponta 9—2-ig és 3—6-ig (VIII. ker., Rákóczi-tér 4., II. ker. Margit-körut 54., I. em.) látható. Belépődij nincsen. A kiállitás ideje

Neuschloss Kornél

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M H 1930. III. 15.

Neuschloss Kunsli Kornél

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1930. III. 19.

Neuschloss Korrel
dr

Kabdebo Bp.
6.l.

340 - 1
---------szám.
7 - 1929.

Nyári szabadságok.-

melléklet száma: 0

Mult hó

terjesztésére, értesitem a

Dr. Szőnyi Ottó előad

Dr. Schneller Vilmos t

Nagrand Mihály épitőm

Kautezky Larder Dezső

Neuschloss Kornél

Szerepelt a Műcsamok Tavani tárlatán

8 órai Újság 1930. III. 15.

K

Lyenes Lajos ék

és Neuschloss Kor-

nél dr. pályatervé

az alábbi pályá-

ton III. díjat nyert.

Magyar Építőművé-

szet

1931. 4-6. sz.

(A debreceni város-

háza tervpályázata.

CR LÁSZLÓ

CHNIKAI VÁLLALATA

**világítási, villamos-
i, optikai és akusz-
zőkészülékek, szín-
moziberendezések.**

~~Szenes Sajós és~~

Neuschloss Kornél dr

mines cél

a szekesfővárosi szeretet otthon terve megvétel

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1929. 4. sz.

műszaki rajzokkal.

~~1052. Ismeretlen művész.~~

A XIX. századból.

1052. Atilla.

Vállig ~~[illegible]~~, jo
rázolva. ~~Bővid~~ haja, ba
ja vállravetetten hord

Orra egyenes,

T, melyet

csak fölül látszik.

ATILA F

~~Emelkedett pereme,~~
~~és hátlapja sima.~~

Ezüst~~[illegible]~~dombor
15 K. -- Havas Emil ajánd

MDK

Neuschloss Kornél és ifj. Gyenes Lajos

Kislakás tervpályázatukat a Főváros megvásárolta

Homlokzat, repr.

Alaprajz, repr.

Képzőművészet 1927. 4. sz. 22.l.

Neuserloss Kornél, épitész M.D.K.

terveri a budai ev. ref. templom csillárberendezését.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVII. évf.

febr. 15. sz. 10. old.

Neuschloss K. Kornél MDK

Ceglédi postaépület

Makói postaépület

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Neuschloss Kornél dr.

Építészet és Iparmüvészet 1912. 11. sz. 4.1.

M.D.K.

Neuschloss Kornél, építész

és Pogány Móric
tervezték az épülőfél-
ben levő uj Allatkert
legtöbb épületét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.
máj. 17. sz. 16. old.

.Ъ.Ъ.

MDK

Neuschloss Kornél

Neuschloss Kornél és ifj.Gyenes Lajos kislakás tervpályázata, melyet a Főváros megvett.
Homlokzatok. Repr.
Alaprajz. "

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 22.l.

M.D.K.

dr. Neuschloss Kornél, építész

tervét 500 K-ért meg-
vásároltáz a mezőturi vá-
rosháza pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp.1914. XXXV. évf.

jan. 28. sz. 13 old.

~~Gyenes Lajos ifj~~

építész,

dr Neuschloss Kornéttal körösen terverte a budai u. n. Bethlen-udvar épületét

Magyar Építőművészet

1925, 1–3. sz. (Állami kistakások.)

DAPEST

TELEFON:
JÓZSEF
61—25

TÁR:
J. 28.

IRODA
IV., MOLNÁR-U. 53. SZ.

Részvény-Társaság, Budapest, IX., Üllői-út 25. — Felelős nyomdavezető: Mészáros Vilmos

NEUSCHLOSS Kornél

Egy fényképen múlt a pontos rekonstrukció

A régi soroksári városháza majdnem olyan lett, mint volt – de sok apró részletben mégis más

Az eredeti városháza...

...és a felújítás utáni állapot

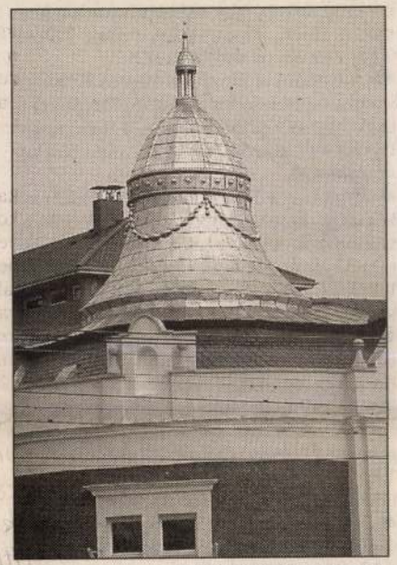

FORRÁS: GRASSALKOVICH KÖR

Hasonlít az eredetire a felújított soroksári régi városháza, mégis más, mint ahogy Neuschloss Kornél megtervezte. A helyi lokálpatrióták Grassalkovich Köre dilettáns munkának tartja a felújítást. Mint kiderült, csak arról van szó, hogy tervezés előtt a kutatást végző szakemberek nem találtak elég dokumentumot az 1956-ban szétlőtt épület díszeinek pontos rekonstruálásához.

Öt évig tartott a soroksári régi városháza (ma zeneiskola) felújítása, s a kerület összesen nyolcvanmillió forintot költött rá. Négymilliót a főváros települési értékvédelmi támogatásából is kaptak. Az eredmény tetszetősnek mondható, ha valaki nem ismeri az épület 1956 előtti, eredeti arányait, díszítőelemeit.

Egy régi képen – amelyet a soroksári lokálpatriótákból álló Grassalkovich Kör vezetője, *Román János* kutatott fel – jól láthatóak az eredeti díszek, s a maitól merőben különböző arányaik. Ennek ismeretében Román János dilettánsnak, s Neuschloss Kornél emlékéhez méltatlannak nevezi a felújítást. Kutatásai szerint ugyanis az épület Neuschloss Kornél tervei alapján készült – aki egykor Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Állami Építészeti Hivatalában dolgozott –, a kivitelező Pillmayer Mátyás helybéli építőmester volt. Két évig, 1897-től 1899-ig tartott az építkezés, s még az év júliusában, a község százötven esztendős fennállásának ünnepén avatták fel. Az épület falára emléktábla került, ezen azonban nem szerepel Neuschloss neve, mert közben összekülönböztek vele a díszterem boltíve miatt, s az avatásra sem hívták meg.

A neobarokk jellegű épület 1956-ban súlyosan megsérült. Helyreállítása után nem kerültek vissza régi díszei. Ebben az állapotban, lecsupaszítva érte meg az 1990-es éveket, amikor felkerült a főváros védett épületeinek listájára, s értékvédelmi támogatást kaphatott.

A felújítást az önkormányzat részéről a legjobb lokálpatrióta szándékok vezérelték – amit más felújítások is példáznak –, s élvezték a főváros települési értékvédelmi ügyosztályának szakmai támogatását is. A történeti dokumentáció szakember műve, aki a talált adatok, képek és az eredetiben meglévő épületrészletek alapján – mivel eredeti tervek nem maradtak fenn – elkészítette a helyreállítás terveit. A kivitelezés tulajdonképpen pontosan megvalósította ezt.

Geiger Ferenc polgármester jogos meggyőződéssel mondja, hogy mindenben az eredeti állapotokat állították helyre. Román János azonban a régi fénykép alapján több részletet kifogásol: elnagyoltak az oromzat barokkos ívei, nyúlánkabbak a kőbabák, egyszerűbbek a kupola bádogosmunkái, hiányoznak a tetőablakocskák, a tető gerincrésze pedig nem bádogfedésű, mint eredetileg volt.

Az ügyben kikértük *Gerle János* építész, építészettörténész véleményét is. A fényképek alapján a következőket állapította meg: „az eredmény olyan mértékű leegyszerűsítése az eredeti ornamentikának, ami nem alkalmas az épület egykori képét, stílusát visszaidézni. Éppen a finom részletek elhagyása miatt vált az épület kortalanná, jellegtelenné." Bár, tegyük hozzá: a felújítás előtti csupasz állapothoz képest hasonlít az eredetihez.

Mi történhetett? *Kiss Katalin*, a főváros települési értékvédelmi ügyosztályának elnöke kérésünkre elénk tárta a felújítást megelőző tudományos dokumentációt, amelyben négy régi fénykép is található, de közülük egyik sem a Román János által nekünk is átadott fotó – életlenebbek és távolabbról fényképezettek. Pedig a tanulmány készítője hat nagyobb archívum és gyűjtemény anyagát is átnézte. Megállapítható: a talált képeslapok alapján valóban nem lehetett pontosabb terveket készíteni. Egyébként minden szabályosan történt. A felújítást az értékvédelmi ügyosztály még nem vette át, de most már nem tehet mást: legfeljebb a jegyzőkönyvben megemlíti, hogy a legközelebbi felújításkor vegyék figyelembe a későn jött fényképet.

Csordás Lajos

Parkolójegy: elfogadható a másolat?

Búcsú a Liszt Ferenc téren

UTAK ÉS UTASOK

❶ A 11-es főút fővárosi szakaszán útszűkületek lassítják a haladást a Pünkösdfürdő utcai csomópontban útépítés miatt.

❷ Ma reggel 8 órától kb. 14 óráig útépítés miatt rendőrök irányítják a forgalmat a Bocskai úton, a Kosztolányi Dezső téri csomópontban. Módosított útvonalon járnak a 12-es, 41-es, 41gy, 53-as, 72-es, 72gy és a 86-os autóbuszok.

❸ A Kőbányai úton, a Könyves Kálmán körút és a Mázsa utca között irányonként csak egy sáv járható. Ezért a 9-es autóbuszokkal utazók hosszabb menetidőre számítsanak.

● Zuglóban a Füredi utca és az Ond vezér útja kereszteződésében felújítják a trolibuszok felső vezetékét, ezért a 81-es és a 82-es trolibuszok vasárnap nem közlekednek, a teljes vonalon autóbuszok viszik az utasokat.

● A Fogaskerekű vasút vonalán átépítik a peronokat. A Művész úti megállót október 25-ig lezárták.

● A Fodor utcát egyirányúsították a Szent Orbán tértől a Vöröskő utcáig, a Pagony utcát pedig a Németvölgyi út felé. A 112-es autóbuszok útvonalát módosították és a végállomását is áthelyezték.

● A II. kerületben a Csalogány utcát fél szélességben lezárták a Fazekas utca után a Moszkva tér irányában.

● A Bimbó úton, az Ady Endre utca után a kanyarban felbontották a felfelé vezető oldalt.

● A Törökvész úton, a felfelé vezető oldalon leszűkül az útpálya a Gábor Áron utcai csomópont előtt.

● A XXII. kerületben a Növény utcai vasúti átjárót megnyitották a forgalom előtt, de csak a Nagytétényi út felől, a 6-os főút felé közlekedhetnek.

A változékony, időnként szeles idő hatására többnyire **gyengén szennyezett** Budapest levegője. A hét végi csökkenő forgalom és az időnként szeles idő következtében számottevő változás nem várható a levegő minőségében.

● Lezárták a forgalom elől a Belvárosban a Zrínyi utcában a Roosevelt tér és a Nádor utca közötti szakaszt.

● Zuglóban lezárták a forgalomn elől a Pétervárad utcát és a Nagybecskerek utca egy szakaszát.

● Tilos a parkolás hétfő reggel 6 óráig a XII., Kiss János altábornagy utcában a Böszörményi út és a Margaréta utca között, az V., Nádor utcában a Zrínyi utca és a Mérleg utca között, a IX., Balázs Béla utcában, a Márton utcában és a Sobieski János utcában a táblákkal jelzett helyeken.

● A Liszt Ferenc téri parkolót és a Dohnányi Ernő utcát nem használhatják az autósok egy rendezvény miatt.

● A Szabó Ervin teret átadták a gyalogosoknak, a teret a gépjárműforgalom elől véglegesen lezárták. Az utómunkák miatt a környező utcákban még korlátozásokra kell számítani.

● Az M3-as autópálya fővárosi szakaszán a Rákospatak utcai gyalogos-felüljárónál sávlezárás lassítja a haladást mindkét irányban.

● Zuglóban, az Ungvár utca és a Rákospatak utca kereszteződésében jelzőlámpás csomópontot alakítanak ki, ezért útszűkületre kell számítani minden irányban.

● A Kerepesi úton, a Százados útnál lezárták a kifelé vezető belső sávot, a Százados útról is csak egy sávból lehet a Kerepesi útra kikanyarodni.

● A Vajda Péter utcában a Fertő utca felől a Könyves Kálmán körút felé vezető oldalt a sporttelepnél elkerítették a forgalom elől.

● A Köztársaság téren felújítják a burko-

Telefondoktor a csontritkulásról

Az ÁNTSZ fővárosi intézete által működtetett Telefondoktor a 317-2111-es telefonszámon hívható, éjjel-nappal. Jövő heti, október 21–27-ig tartó programjának keretében a csontritkulásról, valamint a csonttörések megelőzéséről hallhatnak az érdeklődők.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Telefondoktor figyelmezetése szerint 65 éves kor felett az emberek csaknem egyharmada évente legalább egyszer úgy elesik, hogy csonttörést szenved. A 70 év feletti combnyaktöröttek 12-30 százaléka pedig egy éven belül meghal.

Néma járványnak vagy lappangó kórnak is szokták nevezni a csontritkulást, mivel legtöbbször csak akkor okoz panaszokat és tüneteket, amikor már eltört a csont. Az oszteoporózisos csont állománya megritkul, szerkezete átalakul, és emiatt akár egy rossz mozdulat is elég ahhoz, hogy bekövetkezzen a törés. A csontritkulás kialakulásában a szülőktől örökölt gének 60-80 százalékban, az egyéni kockázati tényezők 20-40 százalékban tehetők felelőssé.

Egy amerikai vizsgálat, a NORA-tanulmány szerint minden második ötven év feletti nőnél előfordulhat csontritkulásos törés. A felmérésbe bevont 200 ezer nő közül a betegség kezdeti stádiumában lévők esetében évente kétszer, a már kialakult csontritkulásban szenvedőknél pedig négyszer sűrűbben következett be a törés, mint normál csonttömegű embertársaiknál. A fokozott kockázattal élő nőknél a csukló-, csigolya-, borda-, kar-, valamint a csípőtáji törések nem hosszú évek, hanem akár 12 hónap alatt bekövetkezhetnek.

Ma Magyarországon csaknem egymillió oszteoporózisos beteg él, kétharmaduk nő, ám jelenleg az összes érintettnek mindössze a 15-20 százalékát kezelik. Ma már ismerünk olyan hatékony gyógyszereket, amelyek képesek visszafordítani a csontvesztés folyamatát, erősebbé teszik a csontot, és ami a legfontosabb, csökkentik a törések kockázatát, közöttük a veszélyes csípőtájiét is. A készítmények legmodernebb változatait, a biszfoszfonátokat mindössze hetente egy alkalommal kell szedniük a betegeknek.

A gyógyszeres kezelés mellett kulcs-

SZOLGÁLTATÁS
EGÉSZSÉGÜGY • KÖRNYEZET • ÉRDEKVÉDELEM

Környezetvédelmi Minisztérium, közönségszolgálati iroda: I., Fő utca 44-50., 457-3437. • **Fővárosi Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség:** központi telefon: 318-7388. • **Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium, ügyfélszolgálati iroda:** V., Akadémia utca 3., 475-5860. • **Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, fővárosi intézet:** XIII., Váci út 174., 329-0490-től 329-0499-ig, 349-0590-től 349-0599-ig, honlap: www.antszfov.hu., e-mail: buzas@antszfov.hu. • **ÁNTSZ, fővárosi ügyelet:** V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. (Markó utca 24.), 311-7817. • **ÁNTSZ ügyfélszolgálati iroda:** XIII., Váci út 174., 329-0494, 329-0490, 349-0590/148, 508 mellékek. • **ÁNTSZ, központi ágygazdálkodási osztály** (Éjjel-nappali diszpécserszolgálat, érdeklődni lehet az aznapi kórházi ügyeletekről.): 311-6000. • **Főpolgármesteri Hivatal parlagfűvonal:** 327-1686.

Csörsz park

A Hegyalja út és a Csörsz utca közötti zöldterület többféle funkciót is betölt. A Csörsz parkban a szépen berendezett, a gyerekek körében népszerű, körülkerített játszótér mellett futballpálya és pingpongasztal is található – olvasható *K. Hlatky Katalin* Budapesti Zöldkalauz című könyvében. A négylábú házőrzőknek külön kutyafuttatót is kialakítottak. A téren látható, 1972-ben felállított hősi emlékmű Kiss Kovács Gyula munkája. A főként juhar, vadgesztenye és japán akác alkotta növényzetben előfordul páfrányfenyő, papíreper- és vasfa, tölgy, platán és piros virágú gesztenye. A XII. kerületi park megközelíthető a 8-as autóbusszal, illetve a 61-es villamossal. *(O. Cs.)*

Kábeltévék és előfizetőik

A kábeltelevíziós szolgáltatásokról készített felmérést az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület. Szóvivőjét, Új-laki-Vátz Lászlót ennek apropójáról kérdezte munkatársunk.

– Mivel évről évre egyre több a panasz a kábeltelevíziós szolgáltatásra, úgy gondoltuk, olyan közvélemény-kutatást készítünk, melyben nem a szolgáltató, hanem a fogyasztói szempontokat is figyelembe vevő szervezet állítja össze a kérdéseket.

– Hányan válaszoltak, és mire vonatkoztak a főbb kérdések?

– Országosan mintegy ezer ember töltötte ki a kérdőíveket – közülük mintegy kétszáz a fővárosban él. A kérdések többek között a szolgáltatás minőségére, illetve a tájékoztatásra vonatkoztak, például arra, hogy az előfizető mikor értesül az esetleges áremelésről, programváltozásról. Emellett azt is firtattuk, mennyire ismeri a megrendelő a szolgáltató üzletszabályzatát. Bár az összegzés véglegesen még nem készült el, ám az már most is látszik, hogy a fogyasztói érdekek sok helyen sérülnek ezen a szolgáltatási területen is.

Véradás bevásárlóközpontokban

MUNKATÁRSUNKTÓL

Egyre nagyobb szerep jut a Pest megyében és Budapest városaiban lévő hiper-

jelent. Havonta egyébként átlagosan 2500 embert sikerül mozgósítani, ami Pest megye lakosságának a három szá-

MDK

dr. Neuschloss Kornél, bp.-i épitész

a mezöturi városháza tervezésére beadott pályatervek közül pályatervét 500 koronáért megvették.

Müvészet. 1914. 92. old.

dr.Neuschloss Kornél,épitész MDK

A terveket elöbb Mezöturon,majd a Mérnök- és Epitészegylet helyiségében Budapesten közszemlére kiállitják.
Megvétettek: I.Rózsavölgyi Gyula
II. Dr Neuschloss Kornél
III. Jánszky Béla és Szivessy Tibor
IV. Leimdörfer Ármin és Rácz Emil tervei.

Mezötur. 1914. jan.21.
Magyar Epitömüvészet.1914. 2.sz. 32.l.

dr. Neuschloss Kornél, építész MDK

és Gyenes Lajos, építész

A tárlat egyéb építészeti alkotásai kiszorultak a hátsó folyosóra, ami feltétlen háttérbeszorítását jelenti az építőművészetnek, azonban itt is feltűnik kiváló építészünk alkotása.

Dér. Építészet a Műcsarnok tavaszi tárlatán.
EPIP - EPMÜ 1925. jun. 1. 49. évf. 21-22. sz. 75-76. l.

M.D.K.

Neuschloss Kornél, építész

és Gyenes László körös tervei szerint épült III. ker. Hunyor-utcai szfőv. kislakásos bérházak baloldali első épületét körli a lap egy fényképpel

Vállalkozók Lapja. Bp. ~~1928.~~ 1928. XLIX.évf.

ápr. 25. sz. II old.

Dr. Neuserloss Kornél M.D.K.

épitéz

terve 500 K-ás juta-
lomban részesült a fasori
ref. templom pályá-
zatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

jun. 29. sz. 6. old.

MDK

Neuschlosz Kornél építész

Technikus városatyák. Épitő Ipar 19o9. nov.28. 448.l.

Neuschloss Kornél MDK

Építész III. dij

A debreceni városháza tervpályázata.
Magyar Építőművészet 1931. 3-12.o.

Dr. Neuschloss Cornél
építész

MDK

Az Irodalmi és Művészeti Szaktanácsnak 1918. dec. 23-iki határozatát /a szakminisztérium létesitésének szükségességéről/ aláirta.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

21.o.

Neuschloss Kornél MDK

épitész a III. dijat kapta

a városháza pályázatán

Magyar Vilmos: Debrecen.
Épitő Ipar Épitő Művészet 1931. jul.15.

Neuschloss ~~Kúnis~~ Knüsli K. MDK

A Zsolnay-gyár főbb épületkerámiai munkái 1908-tól: A budapesti Hungária uszoda belső diszei/ Á g o s - t o n B. 1908/; Magyarország Állandó Mücsarnoka /Velence/ épületének kapuja és tetőzete/ M a r ó - t i G. 1908/; a bp-i Liget szanatorium veszti-bulumának eozines diszei és csipkés agyagkeretei /J a k a b D. 1909-és 1911/; az állatkerti Vas-tagbőrűek házának burkolatdiszei, a főbejárat süveges kiképzése medvékkel./Neuschloss Knüsli K. 1909-12/; A Várbazár-árkádok diszei,Frizek és a Than-féle képek kerámiai változatai./1909/
40.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay gyár müvészete.
Pécs. 1959.

MDK

dr. Neuschloss-Knüsli Kornél

A M. Képzm. Egy. kiosztotta dijait. Pesti Napló
1935. jun. 22. 9.l.

M.D.K.

Neuschloss-Kniisli Károly, építész

mint a Magyar Képzőművészek Egyesületének elnöke, az 1930-as, budapesti XII. Nemzetközi Építészkongresszus tagja a magyar védnöki bizottságnak.

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 11.old.

11

MDK

Neuschloss Kornél é.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 37. l.

Neuschloss Kornél

építész

A Nemzeti Tanács meghívására 1918 dec 23-án összejött Irodalmi és Művészeti Bizottságának tagja.

9.o.
M.T. Képz. 1. Bp. 1960. 9.o.

MDK

Neuschloss-Knüsli Kornél,ép.

vastagbörüek csarnokán, a magyar népies formák mellett keleti elemeket is használ.

Magyar Vilmos: Kalotaszeg. ÉI-ÉM. 1931 febr.1. 55.évf. 5-6 sz. 22.l.

MDK

dr.Neuschloss Knüsli Kornél és ifj.Gyenes Lajos

építészek

Budai villa terve

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 14 l.

Neuschloss Kornél

MDK

Az Állatkert főkapuja és az elefántház.

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp. 1958.

90.1.

M.D.K.

Neuschloss-Knüsli Károly, épitész

a Kongresszus Végrehajtóbizottságának tagja

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 18.

MDK

Neuschloss -Knüsli Kornel és Gyenes Lajos, építészek

az alábbi tervpályázaton III. díjat nyertek.

Weichinger Károly: A debreceni Városháza.
Tér és Forma. 1931. 185.l. Képpel.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

A Ludovika Akadémia aulájának terve

A Ludovika Akadémia bérházának terve

Mücsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

M.D.K.

Neuschloss-Knüssli Kornél, építész

ifj. Szenes Lajossal
közös terve harmadik
díjat nyert a debreceni
vázoshaza pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. 1931. LII. évf.

jun. 17. sz. 3. old.

Alexandria - Ramleh Railway Co.

No. 3 Grand Terminus
Ramleh Station
Alexandria.

Phone 40.3 . ex. 3 . ala.

MDK

Neuschloss-Knüsli Kornél

Magyar V.: Kalotaszeg. Épitő Ipar - Épitő Művészet
1931. febr. 1. 22.l.

Neuschloss Kornél, dr. müépitész.

A főváros öt bizta meg az állatkert ujjáalakitásának az épitési rész főfelügyeletével és a tervek elkészitésével.

Guthi J. Föv. Almanach 1910-12. 461.l.

K

~~Szenes Lajos épitem~~

Neuschloss-Knüsli

Kornél dr

l.

Tér és Forma

1927. 5. 7. 6. l.

Ferenc

ő urnak

Zólyom.

n 2.szám alatt kelt jelentésre értesitjük
,hogy a jelenlegi viszonyok között katona-
várba leendő elszállásolása ellen nem til-
bban az esetben sem,ha az a várban lévő hi-
kra nézve kellemetlen.A meglevőkön kivül
legénység számának és az egészségügyi kö-
gfelelő ürszékek létesitése ügyében szives-
rancsnokságot sürgősen megkeresni.

K

~~Gyenes Lajos és~~

Neuschloss Knüsli

ied Kornél

ired

Fábián Gáspár dr.:

Az Attila-körúti állami

bérház.

Épitő Ipar – Épitő Mü-

vészet. 1925. 29-30.

sz. képpel –

DR. VENDL ALADÁR REKTOR MAGNIFICUS ZÁRÓ SZAVAI.

Mélyen tisztelt Közönség!

Hálás köszönetemet nyilvánítom szíves megjelenésükért, amellyel ülésünk fényét emelték s ezzel a Mérnöki Továbbképző Intézet záró ülését berekesztem.

Neuschloss-Knüssli Kornél MDK

A Ludovika akadémia aulája, repr.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Lx

~~Gyenes Lajos Off~~

mics

Neuschloss Knüsli

ced
2

Kornél dr.

az alábbi tervp.
II. díj.

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1927. 10-12. n 40. l.
(Gzöri postaépület
tervei)

ről. 1/3 nagys. (Simonyi Béla gyüjteményéből.)

ς, ellenben alsó öblös részüket a bronzkor-
aki edényekre jellegzetes csücskös és az
eket keretelő körkörös bekarczolások diszí-
. A többi edényen nincs diszítés.

A harmadik csoportba soroljuk azokat az
apolt anyagú apró edényeket, amik dísztár-
akul és játékszerekül szolgáltak. Nagy ré-
iknek a felülete diszítve van. Ebbe a cso-
rtba tartoznak az V. táblán bemutatott
si tányérra emlékeztető edények, amelyek-
ς kizárólagosan alsó részük van diszítve.
edények kicsi füllel vannak ellátva. Az 1.,
és a 8. ábrán bemutattak diszítésének a
itele és a mintája nagyon hasonlók.

MDK

Neuschloss Knüszli Kornél
és Gyenes Lajos ép.-k

A fövárosnak a Németvölgyi uton, Róna uccában és Kisfaludi uccában épitendö bérházainak tárvpályázatán tervét megvették.

Bocz

Rácz Jenö müépitész: A fövárosi kislakás-tervpályázatok.
Képzömüvészet. 1927. XXX 3.sz.17-19.l.

M.D.K.

Dr. Neuschloss-Knüsli Kornél

épitész

és ifj. Gyenes Lajos közös terve megvételben részesült a Magbódi uti Szeretet-Otthon pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1929. L. évf.

ápr. 10. sz. 3. old.

" 17. " 5. "

~~Gyenes Lajos Ily~~

Neuschloss Kmüsli

Kornél dr

az alábbi terv.

III dy

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1927. 10-12. sz. 26 l.

(A mezőtúri postapalota.)

176

sem a papirhiány, sem a magas munkabér, mikor az utcák falait hirdetések borítják, minden sarkon garmadaszámra árulnak könyveket, midőn ahány antikvárius, könyvügynök, vidéki nyomdász, mind kiadónak csap fel, oly nyereséges üzlet az ma, oly határtalan a közönség mohósága. A könyvkereskedők lapja, a *Corvina*, a megszállott területekről a magyar közönség kérő, sürgető szavát hozza — magyar könyvekért. És az a fonák helyzet áll be, hogy mikor a közönség kívánja és keresi azt a komoly, hazafias irodalmat, amelyet iskolák és irodalmi társulatok folyvást hirdettek, fejtegettek, magasztaltak: akkor nem tud hozzájutni, nincs, aki e könyveket kezébe adja. Csokonaiból, Balassiból egy példányhoz nem juthatni huszonöt év óta; de a régieket mellőzve is, nem juthatni ma egy Petőfi-kiadáshoz, Aranyhoz, Jókai-kötetekhez is alig. Aki könyvet akart karácsonyi ajándékul adni, az kénytelen volt német könyveket vásárolni.

Nem lehet ezért a kiadókat okolni, kiknek vállalkozása természetesen ujdonságokra irányul, s akiknek ma is akadnak egyes érdemes kiadványaik. Az irodalmi élet és a közönség irányítása az írói társaságok feladata. Íróinkra most ugyanaz a hivatás vár, mint a múlt század ötvenes éveiben: a nemzet önmagában való hitének megtartása, a jövőbe vetett reményének élesztése, magyarságának acélozása. Ehhez nem elég íróink munkássága s irodalmi

dr. Neuschloss K.Kornél és ifj. Gyenes Lajos építészek.

245. Cegléði postaépület. Mgt.

246. makói postaépület. Mgt.

KMT. 1928. tav.kiáll. Kmt. 14.1.

Neuschloss-Knüsli Kornél MDK

Református templom terve, rajz

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Dr. Neuschloss Knüsli Kornél és ifj. Gyenes Lajos

A Ludovika Akadémia aulájának terve, repr.

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 68.l.

MDK

Neuschlossz Knüsli Kornél és Gyenes Lajos épk.
tervét megvették.

A fövárosi kislakás-tervpályázatok./Németvölgyi-ut, Róma-u. és Kisfaludi Utcában épitendö bérházak./
Képzömüvészet.1927. 3.sz. 17-18.l.

M.D.K.

Neuserloss-Knüssli Kornél

és ifj. Gyenes Lajos
közös terve 900-p-ös első
díjat nyert a mahói pósta-
épület pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII.évf.
ápr. 13. sz. 11. old.

M.D.K.

Dr. Neuschloss-Knüsly Kornél, építész

és ifj. Gyenes Lajos tervei szerint felépült Attila-körúti állami bérházat [volt Bethlen-udvart] ünnepélyesen felavatták. Komor János hosszú ismertetését egy fényképpel illusztrálja.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1925. XLVI. évf.

jul. 29. sz. 2. old.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Villa azAlvinci uton

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

dr Neuschloss Kornél, építész MD K

tervezte a vastagbőrűek hatalmas palotáját keleti stilusban.

1864/5 tanévben a természetrajz tanára örömmel adta hirül tanitványainak, h.állatkertet akarnak létesiteni Budapesten. Nagy nehezen meg tudták csinálni 1865-ben .Az Állat és Növényhonositó Társaság ezt fenntartani képtelen volt, s igy a főváros maga vette kezébe az állatkert dolgát.

P.A .: A budapesti uj állatkert.
EPIP. 30.sz. 1911.jul. 23. 303,304.l.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Református templom Clevelandban

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Budai villa terve

Mücsarnok 1925 tavaszi tárlat

Neuschloss-Knüssli

Kornél dr

és ifj. Szenes Lajos

A Ludovika Akadémia anlájának terve.

Repr.

Képzőmüvészet

1931. márc. szám

K.

Tisztelettel meghivjuk Ont és kedves ismerőseit

I. Horthy Miklós út 29. sz. alatt
lévő fióküzletünkben

1934. április hó 23-án, hétfőn tartandó

kávé-izelítőre. Személyzetünk a kávé- és teafőzést illetőleg minden felvilágositással készséggel szolgál.

MEINL GYULA r. t.
kávébehozatal

(Reggel 9 órától d. u. 6 óráig)

4 ~~[illegible]~~

Neuschloss-Knüsli
Kornél dr

mincs
cd

az alábbi pályázaton I. díj

MAGYAR. EPITOMUVESZET
1927. 5-6 sz. 21-l.
(Makói postaépület tervei.)

Az 1927/1928. költségvetési évben hasonló célra előirányzott beruházási hitelből felépült a IX. ker., Kinizsi-utca 10. szám alatt levő telken egy 46 lakásos, ugyancsak egészen modern bérpalota.

A lakások szabadforgalmát korlátozó rendeletek részben történt hatálytalanítása után a székesfőváros területén olyan nagy számban indultak meg a kilakoltatási perek, hogy a jogerős bírói ítéletek végrehajthatása céljából mulhatatlanul szükséges volt újabb szükséglakások termelése. Ezt a feladatot a székesfőváros mellett részben az állam is vállalta és a kormány a pestszentlőrinci állami lakótelep beépítetlen részén még 1926 őszén 300 szükséglakást épített.

Nem tartozik tárgyunkra és csak kiegészítés végett említjük meg, hogy az állam ugyanezen idő alatt a vidéken is serényebb kislakásépítési akciót folytatott, részben az említett törvények alapján adott hitelek és amortizációs kölcsönök, részben pedig saját építkezés segítségével, összesen 36 vidéki városban, körülbelül 1600 lakás termelésével.

Mindezeket az építkezéseket, a rendelkezésre bocsátott kereken 12 és félmillió pengő összköltséggel a népjóléti és munkaügyi minisztériumban működő Országos Lakásépítési Miniszteri Biztosság tervezte és hajtotta végre.

Összegezve a fentebb vázoltakat, megállapíthatjuk, hogy az állam a székesfővárosban 1924—1929-ig összesen 2352 helyiséget termelt, amelyből lakáshelyiség 2300, mégpedig 1353 egyszobás, 741 kétszobás, 163 háromszobás, 43 négyszobás lakás. Ebbe a számba természetesen nincs beleszámítva azoknak a szükséglakásoknak termelése, amelyeket a középületekben átalakításokkal bocsátott a menekülők és egyéb szükséglakók részére egy-két évi, teljesen ideiglenes elhelyezésül és amelyek újabb rendes építkezés által megszüntethetők voltak.

3. Az állami építkezési kölcsönakció.

A már említett 1923. évi XXXIV. t.-c. következtében és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 138.035/1923. számú pénzügyminiszteri rendelettel megindított »Lakásépítési Külön Tevékenység« a lakástermelés céljára szolgáló új magánépítkezéseket az összes építkezési költség 60%-a erejéig terjedő és 10 évi törlesztésre 7%-os kamatfizetés mellett nyujtható állami építkezési kölcsönnel és az előbbiekben említett különleges házadómentesség biztosításával kívánta támogatni. E különleges építési kölcsönakció céljára a minisztertanács 1923. év őszén 50 milliárd papírkorona állami hitelt bocsátott rendelkezésre. Az ebből az összegből az akció befejezése után még fenmaradt nyolcmilliárd papírkorona összeget, valamint a kihelyezett kölcsönök után tőketörlesztés és kamat címén befolyt összegeket a minisztertanács hozzájárulásával folytatólag ugyancsak a jelzett feltételek mellett tisztviselői családi házépítkezések támogatására használták fel.

Az állami lakásépítési kölcsönakció első kétévi eredménye azonban az általános lakásínség enyhítése szempontjából vajmi csekély volt, mert a koronaérték fokozatos leromlásával a még rendelkezésre álló forgótőkék is nagyrészben veszendőbe mentek, másrészt a lakásbérek és a szabadlakásforgalom korlátozásaira való tekintettel a még rendelkezésre állott magántőke nem tartotta rentábilisnak az építkezésekbe való befektetést és ettől tartózkodott.

Ebből az okból a népjóléti és munkaügyi minisztérium a pénzügyminisztériummal egyetértőleg célszerűnek találta 1926-ban a megindult pénzstabilizációra való tekintettel egy újabb, nagyobb szabású kölcsönakció megindítását a bérházépítkezések elősegítésére. Ebben a tárgyban rendelkezett az 1926. évi február hó 14-én kiadott 100/1926. Á. L. számú rendelet, amely a lakástermelés céljára szolgáló bérházépítkezéseket az összes építkezési költség 50%-a erejéig terjedő és 16 évi törlesztésre 8%-os kamatfizetés mellett nyujtható állami kölcsönnel kívánta támogatni.

A minisztertanács a bérházépítkezési akció céljaira 1925—1929-ig összesen kereken 16 millió pengőt engedélyezett, amelyből összesen 1596 ház, 5028 lakás és 11.439 szoba létesült, a fővárost és a vidéki városokat összevéve. A lakásépítő külön tevékenységbe való besorozás céljából ezenkívül jelentkeztek olyan építkezők is, akik az állami kölcsönt nem kívánták igénybevenni, csupán az 1923. évi XXXIV. t.-c.-ben előírt különleges adókedvezmények biztosítását kérték.

Ezeket az építkezéseket is beleszámítva a Lakásépítő Külön Tevékenység keretében 2039 lakóház épült 6263 lakással. Ebből esik Budapestre és környékére 544 lakóház, 3667 lakással.

beépíteni. Ilyen módon igen rövid idő alatt 32 földszintes lakóház épült, 215 elég jó kiállítású és megfelelő mellékhelyiségekkel ellátott lakással.

Hasonló típusú házcsoportok létesültek az Auguszta-telepen 220 kislakással. A pestszentlőrinci telep kiegészítéseképen újabb 140 hasonló rendszerű kislakás létesült.

Ha még hozzávesszük a már megvolt baraktelepeken átalakításokból nyert újabb lakásokat is, megállapíthatjuk, hogy az 1923. év tavaszától az 1924. év végéig az állam Budapesten és környékén több mint 2000 lakást bocsátott a lakástkeresők rendelkezésére.

Minthogy a megvolt állami lakótelepek ezzel teljesen beépültek, a lakásépítés folytatására új megoldást kellett keresni. A tapasztalatok azt igazolták, hogy a főváros külső területén újabb lakótelepek létesítése sem gazdasági, sem szociális szempontból nem kívánatos. Gazdasági szempontból nagyon megdrágította az építkezést az a körülmény, hogy a közműveket az államnak saját költségén kellett létesítenie, szociális szempontból pedig a kültelki építkezés azért mutatkozott hátrányosnak, mert a telepi lakóknak foglalkozása túlnyomórészben a főváros belső területéhez fűződött s így a közlekedési költségek nagy anyagi megterheltetésüket jelentették. Ezeknek a szempontoknak figyelembevételével előnyösebbnek mutatkozott az a megoldás, hogy az állami építkezéseket a fővárosnak közművekkel már ellátott belső területein folytassák és áttérjenek a zárt házsorú bérházépítkezési rendszerre.

1923. év őszén a népjóléti és munkaügyi minisztérium megvásárolta a Fővárosi Közmunkák Tanácsától az I. ker., Attila-körúton levő telektömböt és azon ötemeletes állami bérpalotát épített, 98 teljesen modern kiállítású két-, három- és négyszobás lakással, a manzardsorban néhány műtermes lakással, a földszinten pedig húsz üzlethelyiséggel. Ez az úgynevezett »*Bethlen*«-udvar. Tervezte: Dr. Neuschloss-Knüsli Kornél és ifj. Gyenes Lajos. (L. a. 14. sz. képet.)

1924. év nyarán a népjóléti és munkaügyi minisztérium megvásárolta a Bankárok Egyesületének tulajdonában volt, I. ker., Márvány-utcai félbenmaradt bérházépítkezését olyan célzattal, hogy az abban létesítendő lakásokat ugyancsak az állami kislakásépítési akció számára biztosítsa. Az 1925. év tavaszán befejezett bérházban 51, javarészt egy-, két-, három- és részben négyszoba, fürdő- és cselédszobával, valamint egyéb összes mellékhelyiségekkel ellátott, teljesen békebeli kivitelű, modern lakás épült.

Ugyanebben az időben a népjóléti és munkaügyi minisztérium megvásárolta az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tulajdonában volt IX., ker. Ráday-utca 32. szám alatti, már előző évben elkészült bérházat is, amely mellé a megmaradt telekrészen a megjelölt bérházzal azonos új épület építését határozta el. Az állam a megvásárolt bérpalotában újabb 46, teljesen modern kivitelű két- és háromszobás fürdőszobával és mellékhelyiségekkel ellátott lakással gyarapította eddigi létesítményeit. A VI. kerületi, Munkácsy-utcai bérházban kereken 100, a VIII. kerületi, Hunyadi-utcai bérházban 20 állami kislakás van. Ezeknek a lakásoknak egy részét a Munkácsy-utcai háznál két emeletsor ráépítésével nyerték, míg a Hunyadi-utcai bérház egy megvolt régi magánház helyére épült három emelettel, egészen modern kivitelben.

A gazdaságilag oly szomorú kilátásokkal indult 1925. év elején az állami lakásépítési akció kénytelen volt tevékenységét pénzügyi okokból egyelőre lassúbb ütemben folytatni. Minthogy még mindig nagyszámban voltak olyan menekült családok, amelyeket a fővárosi iskolákban és egyéb közintézményekben volt szükséglakásaikból ki kellett telepíteni és — legalább ideiglenesen — szükséglakásokban fedél alá juttatni, erre a célra a népjóléti és munkaügyi minisztérium az időközben megszűnt fővárosi Zita-barakkórház épületeit szükséglakásokká való átalakítás céljából a fővárostól bérbevette. Az átalakítás 70 baraképületben 381 egészen egyszerű egy- és kétszobás lakást eredményezett, úgyhogy legalább a fővárosi iskolákban berendezett tömeglakások javarészét meglehetett szüntetni.

Az 1925/1926. költségvetési évben állami bérházak építésére előirányzott hárommillió aranykorona beruházási hitelből az állam a főváros területén három telket vásárolt és három bérházat épített, mégpedig az V. ker., Visegrádi-utca 32. szám alatt levő telken 19 lakással, az V. kerület, Sziget- és Tátra-utcák sarkán levő telken 20 lakással és az V. kerület, Pannonia- és Sziget-utca sarkán levő telken 21 lakással, teljesen modern kivitelben.

Líber Középítk. Bpest 1920-30. 19

Bp. 1930

Neuschloss Kornél

tervezte „Az Állatkert" díszes főkapuját és az igazgatósági épületet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest. 1973. 1335 l

K ~~Gyenes Lajos és~~

Neuschloss Knüsli Kornél

céd

II. díjas terve
repr.

Komor János: Pályázat a Gellért- és Rudasfürdő környékének rendezésére.

Tér és Forma
1931. 16 z. l.

WODIANER F. ÉS FIAI
GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R. T.
KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE

TARTALOM:

	Oldal
Árverési sorrend	
Árverési feltételek	5
Előszó	7
Festmények, rajzok, metszetek stb.	11
Szobrok, plakettek	43
Keletázsia	51
Arany-, ezüst- és ékszertárgyak	59
Porcellán- és üvegtárgyak	69
Kézimunkák, textiliák, stb.	85
Szőnyegek, takarók, függönyök	93
Bőröndök, útikészletek és egyéb bőráruk	99
Hangszerek	103
Fényképezőgépek, látcsövek, műszerek és fegyverek	107
Bútorok és egyéb berendezési tárgyak	111
Vegyesek	127
Könyvek	141

~~Gyenes Lajos~~

Neuschloss Knüsli

céd Korneldr

az alábbi tervpályázaton

III. díjat nyert

Weichinger Károly

A debreceni város-
háza. Tér és Forma

1931-185. l.

Rajzel.

Neuschloss Kornél MDK

épitész A mezőturi postapalota tervpo. III.dij

Magyar Épitőművészet 1927. 10-12.sz. 26.o.

Neuschloss-Knüsli Kornél MDK

Baár Madas ref. leánynevelőintézet pályaterve.repr.

Tér és Forma 1928.7.sz.45-46.o.

Neuschloss Künsli Kornél MDK

építész

Tér és Forma 1927. 5.sz. 6.o.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

A Maglódi uti szeretetotthon. repr.

Tér és Forma 1929.II. évf.5.sz. 181-182.o.

Neuschloss Knüsli Kornél . MDK

épitész. A Maglódi uti szeretetotthon. repr.

Tér és Forma 1929.II. évf.5.sz. 181-182.o.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

épitész

Liber Középitke Bp. 192o. 19.o.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Üdülőház Balatonalmádin

Dobogókői szálloda

Kulturház Decsen

Tanulmány kaszinóépülethez

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

МДК

Neuschloss Kornél MDK

épitész III. dij.

A debreceni városháza tervpályázata.
Magyar Épitőmüvészet 1931. 4-6.sz.

Neuschloss Kornél MDK

Makói postaépület tervei I. dij

Magyar Épitőművészet 1927. 5-6.sz. 21.o.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

épitész III. dij

A debreceni városháza.

Tér és Forma 1931. 185.o.

MDK

Neuschloss-Knüsli Kornél

Képzőművészet, 1935. 12.o. kép

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

A máltai lovagrend székházának terve

Belvárosi "Felhőkarcoló"

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

épitész II. dij

Komor János: Pályázat a Gellért- és Rudasfürdő környékének rendezésére.
Tér és Forma 1931. 162.o.

Neuschloss Kornész MDK

épitész

Lakóházak.
Magyar Épitőművészet 1929. 1.sz. 32-35.o.

Neuschloss Kornél

MDK

müépitész

Harmine évvel ezelőtt nyilt meg a Székesfővárosi Állat- és Növénykert.
Pesti Hirlap 1942. máj. 20.

dr. Neuschloss Knüsli Kornél, ép.

ifj. Gyenes Lajos ép.-el közös terve:
Attlia -köruti bérház.
Villa az Alvinci uton.
Budai villa terve.
Reformatus templom Clevelandban.

OMKT-füzet. Tavaszi kiáll. és Gyüjt. kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 13.1.

MDK

Neuschloss Kornél dr.

Építészet és Iparmüvészet 1912. 11. sz. 8.l.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

épitész

Állatkerti pavillon

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Neuschloss Gyula

mintázás

1882 – 1883.

Éimisk 1930. 86. l.

Tűzérek.

Egész alakban, g
és két egymás felé helyez
Öltözetük: csákó loszőrre
val, kék nadrág, magas sz
irata
fölül: K.u.k.österr.-
jelzése pedig alól balra:
középü
jobbra

Szines kőnyomat, m

Sz.n.
189-
Át.l

MDK

Neuschloss Emil

Alapitók...

Epitőipar Epitőművészet, 1925. 49.évf.

MDK

Neuschloss Emil

Alapitók... ÉIÉM 1925.

Neuschloss Emil

Neuschloss Emil (Párkány, 1836. -- Ischl
épitési vállalkozó és a Nasici Tanningyár
tette a kir.-i palota, az Operaház tetősze
1885.és 1896. évi orsz. kiállitás pavilon;
Tanningyárat és Fürésztelepet a Hazai Banl
sével rt.-gá alakitotta át, melynek halálá
A M. Fatermelők Orsz. Egyesülete elnöke, á
mányi tagja volt.

Magyar Életrajzi Lexikon

— mint a *Deutsche Bauzeitung* írja — az eset, hogy nagyon sok hatóság várakozóan viselkedett e bétonnal szemben, jóllehet tagadhatatlanul sok jó oldala van, milyenek: szilárdsága, időjárásállósága, könnyű formálhatósága és összehasonlítón sok más építőanyaggal, szakszerű készítéssel gazdaságos volta, nem tekintve azt, hogy vízalatti építkezésekben a béton már régen mint nélkülözhetetlen építőanyag szerepel.

A *Deutsche Beton-Verein* kezdeményezésére megindult a tanácskozás és kísérletezés csömöszölt bétonnal való építkezésekre vonatkozó egységes szabályzat megállapítása dolgában és az elkerülhetetlenül szükséges szabályok. *Csömöszölt bétonépítmények előkészítésére, végrehajtására és vizsgálatára szolgáló útmutatás* címén a *Deutscher Beton-Verein* 1905. évi közgyűlése elé terjesztetnek határozathozatal végett. E szabályok csömöszölt bétonra, vagyis olyan bétonkeverékre vonatkoznak, amelynek előbb a szilárdsághoz szükséges tömöttséget döngöléssel kell megadni. Bizonyos fokig azonban öntött- és töltelék- (Guss és Füll) bétonra is érvényesek. Mindenekelőtt célja az említett útmutatásnak az, hogy ezentúl a béton jóságát ne csak — mint eddig szokásos volt — az alkotó részek keverésének aránya szerint, hanem a béton nyomás elleni szilárdsága alapján ítéljük meg.

Ugyanis a szilárdságra, amely első sorban jön figyelembe, a keverési arányon kivül befolyással van az anyagok tulajdonsága, a hozzákevert vízmennyiség, a béton készítésének, valamint feldolgozásának a módja, azok a körülmények, amelyek alatt a béton megszilárdul, a munkások megbízhatósága stb. A vállalkozónak tehát csak azt kellene megszabni, hogy milyen tulajdonságú legyen a béton és ő reá kell bízni, hogy milyen anyagok és mennyi erő felhasználásával, minő keverési aránynyal, a készítésnek és feldolgozásnak milyen módjával éri el a követelt tulajdonságokat, hogy mi módon adja meg a a bétonnak a kivánt szilárdságot. Ilyen nagy szabadság a hatóságok előtt akadályokra fog ütközni, mert egyrészt a vállalkozói ajánlatok összehasonlítását megnehezíti, és mert másrészt az anyagokat a hatóság vagy teljesen, vagy részben maga szolgáltatja.

A béton jóságának a nyomás elleni szilárdság alapján való megítélése azonban szükségessé teszi azt, hogy a vállalkozó egyrészt még ajánlata benyujtása előtt próbákat ejtsen meg, másrészt, hogy ilyen ellenőrző vizsgálatok az építés folyama alatt végeztessenek. Természetes, hogy a megelőző, valamint az ellenőrző vizsgálatokban ugyanazokat az anyagokat (alkotórészek), hasonló készítésmóddal és keverésaránynyal kell felhasználni. És ha a beépített béton szilárdsága nem is felel meg teljesen a próbatestek szilárdságának, azért a vizsgálati eredményekből mégis elég biztos következtetést vonhatni. Később, ha nyomás ellen való szilárdság vizsgálása nagyobb építésekben általánossá lesz — amely vizsgálatokhoz igen alkalmas, a Martin-féle nyomósajtó, — akkor idővel annyi adat áll majd rendelkezésre, amelyekből biztos viszonyszámok állapíthatók meg. Nagyon fontos esetekben a próbatesteket nem külön készíteni, hanem keresni kell a beépített bétonból a vizsgálatok számára, jóllehet ennek az eljárásnak a nehézsége és körülményes volta nem tagadható.

Csömöszölt bétonépítményekben legalább ötszörös biztosságot kell alapul venni. A húzás ellen való szilárdságot rendszerint nem kell figyelembe venni.

Az építésre vonatkozóan megemlítjük, hogy fagyban a munka szüneteljen. Ha mégis kellene dolgozni, akkor alkalmas óvórendszabályokkal kell élnünk. Gyorsankötő cementet csak kivételesen kell alkalmazni. Ha azt akarjuk, hogy a béton tömör legyen, az adalék különböző szemnagyságú legyen. Vagy kézzel, vagy géppel keverünk. Egyenlő készítő viszonyokat feltételezve, a géppel kevert béton jobb, mint a kézzel kevert. A bétonhoz adandó vízmennyiség szerint — amely függ az alkotórészek anyagi minőségétől, a keverés arányától, az időjárástól, a nedvességtartalomtól és az anyagok vonzóképességétől — megkülömböztetünk talajnedves és lágy bétont. Az elsőhöz annyi vizet kel felhasználnunk, hogy olyan keverék képződjék, amely a kézzel éppen még formálható és a kézről eltávolítva, azon a víznek csak nyoma maradjon. A lágy béton készítésekor azonban a vízmennyiséget addig kell növelni, amíg puha, de még csömöszölhető tömeget kapunk. A béton feldolgozásakor a rétegvastagság (csömöszölés után) az igénybevétel szerint, nedves bétonnál 15—20 *cm*, lágy bétonnál 20—30 *cm*-nél nagyobb ne legyen. Az ennél vékonyabb rétegek szilárdabbak. Ügyelni kell arra, hogy ha a rétegezés nem történhetik időbeli folytonosságban, akkor a rétegek kötése kedvéért az alsó réteg felületét acéldrótseprővel gondosan megtisztítjuk, vagy cementlével, vagy híg habarcsréteggel, (amely a bétonhabarcshoz hasonló keverésű) vonjuk be. A *csömöszöltés* mértéke függ az óhajtott szilárdságtól és a béton nemétől. Nedves béton hathatósabb csömöszölést követel és gondosabb munkát, éberebb felügyeletet, mint lágy béton, de akkor egyenlő cementtartalommal, az előbbinek nagyobb szilárdsága is lesz, mint az utóbbinak. *W. E*

VEGYESEK.

† **Ambrozovics Béla** nyug. miniszteri tanácsos, mérnök, a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek 8 évig volt titkára, majd alelnöke és tiszteleti tagja f. hó 10-én meghalt 70 éves korában. Áldás emlékére!

† **Neuschlosz Marcell.** A magyar építőiparosok egyik legelőkelőbbjét, tudás, sokoldalúság, humanismus szempontjából legelsejét, barátainak, tisztelőinek nagy tömege kisérte f. hó 10-én örök nyugvóhelyére. Mintha csak utólagosan ébredt volna Budapest társadalma arra a tudatra, hogy mit veszített Neuschloszban, a végtisztességtételkor mutatta meg érzelmét, adta bizonyságát elismerésének. Hogy ő erre tényleg rá is szolgált, működésének jellemzésére ide igtatjuk nagy vonásokban életpályájának egyes mozzanatait. Neuschlosz Marcell Budapesten 1852-ben született; tanulmányainak befejeztével, mint kereskedő és mint ácsmester belépett apjának főüzletébe, a melyet a pár hó előtt elhúnyt Ödön testvérével nagy virágzásra emelt. A legnagyobb munkákat mondhatni rájuk bízták; így az 1885. és 1896. évi kiállításokban nagy vállalataik voltak; azután következtek a kaszárnyaépítkezések (Budapesten a Ferenc-József-honvédkaszárnya) azután a honvédkadétiskolák (Nagyváradon, Pécsett és Sopronban). Nagy vagyonával részt vett számos iparvállalatban (Schlick-gyár, Magy. keramiai gyár R.-Társ. stb.), nagy képzettségét pedig az Orsz. Ipar-Egyesületben, a kereskedelmi kamarában, a kereskedelmi Akadémia igazgatóságában, az Orsz. Ipartanácsban stb. érvényesítette. Nagy gondjai mellett is óriás tevékenységet fejtett ki a társadalmi téren, a socialis kérdésnek nem volt nagyobb és áldozatkészebb munkása, mint ő. A munkásoknak nagy barátja volt, de a közjótékonyságnak is egyik legnagyobb apostola. Számos ily nagy célú egyesületen kívül a szabadkőművesek közt mint évek óta helyettes nagy mester fejtett ki nagy munkásságot. E közhasznú tevékenysége elismerést aratott nemcsak a társadalom terén, de a legfelsőbb körökben is: 1885-ben a Ferenc-József-rend lovagkeresztjét nyerte, 1896-ban kir. tanácsos lett, 1898-ban pedig a vaskoronarend III. osztályával tűntette ki a király. Lassan fejlődött irgalmatlan betegsége — a múlt év őszén, mikor Ödön testvére feküdt a ravatalon — tört ki; azután műtét következtében enyhült ugyan, de f. hó 6-án rögtöni közbelépést tett szükségessé — de ezt már a régebben viruló egészségű, munkabiró ember nem bírta meg, és egy napi szenvedés után követte éppen oly derék, munkás és nemesszívű Ödön testvérét a sírba. Lapunk alapító, áldozatkész pártfogóját siratja benne. Legyen neki könnyű a föld!

A Simplon-tunelt ünnepélyesen folyó hó 28-án avatják föl, t. i. ekkor rendezik az áttörés örömünnepét.

A kissebesi gránitkőbányák r.-t. f. hó 5-én tartotta meg tizedik rendes közgyűlését. Az évi jelentés szerint a társaság vállalkozása terén fokozatos javulásnak néz elébe s az idei eredmény is jobb a tavalyinál. A nyereség 115,404 korona 03 fillér, a melyből a levonások és tartalékalapok javadalmazása után osztalékul az 5000 részvény után 60,000 koronát fizetnek ki. Ezzel kapcsolatban megemlítjük azt a tartalmas füzetet, a melyben *Glasner* Antal társ. igazgató a vállalat 10 éves múltjáról beszámol, még pedig nem hideg számokkal, hanem érdekesen ismerteti képekben is a vállalat valamennyi, az országnak mondhatni minden részében levő bányáit, azoknak üzemét és termékeit. Megszívlelésre méltóan értekezik a kőburkolatokról, azoknak szerkezetét rajzokkal is bemutatván. Használható és értékes adatokat találunk benne a burkolatok költségeiről és a kőszállítások tarifáiról. Az utolsó közlemény Szivós Gyula székesfővárosi főmérnöknek a paizs-rendszerű csatornaépítést ismertető közleménye; ez a vállalat építi ugyanis Budapest főgyűjtőcsatornáit alagútszerűleg paizs-rendszerrel. Ez a közlemény is nagyban emeli a füzet becsét.

A gombaképződésnek meggátlása régóta erősen foglalkoztatja az építőket. Nagyon fontos ez a kérdés, egyrészt az anyag megóvása, másrészt a hygienia szempontjából. Újabban a Friedrich Bayer & Comp. német cég új szert hoz forgalomba, Antinonnin néven, mely a gombaképződést végleg meggátolja. Az Antinonnin vízben oldódik, szagtalan és igen olcsó. Rendszerint elegendő, ha 2%-os vízoldattal a fal- vagy farészeket kétszer bemázoljuk. Ez a szer különben fa-szú és egyéb a fára ártalmas parasiták ellen is igen hathatós orvosság, emellett a kábító szagú pissoirok, lefolyócsővek, pöcegödrök desinfitiálására is igen alkalmas.

Új Panama-csatorna. Columbia állam kormányát egy új oceánközötti csatorna terve foglalkoztatja. A csatorna a Panama-földszorosnak déli részét, a Darien-foldszorost vágná keresztül, amely a Panama-köztársaság elszakadása után Columbia birtokábnn maradt. Minthogy az Egyesült Államok a Lesseps által tervezett csatornát, bár csak közvetve is, hatalmába kerítette, Columbia újat akar építeni. A csatorna a Trate és San Jorhan folyók közvetítésével van tervezve, amelyek közül az első az Atlanti, a másik pedig a Csendes-Óceánba ömlik, egyes helyeken ugyanis a két ellenkező irányban haladó folyó nagyon közel jut egymáshoz. A csatorna kiépítését főként az teszi szükségessé, hogy az Egyesült-Államok olyan felügyeletet akarnak a Panama-csatornára gyakorotni, amely a délamerikai államok kereskedelmi önállóságát erősen veszélyeztetné. A másik kérdés azonban itt az, hogy Columbia még a többi délamerikai államok hozzájárulásával is képes volna-e a csatornát megépíteni. Éppen azért valószínünek látszik, hogy Anglia áll Columbiának a háta mögött.

Oxygénnek nagyban való készitése. Az oxygénnek gyári készítését, helyesebben: a folyós levegőnek nagyban való gyártását és ebből desztillátió útján az oxygén és nitrogénnek nyerését *Galloway* chémiai gyárban, Ardwickban (Manchester), sokat igérő eredménynyel űzi. A levegő és oxigén cseppfolyósítása ugyan nem ujság, de ezeknek nem laboratóriumi, hanem gyári készítéséről van szó, hogy a nagy iparban is alkalmazhatók legyenek, és pedig különböző oxydáló eljárásokban, fehérítéskor, kohászati célokra szükséges magas temperatura nyerésekor, hygienikus célokra, (csatornázás) stb. Úgy a probléma tudományos oldalára vonatkozólag, valamint annak ipari értékesítésére nézve, Pictet Raoul Pierre genfi tanárnak, elévülhetetlen érdemei vannak. Ezelőtt a levegő folyóssátételéhez 200 atmosphaera nyomás kellett, most pedig 4 is elég. Galloway testvérek óránkint 700 liter cseppfolyós levegőt készítenek s ebből 200 m^3 oxygént nyernek. A cseppfolyós levegőnek alacsony temperaturája (—195° C), a tudománynak is hasznos szolgálatokat fog tenni, különösen, ha olcsón lehet készíteni. *V. J.*

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET.

A mű- és középitési szakosztályok ülése március 6-án. Elnök *Ney* Béla, jegyző *Hültl* Dezső, jelen volt 45 tag. Először *Fleischl* Róbert ismertette a nagybecskereki törvényszéki palota tervpályázatát, amelynek eredményét már a múlt számunkban közöltük. Csak azt tesszük hozzá, hogy a megvett »Veritas« mű szerzője *Tőry* Emil. Azután *Somló* Emil ismertette a Falusi községház kispályázatára beérkezett egyetlen tervet, ezt ügyes, sikerült műnek ítélvén; a pályázat sorsát — a szabályok értelmében — a jövő nyilt ülésben döntik el a szakosztályok. *Hültl* Dezső fölolvasta a Magyar Építőművészek Szövetkezetének átiratát, melylyel új pályázati szabályzatát hozzájárulás végett megküldi; a szabályzatot revidiáló bizottságnak adatott át. *Sándy* Gyula fölolvasta a VII. ker. járásbirósághoz és a Budapesti kir. törvényszékhez intézett bizottsági véleményt — építészi díjazás dolgában. Ugyancsak *Sándy* Gyula bejelentette, hogy Budapest tanácsa a Rudas- és Sárosfürdő tervpályázata dolgában, lapunkban is megjelent beadványának helyt adva, pályaterveit visszaadta, és nem élt azzal a jogával, hogy azt 500 koronáért megvegye. Ezzel a fölszólaló újólag bebizonyította, hogy elvekért anyagi áldozatot is kész hozni.

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGÁLÁSÁRA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

ifj. Pisszer János-nak, az 1905. évi március hó 7-én letett szakvizsgálat alapján, a képesítő bizonyítványt kiadta.

MAGYAR ÉPITŐMESTEREK EGYESÜLETE.

A választmány ülése március 9-én. Elnök *Kauser* Gyula, jegyző *Szalka* Jakab, jelen voltak: Barcsay Lajos, Báthory István, Biró Gyula, dr. Erős Sándor, Fischer Ferenc, Fogl Emil, Gunszt József, Humayer József, dr. Kéler Zoltán, Koch Károly, Lux Endre, Marton Jenő, Mann József, Melocco Péter, Mizgay Gyula, Nagy Mihály, Paulheim István, Porzsolt Ernő, Réti Benő, Sturm Károly, Sziklai Zsigmond, Wagner Marcel, Zeuner Gyula.

1. Az elnök megnyitja az ülést. Fájdalommal jelenti, hogy építő iparunknak egyik kimagasló alakját vesztettük el Neuschlosz Marcel személyében. A választmány részvétének jegyzőkönyvben ad kifejezést.

2. A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatott, a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesíteni az elnök Fischer Ferencet és Paulheim Istvánt kéri fel.

3. Báthory István titkár jelentést tesz a Horváth József ügyéről, s indítványára a választmány Horváth Józsefet írásban is értesíti, és ebben személye iránt nagyrabecsülésének kifejezést ad.

4. A Rabitz-szakosztály tisztikarát, és pedig elnökét Ilgner Ferenc és jegyzőjét Holtzspach Aurél személyében az alapszabályok értelmében a választmány tagjai közzé sorozza.

5. Az egyesületi ügyész jelentése alapján a választmány egyhangúlag hozzájárul, hogy *Sturm* Gyula a tagok sorából töröltessék.

6. Kucsera Gyula lakatosmester egy szabadalmát képező asztalalakú takaréktűzhelyét ismerteti levélben. A választmány mintapéldány bemutatását kéri.

7. A Munkás Otthon-Szövetkezet részére a sorsjegyekért 10 koronát szavaz meg a választmány.

8. Báthory titkár felolvassa a közgyűlési tiszti jelentést, A választmány elfogadja és az elnök és Mann József hozzászólása után a titkárnak a szép és kimerítő jelentésért, valamint átalában buzgó ügyszerető működéseért már most köszönetet szavaz.

9. Az elnök kéri a választmányt, hogy járuljon hozzá, hogy az egyesület vagyona nem mint eddig takarékpénztári

Neuschloss Ödön és

Marcell

terverte és kivitelezte

a Schowanetz kávéházat a kiállítás területen

Bálezrkiáll

K.

a helyezett tojásdad medaillonban, melyet
k körül. Teljesen arczélben és balra fordult a
mkucsma ~~van~~ hegyes béléssel, ~~bajusz és sa-~~
~~lszöve~~ és palástja melyet jobb vállára vetett
orítja. A talapzaton ~~ö~~ Amoretteel tánczol.
csfüzér és kosár van, ~~a hátodik~~ pedig ma-
~~mellett~~ szitó alakok körül ~~talapzaton álló~~ Minerva és Mercur ~~fogyak~~
Fortuna lebeg ~~s~~ ~~középen~~ míg a ~~[illegible]~~ Pru-
~~le figyelmindet~~ középen helyezkedettel. A medaillon alatt há-

:

:FFI

'IA"

nalkeretnek 29:19.2 cm.

140/95 N:3.

MDK

Neuschloss Marczel,

Ödön fivérével közösen kivitelezte a Weber A. épitész által tervezett pavillont.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton. Müvészi ipar.1885/86 évf. 139.l.

MDK

Neuschlosz Marcell

Raktárépités Pálfalva állomáson

Épitő munkálatok. Vállalk. Közl. 19o9.V.26. 5.1.

M. D. K.

NEUSCHLOSS Marcell asztalai

Az operaház bútorsata

Ybl Ervin: Ybl Miklós 206.,

MDK

Neuschloss Marcel

Építő Ipar 21.sz.1905.

máj.21. 191 1.

MDK

Meuschlosz Marcel

Az Orsz.Iparegyesület... Épitő Ipar 21.sz.1905.V.21.

191 l.

MDK

Neuschlosz Marcel

Alapitók...

Epitőipar Epitőmüvészet, 1925. 49.évf.

Neuschloss-Knüsli

Kornél és ifj. Gyenes

Lajos

l.

Szefelslex. 336. l.
337. l.

Életr.
u. o. 882. l.

Neuschloss-Knüsli

Kornél

épitész

Életr. arck. lásd

Mad Str. 308. l –

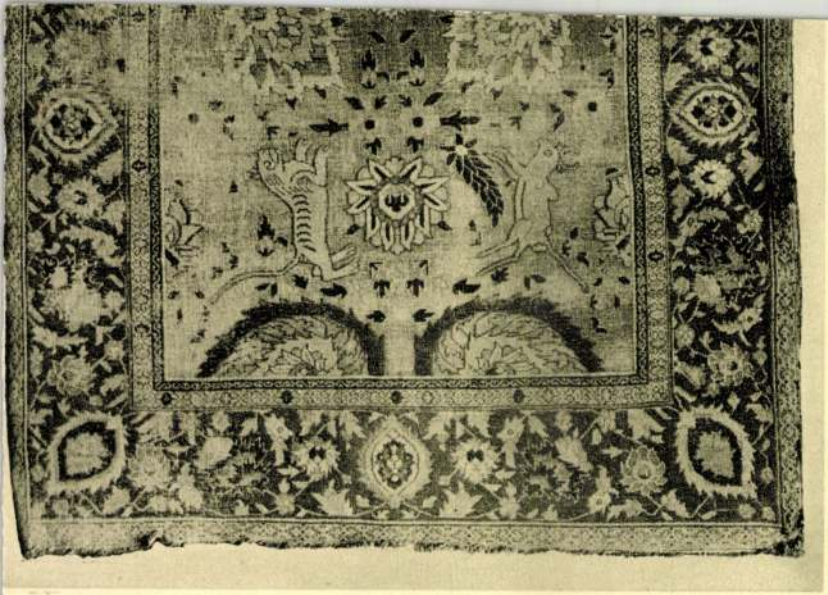

Neuschlosz Ödön

Kedden temették el Neuschlosz Ödönt: akik utolsó útjára kísérték, jóformán az egész nagyar társadalmat képviselték, a proletártól a tőke és hatalom uráig. Nevét ugyan nem vitte országgá a hír, mégis ime halála mély részvétet keltett annak a sokféle elemből összealakult társadalomnak minden rétegében, amelyet Budapestnek nevezünk. Künn az országban úgy ösmerték, mint fáradhatatlan és becsületes nagyiparost, aki semmiből teremtett elő egy nagyszabásu iparvállalatot. Akik közelebbről láthatták az ő működését, tudták, hogy erényeiben nagyszabásu férfiu száll benne sírba.

Neuschlosz Ödön nemes és jóságos szívét kötelességhű és fáradhatatlan tevékenységgel a közjótékonyság szolgálatába állította. Számos jótékony egyesület, közöttük elsősorban a Hajléktalanok menhelye, amelynek évtizedeken át haláláig titkárja és a budapesti kerületi betegsegélyző pénztár, amelynek elnöke volt, neki köszönhetik hatalmas föllendülésüket, amelylyel immár a külföldnek is mintaképül szolgálnak.

Végrendeletében számos kisebb jótékony hagyomány mellett vagyonának tetemes részét, háromszázezer koronát, egy szegény tüdőbeteg munkások számára föllállítandó szanatóriumnak szánta, ezzel ismét egy oly intézményt teremtvén, amely hivatva lesz fővárosunk közegészségügyét áldásosan szolgálni.

Az emberi léleknek igazi ereje akkor nyilatkozik meg, amikor az elmulással áll szemben. A halál közelsége fölszabadítja a rejtett indulatokat és szárnyat ad a szunnyadó nagyságnak is.

Abban a végrendeletben, amelyet Neuschlosz Ödön hátrahagyott, benne él nemes szíve. Egy beteg, fáradt ember utoljára nyúl a tollhoz, hogy végső akaratát hátrahagyja. Ez az ember sokat, nagyon sokat dolgozott, intézményeket teremtett meg, hajlékot adott azoknak, akik kiverve haladnak az utcán, gyógyszert, orvost keresett a beteg csenevész proletárok számára. Végrendeletének egyszerü, száraz szavai tulajdonképpen fenséges hitvallás a maga életének igazságai mellett. Az ő emberszeretete nem az útszéli frázisgyártók hamis pátosza volt, hanem egy harmonikus világfölfogás, amely csak nemes férfiakban jegecesedik ki ily tisztán.

Szerény, nemes emberbarát volt, abból a ritka fajtából, amely egész élete feladatát a sorstól vert emberek fölsegítésében leli. Lelki nagysága örök emléket állít neki.

—

Az élet folytatásokban

Képzelje el a szíves olvasó egy percre, hogy szenvedélyes régész, aki nagy könyvek és Párisból hozatott autentikus múmiák közt tölti estéit, míg künn a szilveszter-éj hópihéi hullanak. A kandallóban — mert igazi régész semmiképp sem tűrne a hajlékában modern kályhát — a kandallóban pedig vígan pattog a parázs. De íme, hirtelenül megszólal az egyik múmia, még pedig semmiféle egyiptomi nyelven, hanem magyarul:

— Ezer bomba, de meleg van itt!

A szíves olvasó bizonyára nem hinne a füleinek. Pedig hinnie kell, mert a múmia folytatja, még pedig nem egészen kedélytelenül:

— Ha eleget nézett, legyen olyan szíves és szabadítson ki ebből a pólyából, amelybe nem tudom, hogyan kerültem.

Ennek a felszólításnak bizonyára szívesen enged minden emberbarát. Bontsuk tehát ki a szegény ál-múmiát antik köntöséből. Eközben megszólal a váratlan vendég:

— Milyen nap van ma?

— December 31-ike, Szilveszter napja, — világosítjuk fel.

— Azt sejtettem — válaszolja múmia-emberünk, — de az évszámot szeretném tudni.

S most rögtön kiderül valami, ami fölötte különös és meglepő. Múmia-vendégünk megelégedéssel konstatálja, hogy csakugyan sikerült száz esztendőt épségben átaludnia.

Ennek a fele se tréfa, csakhogy ilyesmit barki is mondhat. Ámde vendégünk készséggel bizonyít egy egész sor dokumentummal. Ezek meggyőzők. De hát hogyan, miképp esett meg ez a természet rendjét felforgató dolog?

*

Tábori Róbert töviről-hegyire elmondja nekünk a rendkivüli történetet „Az élet folytatásokban“ cimü regényében, amely az iménti jelent meg a „Magyar Könyvtár“ sorozatában. Ez a második kiadás, a könyv tehát kellett közönségünknek. De kellett a németeknek is, akik átültették a maguk irodalmába, francia fordítása pedig most folyik. Szóval, világjáróvá lett a magyar elbeszélő e munkája. Ha egyébként nem nagyon kap utánunk a külföld, ebben az esetben kitett magáért. A kiadók tudják is miért: e kis regényt együltében olvassa végig az ember, mert a rendkivüli esetek oly tömege szövődik benne össze, hogy az ember kiváncsisága a legnagyobb feszültséget állja ki s mohón várja, hogyan, miképpen alakulnak e fantasztikus események.

Szőreghy Pál a Martinovics-féle összeesküvésben kompromittálva van. Külföldre menekül tehát, ahol egypár fiatalember társaságában éli napjait. Barátai Robespierre nevü ifju ügyvéd, egy André Chénier nevü poéta, egy dr. Guillotin nevü úr . . . Minő világtörténeti társaság! Persze akkor még névtelen hősök voltak ők, az „emberbarátok szövetségének“ ifju tagjai, akik akkortájt a doktor házában gyülekeztek, talán a ház szép leánya, Palmyra kedvéért is . . .

S Palmyra kegye a magyar bújdosóra mosolygott. Amit már akkor is igy fejeztek ki az ifju lányok: beszéljen a papával.

Szőreghy Pál tehát beszélt a papával. S dr. Guillotinnak semmi ellenvetése sincs:

— A kézfogót még ma megtarthatjuk, — szólt az öreg.

— S az esküvőt?

— Az esküvőt? Az holnaptól száz évre lesz, tehát 1890. január elsején.

Igy még nem beszélt soha épelméjü apósjelölt a vő-jelölttel.

A dolog azonban kimagyarázódik. Dr. Guillotin nemcsak a nyaktilót találta ki, hanem egy csodás folyadékot is: egy cseppjétől öt évre megdermed az ember s aztán minden kár nélkül ott folytathatja az életét, ahol abbahagyta. Az élet — folytatásokban.

Ez most már mindent megmagyaráz. Három ember száz évre lemond a „jelen“-ről: a doktor a dicsőségért s hogy lássa, száz év alatt mennyire halad az emberiség, — Palmyra és Pál pedig, hogy egymáséi lehessenek.

Az persze nem volt a számításba belevéve, hogy az alatt a száz év alatt százféle kalandon eshet át az ilyként megdermedt ember. Szerzőnk csodás fantáziával meséli el: miképpen vedlett múmiává a három hős. Aztán miképpen ébredtek föl s csudálták meg a vasútat, a finácot, az átalakult Párist . . .

De most jön a java. Aki száz év óta semmit sem tud a világról: nem is tud az új viszonyokba beleilleszkedni. A mult és jelen szakadatlan harcot vív. S hőseink az elképzelhetetlen kalamitások egész során törik át magukat: a börtön és őrültek háza, a határsértés és vámcsempészés, éjjeli kalandok barlagokban és a boulevardokon, meglepő rencontrek, hihetetlen becsület-ügyek torlódnak össze oly csomóvá, hogy az olvasó izgatottan s feszült kiváncsisággal szántja gyorsan végig a sorokat: vajjon ebből miképpen fog a szerző kibonyolodni?

A szerző — az érti a mesterségét. Regénye során biztos kézzel váltja ki a csomóból a szálakat, egymás után, meg-

GYÖRGY szász király, meghalt október 14-én

Uj Idők 1904-5. XI. 4.

FRIGYES ÁGOST, az új szász király

lepetésekkel teljesen. Tábori igazi elbeszélő; író, aki tényleg elbeszél. Az ő előadásában nem a festő hangulatképei sorakoznak egymás mellé, nem a pszichológus egyoldalu elemzései, nem a szónok szentenciái, hanem amit ad, az komprinált elmondása, hirtelenül jellemző elbeszélése annak, amit története számára kigondolt. A vezető elem itt egy oly írói erény, amely kevesekben van meg: a merészen alakító fantázia, amely az életben fel-felbukkanó jellemek és eseményekből nagy biztossággal épít fel ujakat, amelyek meglepő vonatkozásokkal teljesek. Ma, amikor már az ujsághíreket is literátus művészettel írják meg, jól esik elkalandoznunk a konkrét történetek köznapi mezőjéről olyan vidékekre, amelyeken az emberi képzelő-tehetség gazdag művei találkoznak új, zamatos színekben. Ezzel az érzéssel tettük le asztalunkra a kis regényt, miután elérkeztünk benne a végszóhoz. S azt hisszük, olvasóinknak is ily friss élvezetet szerez majd az „Élet folytatásokban.“ *l.*

Melyik nagyobb?

Csak a szezonban él London istenigazába. Május elejétől július közepéig. Akkortól, amikor a Hyde-Park és Regents-Park orgonái, rhododendronjai, aranyákácfái virágba borulnak, — addig, amíg a szivárvány ezer színében pompázó tündérköntösüket elhullajtják . . .

Ritka ház ott, amelyiknek kertje nincs, ha csak tenyérnyi is. A szalonokban összezsúfolt tömeg kifelé vágyik a zöldbe, a bársonyos gyöpre, a virágok erdejébe. Különösen divatosak ilyenkor azok a klubbok, amelyek kertekben vannak. Vetekedve adják a gardenpartikat, amelyek mindannyijának olyan publikuma van, hogy a neves jelenvoltak hasábokat töltenek meg a „társaság ujságaiban“. De erre is törekszenek főleg. A fiatal urak, akik nem laknak nagyobb lakást, fölhasználják a szép tavaszt, hogy klubjaik kertjébe csődítsék ösmerőseiket, néha olyan tömeget, hogy maga a gazda egy fertályával se állhat szóba.

Jó magamnak a szezonban van a születésnapom. Négy éve ezt a dátumot épp otthon töltöttöm. Így hát egy füst alatt lement az annual garden-partim a birthday partimmal. Büszke voltam, a Kennsington-kert hatalmas platánjai alatt ott nyüzsgött a nagy Bábel társaságának színe-java. Nagy pompa — olcsó pénzen. Egy csésze tejestea, egy szeletke vajaskenyér vagy édes biscuit az egész, ami egy vendégnek kijár . . . Klubjaim, a New-Vagabond, Excentric, Playgoer adták a színészeket, írókat, poétákat, a Sketch-klub a sok piktort, a Japan Society és az Indien's a társaság exotikus alakjait . . .

A fehérvári banda megtisztelt, hogy eljött és húzta a sok szép magyar nótát. Kesergett is egypár honfitárs a sarokasztalnál, amelyre valahogy néhány üveg tokaji került, — gondolom Korbay mester varázslatára.

Gyönyörü szép volt. A dámák, mintha a divatlapokból vágták volna ki mind . . . Díszesek, pompázók. De hogyis ne. Amikor ott állott az invitáló kártya fején „To meet Mme. Sarah Bernhart“. Jó csalétek volt. Akkortájt a ködös városban minden emberfia az új Hamletről beszélt.

Félhat tájban alig mozogtunk. Európa minden nyelvén beszéltek ott. Anglia legbájosabb hölgye, Hornkastle vikomtesz egész udvart tartott a színes emberekből, a két indus princ Raizada Eshwar Dass és Kanvar-Sain s velök a fiatal japán poéta Ito, körötte lebzselt. Amott épp bemutatja Susan Sheldon a szőke díva, az Amerikából épp most érkezett csodaszép hugát, Elizabetet, Anthony Hope-nak, a „Rupert of Hentzau“ szerzőjének és ők azóta boldog pár lettek. Rohan herceg, aki megélhetne a muzsikájából, nagyba magyarázza Mrs. Patrick-Campbellnek és Martin Haveynek, akik most aratják a babért Maeterlinck „Pellas és Melisande“-jában, hogy micsoda remek muzsikát lehetne ahhoz az álomjátékhoz csinálni. Ellen Terry a fiával van, Gordon-Craiggel, és azt tárgyalják, hogy kellene mindent reformálva, megalkotni a modern színpadot. Nagystílü ez a fiú, kiváló színész és különösen nagyok a sikerei a saját darabjaiban, amelyekhez maga írja a zenét is, tervezi a ruhákat és mint festő nagy neve van a vizeken túl is. Ellen Terry-nek két ura volt, de a fiu egyik nevét se viseli, hanem az arca, az szakasztott mása annak a nagy művésznek, aki évtizedek óta herosza a szentimentális színpadnak . . . Miss Duncant a szobrászok nézik, csodálják . . . Basil Hoodot, a fess kapitányt, egy csomó szép asszony ostromolja, beszélje el, mit látnak tőle a Savoy Theatre-ben, amelynek valóságos udvari szállítója lett . . . Phill May — szegény, azóta ott porlik a chiswicki templom kőfala tövében — mesés karrikaturákat pingál az asszonynép legyezőjére, az urak manzsettáira.

Sarah — a karján egy eleven albino-bagoly — ragyogtatja angol tudását és amerikai terveit mondja. Pompás sötétzöld köntöse van . . . Egyszerre abbahagyja a diskurzust. Egy érdekes asszonyt mutatnak be neki: Mrs. Tatát. Egy magyar dáma ösmerősöm hozta el. Sötét arcbőrét még jobban kiemeli a fehér lepel, — finom gyolcsból, — amely a fejéről hull alá, áttekerődzve egész testén... Az alatt a ruhája, ha előbukkan egy-egy tenyérnyi rész: csillog a gyémántok, gyöngyök, smaragdok tömegétől. Vagyont érő kincs. Ő India leggazdagabb asszonya, milliókat adott, hogy Bombayban egyetem épüljön . . . Egy percre jobban érdekel mindenkit még Sarahnál is.

Új vendégek. A nagy holland festő — Athen életének piktora — és a családja jön. Velök egy váratlan és a társaságban idegen hölgy. Egyszerü fehér toiletteben, csak a nyakán egy sáfrányszínü szalag — akárcsak az „Il fuoco“ Perditájának — s azon egy kis email granátalma lóg . . . Én már találkoztam vele Lenbachéknál. Bemutatjuk . . .

Most ő a legérdekesebb . . .

Duse . . .

Sarah társaságába viszik. Most találkoztak először . . .

Sarah folyton, zajosan és idegesen beszél. Duse belebámul az alkony nagy ürességébe és mélységes csendben van . . .

A japán követség egyik fiatal tagja most egy apró, modern ruhában bizony esetlen asszonykát hoz . . . Még én se ismertem, elsőízben látom.

— Madame Sada Jacco, tegnap délben jött Calaison át Párisból s habár holtfáradt volt, az este megnézte signorát a Casa Paternában a Lyceum egy erkélyszékéről . . .

Micsoda triumvirátus!

Repesett a szívem. — Monsieur, holnap a félváros az ön partijáról beszél, — súgja a dán poéta-asszony, Bertousch baronesse.

Persze mindenki ahhoz az asztalhoz törekedett. És még mindig Sarah beszél . . .

— Ugy-e, látott engem is Párisban Madame Sada Jacco?

— Igen, utolsó este, amikor a L'Agliont játszta.

Most jött a nagy bomba! A társaság paff volt . . . A föltett kérdés hallatlan merész és talán kiméletlen is . . . Remegve várta a választ mindenki:

— És melyikünket tart nagyobbnak?

Kínos szünet. A kis japán nő lesüti a szemét, gondolkodik, elefántcsontszínü keze lágyan simogatja a magnolia-virágokat, amelyek ölében hevernek . . .

DUSE ELENORA

Neuschloss Marcell és Ödön

?
1938
6.4.?

HOFSTÄTTER ÉS DOMÁNY: WEISS MANFRED NYUGDÍJINTÉZETÉNEK BÉRHÁZA A MARGIT-KÖRÚTON

Cél

HOFSTÄTTER & DOMÁNY: MIETHAUS — MAISON DE RAPPORT — BLOCKS OF FLATS

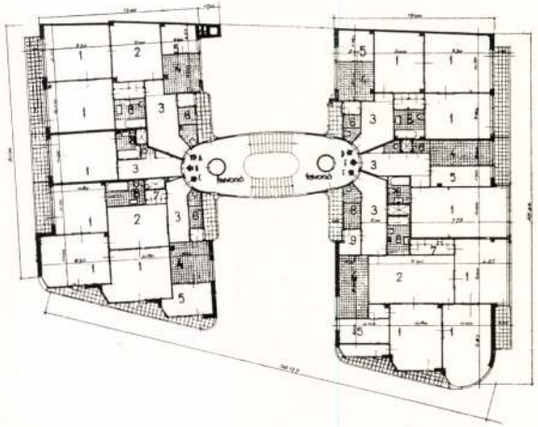

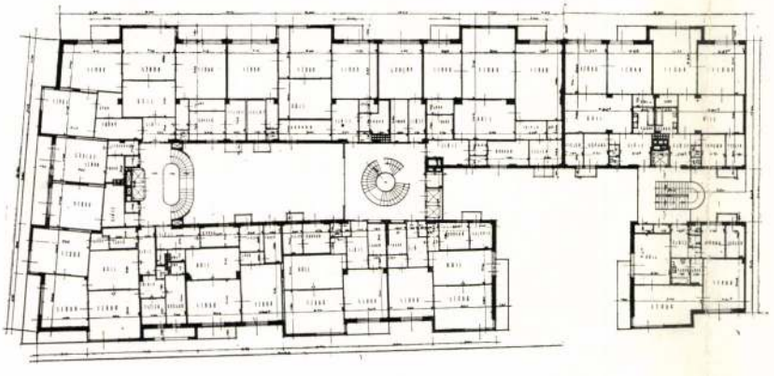

HOFSTÄTTER ÉS DOMÁNY:
AZ ALFÖLDI CUKORGYÁR SZENTISTVÁN-PARKI BÉRHÁZÉPÍTKEZÉSEI

HOFSTÄTTER & DOMÁNY: MIETHAUSBLOCK — GROUPE D'IMMEUBLES — BLOCK OF FLATS

M.D.K.

Neuschloss Marcel és Ödön, építészek vállalkozók

Lervei szerint az Erzsébet Kiállításon felépítendő Körlekedésügyi Csarnokot ismerteti a lap és közli a távlati képes.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1896. XV. évf.

márc. 20 sz. 59. old.
+ 63. "

MDK

Neuschlosz Ödön

Raktárépitès Pálfalva állomáson

Épitő munkálatok. Vállak. Közl. 1909. V.26. 5.l.

MDK

Neuschloss-Knüsli Kornél, ép.müv.

Tervei: Az Állatkert elefánt-házát, Annak főbejárata. - A budai gázgyár.- Gyenes Lajossal a Bethlen-udvar. Sok bérház.
Egyideig elnöke volt a Képzöm. Egy.-nek.
Igazgatója volt a Mentö-egyesületnek.
Epitésztanára a Ludovika-Akadémiának.

Magyar Müvészet. 1935. 128.l.

Neuschloss-Knüsli Kornél, ép.művész

megh. Budapesten márc.26.-án.

Szül. Bp. 1864 .jun.17. Szaktanulmányait Zürichben végezte. Egyideig Párisban dolgozott, majd Budapesten mint mérnök-hivatalnok dolgozott. Mint önálló épitesz tervezte: A postások zuglói lakóház-telepét. ./.

Magy. Müvészet.1935. 128.l.

Neuschloss Knüsli Kornél

MDK

Budai villa terve

Épitészeti rajzok
Mücsarnok 1925 .Tavaszi kiállitás

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Villa az Alvinci uton

Épitészeti rajzok
Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Református templom Clevelandban

Épitészeti rajzok
Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Attila köruti bérház terve

Épitészeti rajzok

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLÓGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII., Könyves Kálmán körút 40
Telefon: 33-142

dr.Neuschloss Knüsli Kornél és ifj.
Gyenes Lajos építészek

bankház és az Attila körúton és ref.tpl
Clevelandban, ép.rajzok

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 13. 1.

idő	Pótlás /hiány/	Összes felvétel ill.karton
alassagyarmat	6	

MDK

dr.Neuschloss Knüsli Kornél építész

Magyar V: A Gellért rkp müv. kiképzésének pályaterv-
vei. Épitő Ipar Épitő Müv. 1931. ápr. 15. 61-62 l

MDK

Neuschloss-Knüsli Kornél épitőművész

Kitüntető elismerést kapott

A képzőművészek egyesületének dijnyertesei.
Uj Magyarság 1939. febr. 26.

Neuschloss Kornél dr.

terverte az vastag-
bőrünk keleti stílu
bárát és a
Györgyi Dénes = főhajnut

Az Állatkertről
M É. 1912. 11–12. sz.
6, 10, 11. (képekkel)
12.

Fenti ellenőrizte az
összes épitkezéseket.

ELLENZÉK

IFJ. CSORDÁS DÁNIEL

SZŰCS ◆ CLUJ, STR. CLAUSTRULUI

1

SZŐRMÉK MOLYMENTES KÉSZITÉSÉT
ÁLLATOK TÖMÉSÉT ÉS MINDEN SZAKMÁBA
VÁGÓ MUNKA ELKÉSZITÉSÉT VÁLLALJA

IZÁCIÓJA

NDK

Dr. Neuschloss-Knüsli Kornél és ifj. Gyenes Lajos építészek.

Buár-Madas Ref. leánynevelő intézet pályaterv

Kép. 44. l.

Tér és Forma. 1928. I. évf. 7. sz.

MDK

Dr. Neuschloss-Knüsli Kornél és itj. Gyenes Lajos építészek.

A Ludovika-Akadémia aulájának terve.

Képzömüvészet. 1931. ,áre. szám.

M.D.K.

dr. Neuserloss-Knüsli Kornél, építész

ifj. Kenes Lajossal közös terve a három, egyenként 2000 p-ös második díj egyikét nyerte el a Gellért-tér s a Gellért- és Rudas fürdők közötti Duna-part rendezésére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1931.. LII. évf.

ápr. 1. sz. 4. old.

MDK

Neuschloss -Knüsli Kornél és Gyenes Lajos építészek.

Fábián Gáspár dr.: Az Attila-körúti állami bérház. Epitö Ipar - Epitö Müvészet. 1925. 29-30. sz. képpel.

MDK

Neuschloss -Knüsli Kornél dr. és
Gyenes Lajos építészek.

II. dijas terve. Repr.

Komor János: Pályázat a Gellert- és Rudas-fürdő környékének rendezésére.
Tér és Forma. 1931. 162.l.

MDK

Neuschloss Kornél és ifj.Gyenes Lajos épitészek

kislakás tervek

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 22 l. képek.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

épitész

Lebontják? Nem bontják? Riport a Bethlen-udvarról amelyet a nyáron kicsinositottak.
Az Est. 1935. aug. 29.

Neuschloss Knüsli Kornél MDK

Fábiani Gáspár: Az Attila köruti állami bérház.
Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1925. 2ö-3o sz.képpel

MDK

Br. Neuschloss-Knüsli Kornél és ifj. Gyenes Lajos építészek.

Makói postaépület terve. Kép 153 l.

Képzőművészet. 1928. 11. sz.

MDK

Dr Neuschloss -Knüsseli Kornél és I. Gyenes Lajos.
építészek.

A Ludovika Akadémia aulája.

Képzöm. Társ. Müvészcsoportok. 1931. évi kiáll. Kat.

MDK

Neuschloss -Knüsli Kornel, epitesz,
~~bölcseszdoktor és Gyenes~~ Lajos epitész

Közös alkotásuk: az Attila-köruti Bethlen-udva r.

a XXXXX bp.-i uj Allatkert több épületeit ~~XXXXXXX~~-
te, azonkivül a Györ-Sopron-Ebenfurti vasut elökelő
architekturáju budai székházát tervezte

E.G. II. 201.1.

Neuschloss MDK

épitész III. dijó

Zoltán Lajos: A debreceni városháza négyszázéves története. Debrecen, 1931. 23.o.

Neuschloss Knüsli

Kornél

épitész

+. 1935. marc. 26.

Elek A. hagyat.

MDK

dr. Nauschloss Knüsli Kornél, építész és ifj.
Gyenes Lajos építész

Regnum Marianum tpl tanulm.terv

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 14 l.

Nauschloss Kornél MDK

épitész, Győri postaépület tervei. II. dij

Magyar Épitőművészet 1927. 1o-12.sz. 4o.o.

MDK

Neuschloss építész

M. Épitőmüv. 1929. ... Tér és Forma 1929. II. évf. 3.sz. 132 l.

MDK

Pogány Ö.G: M. szobrászat a 19. sz. első felében.
BP. 1939. 81 l.

~~Gyermes és~~ Neuschloss

a debreceni városháza Ferv-
pályázatán 1931-ben III. díj.

Zoltai Lajos dr. A debreceni
városháza négyszázéves tört.
Debrecen, 1931. 23. l.

6262

T. 6432. –

Orientalisch-Kayserlichen
TINOPEL samt ihrer Gegend und
horo Thracio und Hellesponto oder
gegeben von IOHANN BAPTIST HOMANN,
NURNBERG czimű lapon a Prospec-
LLEN vor CONSTANTINOPEL és a Pros-
sidentz-Stadt STAMBUL oder CONS-
echen, szemlélhető és rajta az

9.2: 58.6 cm.

140-95

MDK

Neuschloss épitész

Hecz Jenő: A tav. tárlat épitészeti csoportjáról
Képzőművészet, 1928. 8-9.sz. 98 l.

Montelius Oszkár VIII. 113.

Neuschloss Knüsli
Kornél

vód
z
Liber Középisk
26. l.

Neuschloss Knüsli

Kornél dr

Ivod

Liber Középisk.

19. l.

Firenzei iskola a XVI. század elejéről

Gábor arkangyal:

Egész alak, áll és kissé
balját kissé leereszteve ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Haj
és ruhája vörös. Derekát öv szor

„AVE MARIA GRATI

Terracotta szinezve, magassága 160

~~Firenze, a XVI. század eleje~~

Ltpa 11

45
4
1800

107

Neuschloss Knüssli Kornél dr

M. Képröm. Egyes

KMTÁRS müvesoptok

1931 feb márc kiáll.

XI. 67. 68, 71.

Neuschloss-Knüsli

Kornél

épitett

† 1935. márc. 26

l.

A Pesti Városháza

1935. 4. n. 27. l.

2% i.s.
3% kez.költ

előleg. . . .
fizetés jun.1.-
" jul.28.
" szept.4

Fentiek

hogy számláját, ennek megfe

Szolgá

Neuschloss Knüssli

Kornél

– épitem

vrsd

2

Est 1928

31. l.

Németjárfalva

233

Neuschloss Knüsli Kornél dr

épiteri Attila - könit 19.
Mücsarnok

1930. tav. kiáll. XIII. t. 18, 19, 22,
23, 24, 28.

Sirkö, Lörö IX. 122.

MDK

Neuschloss Kornél dr. az
épitőművészek nakcsoportjának elnöke,
A küldöltség tagja a Grand Prix meg-
valósitásának érdekében.

Ép. Ip. - Ép. Művészet.: Épitő művészek a kulturmi-
nisztornél. - 1927 V. 15. - 28 l.

MDK

Neuschloss-Knüssli Kornél dr.

Fábián G: Nagyazabásu épitőművészeti programm.
Épitő Ipar Épitő Művészet, 1928, jun. 1. 81-82 l.

szintes, két kéttengelyes, oromzatos
falpillérrel, oromzattal, abban néger-
l.

MDK

Neuschloss Kornél építész

Kárpáti A: Magyaros építészeti...kiáll. a N. Szal.-ban. Magy. Iparmüvészet, 1930. 161 l.

MDK

Neuschlosz Marcel

Alapitók... EIÉM 1925.

MDK

dr. Neuschloss Henrik Kornél, építész

Vegyesek. Építő Ipar. 1912. 29. sz. jul. 21. 283 l.

Neuschlossy Kornél

Díjat kapott az elefántház

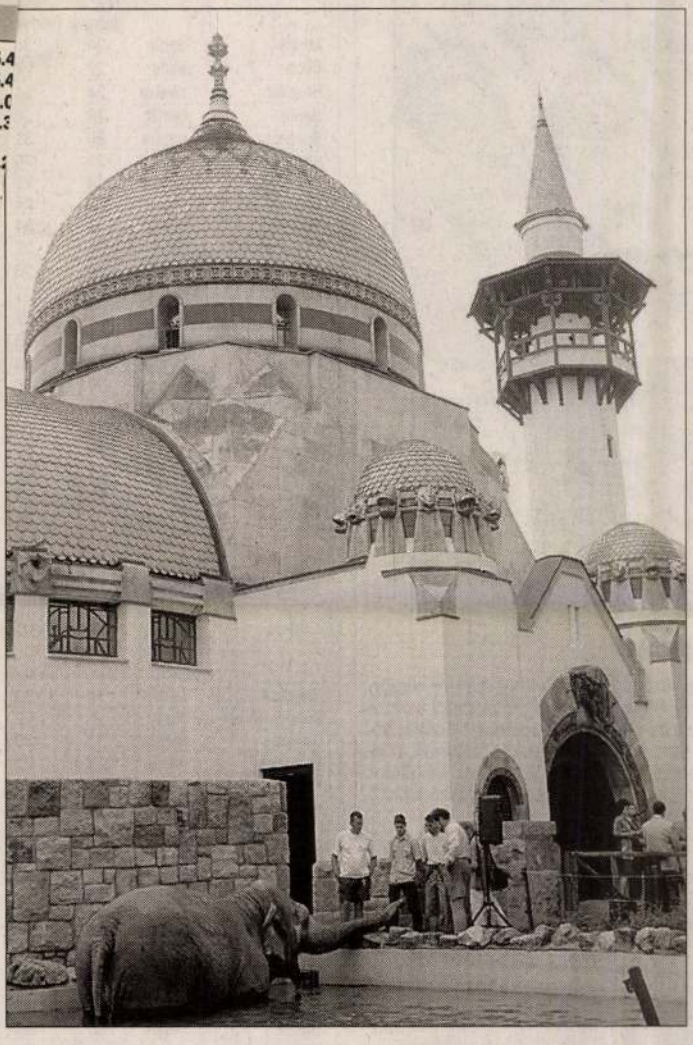

Nemzetközi elismerés a műemlék helyreállításáért Fotó: Czagány Balázs

Rangos építészeti elismerést, Europa Nostra díjat kapott a budapesti állatkert elefántháza. A rekonstrukció eredményeként a korábbiaknál kedvezőbb körülmények között élhet a zoo két vastag bőrú lakója.

Európa egyik legkiválóbb műemlék-helyreállításaként ítélték oda a budapesti zoo egyik különlegességének a díjat – hangzott el tegnap, az Europa Nostra díjjal járó emléktábla felavatásán. A keleti hangulatot árasztó, kupolás épület beltéri falfestményeivel, majolikadíszeivel és tornyaival inkább múzeumra, semmint állatkerti telelőre emlékeztet.

A rekonstrukciót az épület már-már életveszélyes volta tette szükségessé. A felújítás során pótolták, illetve felújították az épület tetejét fedő Zsolnay-kerámiákat, fafaragásokat, újra felépítették az 1915-ben lebontott, jelenleg kilátóként hasznosított, 31 méter magas tornyot, restaurálták a falfestményeket és új csillárral is gazdagodott az elefántház.

Az állatok jóléte érdekében a külső kifutók méretét megduplázták, s létrehoztak egy, az elefántok hűsölésére szolgáló, 110 négyzetméteres fürdőmedencét is. Emellett zuhanyt is kaptak az elefántok, melyek istállójában padló- és falfűtés biztosítja a számukra megfelelő hőmérsékletet. *SZAJ*

HÍRHASÁB

Pénzrablás a fővárosban és Gödön

(MTI) Közel egy időben, nem sokkal délután egy óra előtt történt két rablás, az egyiket Budapesten, a másikat pedig Gödön követték el. A főváros II. kerületében, a Keleti Károly utcában egy postára rontott be két – feltehetően – fegyveres férfi, magukhoz vették a pénzt, majd a Marczibányi tér irányába távoztak. Egyelőre nem tudható, zsákmányuk mekkora volt. Göd egyik takarékszövetkezetéből néhány százezer forintot vitt el egy csuklyát és napszemüveget viselő személy.

Megégett a tüzet oltó gazda

(MTI) Valószínűleg a saját földjén szenvedett tűzoltás közben súlyos égési sérüléseket egy 78 éves férfi a Vas megyei Kám határában szerda délelőtt egy tarlótűzben. A tűzoltók nagy erőkkel vonultak a helyszínre, hogy a másfél hektáron tomboló lángok nehogy átterjedjenek a szomszédos erdőre.

Támadás egy bajai jet-ski-kölcsönző ellen

(MTI) Rablótámadás történt szerda hajnalban Baján egy jet-ski-kölcsönzőben. Az éjjeliőrt ismeretlen tettesek megtámadták, megverték és ragasztószalaggal megkötözték, majd a telepről magukkal vittek két jet-skit, hét mentőmellényt és egy mobiltelefont. A rablásból származó kár hozzávetőleg 6 millió forint.

Fegyveres rablás Karcagon

(MTI) Fegyveres rablás történt szerdán délelőtt Karcagon a helyi zálogfiókban. A vizsgálat eddigi adatai szerint a nagykunsági város központjában, a Varró utcában lévő zálogfiók alkalmazottját négy férfi pisztollyal kényszerítette a több mint 15 milliónyi érték átadására.

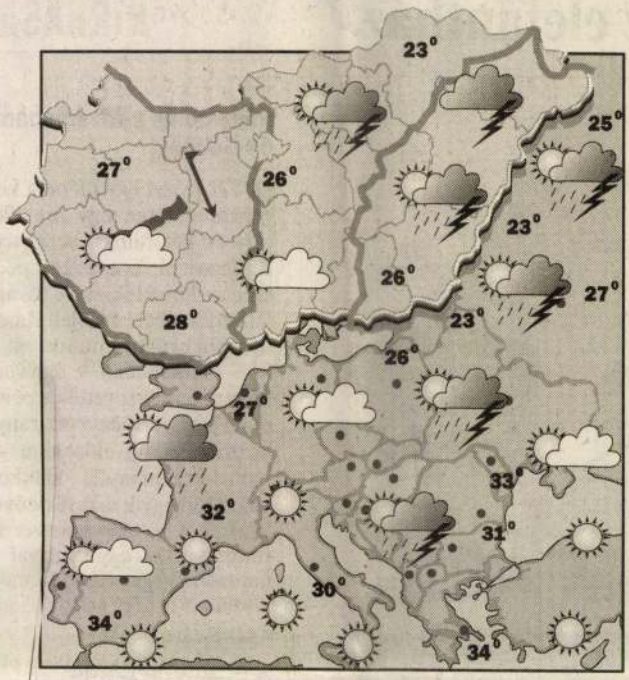

Európa és Magyarország időjárása

A britszigetektől a Skandináv-félszigetig húzódó hullámzó front mentén elszórtan záporeső esik. Változékony, borongós idő van a Kárpát-medencétől keletre örvényű ciklon hatáskörzetében. Viszont igazi nyári hőség a jellemző Európa déli vidékén. Kelet-Európában a napok óta tartó hőséget helyenként záporok, zivatarok enyhítik. Hazánkban többször erősen megnövekszik a felhőzet, és főként keleter várható többfelé eső, zápor, néhol heves zivatar. Kicsit melegszik az idő: a legmagasabb nappali hőmérséklet 23 és 28 fok között várható.

Távolabbi hazai kilátások

Eleinte keleten még többfelé lesz eső, zápor, zivatar, majd ott is megszűnik a csapadék. Országszerte egyre több lesz a napsütés, szárazabbra és melegebbre fordul az idő.

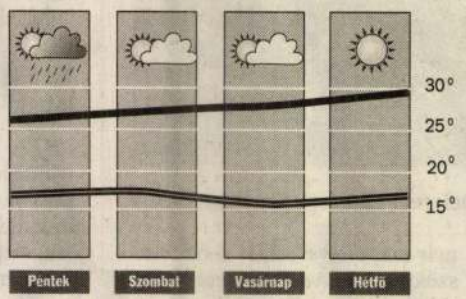

Országos Meteorológiai Szolgálat Kereskedelmi Szolgáltató Iroda

Meteorológiai tájékoztatás telefonon

Országos előrejelzés: 1 napos: 06-90-304-611, 5 napos: 06-90-304-631, 30 napos: 06-90-304-628; **Orvosmeteorológia:** 06-90-304-612; **Faxbank Info:** 06-90-304-100; **Budapest és környéke 1 napra:** 06-90-304-621; **Északi-középhegység 1 napra:** 06-90-304-626; **Közép-Európa 1 napra:** 06-90-304-641; **Nyugat-Európa 1 napra:** 06-90-304-642; **Dél-Európa 1 napra:** 06-90-304-645.

A telefonszolgáltatás díja: 180 Ft+áfa/perc. Általános élőszavas (360 Ft/perc) 06-90-504-001

Ma Anna, Anikó napja van.
A Nap 5.14 -kor kel, 20.26-kor nyugszik. A Hold 12.07-kor kel, 23.47-kor nyugszik.
A legközelebbi holdtölte 8 nap múlva lesz.

Európai városok időjárási adatai

Város	Időkép	Max. hőm. (°C) Tegnap (tény.)	Ma (várható)
Athén	derült	34	34
Bécs	esős	22	27
Belgrád	zivatar	24	24
Berlin	derült	28	26
Bukarest	napos	30	31
Kijev	zápor	25	26
Ljubljana	felhős	23	27
London	borult	22	24
Madrid	derült	32	34
Moszkva	zápor	27	27
München	felhős	25	26
Párizs	borult	25	27
Pozsony	esős	22	27
Prága	változó	25	25
Rijeka	zivatar	25	28
Róma	változó	26	30
Stockholm	felhős	27	25
Szófia	változó	24	24
Várna	napos	30	31
Varsó	zápor	24	22
Zágráb	esős	23	28
Zürich	változó	24	26

Világvárosok időjárási adatai

Város	Időkép	Max. hőm. (°C) Tegnap (tény.)	Ma (várható)
Bangkok	felhős	34	33
Buenos Aires	zápor	8	7
Caracas	felhős	33	30
Fokváros	napos	18	21
Kairó	napos	35	35
Kalkutta	zápor	33	32
Los Angeles	változó	25	26
Mexikóváros	esős	18	17
New York	párás	31	26
Peking	változó	30	28
Rio de Janeiro	felhős	27	25
Sydney	esős	17	15
Tel-Aviv	napos	31	32
Tokió	felhős	34	33
Toronto	változó	26	23
Tunisz	napos	35	33

A főváros légszennyezettsége

A levegőminőségi határérték %-ában a tegnap 12 órakor mért értékek alapján.

	Belváros	Külváros
CO	18%	16%
SO_2	20%	17%
NO_2	40%	25%

Széljelentés (km/h)

Dunakanyar	30-50
Szelidi-tó	25-45
Balaton	35-55
Fertő-tó	30-50
Tisza-tó	20-35
Velencei-tó	20-45

Napi Ajánlatunk
Szerezd be a legmenőbb logókat

Emléktábla az Európa-díjas elefántházon

Felavatták tegnap az állatkert elefántházán az épület felújításának elismeréseként odaítélt Europa Nostra-díj emléktábláját. Az elefántház a tizenharmadik hazai díjazott, ebből három elismerést ítéltek fővárosi épületnek.

MUNKATÁRSUNKTÓL

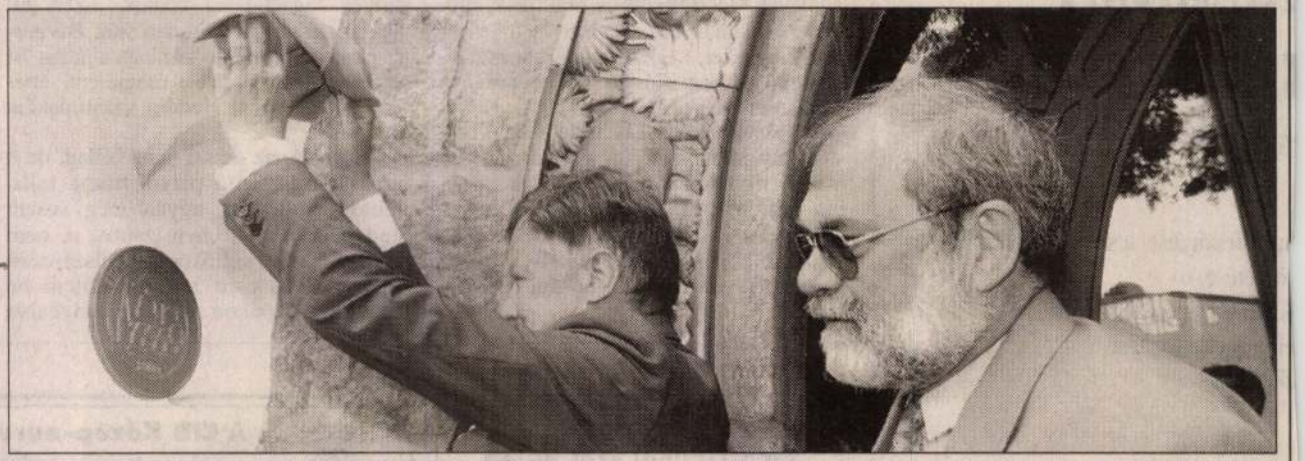

Andrea H. Schuler, a zsűri elnöke és Ráday Mihály

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Az 1912-ben Neuschloss Kornél tervei alapján épült elefántházat a hazai szecessziós építészet egyik jeles darabjaként tartják számon. Az akkoriban vastagbőrűek házának nevezett épület keleti hangulatot idéz beltéri festményeivel, majolika díszeivel és tornyával. Az elefántház a második világháborút komolyabb sérülések nélkül vészelte át, az azóta eltelt évek alatt azonban állapota végtelenül leromlott. A kezelőfolyosók életveszélyessé váltak, a belső freskókat több réteg vakolat takarta.

A rekonstrukció végül 1997-ben kezdődött. *Kugler Katalin* – eredeti tervrajzok hiányában – egyetlen eredeti fénykép alapján tervezte újra az 1915-ben lebontott, harmincegy méter magas kilátótornyot és magát az épületet. A felújítás mellett az épületet a modern állattartási követelményeknek megfelelően némiképp átalakította, miközben az eredeti megjelenése nem változott. Így például az épület szellőzésén kellett javítani.

A belső tér terveit az évek óta Magyarországon élő – és az egyik legelismertebb Kós Károly-kutató – ausztrál építész, *Anthony Gall* készítette. Neki köszönhető a falfestmények rekonstruálása, amelyek többrétegnyi vakolat alól jelentősen megrongálódva kerültek elő. Ezeket, a megmaradt részek mellett, szintén egyetlen fénykép alapján rekonstruálták. Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal részéről *Lampert Rózsa* felügyelte a munkát, és az elismerés dicséri a kivitelező Magyar Építő Rt., valamint a Rezonátor Kft. munkáját is. Az épület mellett az állatok kifutója is megújult. Méretét duplájára növelték, építettek egy 110 négyzetméteres medencét és az elefántok kaptak egy zuhanyt is, aminek kezelését gyorsan megtanulták.

Az európai műemlék tulajdonosok civil szervezete, az Europa Nostra 1964-ben alakult, 1978 óta díjazzák a legszebb, leghitelesebb felújításokat.

Folytatás a 29. oldalon

OPEL TOTH

Nyári akció várja Önt az OPEL TO

Astra Classic már 1 999 900 Ft-tó

Az új gépkocsi vételárába használt autóját beszámítjuk, és a fennmaradó részt kedvező hitellel tö

1191 BUDAPEST, Üllői út 194. Tel.: 282-9710, Tel./Fax: 282-3158
e-mail: toth@opel-toth.hu, internet: www.opel.hu

Neuschloss Kornél

Népszab. 2001 július 26
27-280.

és Hitelbank Rt.
minősítés területére
ALKOZÓI
I DÖNTNÖK
s munkatársat.

ai ellenőrzése, a standard elbírálási fo-
ödtetése,
kban történő ellenőrzése,
elentések készítése,
ökökkel,

felsőfokú végzettség előnyt jelent,

és területén szerzett üzleti kockázatke-

készséggel rendelkezik.

kalmazotti jogviszonyban,
ban kívánja a bank betölteni,
ói igazolvány meglétét
érjük figyelembe venni.

detés megjelenésétől számított 2 héten
vel, az alábbi címre kérjük eljuttatni:
nk Rt., humánpolitikai főosztály,
apest, Vigadó tér 1.
il: job@khb.hu

mt

Randevú Kokóval

MUNKATÁRSUNKTÓL

Ma délután három órakor a Vidám Parkban randevúzhatnak *Kokóval* rajongói. Népszerű öklözőnkkel és *Szántó Ocsi* bácsival Meccstitkok és praktikák címmel hallhatnak beszélgetést és tehetnek fel kérdéseket. Lesz szabadtéri bokszaréna, ahol a Vasas ifjúsági öklözői tartanak bemutató mérkőzéseket. Hajrá, Kokó! címmel rajzversenyt is hirdetnek. A rendezvény jótékony célú. A múlt héten a www.origo.hu internetes lap Kokó-website-ján árverés indult Kovács István Lengyelországban nyert junior Európa-bajnoki kupájára. A bevételt a Vasas bokszszakosztályának ifjúsági öklözői kapják.

Félreértés a Félreértés

Ha nagymamám tökfőzelékének ízeire vágyom, ha ropogós libapecsenyére támad kedvem, lépteimet mindig a Csalogány utca felé veszem. A Róma ételbárban évek óta hamisítatlan házi kosztra és kedves fogadtatásra találok. Ezért ért meglepetésként a Wittman fiúk *Félreértés* című ledorongoló kritikája a július 7-i számban (hétről hétre megjelenő étterem-értékelésüket eleddig szentírásként olvastam).

Való igaz, az asztal néha billeg, de a piros kockás terítő patyolattiszta rajta. Rántott padlizsánt ugyan még sosem rendeltem, de a se nem zsíros, se nem száraz, éppen kellőképpen fűszerezett káposztás kockáért sokszor tértem be ide szerdai napokon. A Róma konyháján nem bonyolult gasztronómiai attrakciók születnek, de nem tudtam még olyat kérni, amit ne rögtönöztek volna: gyomorrontásos barátnőmnek éppen úgy hoztak sós vízben főtt burgonyát, mint nekem lyoni májat, amely ugyan nem szerepelt az étlapon, de máj és ropogósra sütött hagyma mindig akad egy gyakorlott szakács keze ügyében.

A Wittman fiúk által gúnyosan „Cica asszonynak" aposztrofált hölgy (tisztes nevén Sebestyén Ilona) valóban mindenki számára tartogat egy-egy jó szót, és nemcsak a rendszeresen ide járóknak. Noha jobbára ilyenek ebédelnek a Róma ételbárban, mert aki egyszer megkóstolja a főztjüket, biztos, hogy visszatér.

F. Nagy Angéla

Kőbányai elektronikai gyár keres
legalább középfokú végzettséggel, németnyelv-tudással, valamint 5 éves irattári gyakorlattal rendelkező

irattáros munkatársat.

Bérezés megegyezés szerint.

Címünk:
TEMIC Hungary Kft.,
1106 Budapest,
Napmátka u. 6.
Telefon:
432-2582, Veöreös Júlia
Fax: 264-2562

mt

A CIB Közép-európai Nemzetközi Bank Rt.
törökbálinti fiókja
KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALATI ÜGYFÉLKAPCSOLATTARTÓ
munkatársat keres.

Feladatok:
- vállalatok körében végzett akvizíciós tevékenység;
- tárgyalásokon való részvétel, illetve ügyfelekkel való kapcsolattartás;
- a meglévő hitelportfólió folyamatos nyomon követése, fedezetek figyelemmel kísérése;
- a megcélzott kis- és középvállalati kör számára banki termékek értékesítése.

Követelmények:
- felsőfokú gazdasági/pénzügyi végzettség;
- vállalati finanszírozói gyakorlat;
- angolnyelv-tudás;
- jó kommunikációs, szervező- és kapcsolatteremtő készség;
- önálló munkavégzés, döntési készség;
- felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek;
- akvizíciós és kkv tapasztalat előny.

Amennyiben hirdetésünk felkeltette érdeklődését, és szívesen csatlakozna a CIB Bank Rt. törökbálinti fiókjának sikeres csapatához, úgy arcképes szakmai önéletrajzát 2001. augusztus 3-ig kérjük, küldje „Törökbálint–KKV" jeligére az alábbi címre:

CIB Bank Rt.
HUMÁNPOLITIKAI FŐOSZTÁLY
1027 Budapest, Medve u. 4–14.
e-mail: dcsanyi@cib.hu

256797. Ö... Kauderer Józsefné a III. Puszta
ri-ut 59
268058.
m a.
268066.
z. a. h

zakb

z alább
va a m
badalm
szabada
tá

43541.
en. —

3532.
gesell
ves ka

3553.
sóban
s fütől

3554.
st cég
állitásá

43543. lajstromsz. Drinóczy Mihály mozdony
ető Budapesten. — Váltóbiztositó készülék.

—

43534. lajstromsz. Quoilin Lajos épitész és
rtész Vilmos tisztviselő Budapesten. — Viz-
llitó berendezés.

—

43537. lajstromsz. Tomanec Anton pallér
ienben. — Kötővas.

—

43582. lajstromsz.
B
dit

nsz
ftu
tt

nsz.
bere

omsz
ester

omsz
Berer
ettel
ős ka
nak

omsz
orks,
amint

romsz
Wienb
szüléke

romsz.
Budapesten. — Kett

43637. lajstromsz.
pesten. — Öntött fa

43638. lajstromsz.
művezető Szegeden.

43639. lajstromsz.
Automobili sede in

Neuschloss-Knüsli
Kornél
épitész
l.

MMÉÉvk
1934. 232. l.

NKAUST GYULA IPAR-ÜZLET

IRODA ÉS MINTARAKTÁR:

APEST, VI., KIRÁLY-UTCA 10

12 ÉVI JÓTÁLLÁS.

legjobb, legolcsóbb és legerösebb szerkezetü kémény- és szellőztető toldój

a kitüzött célnak legjobban megfelelnek s a műszaki elrendez

s szabályos működése által a legnagyobb keresetnek örvend.
eddig a **legolcsóbbak** és a **legjobbak**.
befolyását a kéménycsatornák huzatára kedvezővé teszi s igy szi
nélkülözhetetlen.

Telefon: 12—80

rtöltésig vezetendő fő-
ól egyrészt a kelebrai
v. Kelebra állomásáig,
ról elágazólag a máv.
vezetendő szárnyvona-
i fővonalból Szabadka
asi utnál fekvő elága-
Kunbaja, Bácsalmási
telke, Tataháza, Felső-
ségek érintésével a m.
állomásáig s a város
mi gubóraktár mellett
vári telepek érintésével
s külvárosán keresztül
ugovica csatorna áthi-
áig vezetendő második
onalból elágazólag Ta-
a máv. Bajmok, illetve
etendő szárnyvonalra;
itett fővonal szabadkai
a palicsi fürdő állomás
tésével a Bács Bodrog
Ó-Kanizsa állomásáig
Tisza folyóig vezetendő
omtávu h. é. gazdasági

vasutat egyelőre akként tervezik, hogy a
lamvasutak Rákospalota—Ujpest állomá
ágaznék ki, de a vasuttársaság törekvés
irányul, hogy megfelelő módon a széke
rosba bevezettessék. A vonal az emlitett áll
elhagyva északkeletnek fordul, miközben
Fót, Csomád és Veresegyház községeket
Veresegyháznál északnak kanyarodik,
irányt Őrszentmiklósig megtartja, azután
északnyugoti irányban haladva, a budap
marcheggi fővonal vágányához simulva V
lomásba vezet. Közben még Őrszentm
Vácbottyán, Váchartyán, Vácrárót közsé
és Csörög pusztát érinti. A vonalnak ez a
39 km. hosszu. Veresegyház állomásból á
ki a 10 km. hosszu szárnyvonal, mely
község érintésével déli irányban halad a
lamvasutak Gödöllő állomása felé, ame
csatlakozva ér véget. A felépitmény re
nyomtávval 23 6 kg. nehéz sinekkel, 12 t
tengelynyomásra fog épülni. A vasuthá
üzemét nagyfeszültségü egyfázisu áram
szerre fogják berendezni. Az áram legnag
üzemfeszültségét megfelelő biztonsági int
dések mellett 3000 volttal engedélyezté

MDK

Neuschlosz-Knüszli Kornél dr. építész

Kiosztották az uj főv. bérházak pályadijait.
Építő Ipar-Építő Müv. 1927. szept. 1. 132 l.

MDK

dr. Neuschloss Kornél

Építő Ipar. 1909. jul. 11. 254 l.

MDK

Neuschloss-Knüssli Kornél dr. épitész

Épitőmüv. Szakoszt. javaslatai... Épitőmüvészet, 1928, 13.sz. 2o5 l.

MDK

Neuschloss Kornél

Gyenes Lajossal II.dijat nyert a Gellérthegy rendezésének tervpályázatán.

Ép.Ip.- Ép.Müv.1931.ápr.1. 56.o.

dr. Neuschloss Knüsli Kornél és ifj.
Gyenes Lajos
Villa az Alvinci-uton.

O.M.K.T. 1925. május. 14 1.

MDK

Neuschloss Kornél dr.

Gyenes Lajossal III.dijat nyert a debreceni városháza tervpályázatán.

Ép.Ip.-Ép.Müv.1931.ápr.1.56.o.

MDK

Dr.Neuschloss Kornel es ifj. Gyenes Lajos

Attila-körúti bérház alaprajza 20.l.
" " II. kapurészlete. Illuszt. 22.l.
" " távlati képe. 21.l.
Ez a Népjóléti minisztérium bérháza.

Magyar Epitömüvészet. 1925. XXV.évf. 1-3.sz.

A budai Bethlen udvar terve.

MDK

Dr. Neuschloss Kornél és Gyenes Lajos építészek.

Tervükkel III. díjat nyertek. Kép. alaprajz.

A debreceni városháza tervpályázata.
Magyar Epitömüvészet. 1931. 4-6. sz.

MDK

Dr.Neuschloss Kornel es ifj.Gyenes Lajos
építészek.

Attila körúti bérház. Ablakrészletek 23.l.
" " " A kész ház képe. 25.l.
" " " " részlet képe 25.l.

MÍM . 1925.XXV.1-3.sz. 23-24.l.

MDK

Neuschloss Kornél

Elnök üdvözli agyőri postapalota tervpályázatánál II.dijjal kitüntetett Neuschloss Kornélt.

Cikk: Egyleti közl.A mü- és középit.szakoszt. müködése 1927-évi okt.1-től nov.7-ig.

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye LXI.k.47-48.sz. 302.o.

MDK

Neuschloss Kornél ,épitész

Pöschl Gyula, kir.főmérnök.

1894.

irod.: Bierbposta. 5.1.

Neuschloss Kornél,okl.ép.
II. Főutca 17.III.22.

A müemlekek orsz. bizottságától, az emlékek
" Ideiglenes lajstromát a bevezett adatokkal"
mai napon tudományos használat céljából kikölcsönöztem.
Bp. 1903 február hó 10.-én.

Fenti aláírása.

MDK

Neuschloss Kornél dr., ép.

Mezöturi városháza tervpályázata.: megvett terv.
Jelige: Tur. Föhomlokzat. Repr.
15.oldalon az alaprajzok.

Magyar Epitömüvészet. 1914 2. sz. 14.1.

dr. Neuschloss-Knüsli Kornél és Ifj.Gyenes Lajos építészek.

14. Bethlen-udvar

Liber -Középisk. 14.sz. kép.

MDK

Neuschloss Knüsll Kornél

Dijosztás a Mücsarnokban. Magyar Nemzeti Müvészet.
1939. 1.sz. 7.l.

Neuschloss Knüsli
Kornéldr

l.

Siklóssy FKT tört
612. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

NEUSCHLOSS Kornél

FŐVÁROSI MOZIK MŰSORA DECEMBER 16-TÓL 22-IG

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb.: magyarul beszélő, *14 éven alul nem ajánlott; ** Csak 16 éven felülieknek; *** 18 éven felülieknek; K: kísérőfilm, H: híradót is játszanak. A budapesti mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt egy órával, aznapra és egy napra előre. Csak délután működő mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt másfél órával, aznapra és három napra előre.

A HÉT FILMBEMUTATÓI:

EGÉRÚT Színes magyar rajzfilm **Corvin Filmpalota, Flórián, Hollywood Multiplex Duna Plaza, Lurdy Ház, Westend Ster Century Megaplex. ÍTÉLETNAP** (End of Days) Színes, magyarul beszélő amerikai film** **Átrium, Campona Ster Century Megaplex, Cineplex Odeon, Cinema City, Corvin Filmpalota, Hollywood Multiplex Duna Plaza, Lurdy Ház, Hunyadi, Kossuth, Metro, Westend Ster Century Megaplex. SÉTA A HOLDON** (Walk on the Moon) Színes, feliratos amerikai film* **Hollywood Multiplex Duna Plaza, Puskin, Szindbád.** 2000, ahogy én látom... **AZ ÉLET KÖNYVE** Színes, feliratos amerikai–francia film **Cirko-Gejzir, Hunnia**

BUDAPEST FILM SZEMÉLYES FILMINFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT
telefonszáma: 459-5055
Mindennap 10–20 óráig. Személyes filminformáció! Felvilágosítás filmekről, moziműsorról!

ALKOTÁS (XII., Alkotás út 11. Tel.: 355-5819) **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) h2, 18–22-ig de. 10 is. **Sztárom a párom** (angol)* 4. **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* 6. **Oltári nő** (mb. am.) f8. **Mátrix** (am.)* este f10. **Babe 2 – Kismalac a nagyvárosban** (mb. am.) 18–22-ig n1.

ÁTRIUM (II., Margit krt. 55. Tel.: 212-5398) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 3, f8, éjjel 10, 18–22-ig 10, f1 is. **Hippolyt** (magyar) h6.

CAMPONA STER CENTURY MEGAPLEX (XXII., Nagytétényi út 37–45. Tel.: 424-3333) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** n3, n6, n9, éjjel n12, 18–19-én de. n12 is. **Amerikai pite** (mb. am.)** n2, f4, h6, 8, éjjel n11, 18–19-én de. 11 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) f1, h3, 5, 18–19-én de. n11 is. **Tágra zárt szemek** (am.)*** f8, éjjel n12. **Háborgó mélység** (am.)** 2, 5, h8, éjjel f11, 18–19-én de. n12 is. **Életfogytig** (am.)* 1, f4, 6, f9, éjjel 11, 18–19-én de. f11 is. **Oltári nő** (mb. am.) 12, 3, n7, f10. **A világ nem elég – 007** (am.)* 1, 4, 7, éjjel 10, 18–19-én de. 10 is. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 16–21-ig n1, f3, h5, n8, 18–19-én de. 10 is, 22-én n1, f3, h5. **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* h2, h5, h8, éjjel h11, 18–19-én de. f11 is. **Hippolyt** (magyar) 12, n3, f5, h7, 9, éjjel f12. **Egy bogár élete** (mb. am. komputeranimációs) n5, 16–20-ig és 22-én f2 is, 18–19-én de. n11 is. **Mátrix** (am.)* 8, éjjel 11.

CINEPLEX ODEON PÓLUS MOZI (XV., Szentmihályi út 131. Tel.: 419-4224/25/26/27, 410-2452/53) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 2, 5, 8, 17–18-án éjjel h11 is, 18–19-én de. 11 is. **Háborgó mélység** (am.)** f1, n4, f7, n10, 17–18-án éjjel h12 is. **Hippolyt** (magyar) 1, n4, f6, h8, éjjel 10, 17–18-án éjjel 12 is, 18–19-én de. h11 is. **Amerikai pite** (mb. am.)** n7, f9, 17–18-án éjjel 11 is. **A világ nem elég – 007** (am.)* 12, 3, 6, 9, 17–18-án éjjel h12 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) n1, n3, n5, 18–19-én de. n11 is. **Oltári nő** (mb. am.) 16-án és 18–22-ig f4, h9, 17-én h9, 17–18-án éjjel n12 is. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 16-án és 18–22-ig h1, 6, 17-én 6, 18–19-én de. 10 is. **Bigyó felügyelő** (mb. am.) 18–19-én de. f11. **Egyiptom hercege** (mb. am. rajzfilm) 18–19-én de. n11.

CINEMA CITY CSEPEL PLAZA (XXI., Rákóczi F. út 154–170. Tel.: 425-8111) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 2, f6, 8, éjjel f11, 18–19-én de. f12 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 2, 4, 6, 18–19-én de. f12 is. **Háborgó mélység** (am.)** n2, f4, h6, n9, éjjel f11, 18–19-én de. 11 is. **A világ nem elég – 007** (am.)* 3, f6, 8, éjjel f11, 18–19-én de. f12 is. **Hippolyt** (magyar) n3, n5, n7, n9, éjjel n11, 18–19-én de. f12 is. **Oltári nő** (mb. am.) 8, éjjel f11. **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* f3, f5, f7, 18–19-én de. f12 is. **Tágra zárt szemek** (am.)*** este f9. **Amerikai pite** (mb. am.)** 2, 4, 6, 8, éjjel 10, 18–19-én de. 12 is.

CORVIN BUDAPEST FILMPALOTA (VIII., Corvin köz 1. Tel.: 459-5050) www.corvin.hu> ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 10, f1, 3, f6, 8, f10, éjjel f11, 17–18-án éjjel n1 is. EGÉRÚT (magyar rajzfilm) 10, h12, f2, n4. **Hippolyt** (magyar) f11, f1, f3, f5, f7, f9, éjjel f11. **Háborgó mélység** (am.)** 5, n8, éjjel 11. **Amerikai pite** (mb. am.)** 11, 1, 3, 5, 7, éjjel 11, 16–19-ig és 21–22-én este 9 is. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) de. n11. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) f11, h1, f3, n5. **A világ nem elég – 007** (am.)* 6, f9. **Mátrix** (am.)* 16-án és 18–22-ig n1. **Szentivánéji álom** (am.)* 16-án és 18–22-ig h3. **Sztárom a párom** (angol)* 5. **Tágra zárt szemek** (am.)*** n8. **Csodás álmok jönnek** (am.)* éjjel n11.

DUNA (XIII., Hollán Ernő u. 7. Tel.: 320-4947) **Háborgó mélység** (am.)** 7, 9, 16–17-én 11, 1, 3, 5 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 18–22-ig 11, 1, 3, 5.

FLÓRIÁN (III., Flórián tér 3. Tel.: 368-9250) **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 4, 18–19-én 10, f12 is. EGÉRÚT (magyar rajzfilm) 6. **Háborgó mélység** (am.)** 8. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 18–19-én f2.

HOLLYWOOD MULTIPLEX DUNA PLAZA (XIII., Váci út 178. Tel.: 239-4470) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 10, f1, 3, f6, 8, éjjel f11, 17–18-án éjjel h1 is. ASTERIX ÉS OBELIX (mb. fr.) 18–19-én 11, f2, h4. **Háborgó mélység** (am.)** f11, 1, f4, 16–20-ig és 22-én 6, f9, éjjel 11 is, 21-én 6, f9 is. **Amerikai pite** (mb. am.)** n11, n1, n3, n5, n7, n9, éjjel n11, 17–18-án éjjel 12 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 10, h12, h2, h4, h6. **Hippolyt** (magyar) h11, h1, n4, f6, h8, éjjel 10. **Sztárom a párom** (angol)* 17–18-án éjjel h12. **A világ nem elég – 007** (am.)* f12, f3, 5, 16–20-ig és 22-én 8, éjjel h11 is. **Életfogytig** (am.)* n7, f9, éjjel f11, 17–18-án éjjel f1 is, 16–17-én és 20–22-ig f11, 1, f4 is. SÉTA A HOLDON (am.)* este f8, h10, 17–18-án éjjel h12 is. **Bigyó felügyelő** (mb. am.) 18–22-ig de. f11. **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* h3, h5, n8, n10, 17–18-án éjjel n12 is, 18–22-ig f1 is. EGÉRÚT (magyar rajzfilm) n2, n4, n6, 18–22-ig de. 11 is. **Amerikai pite** (American Pie) (eredeti nyelven, magyar feliratta!!)** 7, 9, 17–18-án éjjel 11 is. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 2, 18–22-ig de. f12 is. **Oltári nő** (mb. am.) f5, h7, 17–18-án éjjel 12 is. **Oltári nő** (The Runaway Bride) (eredeti nyelven, magyar felirattal) este f10. **Apafej** (mb. am.)* 18–22-ig de. f12. **Mátrix** (am.)* 4, 18–22-ig f2 is. **Szentivánéji álom** (am.)* este n8. **Tágra zárt szemek** (am.)*** este h10.

HOLLYWOOD MULTIPLEX LURDY HÁZ (IX., Mester utca és Könyves Kálmán körút sarok Tel.: 456-1165) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** f1, 3, f6, 8, éjjel h11, 18–22-ig de. 10 is. ASTERIX ÉS OBELIX (mb. fr.) Premier előtt! 18–19-én 10, f1. **Hippolyt** (magyar) n2, f4, 6, n9, éjjel f11, 18–22-ig de. 11 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 12, 2, 4, 6, 18–22-ig de. 10 is. **Háborgó mélység** (am.)** n4, h6, n9, éjjel h11, 16–17-én és 20–22-ig h1 is. **Tágra zárt szemek** (am.)*** 16–19-ig és 21–22-én este 8. **Amerikai pite** (mb. am.)** 1, n4, f6, h8, éjjel 10, 18–22-ig de. f11 is, 17–18-án éjjel n1 is. EGÉRÚT (magyar rajzfilm) 1, 3, 5, 18–22-ig de. 11 is. **A világ nem elég – 007** (am.)* 7, f10. **Életfogytig** (am.)* f1, h3, n6, f8, h10, 18–22-ig de. n11 is, 17–18-án éjjel 12 is. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 12, h3, 17–18-án éjjel n12 is. **Szentivánéji álom** (am.)* h6, f9. **Fergeteges forgatás** (am.)* h2, 18–22-ig de. f12 is. **Oltári nő** (mb. am.) 4, f7, 9, 17–18-án éjjel f12 is. **Bigyó felügyelő** (mb. am.) 18–22-ig 10, n1. **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* f3, h5, n8, f10, 17–18-án éjjel h12 is.

HORIZONT (VII., Erzsébet krt. 13. Tel.: 322-2499) **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 12, 2, 4, 18–22-ig de. 10 is. **Amerikai pite** (mb. am.)** 6, 8, f10.

HUNYADI (XIX., Üllői út 283. Tel.: 282-9510) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** f4, 8, éjjel f11. **A világ nem elég – 007** (am.)* h6, 18–19-én de. n12 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) 17–19-ig h2. **Amerikai pite** (mb. am.)** 18–19-én de. f10.

KOSSUTH 4 MOZI (XIII., Váci út 14. Tel.: 349-3771) ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 11, f2, 4, f7, 9. **Amerikai pite** (mb. am.)** f11, f1, f3, f5, f7, f9 (3. h. prol). ASTERIX ÉS OBELIX (mb. fr.) Premier előtt! éjjel f11. **Mátrix** (am.)* f11, 1, f4 (20. h. prol.). **Straight Story** (am.–fr.) 6, n9, éjjel f11 (2. h. prol.). **Tágra zárt szemek** (am.)*** 3, 6 (5. h. prol.). **Oltári nő** (mb. am.)* este 9 (5. h. prol.). **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 10, f1 (14. h. prol.).

METRO (VI., Teréz krt. 62. Tel.: 353-4266) **Hippolyt** (magyar) 11, 1, 3, h5, 7, 9. ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 17–18-án éjjel 11. Kamaraterem: **Sztárom a párom** (angol)* f3, f5, f7, f9. **101 kiskutya** (mb. am.) 18–19-én de. f11, f1.

OLIMPIA (XI., Etele út 55. Tel.: 203-4642) **A 13. harcos** (am.)** 16–17-én és 19–22-ig 4, 6, 8. 18-án 2. **Rugrats mozi – Fecsegő tipegők** (mb. am. rajzfilm) 19-én f3.

SOTE (IX., Nagyvárad tér 4. Tel.: 459-0351) **Deep Impact** (am.)* 18-án f10. **Párosban a városban** (am.) 18-án éjjel f12, f2.

SPORT (XIV., Thököly út 56. Tel.: 343-8983) **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* 6. **Mátrix** (am.)* 8. **A múmia** (am.)* 18–19-én 4. **Bigyó felügyelő** (mb. am.) 19-én de. 10. **10 dolog, amit utálok benned** (am.)* 19-én 12. **Taxi** (mb. fr.)* 19-én 2.

WESTEND STER CENTURY MEGAPLEX (VI., Váci út 1–3. Tel.: 238-7222) **Amerikai pite** (mb. am.)** 11, n2, f4, h6, 8, éjjel n11, 17–18-án éjjel f1 is. **Életfogytig** (am.)* n12, h2, n5, h7, n10, 17–18-án éjjel h12 is. **A világ nem elég – 007** (am.)* n11, n2, n5, n8, éjjel n11, 17–18-án éjjel n2 is. ÍTÉLETNAP (mb. am.)** 10, 1, 4, 7, éjjel 10, 17–18-án éjjel 1 is. **Háborgó mélység** (am.)** 10, f1, 3, f6, 8, éjjel f11, 17–18-án éjjel 1 is. **Tarzan** (mb. am. rajzfilm) n11, f1, h3, 5, n8, f10. **Hippolyt** (magyar) 11, f2, h4, 6, n9, éjjel f11, 17–18-án éjjel h1 is. **Állj, vagy jövök!** (mb. am.)* 16–17-én és 20–22-ig f11, h1, h5, f8, h10, 18–19-én h5, f8, h10, 17–18-án éjjel 12 is. **A múmia** (am.)* 18–19-én de. f11, 2. EGÉRÚT (magyar rajzfilm) n12, f2, h4, 6. **Szerelmes Shakespeare** (am.)* este n9, 17–18-án éjjel 11 is. **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) h11, h2, h5. **Szentivánéji álom** (am.)* h8, éjjel h11, 17–18-án éjjel f2 is. **Mátrix** (am.)* 16–17-én és 20–22-ig h12, h3, h6, h9, 18–19-én h6, h9, 17–18-án éjjel h12 is. **Egyiptom hercege** (mb. am. rajzfilm) 18–19-én h12, h3. **Oltári nő** (mb. am.) 16–17-én és 20–22-ig f12, 2, f5, 7, f10, 18–19-én f5, 7, f10, 17–18-án éjjel 12 is. **Pinocchio** (mb. angol mesefilm) 18–19-én f12, 2. **Fergeteges forgatás** (am.)* 12, n3, f5, h7. **A 13. harcos** (am.)* este 9. 17–18-án éjjel f12 is. **Sztárom a párom** (angol)* h11, n3, 5. **Az átok** (am.)** h8, éjjel h11, 17–18-án éjjel n2 is.

ART MOZI HÁLÓZAT

BEM (II., Margit krt. 5/B. Tel.: 316-8708) **Isten hozta, őrnagy úr!** (magyar) 16-án 4. **Budapesti tavasz** (magyar) 17-én 4. **Egy bogár élete** (mb. am. komputeranimációs) 18-án 4. **Kék madár** (mb. Szovjet–am. mesefilm) 19-én h4. **A tizedes meg a többiek** (magyar) 20-án 4. **Szerelem** (magyar) 21-én 4. **Tanú** (magyar) 22-én 4. **Sztárral szemben** (am.)* 16-án 6. **Nirvana** (olasz-fr.)* 17-én 6. **Apafej** (mb. am.)* 18-án 6. **Hét év Tibetben** (am.)* 19-én f6. **A 13. harcos** (am.)* 16-án 8, 20-án 6. **Angyalok városa** (am.)* 21-én 6. **Sok hűhó semmiért** (ang.–am.) 22-én 6. **Szellemkutya** (am.)** 17–18-án 8. **Az ötödik pecsét** (magyar) 19-én 8. **A gyűlölet** (fr.)* 20-án 8. **Szép remények** (am.)* 21-én 8. **Hamlet I–II.** (mb. szovjet) 22-én 8. **Dobermann** (fr.)*** 18-án éjjel 10. **Süsü, a sárkány** (magyar bábfilm) 18–19-én de. 10. **Ludas Matyi** (magyar rajzfilm) 18–19-én 12. **Mézga család** (magyar rajzfilm) 18–19-én 2.

CIRKO-GEJZÍR (V., Balassi B. u. 15–17. Tel.: 269-1915) 2000. ahogy én látom... AZ ÉLET KÖNYVE (am.-fr., H. Hartley) h6, 7, n9, f10. Kísérőfilmje: **Alexandriai dohánybolt** (M. Mestci) 17–19-ig este f10. **Törökfürdő** (F. Özpetek) 16–17-én és 22-én 5. **Latcho drom** (T. Gatlif) 18-án 5. **Vérvörös** (mexikói-sp. A. Ripstein)*** 19-én 5. **Édes2kettes** (hongk., V. Kar-vaj)** 20-án 6. **Gabbeh** (iráni-fr., M. Makhmalbaf) 21-én 5. **Tangó** (sp., C. Saura)* 16–19-ig 7. **Flört** (H. Hartley)* 20-án f8. **Lost Highway – Útvesztőben** (D. Lynch)** 21-én f7. **Element of crime – A bűn mélysége** (L. von Trier)** 22-én 7. **Szűletésnap** (T. Vinterberg)** 16–17-én 9. **Éjszaka a Földön** (J. Jarmusch)* 18-án 9. **Első előtt** (M. Mancevski)* 19-én 9. **Almodóvar: Kika** (P. Almodóvar)** 20-án 9. „Antineuralgika filmklub" 21-én 9. **Halott ember** (J. Jarmusch)* 22-én 9.

EURÓPA (VII., Rákóczi út 82. Tel.: 322-5419) **Az átok** (am.)** 16–18-ig h1, 17–18-án este h10 is. **Tökéletes katona – A visszatérés** (am.)** 19–22-ig h1. **Agyament Harry** (am.)** 16–18-ig 3. **Good Will Hunting** (am.)* 19–22-ig 3. **Taxi** (mb. fr.)* 16–18-ig n6. **Ryan közlegény megmentése** (am.)** 19–22-ig n6. **Csodás álmok jönnek** (am.)* 16–18-ig 8. **Szerelmes Shakespeare** (am.)* 19–22-ig 8. Kamaraterem: **Fergeteges forgatás** (am.)* 16–17-én és 20–22-ig h2. **Anastasia** (mb. am. rajzfilm) 18–19-én h2. **Angyalok városa** (am.)* h4. **Hivatali patkányok** (am.)* h6. **Félelem és reszketés Las Vegasban** (am.)* 16–18-ig f8. **Az őrület határán** (am.)** 19–22-ig f8. **Taxi** (mb. fr.)* 17–18-án este f10.

HUNNIA (VII., Erzsébet krt. 26. Tel.: 322-3471) 2000. ahogy én látom... AZ ÉLET KÖNYVE (am.-fr) 16-án és 19–22-ig 6, n8, f9. **A velencei kurtizán** (am.)** 16-án 4. 31. Budapesti Független Film- és Videoszemle, Hunnia mozi 16–18-ig (A belépés díjtalan!) Szemlemegnyitó, Hevesi Sándor kiállításának megnyitója és Pergő Képek-est 16-án f8; Versenyfilmek vetítése 17-én 12, f3, 6, 18-án 12, f3, 5; Konzultáció a zsűrivel 17-én este 9, 18-án 7; Ünnepélyes díjkiosztó 18-án este 10. **Babe 2 – Kismalac a nagyvárosban** (mb. am.) 19-én 4. **Shop-stop** (am.)** 20-án n5. **Vuk** (magyar rajzfilm) 21-én 4. **Ponyvaregény – Pulp Fiction** (am.)*** 22-én f4. **Szellemkutya** (am.)** 17-én este f10, 18-án f8, 19-én és 22-én este h10. **A nő kétszer** (ang.–am.)* 16-án este h10. **Taxi** (mb. fr.)* 20-án este h10. **Hivatali patkányok** (am.)* 21-én este h10.

MŰVÉSZ (VI., Teréz krt. 30. Tel.: 332-6726) **Lőporos hordó** (szerb–horvát, G. Paskaljevics)** 16-án és 19–22-ig h5, 7, n10, 17–18-án h5, 7. ELJÖVENDŐ SZÉP NAPOK (kanadai, A. Egoyan)* Premier előtt! 17–18-án este n10. **Az alkimista és a szűz** (magy., Kamondi Z.)** Kísérőfilmje: Zárás (Kenyeres B.) 16-án és 20–22-ig 9, 17–19-ig h7, 9. **Központi pályaudvar** (brazil)* 16-án h5. **Bálványrock – Velvet Goldmine** (T. Hayness)*** 16-án h7. **Párnakönyv** (P. Greenaway)** 17-én h5. **Félelem és reszketés Las Vegasban** (am., T. Gilliam)* 18-án h5. **Nekem lámpást adott kezembe az Úr Pesten** (Jancsó M.)* 19-én h5, 22-én 7. **Első előtt** (ang.– macedón)* 20-án f5. **Elizabeth** (ang., S. Kapur)* 19-én este n10, 20-án h7. **A nagy Lebowski** (am.)** 21-én f5. **Kiruccanók** (am., G. Mottola)* 21-én h7, 22-én 9. **Trainspotting** (ang., D. Boyle)** 22-én f5. **A boldogságtól orditani** (am., T. Solondz)** 17-én 9, 22-én f7. **Simon mágus** (magyar, Enyedi I.)* 6, h8. **A nő kétszer** (ang.–am.)* 16-án 4, este f10. **A Ravasz, az Agy és két füstölgő puskacső** (am.)** 17–19-ig 4, este f10. **Születésnap** (T. Vinterberg)** 20-án 4, este f10. **Földön egy angyal** (sp., H. Medem)** 21-én 4, este f10. **Titkom virága** (sp., P. Almodóvar)** 22-én 4, este f10. **Macska-jaj** (jug., E. Kusturica)* n5, f7, 8.50. **Little Voice** (ang., M. Herman)* 16-án f5. **Henry Fool** (am., H. Hartley)** 16–17-én f7, 21-én f5. **Szájból szájba** (sp.)** 16-án 9. **Sekély sírhant** (D. Boyle)** 17-én f5. **Két angol lány** (M. Leigh)* 18-án n5. **Cigányok ideje** (E. Kusturica)* 18-án n7. **Közel a szerelemhez** (Salamon A.)* 18-án 9, 21-én 7. **Lost Highway – Útvesztőben** (am., D. Lynch)** 19-én n5. **Underground** (E. Kusturica)* 19-én n7. **Halálos tézis** (sp.)*** 20-án 5. **A Morel fiú** (Xantus J.)* 20-án n8. **Hullámtörés** (L. von Trier)** 20-án 8. **Éjszaka a Földön** (J. Jarmusch)* 21-én 9. **A kertben** (M. Sulik) 22-én 5.

ÖRÖKMOZGÓ (VII., Erzsébet krt. 39. Tel.: 342-2167) **Szökés Alcatrazból** (am., D. Siegel) 16-án f7. **Egy halálraítélt megszökött** (fr., R. Bresson) 16-án f9. **Week-end** (fr.–olasz, J. L. Godard) 17-én f7. Meglepetésfilm! 17-én f9. **Gyalog-galopp** (angol, T. Gilliam–T. Jones) 18-án f5. **Lancelot, a tó lovagja** (fr., R. Bresson) 18-án f7. **Excalibur I–II.** (am., J. Boorman) 18-án 8. **Árnyék a havon** (magyar, Janisch A.) 19-én f5. **Áldozathozatal** (svéd, A. Tarkovszkij) 19-én 6. **Zsebtolvaj** (fr., R. Bresson) 19-én f9. **Bűn és bűnhődés** (fr., P. Chenal) 20-án f5. **A mi nemzedékünk** (lengyel, A. Wajda) 20-án f7. **Egy falusi plébános naplója** (fr., R. Bresson) 20-án f9. **Hannibál tanár úr** (magyar, Fábri Z.) 21-én f7. **Mouchette** (fr., R. Bresson) 21-én f9. **Hazajáró lélek** (magyar, Zilahy L.) 22-én f5. **Az eskü** (szovjet–grúz, M. Csiaureli) 22-én f7. A vetítés után beszélgetés az Élet és Irodalom vendégeivel. **Ájulás** (am., T. Kalin) 22-én f9.

PUSKIN (V., Kossuth L. u. 18. Tel.: 429-6080) **Hippolyt** (magyar) 16–19-ig és 21–22-én 11, n2, 3, h5, f7, n9, éjjel 10, 20-án 3, h5, f7, n9, éjjel 10. SÉTA A HOLDON (am.)* de. h11. 16-án és 18–22-ig h1 is. **Szentivánéji álom** (am.)* n2, h6, h10, 17–21-ig de. 11 is. **Tágra zárt szemek** (am.)*** n5, 7. **Lottózsonglőrök** (ír)* h3. **Straight Story** (am.–fr.) 8, éjjel 10. **Macska-jaj** (jug., E. Kusturica)* 16–18-ig f4, 16-án de. 11 is. **Az élet szép** (olasz)* 19–22-ig h4.

SZINDBÁD (XIII., Szent István krt. 16. Tel.: 349-2773) SÉTA A HOLDON (am.)* 16-án n5, n9, 17–22-ig n5, n7, n9. **Közel a szerelemhez** (Close to Love) (with english subtitles) 16-án f5, n7. Eric Rohmer filmjei: **Az ősz meséje** (fr.)* 16-án f7, 18-án f5; **Párizsi randevúk** (fr.)* 21-én f7; **A nyár meséje** (fr.) 22-én f7. **Lottózsonglőrök** (ír)* 16–19-ig és 21–22-én f9, 20-án f7. **Simon mágus** (Enyedi I.) (with english subtitles)* 17-én f5. **Az élet szép** (olasz)* 17–19-ig f7. **Tea Mussolinivel** (olasz-angol)* 19–22-ig f5.

TABÁN (I., Krisztina krt. 87–89. Tel.: 356-8162) FILMKLUBOK: Klasszikus filmtörténet-sorozat **(Fekete Péter)** 16-án 6; Nézőképző – Rossner Roberto filmklubja **(Minden eladó)** 16-án 8; Angol feliratos magyar filmtörténet (Szamárköhögés) 17-én 8. **Esterházy-vacsora** (Portréfilm Esterházy Péterről) (Papp G. Zs.) 17-én f6. **Lottózsonglőrök** (ír)* 17-én és 19-én n7. **Budapest-retró** (Életképek a '60-as, '70-es évekből) (with english subtitles) 18-án n5. **Tea Mussolinivel** (olasz-angol)* 18-án h6. **Mátrix** (am.)* 18-án 8. **Bóbita** (Weöres Sándor gyermekverseiből) (magyar) 19-én h4. **Az idő urai** (magyar–fr. rajzfilm) 19-én h5. **A velencei kurtizán** (am.)** 19-én 8. **Simon mágus** (magyar, Enyedi I.) 20-án n9. **Az én XX. századom** (Enyedi I.) 20-án f7. **Törvénytől sújtva** (am.)* 21-én f7. **Szellemkutya** (am.)** 21-én f9. **Születésnap** (T. Vinterberg)** 22-én 6. **Macska-jaj** (E. Kusturica)* 22-én 8.

TOLDI (V., Bajcsy-Zsilinszky út 36–38. Tel.: 311-2809) Nagyterem: **Straight Story** (am.–fr.) 5, 7, 9. **Vili, a veréb** (magyar rajzfilm) 18-án f4. **Szaffi** (magyar rajzfilm) 19-én f4. Gémes György-terem: **Elizabeth** (angol)* 16-án f5. Háy Ágnes régi és új filmjei: **Egy különc úr naplójából, Üldözés, Gyurma, Gyurma – Hamburg, Várakozás** 17-én 5; **Danse Macabre, Coram's Field, A kéz képe, Mint a virág** 17-én f7. A filmek után beszélgetés az alkotóval. **Hófehér** (magyar rajzfilm) 18–19-én 3. **Macskafogó** (magyar–német rajzfilm) 20–22-ig f5. **Hivatali patkányok** (am.)* 18–19-én f5. **Szellemkutya** (am.)** 16-án és 18–19-én f7, 20–22-ig f9. **A Ravasz, az Agy és két füstölgő puskacső** (am.)** 19-én f9, 20–21-én f7. **Jackie Brown** (am.)** 22-én 6. **Cukorkékség** (angol felirattal) 16–18-ig f9.

VÖRÖSMARTY (VIII., Üllői út 4. Tel.: 317-4542) **Star Wars I. rész – Baljós árnyak** (mb. am.) 17–22-ig f3. **Straight story** (am.-fr.) 5. **Szentivánéji álom** (am.)* 7, 9.

HIPPOLYT-KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓ A NÉPSZABADSÁGGAL

a CinemaStar bemutatja
az RTL KLUB támogatásával
KABAY BARNA filmjét
Hippolyt
KOLTAI RÓBERT
EPERJES KÁROLY

FILMEK TOPLISTÁJA

Élen vágják az Amerika pitét

A Mátrix tizennyolcadik hete a toplistán

Százhatvanezer néző, kilencvenmillió forintos forgalom – szeptember óta átlagosnak számító hét a pesti mozikban. A filmmozgások teljesen beálltak: egy premierfilm az élen *(Amerikai Pite)*, az előző hét filmjei lejjebb csúszva (*Tarzan, A világ még nem elég*) a régebbi darabokat felvonultató derékhadba egy új Shakespeare-adaptáció (*Szentivánéji álom*), és mögöttük néhány „örökzöld", mint a tizennyolcadik

Michael Hoffman rendező Shakespeare-adaptációjának különlegessége, hogy a XIX. századi Toscanába helyezi a történetet. A Port.hu szerint „Ezen a varázslatos vidéken Shakespeare alakjai ismét életre kelnek, miközben a közlekedést forradalmasító furcsa találmány, a kifogyhatatlan komikum forrásául szolgáló „drótszamár" bűvöletében újra felfedezik világukat."

Harmadánál tart az állatkert felújítása

Az állatkertben sétálók már megszokták, hogy az utóbbi időkben szinte már havonta újabb és újabb meglepetések fogadják őket. A főváros költségvetéséből – a környezetvédelmi alap és az Országos Műemléki Hivatala támogatásával – az állatházak rekonstrukciójának már a harmadát elvégezték. A munka most egy kicsit megtorpanni látszik, de az állatkert vezetői, a tervezők és a műemlékesek továbbra is dolgoznak az intézmény soron következő felújítási munkáinak előkészítésén.

Több mint 133 évvel ezelőtt, 1866. augusztus 9-én nyitotta meg a kapuit a pesti állatkert. Az intézmény az alapításakor megfogalmazott célokat, a zoológiai és a botanikai ismeretek oktatását, a tudomány és a gyakorlat szolgálatát máig ugyanazon a helyen látja el. Az eltelt időszakban sokszor forgott veszélyben a léte, de az állatkerti ügy iránt elkötelezettek – szinte a semmiből – mindig újjáteremtették. Minden korszakban nagy gondot fordítottak arra, hogy a park kialakítását és az állatházak tervezését a legnevesebb szakemberek végezzék. Ennek köszönhetően a Fővárosi Állat- és Növénykert parkja természetvédelmi terület, az állatházak többsége pedig 1997-ben országos műemléki védelmet kapott.

A tudós magyar hazafiakból álló magántársaság, az Állatkerti Részvénytársaság által – Európában harmincadikként – alapított első pesti állatkert, amely még részleteiben sem azonos a most védetté nyilvánítottal, a maga korában jelentős és korszerű létesítménynek számított. Alapításában többek között Xantus János neves etnográfus és természettudós szerzett elévülhetetlen érdemeket.

A főúri kastélyok mintájára angolparkként – a Városerdőben (Városliget), a vasút melletti városi faiskola harminckét holdnyi területén – kialakított kert létrehozásában neves személyiségek vettek részt. Pecz Ármin kertész, a Múzeumkert, a Ludoviceum és a lipótmezei Országos Tébolyda parkjának alkotója, valamint az épületek és ketrecek terveit készítő Szkalnitzky Antal és Koch Henrik építészek, akiknek a munkásságát többek között az Akadémia kivitelezése, az Egyetemi Könyvtár, az Oktogon téri házak építése alapján a legjobbak közé sorolták a kortársak. A mesterséges tó Reitter Ferenc mérnök tervei szerint készült, aki Pest csatornázási tervével és a dunai rakpart kiépítésével vált ismertté.

A nyitás utáni első években azonban kiderült, hogy a belépőjegyek árából nem lehet fenntartani az állatkertet. Ferenc József és Erzsébet királyné a schönbrunni állatkertből küldött ajándékai, és néhány mecénás, köztük Pálffy János gróf ezer aranya a zenepavilon létesítésére, még átmenetileg sem javítottak a helyzeten. Harminchárom éven keresztül Serák Károly igazgatónak még sikerült fenntartani a folyamatos működést olyan áron, hogy az állatkerthez nem illő és méltó látványosságokat (cirkusz, mutatványosok, Ősbudavára éjszakai mulatóhely) fogadott be. A befolyt pénzből kezdetben még fejlesztésekre is jutott, így Serák a volt Kúria, a királyi palota, a Budapesti Műszaki Egyetem későbbi alkotójával, Hauszmann Alajossal terveztette meg a megnyitó tízéves évfordulójára a Nagyragadozók házát. Később számos más állatház mellett, 1885-ben új díszkaput is építtetett. Az erőfeszítések ellenére az 1900-as évek elejére a kert lezüllött, a házak elpusztultak, az állatok száma megfogyatkozott. Andrássy Gyula belügyminiszter tanácsára a csődbe került állatkertet a főváros saját tulajdonába vette.

> *Remélhetőleg pénzhiány miatt nem áll le a megkezdett munka.*

Az új állatkert 1908–1912 között született meg. Megálmodói „a fővároshoz méltó" intézményt akartak létrehozni. Ezért néhány épület alapfalaitól eltekintve minden korábbi állatházat eltüntettek. Sajnálhatjuk Szkalnitzky életművének jellegzetes, romantikus indíttatású darabjait, Hauszmann neoreneszánsz épületét, amelyet csak fotóról ismerünk, de tudomásul kell venni, hogy azok az épületek kicsik és korszerű állattartásra teljesen alkalmatlanok voltak. Ez volt az ára annak, hogy létrejöhessen a Lendl Adolf rendszertani sorrendre alapozott tudományos koncepciója alapján kidolgozott építészeti és kertészeti remekmű. Az alkotók a cirkusz, a Vidám Park és a Gundel étterem kiszakításával kétharmadára zsugorodott területet szintkülönbségek létrehozásával növelték. A Stellingeni Zooban (Hamburg) szerzett tapasztalatok alapján műsziklákat helyeztek el, a vasút kedvezőtlen hatását pedig dombhát létrehozásával zárták ki. Az úthálózat kialakításában, a tó, a villák, a pavilonok elhelyezésében, valamint a természeti környezet kimunkálásában Végh Gyula szerepe emelhető ki. Az építkezések irányítója Neuschloss Kornél volt, aki a főbejáratot, a Vastagbőrűek házát (Elefántház) és az Akvárium belső terét is megtervezte – az állatok származási helyét tükröző építészeti felfogásban.

Az épületek zömének kialakításával két fiatal építészt, Kós Károlyt és Zrumeczky Dezsőt bízták meg, akik tizenhét állatházat terveztek, amelyből tíz ma is áll. Számukra jó lehetőséget kínált a feladat, mert az erdélyi népi építészet formáit és díszítéseit, melyeket oly jól ismertek kalotaszegi tanulmányútjuk révén, újjáéleszthették, az előképekhez hasonlóan kertes, parkos környezetbe helyezve épületeiket. Skandináv építészet iránti érdeklődésüket a Kisszíklára helyezett Norvégház építése során mutatták be. A szintén általuk tervezett – mára teljesen átalakított – Zsiráfház viszont a távoli Afrika egzotikus építészetét idézte. Négyévi megfeszített munka után a varázslatos arborétummá alakított állatkert 1912. május 20-án ismét megnyitotta kapuit. A nagy siker bizonyította, hogy Kós Károly filozófiája, a népi építészet mint nemzeti művészet mennyire elfogadható volt a korabeli Magyarországon.

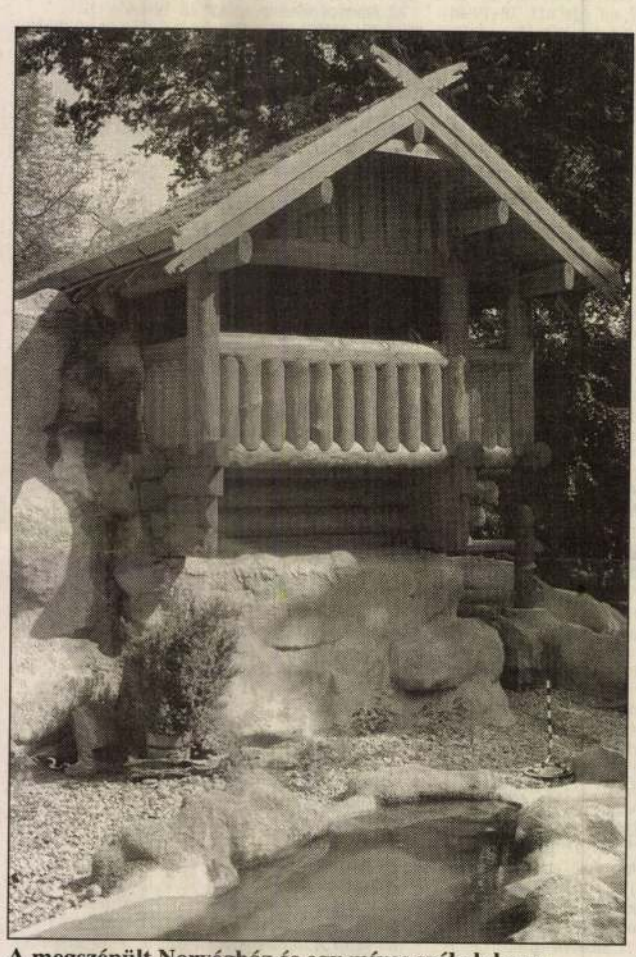

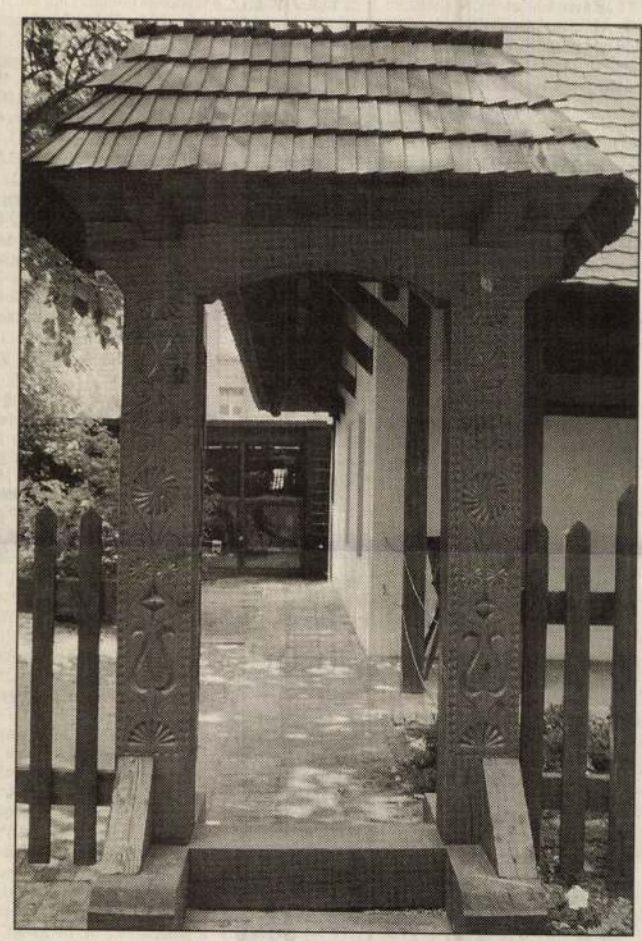

A megszépült Norvégház és egy míves székelykapu

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A második világháború a vasút közelsége miatt az állatkertet majdnem teljesen elpusztította. Az állatházakat több bombatalálat érte, de a legtöbb nagy értékű állat az emberek éhségének esett áldozatul. A gyors újjáépítés Nádler Herbert igazgató érdeme, aki a dolgozók és az állatok etetését – a legzordabb időkben – a park felszántásával és zöldségek termesztésével biztosította. Az állatbeszerzési munkákban a híres Afrika-utazó, Kittenberger Kálmán segített, aki az ötvenes években az állatkertben dolgozott. Több romos épületet sajnos nem állítottak helyre, hanem a helyükön új házakat emeltek. Ez a tendencia még a hetvenes, nyolcvanas években is folytatódott, így a műemléki környezettől idegen állatházak kerültek a kertbe. A felújítások elmaradtak, a bővítmények és toldalékok pedig szaporodtak. Szerencsére mára már elvetették az állatkert áttelepítésének gondolatát, ami a műemlék épületek funkcióvesztésével és teljes pusztulásával járt volna.

A műemlékké nyilvánítással egy időben *Persányi Miklós*, a jelenlegi főigazgató vezetésével nagyszabású helyreállítási program indult, amelynek fő célja a kert eredeti egységének és az állatházak szépségének visszaállítása, az állatok férőhelyeinek bővítése, valamint a közönség kényelmének és a gondozók biztonságos munkavégzésének megteremtése.

A mai napig öt állatház (Nagyragadozóház, Fácánház, Norvégház, a hajdani Baromfiudvar főépülete) teljes műemléki felújításával sikerült bizonyítani, hogy a nyolcvannyolc éves épületek részleteikben is megőrizhetik az eredeti megjelenésüket úgy, hogy közben a legmodernebb állattartási elvárásoknak is képesek megfelelni. A felújítások után a lebontott állványok alól előtűnő épületek anyagainak sokszínűsége, a színek harmóniája és a díszítések gazdagsága még a munkában résztvevőket is meglepi. Az Elefántház – 1915-ben vallási érzékenységből – lebontott tornyának visszaállítása, az épület lélegzetelállító szépsége pedig még a szemben lévő Széchenyi fürdő látogatóit és az utcán közlekedőket is megállásra készteti. A belső tér látogatóit a stilizált állatalakos és geometrikus díszítőfestés, a színes üvegablakok, a pirogránit és mázaskerámia-díszek kavalkádja nyűgözi le. Az Elefántház igényes rekonstrukciója ebben az évben nívódíjat kapott.

Az évi több mint egymillió látogatót több zöldfelület, érdeklődésre számot tartó kiállítások (Természet ékszerei, Élet és halál háza), izgalmas rendezvények, új pavilonok (Bonsai és Mókusmajom), régi berendezési tárgyak (padok, szemétgyűjtők), kortárs képzőművészeti alkotások (ivókutak, kisplasztikák, táltos szobor) és a felújított állatházakban kevésbé szomorú állatok várják.

Jószívű támogatók ma is akadnak, működik az állatok örökbefogadási rendszere is, de ahhoz, hogy ismét látogatni lehessen a Räde Károly és Ilsemann Keresztély által tervezett, kilenc éve zárva tartó Pálmaházat és Akváriumot, az életveszélyes Nagysziklát és a többi állatház is eredeti pompájában tündököljön, még több milliárd forint kellene. Remélhetőleg pénzhiány miatt nem áll le a megkezdett munka és azok a fiatal építészek, akik egyre inkább átveszik a felújítási munkák irányítását, az elődökhöz hasonlóan maradandót alkothatnak. Az ismét jelentős kulturális centrummá váló intézményben is bizonyíthatják tehetségüket és rátermettségüket.

Lampert Rózsa

Újjáépítés egyetlen régi fénykép alapján

Europa Nostra-díjat kapott a Kugler Katalin rekonstrukciós tervei alapján újjáépített Elefántház

Valódi nyomozómunka volt az állatkerti Elefántház felújítási terveinek elkészítése. Sem az 1915-ben lebontott kilátótoronyról, sem magáról az épületről nem maradt tervrajz. A tornyot egyetlen korabeli fénykép alapján tervezte az eredetivel azonosra Kugler Katalin építész. Az épület elnyerte a rangos Europa Nostra-díjat.

Az épített nemzeti örökség megóvásának elismerésére alapított rangos Europa Nostra-díjat nyerte el az állatkert Elefántháza. Az 1912-ben Neuschloss Kornél tervei alapján épült szecessziós épületre igencsak ráfért a felújítás. Eredeti formájában nem sokáig láthatta a közönség az épületet, mert a tornyot 1915-ben lebontották. Az épület teljes felújításánál felvetődött az eredeti torony helyreállítása is. A harmincegy méter magas kilátó megtervezése azonban komoly nehézségekbe ütközött – emlékszik *Kugler Katalin* építész, a torony és a teljes épület felújításának tervezője. Furcsa módon ugyanis semmilyen terv nem maradt az épületről. A tornyot egyetlen korabeli fénykép alapján kellett rekonstruálni.

A munkában segített a modern technika. Az úgynevezett fotogrametrikus eljárással a mérhető magassági pontok – ma is meglévő párkányok, kiugrók – segítségével külön-külön is meg lehetett határozni a torony egyes részeinek magasságát. Ez az eljárás azonban csak a kilátórész magasságáig biztosított pontos adatokat, onnan felfelé a lábazat síkjától való eltérés miatt inkább csak becsülni lehetett az eredeti magasságot. Szerencsére a kilátó csúcsát – ahogy a kupolákat is – mázas Zsolnay-cserepekkel fedték, és máig megvan a gyár nagykönyve, amelyben az elemek és a cserepek műhelyrajza megtalálható. A soronként különböző cserepek méretéből és a műhelykönyvben is rögzített átfedéséből az építész kiszámította a csúcsrész pontos magasságát. Segített a szerencse is: a cserepes rész alatt körbefutó eredeti ereszcsatornát több darabban ugyan, de megtalálták. A kilátó és a csúcs közötti részt azonban csak becsülni lehetett.

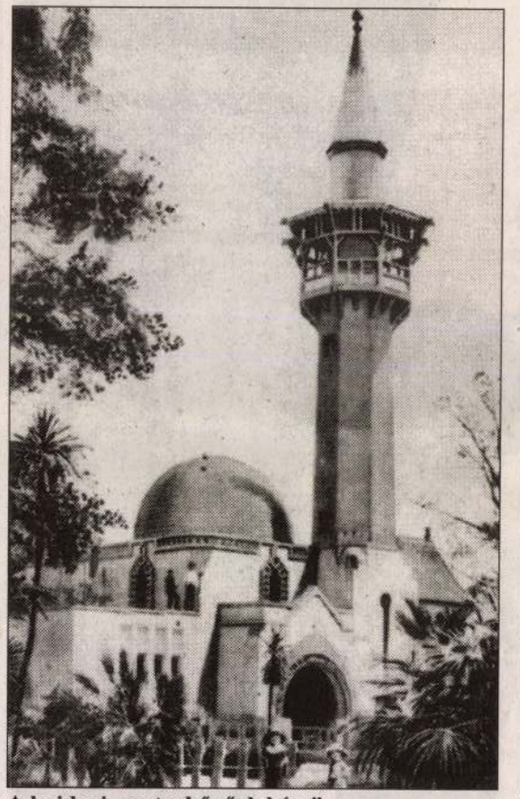

A hajdani „vastagbőrűek háza"

Ismét áll a torony

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Újabb gondot jelentett, hogy a kilátórész bonyolult faszerkezetét az egyetlen nyolcvanéves távlati fénykép alapján nem lehetett rekonstruálni. Az épülethez tartozó úgynevezett dohánypavilon ácsszerkezetének felmérésével és felrajzolásával kiderült, hogy funkciója ugyan eltérő, de szerkesztése azonos a kilátóéval, így a tervező levette a mintát, és a faragásokat is felhasználta. Bár a kilátó most úgy néz ki, mint 1912-ben, egyes elemek funkciója megváltozott. A tűzrendészeti előírások miatt vasbetonból készült a kerengő, az alulról látható fakonzolok pedig nem tartják, csak díszítésként szolgálnak.

A torony belsejében tekergő csigalépcsővel is meggyűlt az építész baja, mert a közbeiktatott pihenők miatt a megmaradt szakaszon volt olyan rész, ahol mindössze másfél méteres volt a belmagasság. Ezt szintén nem engedik az előírások, így új bejáratot kellett kialakítani, és az újjáépített részen úgy kerülni el a belmagasság csökkenését, hogy a szabványban előírt pihenőt is közbe lehessen iktatni. Ez is sikerült, ráadásul igen jól, a lépcső könnyed, finom vonalú lett.

Az épület felújításánál az eredeti tervezési hibák kiküszöbölését is meg kellett oldani. A legnagyobb pusztítást az Elefántházon belül – tervezési hiba miatt – lecsapódó pára okozta. A ház kívülről is viszonylag nagy felületen kőhatású mázas kerámiával van borítva, amely kiváló párazáró. Így viszont a nedvesség bent rekedt az épületben, és folyamatosan károsította a szerkezetet. A jelenség különösen a kupoláknál okozott gondot, mert a felszálló meleg levegőből minden pára kicsapódott, és viszszacsorgott a falakon. Meg kellett oldani az épület szellőzését is, mert a felújításig csak az istállókapuk és a bejárati ajtók kinyitásával lehetett a levegőt kicserélni, ez pedig éppen az állatok magasságában okozott komoly huzatot. Most az ablakok kicserélésével és nyithatóságával közvetett szellőztetés biztosítható, huzat nélkül.

Az Elefántház esztétikai megújítása is nagy munka volt. A nagykupola színes mintázatát is a fotó alapján állították helyre. De nemcsak a cserepeket, hanem a (szintén Zsolnay-) díszek egy részét is pótolni kellett, a meglévőket pedig vízlepergető szerrel kezelték a restaurálás után.

A munka eredménye az Europa Nostra-díj, amelyet ebben a hónapban ad át Maastrichtban Henrik dán királyi herceg. Az éremmel és oklevéllel járó emléktáblát pedig várhatóan áprilisban helyezik el az Elefántház falán.

Angyal Gábor

Középiskolások a Tölgyfa Galériában

Időváltozás címmel középiskolások munkái láthatók a Tölgyfa Galériában március 22-ig, munkanapokon délelőtt tíz és este hat óra között. A alkotások a Magyar Iparművészeti Egyetem tanárképző tanszéke által meghirdetett vizuális tanulmányi versenyre készültek.

A pályázók három kategóriában versenyezhettek: képzőművészet, vizuális kommunikáció és tárgykultúra. A kétfordulós verseny összefoglaló témája az időváltozás volt. A fiataloknak otthon elkészített munkáik beküldése után helyszíni, rajzos és művészettörténeti feladatokat kellett megoldaniuk. Minden pályázónak kellett készítenie munkanaplót, amelyben leírja művének alapgondolatát és az alkotás folyamatát.

A szakmai zsűri a százhetven pályázatból emelte ki az első fordulóban a most kiállított negyvenkettőt. Az írásbeli verseny után kialakult rangsor első tizenöt helyezettje a művészeti és rajztanárképző felsőoktatásban, a felvételi tájékoztató szerinti kedvezményekben részesül.

A művek között van festmény, plasztika, rézkarc, videó, sőt időmérő eszköz is.

Cs. G.

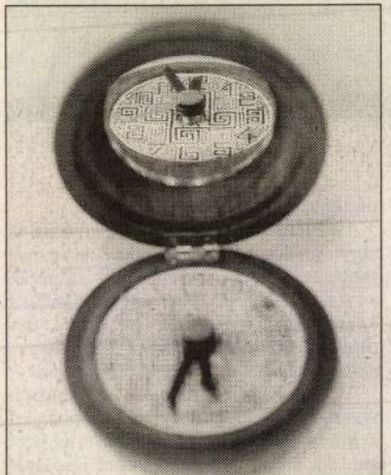

A szegedi Molnár Zsuzsa Paradoxon című alkotása FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

Önaktképek

Támasztjuk a korlátot az újpesti partszakaszon horgonyzó Előre állóhajón, és fürkésszük a halszagú Dunát. Nézzük az ég alján fészkelődő napkorongot, és várjuk a hajó gyomrában rendezett, Önaktképek című kiállítás megnyitóját.

Egyre többen érkeznek. Jön Hernádi Gyula, érkezik Szikora Róbert, közvetlenül mögötte Persányi Miklós, a fővárosi állatkert igazgatója, jönnek fiatal fotográfusok, idősebb életművészek, hölgyek, urak. Dömötör László fogadja a vendégeket, ma éppen dél-amerikai lepkevadásznak öltözött, vékony kabátja lobog a szélben, széles karimájú ballonkalapja alól mosolyog a pallón billegőkre.

Nyugalom, halk zsongás, zsíros kenyér, forralt bor, aztán váratlanul négy muzsikushölgy jelenik meg a fedélzeten. A Chassy Four női szaxofonkvartett a századelőt idézi, mondja is valaki: csak úgy, mint a Titanicon. Ha süllyednénk, ne tessenek abbahagyni, köszönjük.

Jön Eifert János, a Magyar Fotóművészek Szövetségének elnöke. Ezen a szép tavaszias, de még hivatalosan nem tavaszi délutánon azért imbolygunk itt a jól kikötött Előre Állóhajó Periférikus Kulturális és Sportközpontnak nevezett állóhajón – mondja –, mert annak elszánt kapitánya, mellesleg a hasonló című globális montázs alkotója, Dömötör László 2000 őszén fotópályázatot hirdetett Önaktképek címmel. A kiírásban megfogalmazódott, hogy a rendezők olyan képeket várnak, amelyekben kifejeződik egyfelől a tisztelgés a női test, a természet eme legharmonikusabb víziója előtt, kizárva a show-business mindennemű érdekeltségét és aspektusát. Másfelől a pályázat igyekszik teret adni annak a természetes és legjobb értelemben vett női exhibicionizmusnak, melynek megfelelő eszközökkel megjelenítése egyaránt jelenti a prüdériával és a pornográfiával való szembenállást.

Mondja még Eifert János, hogy egyfelől szakmai, másfelől csaknem félszáz tagú társadalmi zsűri bírálta a képeket. Gondolatok az aktfényképezésről, díjak, gratulációk.

Leereszkedünk aztán a hajó belsejébe, és megnézzük a kiállítást. A képek valóban szépek, a kitárulkozás elegáns.

A kiállítás egyik darabja

Távozóban még látjuk a zsongó tömeget, a túlparton a látóhatár alá csurgó napkorongot, és elhatározzuk: ide fogjuk írni a végére, hogy tessék elmenni az újpesti Tungsram uszoda mögötti Üdülő soron horgonyzó Előre Állóhajóra, megnézni ezt a kiállítást, és szippantani egyet az arrafelé honos, halszagú nyugalomból.

Ideírtuk.

Trencsényi Zoltán

PALETTA

TAVASZKÖSZÖNTŐ címmel hét festőművész virágképeiből és csendéleteiből rendez kiállítást a váci Városház Galéria. A hónap végéig látható tárlaton Cs. Nagy András, Markó Erzsébet, Mizser Pál, Monos József, Németh Árpád, Nyíri Erzsébet és Orvos András mutatja be új képeit.

KONCERTET rendeznek március 31-én a nagymarosi művelődési házban. A délután öt órakor kezdődő rendezvényen közreműködik Klenyán Csaba klarinét- és Cs. Nagy Ildikó zongoraművész.

ÉLETMÓD Klub működik a pócsmegyeri művelődési házban. A legközelebbi előadást március 17-én, szombaton 16 órakor tartják. Polgári Márta geológus útibeszámolója után filmvetítés lesz.

MICIMACKÓ várja a gyerekeket a dunakeszi Pinceszínházban. A város alternatív színházi társulata március 17-én, szombaton tíz órakor adja elő A. A. Milne regényének dramatizált változatát.

A DIÁNA DALLAMAI. Az Óbudai Társaskör Komolyzenei Klubjában (III., Kiskorona utca 7.) március 14-én, szerda délután öt órától a Diána Kamaraegyüttes előadásában Debussy, Brahms, Liszt, Bartók és Kodály legszebb dallamai csendülnek fel.

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház: Ali baba és a negyven rabló (10). **Budapest Bábszínház Játszó-tér:** A varázsfuvola (3). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** A velencei kalmár (7). **Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdió:** Kreutzer-szonáta (7). **József Attila Színház:** A miniszter félrelép (7). **Katona József Színház:** A fösvény (7). **Kamra:** Közellenség (7). **Komédium Színház:** Stílusgyakorlat a 301-től (7). **Lézerszínház:** Vangelis 3D (fél 8). **Madách Stúdió:** A tribádok éjszakája (fél 8). **Madách Kamara Színház:** Alku (7). **Magyar Színház:** Régimódi történet (7). **Merlin Színház:** Az ördög (7 – angol nyelvű ea.). **Merlin Kamaraterem:** Szókratész védőbeszéde (fél 8). **Radnóti Színház:** Ványa bácsi (7). **Erkel Színház:** Manon Lescaut (7 – Székely/4. bérl.). **Thália Színház Új Stúdió:** Szilágyi Enikő szanzonestje (7). **Új Színház Stúdiószínpad:** Gyerekünk (7). **Vígszínház:** Nóra (7). **Vígszínház Házi Színpad:** Az iglic (7). **Pesti Színház:** Gyalog galopp (7).

Neuschloss Kornél

tervei szerint épült a bp.-i Állatkert fő-
kapuja és elefánthóza.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia,
Budapest, 1970. 463 D

91.

Diplomáciai bonyodalmak az Elefántház körül

Állatok a mecsetben?

Egyelőre nem kaptak választ a Budapesten működő keleti vallású nagykövetségek vezetői arra a – főpolgármesterhez eljuttatott – levelükre, amelyben sértőnek nevezték, hogy a főváros egy minaretszerű épületében elefántokat tartanak.

„Nálunk nem szokás állatokat tartani templomokban – mondta *Haggag Ossama,* az Egyiptomi Arab Köztársaság nagykövete azzal a tiltakozó levéllel kapcsolatban, amelyet négy ország budapesti követsége fogalmazott meg azt követően, hogy a fővárosi állatkert Elefántházát felújították. A diplomata elmondta: a nagykövetség munkatársainak mindössze néhány nappal az épület átadása előtt tűnt fel, hogy a felújított állat- és növénykertbeli Elefántház század elején tervezett épülete mohamedán mecsetre emlékeztet. Ezt követően az Iszlám Konferencia Szervezete tagállamainak Budapesten székelő külképviseletei – rövid egyeztetés után – egy-egy levéllel fordultak a Külügyminisztériumhoz.

Az 1910–12 között, *Neuschloss Kornél* tervei alapján épült műemlékek sorába tartozó Elefántház felújítása két év alatt fejeződött be, a beruházás összege 185 millió forint volt. A 136 négyzetméter alapterületű, közönségtérrel rendelkező épület belső freskóinak, padlóburkolatának és a kilátótoronynak a helyreállítása további 80 millió forintba került, amelyhez a Központi Környezetvédelmi Alaptól kapott támogatást az intézmény. A „vastagbőrűek" megújult lakhelyén három építészeti és kulturális stílus, az iszlám, a hindu és a bizánci keveredik.

„Két levelet kaptunk, egyet a török képviseletről, egyet pedig az Iszlám Konferencia Szervezete nevében, a rangidős – libanoni – nagykövettől" – tájékoztatta lapunkat *Horváth Gábor,* a Külügyminisztérium sajtószóvivője. Elmondta: a bevett diplomáciai szokásoknak megfelelően a tiltakozásokat azonnal továbbították az ügyben illetékes szervhez, adott esetben a fővárosi polgármesteri hivatalhoz. A nagykövetek felhívták a figyelmet arra, hogy az épület állatházként történő hasznosításával a Magyarország határain belül és kívül élő muzulmánok vallási hovatartozását sértették meg.

„Senkinek sem kívántuk megsérteni a vallási hovatartozását azzal, hogy eredeti állapota szerint rekonstruáltuk ezt az épületet" – mondta *Demszky Gábor* főpolgármester az épület átadásakor. Az említett nagykövetségek vezetői ugyanakkor máig nem kaptak érdemleges választ sem a Külügyminisztériumtól, sem a fővárosi vezetőktől. „A lapok azt írják, hogy a rekonstrukció 185 milliót emésztett fel" – mutat rá egy újságcikkre az egyiptomi nagykövet, aki hozzáteszi: természetesen nem szándékoznak ugyanennyit fizetni az épület lebontásáért. Mint mondja: nem számítanak arra, hogy a hatóságok tiltakozásukra átalakítják az épületet, ám azt szokatlannak tartják, hogy – jóllehet kitűnő kapcsolatokat ápolnak a magyar külügyi szervekkel – levelükre senki sem reagált.

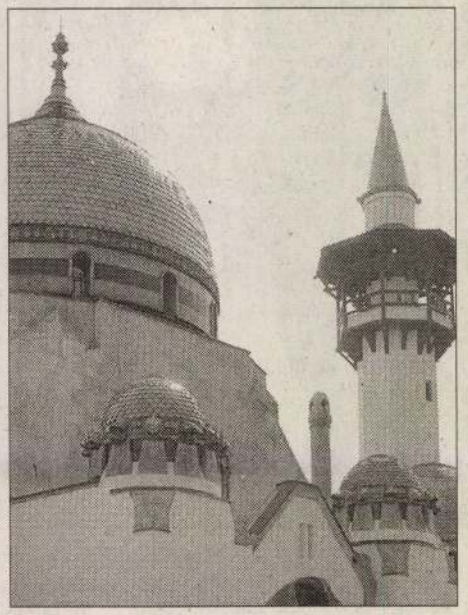

FOTÓ: TALUM ATTILA

Kérdéses, hogy egyáltalán lesz-e bármilyen reakció a különös megkeresésre: a Főpolgármesteri Hivatalban *Foltin Mária,* a főpolgármester hivatalos levelezéséért felelős beosztottja megkeresésünkkor nem tudott arról, hogy ilyen levelek léteznének, bár ezt megelőzően két nappal egy másik illetékes nemcsak tudott róla, de azt is megígérte, hogy lapunkhoz eljuttatja azokat.

T. G.

MAGYAR NAPI 1999 III. 29

NEUSCHLOSS KORNÉL

FOTÓ: SOMOSKÖVY BÉLA

het egy-egy vidék táncait elsajátítani. A legismertebb honi és határon túli népi zenekarok és tánccsoportok – Gyimesből és Nógrádból, Jászberényből, Kalotaszegről, Békéscsabáról és Nyíregyházáról – adtak tudásukból ízelítőt.

Fellépett a most 25 éves Vujicsics együttes is. A délszláv muzsikát játszó zenekar vezetője, *Endrics Gábor* arról beszélt munkatársunknak, hogy ezekben a nehéz napokban a kultúra hagyományőrző és nemzeteket összekötő szerepe tán még fontosabb, mint máskor.

BESZÁMOLÓNK ÉS INTERJÚNK A 10. OLDALON

Új elnök a Mazsihisz élén

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) közgyűlése tegnap *Tordai Pétert,* a budai körzet vezetőjét választotta az elkövetkezendő négy évre a szervezet új elnökévé. Az új elnök nem egyszemélyi, hanem kollektív vezetést kíván megvalósítani a szövetségben. Tordai Péter tervei szerint a kilenctagú elöljáróság három-öt fős, szaktekintélyekből álló grémium segítségével hozza majd meg döntéseit. A testület tagjainak kijelöléséről várhatóan április közepén határoznak. Tordai Péter fontosnak tartja, hogy mielőbb kidolgozzák az elnökség négy évre szóló programját. A kárpótlással kapcsolatosan megjegyezte: gyökeresen át kell tanulmányoznia annak formáit. Azt azonban már előzetesen leszögezte, hogy – *Feldmájer Péterhez,* az előző elnökhöz hasonlóan – tiltakozik a 30 ezer forintos kárpótlás nagyságrendje ellen. MTI

99073
9 771418 043019

taxi 2000 ft
taxi 2000000

NEUSCHLOSS KORNÉL

Itthon történt NAPI MAGYARORSZ. 1909 III. 20.

Műemlék szállás ormányosoknak

Tegnap átadták az állatkert felújított elefántházát

Ünnepélyesen átadták tegnap a Fővárosi Állat- és Növénykert felújított elefántházát. A *Neuschloss Kornél* tervei alapján 1910 és 1912 között épült szecessziós műemlék épület már erősen rászorult a felújításra, hisz ez idő alatt ugyancsak tönkrement az elefántok és a vízilovak lakhelye. A külső vakolat lemorzsolódott, a belső tér falfestményeit ellenben vastag vakolatréteg fedte. Az állatok belső istállói szűkek, nyirkosak voltak, azonkívül biztonságos kezelőfolyosó sem tartozott az épülethez, valamint a csatorna- és fűtésrendszer is elavult.

A két évig tartó felújítás során az elefántház visszanyerte eredeti keleties stílusát, s korábban lebontott tornyát is újra felépítették. Az épület annak idején sajátos, keverék stílusban épült, magán viselve számos keleti kultúra építészetének jegyeit. Ám nem csupán maga az épület kapta vissza eredeti szépségét. Az elefántok belső istállóit padló- és falfűtéssel látták el, a külső kifutókat élőfával, sziklákkal, dombbal, fatörzsekkel rendezték be, így lakóiknak többé nem kell tartaniuk a fogságban tartott állatokra leselkedő egyik legnagyobb veszélytől, az unalomtól. Mi több, készült egy zuhany is, amelyet az állatok maguk működtethetnek kedvük szerint. A házat a két indiai elefánt két vízilóval és öt sarkantyús teknőssel osztja meg, s a látogatókat gazdagon illusztrált, számos fontos és érdekes információt tartalmazó táblák ismertetik meg az ott lakó állatok életével.

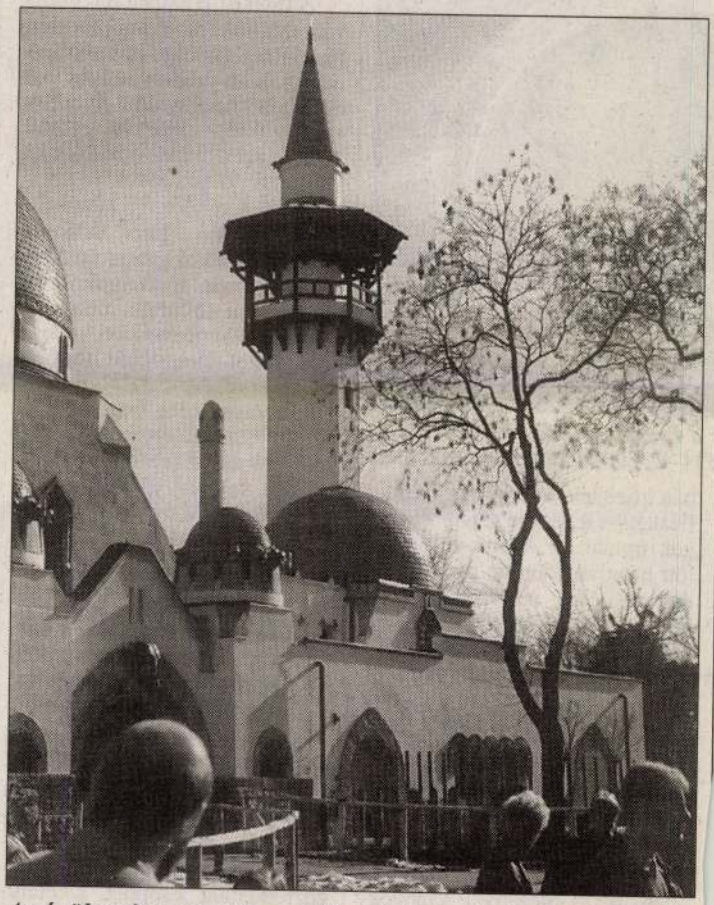

Az épület visszanyerte eredeti, keleties szépségét

FOTÓ: BENYOVSZKY LÁSZLÓ

Az elefántházat *Hámori József* kultuszminiszter és *Demszky Gábor*, Budapest főpolgármestere adta át. A köszöntőbeszédekben elhangzott, az értékes épület felújítása szerves része az állatkert egészét érintő korszerűsítési munkáknak.

BARKA

Neuschloss

...világrekord

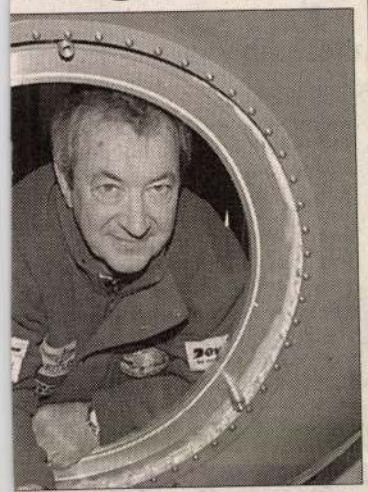

...s a Breitling Orbiter III. kabinjá-
MTI–KÜLFÖLDI KÉPSZERKESZTŐSÉG

...ban közölték, a Breitling Orbiter III. kétfős legénysége tegnap reggel, immár az Atlanti-óceán fölött haladva döntötte meg az eddigi rekordot, amelyet egy brit hőlégballonos tartott 17 nap, 18 óra és 25 perc teljesítménnyel.

Leégett egy elmegyógyintézet

Tűz pusztított tegnapra virradó éjjel egy oroszországi elme-ideggyógyászati intézetben. A lángokban 23 beteg vesztette életét – jelenti az MTI. A Vologdai terület Mihajlovszkoje településén lévő szanatórium egyik faépülete kapott lángra, egyelőre ismeretlen okból. A halálos áldozatokon kívül még kilenc beteget szállítottak kórházba égési sérülésekkel.

Tiltakozó fodrászok

A tiltakozás szokatlan módját választották a franciaországi Haut-Rhin térségének fodrászai: nemcsak levágták a kedves vendég haját, hanem azon nyomban levélszekrényekbe is gyömöszölték azt a magas értéktöbbletadó miatti tiltakozásul.

Mint a rendőrség közölte, a méltatlankodó figarók tanácsházak, körzeti közigazgatási hivatalok és más hatóságok levélszekrényeit töltötték meg „hajpostai küldeményeikkel", eleget téve ezzel Haut-Rhin fodrászszakszervezete felhívásának. Tiltakozásuk oka, hogy nagyon eltérő összegű értéktöbbletadót kell ezentúl fizetniük a szalonokban dolgozó és az ipart otthon üző fodrászoknak.

MTI – PANORÁMA

Szamárhúsleves nitrátsavval

Szamárhúsleves-mérgezés miatt kellett 148 személyt kórházba szállítani Kínában. Mint kiderült, nem a szamár volt romlott, hanem egy konkurens szamárhúsétterem tulajdonosa mérgeztette meg „csöppet" a vetélytárs levesét. A felbujtó előbb megkörnyékezte a riválisa szamárhúsétterem egyik nemrég elbocsátott alkalmazottját, majd közösen lefizettek néhány helyi parasztot, hogy öntsenek nitrátsavat a levesbe.

MTI – PANORÁMA

OZIRISZ Fűtéstechnika
2840 OROSZLÁNY,
Táncsics udvar 13.
Tel.: 34/360-271, 30/461-013
Iroda/bemutatóterem: 2840 Oroszlány, Fürst S. u. 24. Telefon: 34/366-415
Tel./Fax: 34/361-122/12-11, 06/20/ 382-4...

Mi az OZIRISZ?
Az OZIRISZ egy elektromos infrasugár hőpanel. Alkalmas lakások, irodák, üzl... helyiségek önálló, valamint kiegészítő fűtésre templomok padsorfűtésére. Korlátlan élett... tamú és egészségre jótékony hatást gyakorol... fűtési rendszer működőképességére 60 havi év) garanciát vállal a gyártó.

Neuschloss-Knüsli Kornél dr

és Ilyenes Lajos

cíd II. díjas terve repr.

Komor János: Pályázat a Gellért- és Rudas-fürdő környékének rendezésére. Tér és Forma

1931. 162. l.

K

XIV. KÖNYVEK

UJ IDŐK

HERCZEG FERENC
KÉPES IRODALMI HETILAPJA

a munkanélküliség enyhítésére, családi házakat épít a Rózsadombon és azokat olvasóinak ajándékozza.

Minden előfizetőnek

NEUSCHLOSS-KNÜSLI KORNÉL építőművész március 26-án meghalt Budapesten. A régi építészgárda ama néhány tagjának sorába tartozott, akik, bár az eklektikus építészet szellemében nevelkedtek, mégis megértéssel vettek részt az építészet új s újabb alakulásában. Így tervezett például egy modern szerkezetű felhőkarcolót, amelyet három évvel ezelőtt állított ki. *Neuschloss-Knüsli* Budapesten született 1864 jún. 17-én, szaktanulmányait Zürichben végezte, egyideig Párisban dolgozott, majd Budapesten mint mérnök-hivatalnok tervezte a verseny-uccai póstát (hasonló munkát végzett Zimonyban) és a honvéd-lovaglóiskolát. Mint önálló építész tervezte Budapesten a póstások zuglói lakóháztelepét, az Állatkert elefántházát és főbejáratát, a budai gázgyárat, Gyenes Lajossal a Bethlen-udvart, sok bérházat. Egyideig elnöke volt a Képzőművészek Egyesületének, derekasan részt vett szociális karitatív munkákban, így egyebek közt igazgatója volt a Mentő-Egyesületnek, egyben építész-tanára volt a Ludovika-Akadémiának.

Magyar Művészet

1935. 128. l.

ŰVÉSZET

GROIS * HUNGARIAN ART

ONTA

TÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

vre 7.50 aranypengő

ŰVÉSZET-et tagilletmény fejében kapják

kiadóhivatalába küldendők

számla: 40.337

I., ERZSÉBET-KÖRÚT 7. Telefon: 46—2—99

TABLE DES MATIÈRES:

Décsei: Trois peintres réligieux
ngrois 33

Tietze (Vienne): Le nouveau Musée
océsain de Vienne 49

emoriam 54

rtistique et litteraire..... 56

TABLE DES GRAVURES:

aume Aba-Novák: L'arc triomphal
l'église de Jászszentandrás 33

aume Aba-Novák: La figure de
us-Christ au sanctuaire du même
ise 35

aume Aba-Novák: Le «Paradis»
«Jésus, appelant ses éléves»; murs
raux du sanctuaire 36

Neuschloss Knüsli
Kornél és
céd Ipsenes Lajos
az alábbi tervpálya-
zaton III. díj-
Weichinger Karoly:
A debreceni városháza
Tér és Forma.
1931. 185. l.
képpel

Neuschoss Kornél

épitész

nincs Pöschl Gyula

ced kir. főmérnök

1894

cred

z

Bierbposta

5. l.

K.

A műemlékek oroz. ...
lajstromát a beveret...
mányos használat cré...
Budapest 1903 fe...

Neuschloss Knüsli Kornél

és

éd. Szenes Lajos

wód. Fábián Gáspár dr.

Az Attila-körúti állami bérház.

Építő Ipar – Építő Művészet. 1925. 29-30. sz. képpel.

K.

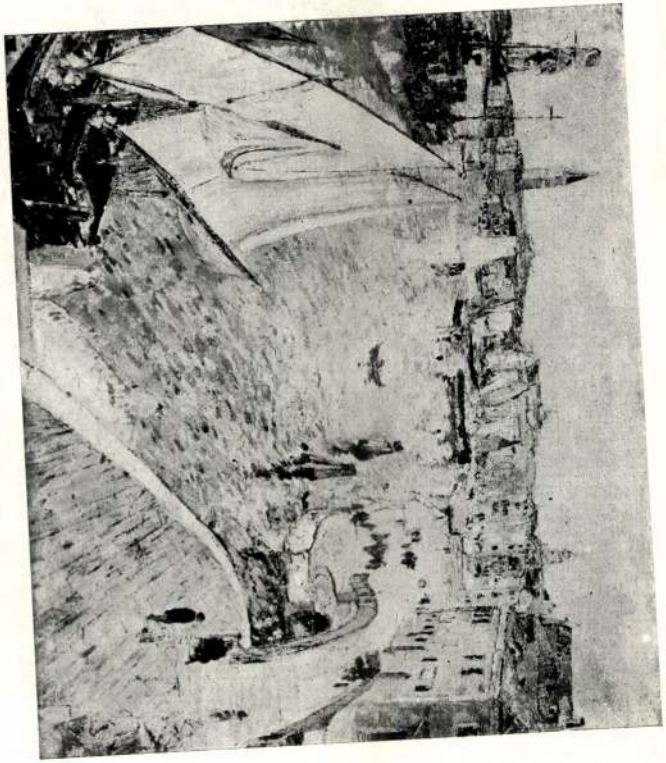

Marcel Jefferys: *Riva degli Schiavoni = Venezia.*

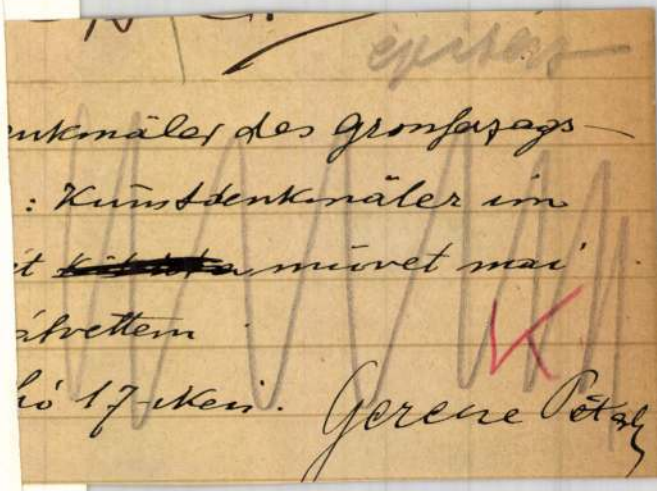

M.D.K.

Neuschloss [Kornél], építész

pályájnyertes terve a millé-
niumi kiállítás végleges helyszín-
rajzára.

Körli: Kolbenheyer Gyula:

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1893. XII. 123.

< Neuschloss Konrád ?

Könyve

< > Brunelleschi
(1377–1446) és Alberti
(1404–1472).
Bp. 1903.

Neuschloss-Knüsli Kornél dr., műépitész. Budapesten született, 1864-ben. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Budapesten, részben a zürichi műegyetemen végezte, ahol épitészi oklevelet szerzett, részben a budapesti tudományegyetem bölcsészeti fakultásán folytatta, ahol bölcsészettudományi és művészettörténeti doktorátust nyert. Tanulmányai befejezése után Párisban. Emile Boeswilwald francia gótikus épitész mütermében dolgozott. 1893-ban mint királyi mérnök, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye államépitészeti hivatalának szolgálatába lé-

pett, ahol 1897-ig müködött, amikor az állami szolgálatból kilépve, önálló tervező épitészi irodát nyitott. A világháborubán a nagyváradi 4-ik honvédgyalogezred kötelékében mint tartalékos százados teljesitett katonai szolgálatot. Számos háborus kitüntetés tulajdonosa. A forradalmak után a m. kir. honvédelmi minisztériumban volt előadó. 1921 óta a m. kir. Ludovika Akadémián az épitési szerkezettan előadója. Tagja az Orsz. Képzőművészeti Tanácsnak, a Magyar Képzőművészek Egyesületének, a Mérnöki Kamarának és még számos egyesületnek.

Ratsh. 827, 828 1.

-1-

M.D.K.

Dr. Neuserloss-Knüsli Kornél

építész

71 éves korában meghalt. Felsőbb tanulmányait Zürichben végezte, ahol a város építészet és művészeti tudományok doktoratusát szerezte meg. Karatérve államépítészeti hivatalban működik, majd magán praxist folytatott. Az első háboru után társult Gyenes Lajossal és körösen egész sorát építettek a sírerült pósta./.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1935. LVI. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

M.D.K.

Dr. Neuschloss - Knüsli Kornél

építész

... palotáknak „Cegléden, Marón, Nagramisán. Ők tervezték a Bethlen-udvart is. Számtalan egesületnek volt tagja és elnöke, — a körös kari érdekekért mindig sírraszállt és mindenki szeretetét kivivta, akivel csak érint-kezésbe került.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1935. LVI. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

M.D.K.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1935. LVI. évf.
sz. old.

MDK

Dr. Neuschloss-Gyenes ,ep.-k.

tervét a bizottság megdicsérte,de hibáztatta a pvillon-rendszert,fontosabbnak ítélve a nagy középkertet.

Komor János:

A Naglódi-uti Szeretetotthon pályatervei.- Tér és Form 1929.II.évf. 5.sz. 175-80.l. Képpel.

NEUSCHLOSS-KNÜSLI Kornél építész (Bp.,1864.VI.17-Bp.,1935.III. 26.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 152.p. és ill.

BUDAPEST
XI.ker.
Ménesi út 59/b.
Medgyaszay-villa

Nauschloss Kornél MDK

épitész tervezte a budai Bethlen udvar épületét.

Magyar Épitőmüvészet 1925 1-3.sz.

Nauschloss Kornél MDK

épitész. a székesfővárosi szeretetotthon
tervp. megvétel.

Magyar Épitőmüvészet 1929. 4.sz.

14. Bethlen-udvar. ◆ Mietshaus des Staates (»Bethlen-Hof«). ◆ Il palazzo d'affitto dello Stato (»Corte Bethlen«). Maison d'habitation à bon marché de l'État (»Cour Bethlen«). ◆ Statal Tenement House ("Bethlen Court").
(Dr. Neuschloss-Knüsli Kornél és ifj. Gyenes Lajos)

Líber Kőrépusk
14. 7. Rép.

12. A Ferencz József fogadalmi templom épülőfélben.
Bau der Franz Joseph-Votivkirche. ◆ Lavori della chiesa votiva «Francesco Giuseppe». ◆ Église votive François Joseph; en cours de construction.
Francis Joseph Votary Church under construction.
(Dr. Lechner Jenő)

13. Mester-utcai székesfővárosi lakóház.
Hauptstädt. Mietshaus in der Mester-Str. ◆ Caseggiato comunale d'affitto in Via Mester. ◆ Maison de rapport municipale de la rue Mester.
Municipal Tenement-House in the Mester-Street.
(Dr. Lechner Jenő)

DR. NEUSCHLOSS-KNÜSSLI KORNÉL ÉS I. GYENES LAJOS:
A LUDOVIKA AKADÉMIA AULÁJA

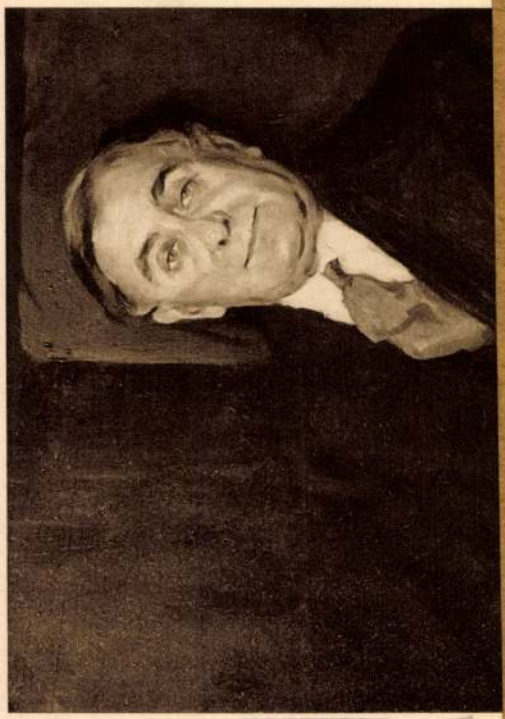

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

RENDES TAGJAI TAGJEGYEIKKEL

ÖSSZES KIÁLLÍTÁSAINKAT

DÍJTALANUL LÁTOGATJÁK,

CSALÁDTAGJAIK SZÁMÁRA

ÖT INGYENJEGYET KAPNAK,

RÉSZTVESZNEK A RENDES TAGOK KÖZÖTT

RENDEZENDŐ

TÁRGYSORSJÁTÉKON

ÉS INGYEN KAPJÁK A

TÁRSULAT ÉVKÖNYVÉT

BELÉPÉSI NYILATKOZATOKAT KÍVÁNATRA

AZONNAL KÜLD A TITKÁRI HIVATAL

51432. — AZ ATHENAEUM NYOMÁSA

KOTÁL HENRIK

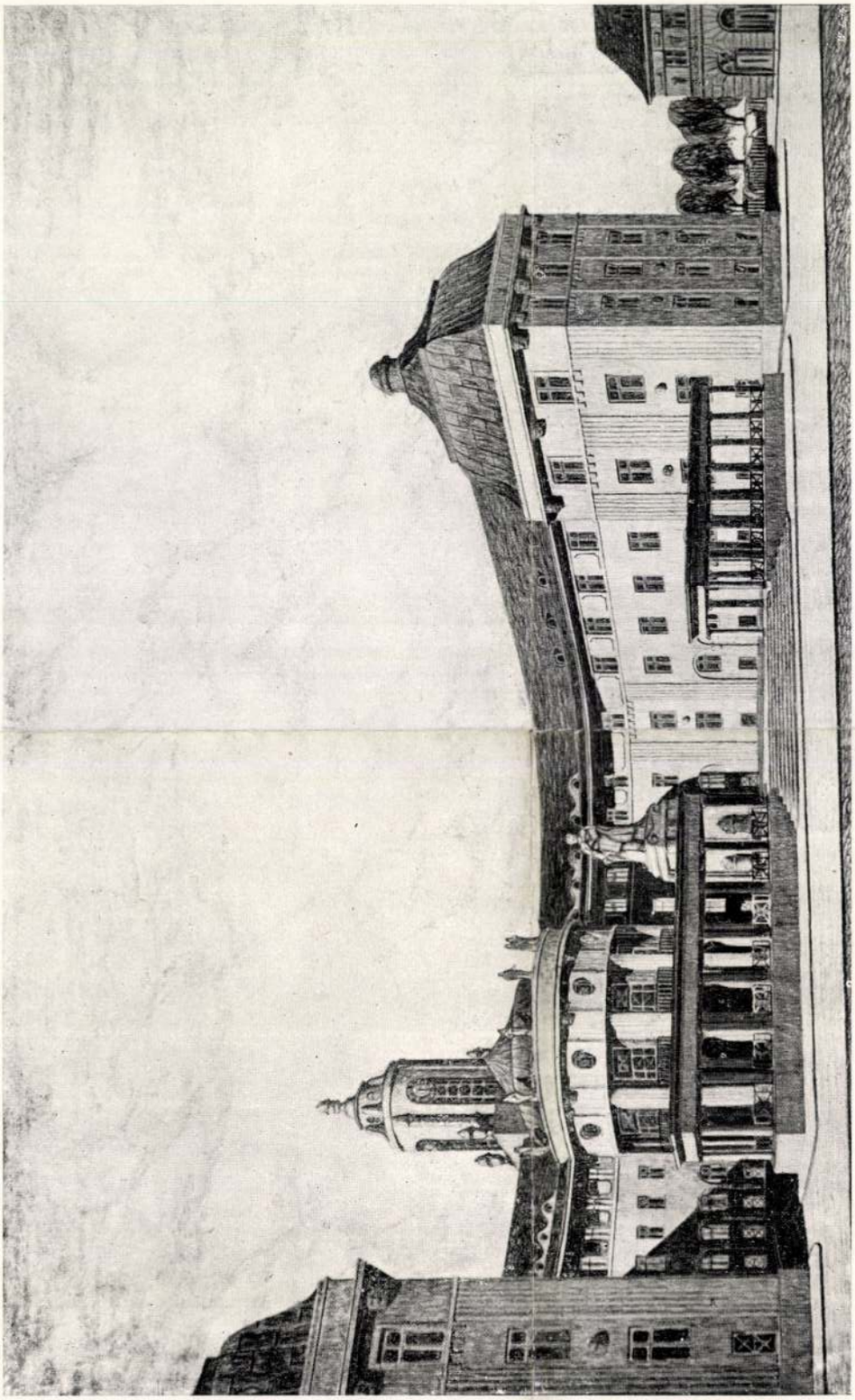

III. DÍJ. — JELIGE: BERETTYÓ III

TÁVLATI KÉP

15. oldalon az alaprajzok -

NEUSCHLOSS
KORNÉL DR.

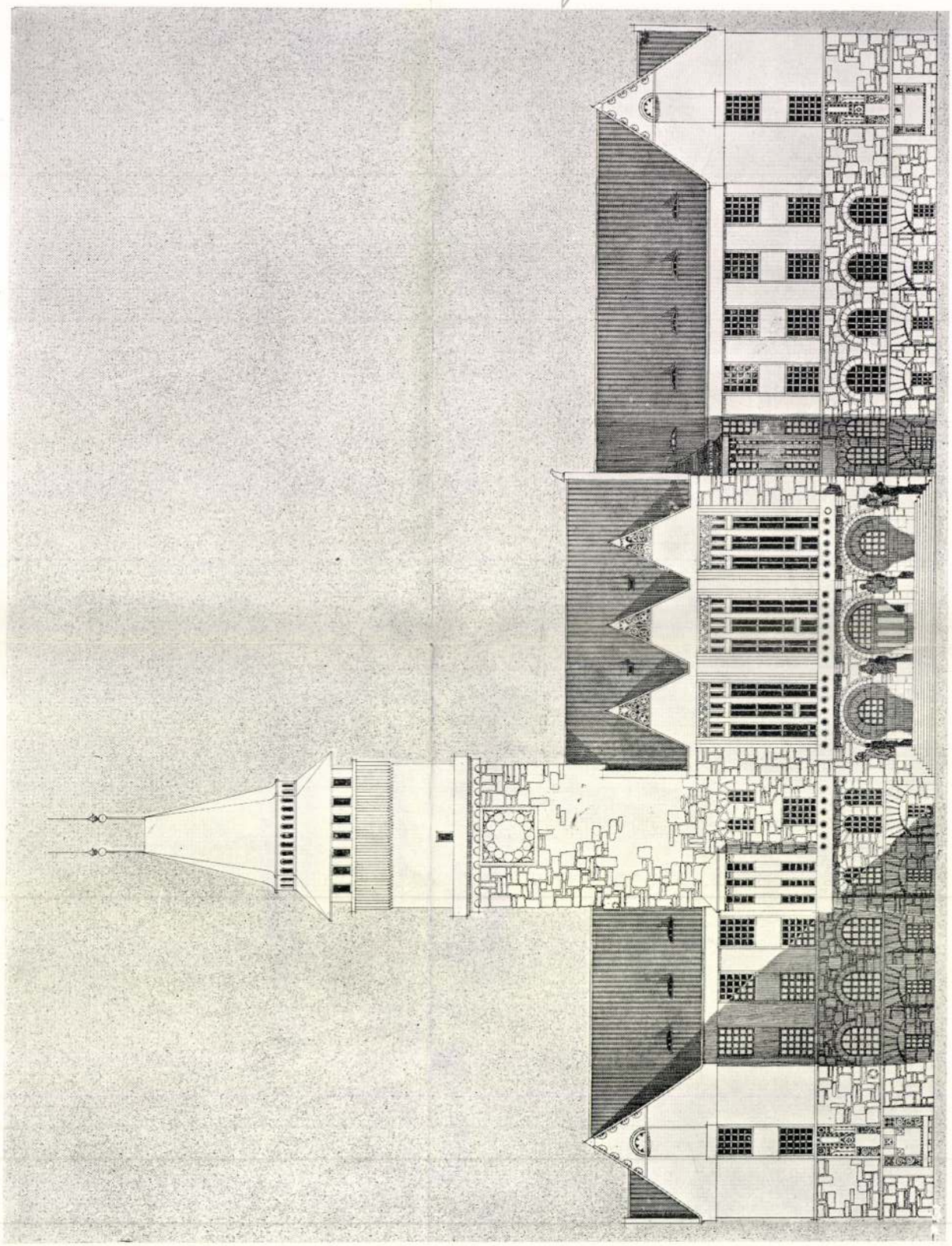

MEGVETT TERV. — JELIGE: TÚR

FŐHOMLOKZAT

Mezőtúri
városháza
tervpályázata

Pécs. Római sírkamra

9 40.

zágos Bizottsága

ány { száma: 248 19 40.
kelte: XI 7. 19 40.
beérkezése: XI 12. 19 40.

ek száma:

elintézett szám:

záma:

záma:

asta:

Neuschloss Kornél

a bpesti államépítészeti
hivatal mérnöke
(?)

ferverte a zimonyi
kincstári 1. sz. postaházat
1894-ben. Épült 1895–
96-ban. Az első világ-
háboru alatt átalaki-
tottak

Bierlposta
82. l.

Neuschloss Kornél

A jan. 26-án alakult Strobl alajos emlékbizottság tagja

Magyarság 1927 I. 28.

Wenckheim Krúdy Kornél

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

PH. 1931. II. 22.

M.D.K.

Nauschloss-Knüsli Kornél, építés

és Gyenes Lajos közös munkáját, az un. „Bethlen-udvar" újkarokk bérházát (1925) a huszas áverben is továbbelő eklektika példájaként említi:

- Major Máté hozzászólása a MTA ankétján "Az ujkori magyar müvészet periodizációjának problémái"-ról
- Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI,évf. 1.sz. 12.old.

Weinschloss Kuissli Kornél

Szerepelt a művészcsoportos műcsarnoki ki-
állításon.

N. U. 1931. V. 24.

dr Neuschloss-Knisli Kornél

müépitész

Idegenforgalmi Tanács kiállitása - a Vigadóban - 2000 pengős II.dijjal tüntették ki tervét.

Magyar Hirlap
1931.III.29

Neuschloss-Knüsli Kornél dr.

Állatkerti pavillonjainak tervei a Magy.Képzőm.
Egy.jub.kiáll.-án.

P.H.934.XII.12.

Neuschloss Kornél építés

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 157-166.o.
kemer János: Pályázat a Gellért és Rudas fürdő környékének rendezésére.

Neuschloss-Kniisli Kornél

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Neuschloss Kornél epitész

Pesti Hirlap. 1932. máj. 28.7

A képzőművészek Egyesületének

Közgyűlése

Neuschloss Konrád építész

Tér és Forma, 1929

I. évf. 282-286.

Legujabb pályaratokból: A Baár Madas pályáról.

Neuschloss Kornél épitén

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 183-190.o.

Weichinger károly: A debreceni város bára. Egy terupályázat és annak tanulságai.

Építészet, 1900-1919 - Világi -
Középület

dr. Neuschloss Kornél pályaterve
a mezőturi városházára
/vásárlás/

M Ú V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
92.
"Kitüntetések"

Neuschloss Kornél épitész

A mezőtur-i városháza terv-
pályázatán vásárlás

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

MDK

Neuschloss Ödön és Marcell építészek.

tervezték és kivitelezték a Schowanetz kávéházat a kiá
litás területén.

Bálezrkiáll.

Neuschloss Ödön
építész

Fővárosi Lapok 1896. febr. 9., 13. old.
(Sport. A millenniumi versenytér.)

Kalmár

Neuschlosz Ödön

1851 ben született Ujpesten
tanulmanyait Budapesten kezdte
majd a zürichi műegyetemen
végezte. Mint okleveles mérnök
pályáját az akkori keleti vasut épi-
tésen kezdte, de később nagy tudá-
sát szorgalmat a Marcell
festvérével együtt vezetett ipari
vállalatban érvényesítette. Szerült
is a céget országszerte ismertte tenni.
Kivalo tevékenységet fejlettki az
1885 és 1896 ezi országos kiállítás
létesítésében, ~~[illegible]~~ ennek a cég
szamos kiállítási pavillont épi-
tett 1885 ben a kisag a Ferenc József
rendel tüntette ki.

+ 1904. oktoberben 16-án?

Irod

Épitő Ipar. 1904. 311. l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.

i ..... hó .....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Neuschlosz Ödön

Irod

139. l
130. l

Épitő Ipar. 1900. 121. l.
(A Központi városház
kérdéséhez, N. Ö. tervei)

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

mDK

Neuschloss Ödön és Marcell, épitészek.

irod.

Béke 2o4

MDK

Neuschloss Ödön és Marcell, építészek.

1.

Közlezrkiáll. 976.1.

MDK

Neuschlosz Ödön

Alapitók... EIÉM 1925.

1

MDK

Neuschlosz Ödön, mernök

A bp.-i uj Tözsdepalota tervpályázat elbirálásra összeült jury tagja. AzI.esII. dijat itéltek Alpár Ignácnak, és a végleges tervek elkészitésével bizták meg, - nyerte el.

A budapesti uj Tözsdepalota.
Epitöipar. 3.sz. 1906. jan.21. 21.1.

M.D.K.

Neuschlosz Ödön
mérnök

Az uj tőzsde palota épitési terveinek bíráló bizottsági tagja.

A budapesti áru és értéktőzsde Szabadságtéri palotája felépitésének története és az épület műszaki leírása 14 lap Budapest. 1908.

H. D. K.

NEUSCHLOSS Ödön asztalos

Az Operaház bútorzata

Ybl Ervin: Ybl Miklós 206.,

MDK

Neuschloss Ödön és Marcell

Tér és Forma. 1934. 3. sz.
92.l.

MDK

Neuschloss Marcell és Ödön

Tér és Forma. 1934. 3. sz.

Neuschloss Odon & Marcel

und

Beke 204

VI.

Neuschloss Ödön

és Marcell

épiteszek

l. Közlezrkiáll

976.1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

MDK

Neuschloss Ödön

Hazai Müvásárlók Egyesülete. Mücsarnok, 1898, nov. 2o. 16. sz. 141-143. l.

MDK

Neuschloss Ödön,

Marczel fivérével épitette a Weber Antal által tervezett pavillont.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton. Müvészi Ipar. 1885/86 évf. 139.l.

MDK

Neuschlosz Ödön

Alapitók...

Epitőipar Epitőművészet, 1925. 49.évf.

MMK

Neuschloss Ödön és Marcell, épitészek.

A bp.-i városligeti Nádorszigetre vezetö hid pályaterve. Rajzok, kép.

MM-KE közlönye.- 1895 pvf. XXIX.kötet.VI.tábla.

mDK

Neuschloss Ödön és Marcell, építészek

1895 őszén megalakult a "budai korcsolyázó-egylet" melynek kényelmes csarnokát MK ök építették, s mely az ezredévi kiállitáson a sörgyárosok pavillonja volt.

Kellő átalakitás után került ide.

Markó Miklós: A budai uj jégpálya.
Vas. Ujs. 6.sz. 1901. 48.évf. 88.l.

mDK

Neuschloss Ödön és Marcell, építészek.

irod.

Béke 2o4

MDK

Neuschloss Ödön és Marcell, építészek.

1.

Közlezrkiáll. 976.1.

MK

Neuschloss Ödön és Marcell, építészek.

A bp.-i városligeti Nádorszigetre vezetö hid pályaterve.
Rajzok, kép.

MM-ÉE közlönye.- 1895 pvf. XXIX.kötet.VI.tábla.

mDK

Neuschloss Ödön és Marcell, épitészek

1895 öszén megalakult a "budai koresolyázó-egylet" melynek kényelmes csarnokát XK ök épitették, s mely az ezredévi kiállitáson a sörgyárosok pavillonja volt.

Kellö átalakitás után került ide.

Márkó Miklós: A budai uj jégpálya.
Vas. Ujs. 6.sz. 1901. 48.évf. 88.l.

MDK

Neuschloss Ödön és Marcell épitészek,

tervezték és kivetelzték a Schowanetz kávéházat a kiál
litás területén.

Bálezrkiáll.

Tekintetes

Műemlékek Országos Bizottsága

Budapest.

IX. Rákos utca 10.

Neuschlosz Marcell

l.

Gelléri Mór

Ipartörténeti
vázlatok

Bp 1906

Neuschloss Marcel

a XI. csop. (épitési ipar)
gyűrjenek kinevezett
tagja.

Közlezi kiáll.

1177. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Neuschloss Marcell

kir. tanácsos i cim

C.

[Közlezrkiáll

1225. 1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Neuschlosz Ödön. és Marcell 42, 70
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991

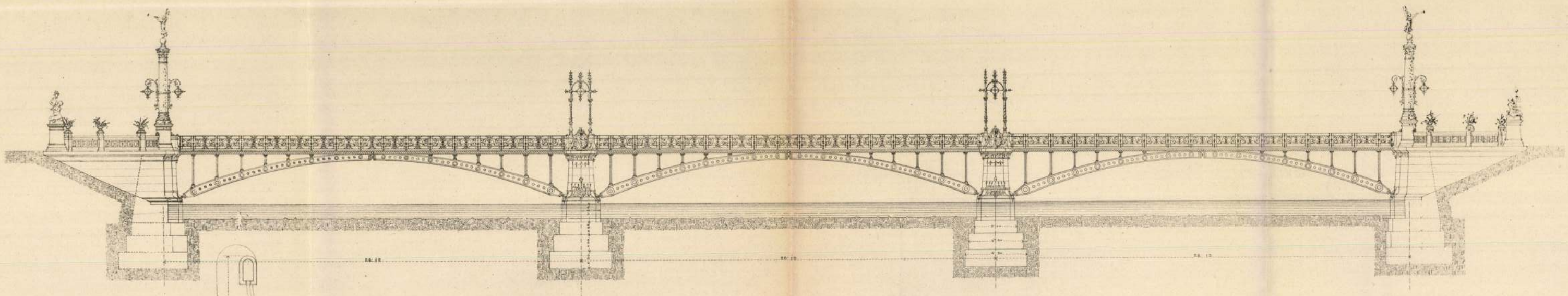

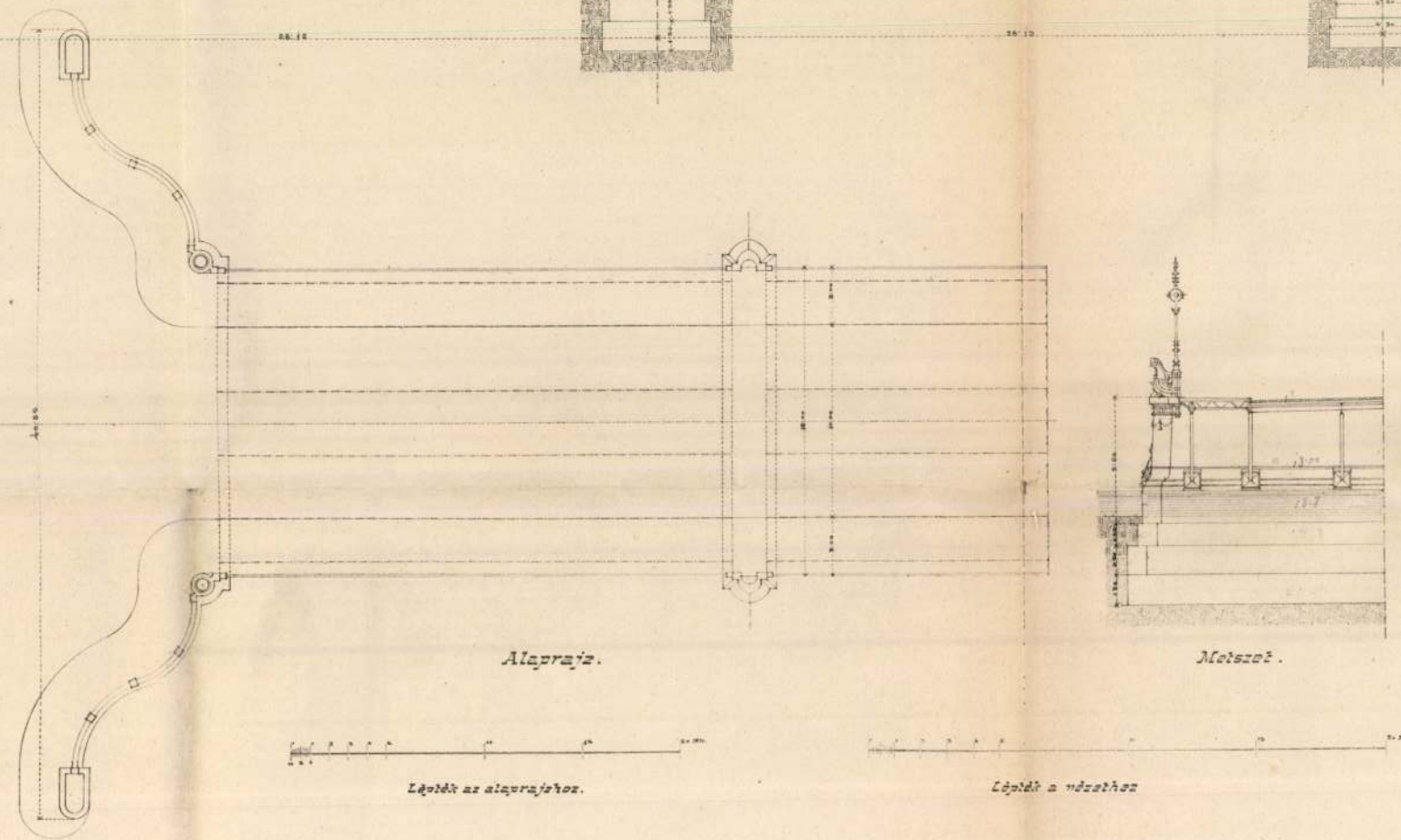

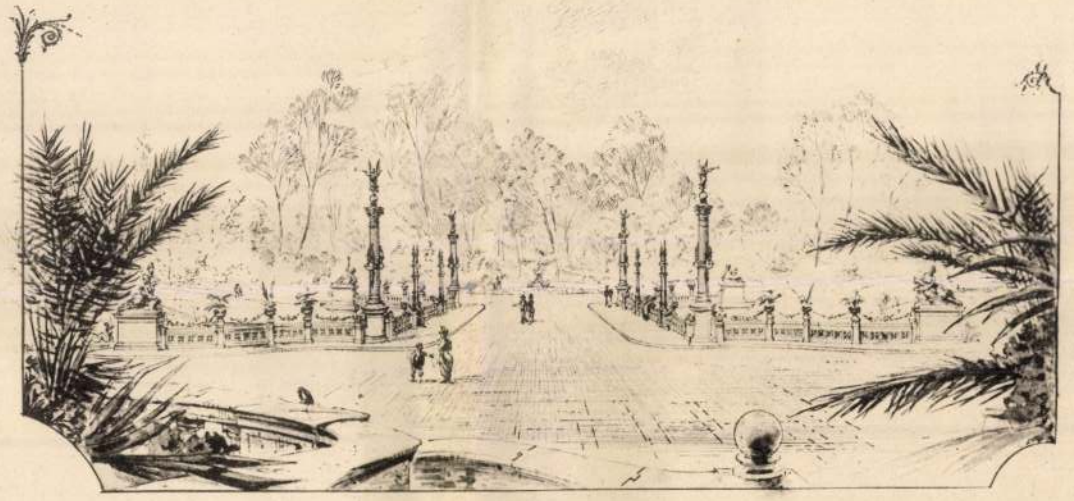

Hosszmetszet.

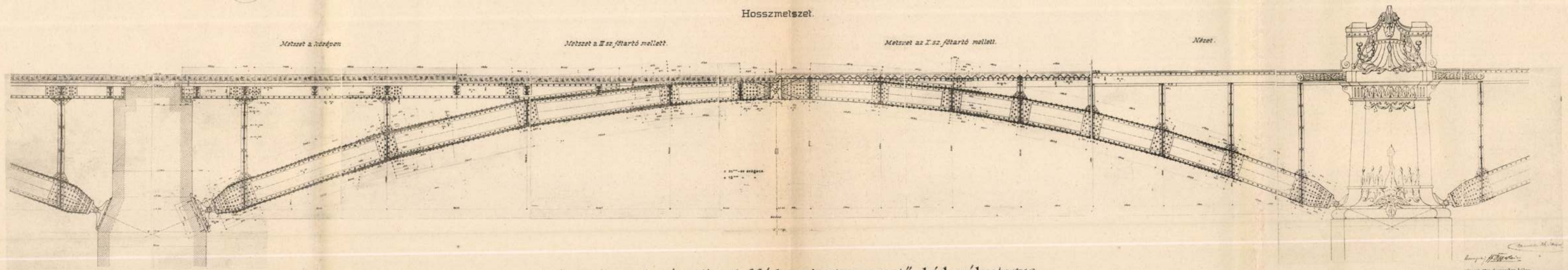

Fénynyomat **Divald K.** *budapesti műintézetéből.*

A budapesti városligeti Nádorszigetre vezető híd pályaterve.

Készítették: a **Danubius gépgyár** és **Neuschloss** Ödön és Marcell vállalkozók.

[illegible]schloss Ödön
és Marcell

K.

MMÉE Kőrl 1895.

Neuschloss Marcel
Építész

Fővárosi Lapok 1896. febr. 9., 13. old.
(Sport. A millenniumi versenytér.)

Kalmár

Strelisky fényképe.

NEUSCHLOSZ ÖDÖN.

NEUSCHLOSZ ÖDÖN.

1851—1904.

Azok között, a kik nálunk az utóbbi időben nagyobb jótékonysági alapítványokkal tették nevüket emlékezetessé, kiváló helyet foglal el *Neuschlosz* Ödön közelebb elhúnyt nagyiparos, a ki végrendeletében szokatlanúl nagy összeget hagyományozott egy tüdőbeteg munkások számára alapítandó szanatóriumra, miután már életében munkával és anyagi áldozattal egyaránt buzgón szolgálta a közjótékonyságot, különösen pedig a munkásjólléti intézményeket.

Neuschlosz Ödön azon családok egyikének volt a fia, a melyek a ma már nagy város számba menő Ujpestet alapították. Itt is született 1851-ben. Atyja faiparos volt, a ki fiait is az ipari pályára neveltette. Neuschlosz Ödön technikai tanulmányokat végzett Zürichben s hazatérve a Magyar Keleti Vasút építkezésénél nyert alkalmazást s a Brassó melletti alagút építésénél mint szakaszmérnök dolgozott. Később, 1873-ban belépett atyja virágzó üzletébe, melyet 1882-től fogva öcscsével, Marczellel együtt vezetett s nagy arányúvá fejlesztett. A czég különösen az 1885-iki és az 1896-iki országos kiállítások építésekor végzett nagy munkát, de egyéb nagyobb építkezésekben is részt vett. Neuschlosz Ödön 1885-ben a kiállítási építkezések közül szerzett érdemeiért megkapta a Ferencz József-rendet.

Élete utolsó tiz évében főleg a közügyek terén foglalatoskodott, mint fővárosi bizottsági tag, de leginkább mint a budapesti kerületi betegsegélyző pénztár elnöke. A pénztár szervezési munkáiban fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki. Sok méltatlanságot, meg nem érdemelt támadást szenvedett el ez irányú munkássága közben, de ezek el nem kedvetlenítették s a munkásjóléti ügyek iránti igazán jóakaró érdeklődését el nem lankasztották. Abban a harczban, mely az utóbbi években a tőke és a munka között mind élesebbé válik nálunk is, ő a kiegyenlítés hive volt és saját példájával igyekezett az ellentéteket elsimítani. Egyik alapítója s hosszú éveken át vezetője volt a hajléktalanok menhelyének s kiváló érdemeket szerzett a városi munkáslakások építése körül, leküzdve azt a sok nehézséget, melyek ezen irányú tevékenységének útját állották. Azokról a jótékonysági és műszaki kérdésekről, melyek iránt kiválóbban érdeklődött, több tanulságos felolvasást tartott a Mérnök és Építész-egyesületben, valamint az Országos iparegyesületben is.

Élete utolsó éveiben sokat foglalkozott, csupán a maga gyönyörüségére, irodalommal is. Lefordította németre s névtelenül ki is adta Verő György «Kain» czimű drámáját, s fordítgatta Arany «Buda halálát» is, de ez utóbbi munkát már nem fejezhette be.

Mintegy két év óta fájdalmas és gyógyíthatatlan betegség kinozta s e miatt le kellett mondania mindennemű munkásságáról. Ez a betegség okozta halálát is.

Már életében is ismerték a hozzá közelebb állók titokban gyakorolt jótékonyságát, végrendeletéből azután a nagy nyilvánosság is tudomást vehetett jó szivéről és áldozatkészségéről. A végrendelet úgy intézkedett, hogy a Rózsa-dombon levő körülbelül 250,000 korona értékű szép villáját adják el, a vételárhoz hagyatékából adjanak még 100,000 koronát. E 350,000 koronára rugó összegből aztán szanatoriumot kell építeni tüdőbajos munkások számára. A szanatorium egyszerűen, a czélnak megfelelő módon épüljön s tágas legyen, 50—60 beteg munkás befogadására. A végrendelet a főváros hatóságát arra kéri, hogy adjon a szanatorium számára ingyen telket, ha pedig ez nem lehet, vásároljanak valahol a főváros közelében alkalmas területet. Az intézet vezetését Neuschlosz Ödön egy bizottságra bizta, a melynek elnöke a főváros polgármestere, tagjai pedig a városi közgyűlés által választandó négy bizottsági tag s a kerületi betegsegélyző pénztár elnöke, igazgatója és főorvosa; továbbá a míg életben lesznek, Neuschlosz Marczel, Alpár Ignácz és Nándor Pál építészek, dr. Rózsavölgyi Manó ügyvéd, Weisz Manfréd, dr. Seregi Zoltán fővárosi tanácsjegyző. A szanatorium Nándor Pál építész tervei szerint épül s ha elkészül, a kerületi betegsegélyző-pénztár veszi kezelésbe.

Ezen 350,000 koronás nagy alapítványon kivül Neuschlosz Ödön még sokat hagyott jótékony czélokra: igy a Mérnök- és Építész-egylet segélyalapja javára 10,000, a betegsegélyző pénztárnak 5000, a Hajléktalanok menhelyének 5000, az izraelita fiúárvaháznak és leányárvaháznak, a protestáns árvaháznak, a nagypénteki református társaságnak, a Klotild-szeretetháznak, a Stefánia-gyermekkórháznak, a gyógyult elmebetegek egyletének, az izr. kézműves-egyletnek, a vakok intézetének, a siketnémák egyesületének 2000—2000 koronát s végül, felekezeti különbség nélkül, Budapest, Újpest és Vág-Vecse szegényeinek 1000—1000 koronát.

Végrendeletében úgy nyilatkozott, hogy a munkások számára tett nagy alapítványával csak köteles adót ró le a munkásosztály szűkölködő tagjaival szemben s forrón óhajtja, hogy

A NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÁLTAL A MUNKÁS-SZANATORIUMNAK HAGYOMÁNYOZOTT VILLA A RÓZSA-DOMBON.

JÓKAI MÓR SÍRJA A KEREPESI-ÚTI TEMETŐBEN.
HALOTTAK NAPJÁN FELDISZÍTVE.

a jótékony czélra szolgáló összegek a szenvedő emberiség bajainak enyhítéséhez hozzájáruljanak.

A villa, melyet Neuschlosz Ödön a munkás-szanatoriumra hagyott, a Rózsa-dombon 1897-ben épült Alpár Ignácz tervei szerint; külsejét s egyik helyiségét képben is bemutatjuk. A villa belsejében a lakószobák a földszinten és emeleten egy nagy csarnok köré csoportosulnak; e csarnok falai és mennyezete norvég stilusban vannak kiképezve, fával boritva és gazdag fafaragványokkal diszítve. Ablakaiból gyönyörű kilátás nyílik a budai hegyekre, a Dunára s ezen túl a pesti oldalra.

A KASSAI HONVÉDSZOBOR.

Horvai János és Szamovolszky Ödön szobormüve

Kassa város közönsége egy-két év előtt pályázatot hirdetett egy honvéd-emlékre, melynek költségeit közadakozás útján gyűjtötték össze a nagy történelmi multu város hazafias polgárai. Az első pályázatnak az eredménye az lett, hogy szükebb pályázatra hivták fel a sikerültebb szobormináták készitőit. E szükebb pályázaton a szoborbizottság *Horvai* János és *Szamovolszky* Ödön mintájának itélte oda a kivitelre való megbizást. A jeles fiatal művészek most készültek el a szobor mintázásával.

A szobor magas talapzatán két alak áll s együtt jeleníti meg a Rákóczi-kor és az 1848/49-iki szabadságharcz eszméjét. Alapgondolata az, hogy a vén kurucz-huszár, mint a régmult időkből föltámadt harczias szellem képviselője a régi dicsőség emlékeivel vigasztalja s bátorítja a szabadságharcz szomorú végén elcsüggedt, búslakodó honvédet s egyúttal kitartásra buzdítja a jelen nemzedéket is. A talapzaton ülő régi honvéd pedig a szabadságharcz még élő vitézeinek kegyelete jeléül teszi le cserfakoszorúját a szobor lábához.

A szobrot a kassai székesegyház mellett levő Szent Mihály-téren fogják fölállítani s a jövő év őszén leplezik le.

SÍROK A KEREPESI-ÚTI TEMETŐBEN.

November két első napján az élők fölkeresik a halottakat. A sírhantokat, kőemlékeket koszorúk borítják és az esti órákban kigyúl az emlékezés mécse: gyertya, lámpás, nafta, színes láng. A kegyeletes bánaton kívül Budapesten még különös jelentősége is van a halottak napjának, főleg a kerepesi-úti nagy temetőben, mely valóságos Pantheonja a magyar közmüvelődés és politika jeleseinek.

Borult őszi időben vonult ki a főváros ezernyi ezer sokasága a különböző temetőkbe, roppant számú koszorúkkal, melyeknek kötése már hetek előtt megkezdődött üresen maradt boltokban, pinczékben, udvarokon, szobákban. A virágok nagy része a fehér őszirózsa, de vasúton nagy tömegben hozzák Olaszországból a rózsát és más virágokat is. A temetők előtt egész piacz támad a koszorúkból, a villamos vasúti kocsik az irányokat hirdető táblákhoz hozzá teszik: «Temető.» A temetőbe vezető utakon délelőtt, délután hömpölyög a sokaság. Egyesületek különböző tereken gyülekeznek zászlaik alatt. Az egyetemi ifjuság reggel szokott indulni díszes lobogója alatt, s fölkeresi és megkoszorúzza a jelesek sirját. A mint egyes családoknak, úgy egyes testületeknek is megvannak a magok halottai, kiknek sírjaihoz ilyenkor elzarándokolnak.

A temető kopaszodó fáit a sirokról fénylő megszámlálhatatlan láng világossága veszi körül. A levegőt zsibongás tölti be. Az őszi szél hazafias énekek, szavalatok töredékeit viszi tovább. A legtöbb sirnál elfojtott zokogás nesze hallatszik.

Budapestnek sok az újabban ideköltözött lakosa, a kinek még halottja sem nyugszik itt. Ezek a komor napon, a nagy tolongásban a a jelesek sírjait keresik föl, és hozzá csatlakoznak a részvevők roppant sokaságához.

A kerepesi-uti temető már egész művészi muzeum, mint az olaszországi temetők. Plasztikai szép alkotások: a márvány és bronzszobor nem ritkaság köztük. Az őszi délután a Deákmauzoleum, a Batthyány-mauzoleum párkányairól, oszlopairól köröskörül ragyog az apró lángok füzére a kandelláberekből kicsapó láng lobbanása.

Kossuth mauzoleumát ezen a nyáron kezdték épiteni, de még bevégezetlen. A kriptán felül emelkedik hat oszlop, és tartja a fedélt, mely alá a sarkofágot teszik. Az ideiglenes sirt nem messze innen koszoruk, virágok tetézik. A zászló alatt jövő küldöttségek mind megállnak itt. *Deák* mauzoleumát, a kijavítás után, e napon nyitották meg. A tömeg megáll azoknál a siroknál is, melyek még nem régiek, de nemzeti érzés közt hantolták föl és még nincs rajtok szobor.

Jókai sirját gyászpompával ékesitette özvegye, a kinek fölkérésére egyik szobrászművész végezte a diszitési munkát. A délszaki növényekkel elborított hant négy sarkára Attila nagyszent-miklósi hires triposzainak művészi utánzatait állitották, azokba lángok égtek. A triposzokat zöld füzérek kötötték össze, melyeknek leveleit a svábhegyi Jókai-nyaraló kertjében gyüjtötték. A költő leánya, Jókai Róza és Feszty Árpád festőművész diszes nagy koszorút helyezett a sirra, melyet még számtalan szebbnélszebb koszorú diszített.

Fadrusz János és *Munkácsy* Mihály sirjához szintén rengeteg közönség zarándokolt.

Az új siremlékek közt van *Lukács* Béla volt kereskedelmi miniszteré is. Négyszögletű kőemlék, kivésve rajta Merkur szárnyas botja, a középen beillesztett bronzlapon pedig egy fáradozó munkás domború képe; legalól szeczesszziós irásban: «*Lukács Béla 1847—1900.*» Meghatóan egészíti ki a sírnál támadó érzelmünket a balra emelkedő kőkereszt jelentőségét hirdető felirat: «Lukács Béláné». A férjet nemsokára követte a sírba hitvese.

Tovább menve, látjuk *Pulszky* Ágost volt képviselő és egyetemi tanár faragott kőből készült emlékét, abban legfelül Pulszky medaillonba vésett arczképét.

A sirok egyik során áll *Horánszky* Nándor volt kereskedelmi miniszter nyugvóhelye, egy kőkereszt, fehér márványból faragott angyallal, mely leeresztett szárnyakkal, mellén keresztbe tett karokkal áll ott. Ezen túl látszik *Tóth* Lőrincz obeliszkje, és még ezen túl a minap meghalt *Lotz* Lároly festőművész sírja koszorúival, virágaival.

Budapest hatóságának vezető emberei közül *Gerlóczy* Károly alpolgármesternek a sarkofágból kiemelkedő kerek oszlopra helyezett mellszobrán túl egyik képünkön *Kammermayer* Károly polgármester kőemléke és bronzmellszobra tűnik föl, az oszlop alján ülő géniuszszal. Báró *Atzél* Béla, a főváros úri társadalmának társas életét olyan leleményesen intéző, korán elhúnyt mágnás sírját kőobeliszk jelöli.

Szép emlék őrzi egy szinésznő nyugvóhelyét is. A magas obeliszken szép női mellkép. Felirata: «*Gyöngyösi Jánosné, Mátrai Szaplonczay Laura.*» Már mult évtizedek emlékezetébe tartozik, mikor Mátrai Laura a vidéki szinészet egyik kedves művésznője volt; majd később a budai népszinház tagja, de később visszavonult a családi életbe és a szinpadtól távol, házi körben végezte életét.

«SÁMSON ÉS DELILA.»

Saint-Saëns Kamill három felvonásos dalműve, a m. kir. Opera ujdonsága október 22-én.

Hatvankilencz éves lett október 9-én Saint-Saëns, a franczia legnagyobb élő zenésze — s hét nagy dalműve közül csak most került egyik minálunk is szinre. Igaz, hogy szokatlanúl későn, 39 éves korában kezdett a szinpad számára dolgozni; és épen operáival még saját hazájában sem volt szerencséje: a «VIII. Henrik», «Marcel», «Ascanio» stb. rövid-életüek voltak, a most nálunk bemutatott «Sámson és Delila» pedig német szinházban került először a lámpák elé (Weimarban 1877-ben), s mikor nagy sokára Franczia országban is közönség elé kerülhetett: először vidéken kellett a tűzpróbát kiállania (Rouenben 1890-ben). De a hol csak előadták, mindenütt gyönyörködtek szerzőjének nem közönséges

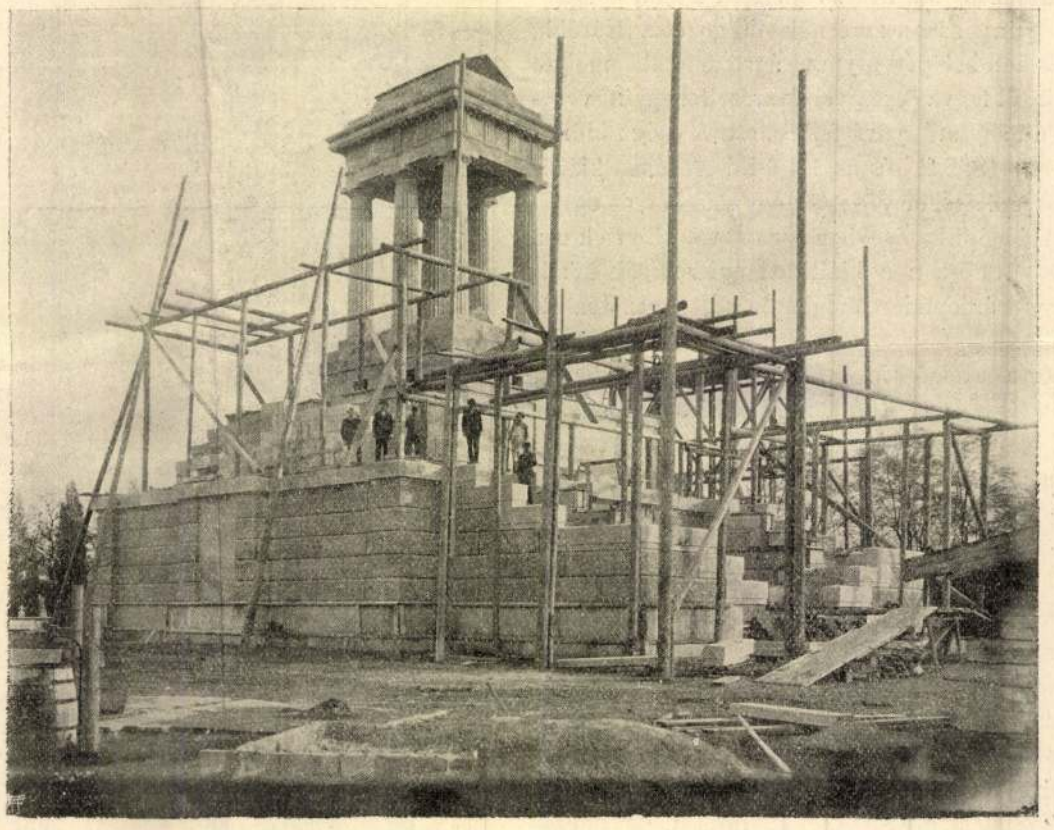

KOSSUTH MAUZOLEUMÁNAK ÉPÍTÉSE A KEREPESI-ÚTI TEMETŐBEN.

épen útban hazafelé, miután haldokló nővére számára a halotti szentség kieszközlése végett a szervitáknál járt, s onnan az invalidusok orvosát, *Czach* Józsefet kereste fel, majd a gyógyszertárban is megfordult. Fél kilenczre járt az idő, midőn a hatvani kapunál lévő kőfaragó műhely tájékán három kardos patvarista útját állta, egyikök haját megragadva a földre teperte s mellére térdelt, míg a többi éktelen szidalmak közt bátorította: «*Hauet sie zusamm! . . . kutya teremtette!*» A leány birokra kelt támadóival, de ereje mindjobban fogyott. Szerencsére ekkor hangos «*Jézus Mária József!*» kiáltozásaira emberek siettek elő, kiknek közeledtére a három ismeretlen kereket oldott.

Hogy a kihágások felújulását megakadályozzák s a csendet és közbiztonságot lehetőleg fentartsák, a városi hatóság őrjáratokat küldött ki czirkálni. Megtörtént azonban egy éjjel — február 25-ikén — hogy a «Magyar korona» fogadó előtt álló őrt egy arra menő jurátus arczba köpte. Az őr panaszszal fordult a városházához, mire egy embert küldtek ki azzal, hogy figyelmeztesse az ifjúságot, hogy tartózkodjék a kihágásoktól. Alig ért ez azonban a helyszinére, a jurátusok egyike, névszerint *Zámbó Antal* előugrott és arczul vágta, sőt az őr kardját is ki akarta rántani. Csak nehezen sikerült őket megfutamitani. Az őrök utánok, de nem érhették utól a kivont karddal menekülő jogászokat, mert ezek hátrahagyván kardhüvelyeiket s bundáikat, a közeli «Batthyány»-féle fogadóban rejtőztek el. Csak a piaczon átszaladó *Zámbó Antalt* csiphették meg, a kit aztán előállitottak s büntetésül a táblai gyakorlattól elmozdítva, a városból is kitiltottak.

(Folyt. köv.) *Várnai Sándor.*

A HOL ERZSIKE SZÜLETETT.

A hegyek közt jámbor némaságban
Áll egy falú; benne boldogság van.
Szelid lelkű minden ház lakója,
A kéményen fészket rak a gólya.

Alig hogy a fák bimbója zsendül,
Vándor madár megjön seregestül;
Eresz alatt áll sok régi fészek,
Beleszállnak a kicsiny zenészek.

Szép gyümölcsös terül el a dombon,
Ott zenélnek a ringó falombon;
Vadgalamb a kakuknak felelget
Szomju szívben fakadó szerelmet.

Tiszta patak átszalad a réten,
Gyöngyszemeket hint el örömében,
Mik a fű közt úgy ragyognak sorba,
Mintha az ég szeme sirta volna.

Mennyi áldást kértem én e tájra!
Ha az Isten hallgatna reája,
Nem takarná soha el az árnyék,
Minden pora színaranynyá válnék.

Itt, hol a fát lágy szellő ringatja,
Ébredt szívem legszebb gondolatja!
A hol legtöbb virág nyit' a fákon:
Itt született az én kis leányom!

Révai Károly.

MARIA DE LAS MERCEDES, ASZTURIAI HERCZEGNŐ.

1880—1904.

A csekély számú tagokból álló spanyol uralkodó családot közelebb fájdalmas veszteség érte *Maria de las Mercedes* infansnő, aszturiai herczegnő halálával. A fiatal herczegnő október 17-én koraszülött gyermeknek adott életet s másnapra rá meghalt.

Maria de las Mercedes herczegnő, XIII. Alfonzo királynak idősebb nővére, 1880-ban született. Legidősebb gyermeke volt XII. Alfonzo királynak s második feleségének, Mária Krisztina habsburgi főherczegnőnek. Mária de las Mercedes nevét atyja szerencsétlen első neje emlékére adta neki, a kit hat hónapi házasság után ragadott el a halál. XII. Alfonzo királynak

MARIA DE LAS MERCEDES, ASZTURIAI HERCZEGNŐ.

csak két leánya volt még, mikor meghalt; a jelenlegi ifjú király, XIII. Alfonzo tudvalevőleg atyja halála után született gyermek volt. Igy tehát abban az időközben, a mely az apa halála s a fiú születése között telt le, az akkor öt éves Maria de las Mercedes volt a spanyol királynő néhány hónapig. Öcscsének születése megfosztotta őt a tróntól s ezóta csak trónörökösnő volt s az is csak addig, a mig Alfonzo király meg nem nősül s gyermeke nem születik.

Öcscse születése után Maria de las Mercedes herczegnő az *aszturiai herczegnő* czímet kapta s abban a szigorú elzárkózottságban és vallásosságban nevelkedett, mely a spanyol udvart ősi idők óta jellemzi. Mikor három évvel ezelőtt hire jött, hogy a fiatal herczegnő *Károly* Bourbon herczeghez, a számkivetett casertai gróf fiához akar férjhez menni, Spanyolország-szerte nagy volt a felháborodás, mert a vőlegény családja a karlisták táborába tartozott s a casertai grófnak emléke gyülöletes a spanyol nemzet szemében. Nemcsak a sajtó tiltakozott e házasság ellen, hanem a nép haragja is több helyen tüntetésekben fejeződött ki. A herczegnő azonban erélyesen ragaszkodott szive választottjához s az esküvőt 1901 februárjában meg is tartották, teljes csöndben, szinte titokban, hogy elkerüljék a tüntetéseket; mindazáltal zajos jelenetek folytak le Madrid utczáin. Az ifjú férj még házassága előtt spanyol állampolgárrá lett s elfoglalhatta nejével együtt a madridi udvarnál őt megillető helyet. Azóta az ellene táplált ellenszenv is lelohadt. A házasságból két fiú származott, *Alfonzo* (született 1901) és *Ferdinánd* (született 1903) s az a kis leányka, a kinek születése most anyja életébe került s a kinek életben maradása még mindig kétséges.

JAPÁN STATISZTIKÁJA.

Mintha készült volna Japán a felelettel a czárnak nemrég elhangzott szavaira az utolsó katonáról s az utolsó rubelről, nemrég jelent meg az a statisztikai évkönyv, a melyet a napkeleti szigetország népmozgalmi viszonyairól adott ki *Hanabuza*, a japáni statisztikai hivatal igazgatója. A könyv rideg számoszlopai tele vannak érdekes adatokkal, a melyeknek az érdekességét épen a jelen pillanatban természetesen még növeli az, hogy meglátjuk belőlük tisztán, mekkora tulajdonképen az az erő, a melylyel Oroszország a keletázsiai harcztéren szemben áll. De a háború nélkül is érdekesek *Hanabuza* könyvének az adatai, mert sok tekintetben megmásítják, vagy kiegészítik azt a képet, a melyet mi itt Európában alkotni szoktunk magunknak Japánról.

A könyv adatai szerint a *tulajdonképeni Japán* területe, Formóza szigete és a Pescadoresszigetek nélkül 382,416 négyszögkilométert tesz ki, tehát nagyságra Spanyolország és Magyarország között áll s területe ez utóbbinál 60,106 négyszögkilométerrel nagyobb. E területen összesen 43.763,855 ember lakik, vagyis egy négyszázkilométeren 114.6 ember. A lakosság száma tehát majd két millióval fölözi a kerek számban 42 millióval biró Angolország lakosságát, sűrűsége pedig sokkal nagyobb Magyarországénál, a hol egy négyszögkilométerre csak 54 lélek jut, sőt Németországénál is, a hol 1043 ember lakik egy négyszögkilométeren.

A lakosságnak az ország különböző szigetein való eloszlása nagyon egyenlőtlen. Míg *Honsin*, a fősziget 32.980,918 lakossal bir, addig a nagyságra második sziget, a legéjszakibb *Hokkaido* lakossága mindössze 608,040 ember, vagyis itt egy négyszögkilométerre csak 8 lakos jut. A kisebb szigetek közül *Kiusiu* lakossága 6.286,777 ember, *Sikokucz* pedig 3.013,817. *Formózán* és a *Pescadores-szigeteken* összesen 2.464,967 ember lakik, úgy hogy Nagy-Japán lakosságának az összesége 46.228,822 ember, vagyis majdnem annyi, mint Magyarországé, Ausztriáé és Boszniáé együttvéve.

A városok közül a legtöbb lakója *Tokiónak*, a fővárosnak van, 1.440,121 ember. Utána jön *Oszáka* 821,235 és *Kroto* 353,139 lakossal; százezren felüli lélekszámmal bír még: *Nagoja*, *Kóbé*, *Jokoháma*, *Hirosima* és *Nagasaki*. Tizenhárom városnak 50—100,000 között van a lakossága, ötvenhété pedig 20—50,000 között. Ötszáznál kevesebb lélekszámú község csak 750 van, kétezernél kevesebb lakóval biró pedig 4955. A statisztika e részének a legérdekesebb adata kétségtelenül az, hogy Japán lakosságából 39.211,879 ember városban lakik s csak 6.191,162 falusi jellegű községben, vagy — a mi fogalmaink szerint — pusztán. Vagyis a *japáni par excellence városlakó nép*, 86·4 százaléka lakik városban és csak 13·6 százaléka falun. Ezt az arányszámot az európai államok közül még a legvárosibb jellegű Anglia és Olaszország sem érik utól, a melyből az lesz nyilvánvalóvá, hogy Japán a világ legvárosibb jellegű földje. Természetesen nem szabad itt megfeledkezni arról a tényről, hogy a japáni városok túlnyomó nagy része csak közigazgatási fogalmak szerint város, mert nem tekintve az ipar és kereskedelem nagy középpontjait, a többi város inkább csak óriási kertnek mondható, a melynek lakossága a földmívelés legintenzivebb ágával, a konyhakertészettel foglalkozik s abból él.

Az évkönyv adatai szerint a szorosabb értelemben vett Japán (Formóza- és a Pescadoresszigetek nélkül) lakosságából 22.074,242 a férfi és 21.689,613 a nő. Vagyis feltünő ellentétben az európai statisztikákkal, a melyeknek a tanusága szerint minden európai államban több a nő, mint a férfi, *Japánban a férfiak vannak többségben*. Talán ez is egyik oka annak a nagy agresszivitásnak, a melyet Japán a háborúban eddig tanusított.

A japáni nép tudvalevően három kasztra oszlik, a *nemességre* (kvazoku), a *harczosokra* (számuráj) és a *köznépre* (heimin). A statisztika szerint 706 nemes család van 3845 taggal, (elenyészően csekély akármelyik európai állam nemességének a számához viszonyítva), a harczos családok száma 439,387, összesen 1.666,311 taggal, a köznép 8.180,240 családból áll, 33.473,366 taggal. A katonai kötelezettség természetesen nincs csupán a számuráj-kasztra korlátozva, de ebből a kasztból valók a tisztek s az altisztek legnagyobb része. A mi szintén magyarázója a japáni hadsereg nagy harczi készségének.

A mi a *házasságkötések* statisztikáját illeti, ebben a legfeltenűbb az az ingadozás, a melyet évenként mutat. Igy ezer emberre 1896-ban esett 11·75, 1898-ban 10·77 házasságkötés, 1899-ben pedig 6·72, 1900-ban 7·7 és 1901-ben 8·33 házasságkötés. Feltünő és kétségtelenül az európai kultura hatására vezethető vissza az is, hogy az elválások száma a legutóbbi öt esztendő alatt kétharmad részszel csökkent meg.

A *halálozási* statisztikában felötlő, hogy a tüdőtuberkulózis — a kulturának ez a betegsége, — növekedőben van, de még távolról sem éri el azt a százalékot, a mit az európai államokban mutat. Ellenben a tifusz és a diftéria halálozási százaléka sokkal nagyobb az európainál s aránylag sok áldozatot követel az Európában ismeretlen beri-beri betegség is.

Az évkönyv adatai szerint Japánban hosszabb életüek az emberek, mint Európában, még a hatvan esztendőn felüli korregiszterek is nagyon népesek, száz éven felüli ember pedig 226 van Japánban. Az egész statisztika erős, szivós fajról tanuskodik. *Ch V.*

DIVAT ÉS KÖZGAZDASÁG.

Soha semmiféle korban nem volt még a divat elterjedése olyan általános, mint manapság. Régente, mikor a divat már nagy hódításokat tett, mint a renaissance-korban, vagy a franczia királyság utolsó időszakában, hatása jóformán teljesen egy meghatározott társadalmi osztályra, vagy egy országra szorítkozott. Ma ellenben hatása körébe vonta az egész művelt emberiséget. S e mellett régi időben nem változott s nem is változhatott a divat oly gyorsan. Mivel pedig a divat az ipar által szolgáltatott szükségletek nagy részének szabályozója, a közgazdasági életre való igen nagy fontossága nyilvánvaló.

Nagyban emeli ezt a fontosságát az, hogy tulajdonképen maga az ipar teremti a divatot, a miben fő szerepe az iparosok közti versenynek van. Hogy versenytársát legyőzze, az iparos folyton azon töri a fejét, hogy mennél tetszetősebb, a tömeg izlésének megfelelő és ujdonszerű árút állíthasson elő. Mivel az árat s az anyag minőségét egy bizonyos határon túl nem lehet fokozni vagy alászállítani, a verseny főkép a czikkek «eredetisége» terén mozog. Az olyan posztógyár, melynek posztója nem felel meg a mai divatnak, akármilyen jó posztót állít elő, nem bir megélni. S mivel az üzletek bizonyos csoportjában az a fődolog, hogy a vevőben a vásárlás, természetesen a náluk vásárlás kedvét, vagy épen szükségérzetét felköltse, ezért szülője az üzleti verseny a divat gyors változásainak. A gyárosok egész sereg embert foglalkoztatnak, a kik folyton új meg új mintákon törik a fejüket, hogy ujdonságaikkal lefőzzék a versenytársat, az újítás valóságos lázas méreteket ölt.

Természetesen, hogy a gyárosoknak ez a versenye meghozza az eredményt, a divat folytonos változását, ahhoz más tényezők is kellenek. Ezek a tényezők a társadalomban gyökereznek.

A gyárosok egyik fő fogása az, hogy gyártmányaiknak igyekeznek azt a szint adni, mintha ezek a társadalom legfelsőbb rétegeinek az izlését, a szükségleteit szolgálnák. A kereskedősegéd büszke, ha azt hallja, hogy a mágnások is olyan inget viselnek, mint ő, a szobalánynak legfőbb vágya, hogy a «nagyságával» egyforma kalapban járhasson, a nyárspolgárnőnek nincs nagyobb öröme, mint ha azt hallja, hogy a lakása úgy van berendezve, mint valami grófnőé. Ez a vágy a felsőbb társadalmi rétegek életmódja után ősrégi, de soha még oly mértékben ki nem elégülhetett, mint ma, mikor a tekhnika annyira haladt, hogy alig van az a finom anyag és komplikált forma, melyet ne lehetne látszatra hasonlón, de az eredeti árnak tizedrészeért előállitani.

E mellett manapság a legújabb divatok ismerete elterjed azonnal mindenüvé. Még nem is oly nagyon régen, ha például a divatárú-üzlet utazója megérkezett a kis városba, köréje gyülekezett a bámuló nézők csoportja s nem győzték eléggé csodálni a meglepő ujdonságokat. Ma a legutolsó faluban élő kisasszonyok is rendszerint előbb tudják a divatlapból a legújabb ujdonságokat, mintsem a kereskedő beszerezhetné. S ha divatba jön pl. egy bizonyos formájú és anyagú köpeny, melynek ára 100 korona, néhány hét múlva okvetlenül lehet kapni vele tökéletesen egyformát 40 koronáért. S az «előkelő úr», a ki büszkén viszi kezében ezüst fogantyús új divatú botját, abban a tudatban, hogy ilyent nem viselhet mindenki, csakhamar egész sereg ugyanoly botot lát, csak a fogantyúja van ezüstözött pléhből. Alig hogy fölmerül egy divat a legelőkelőbb társaságban, már elveszti az értékét azzal, hogy az «alsóbb» osztályok elsajátítják. Elvégre a «nagysága» csak nem járhat ugyanolyan kalapban, mint a szobalánya? Kénytelen tehát új divathoz szegődni, melyet aztán megint hamarosan elfogad a szobalány is és így megy a dolog a világ végeig.

Nyilvánvaló, hogy az iparnak ez az örökös divatváltozás a legnagyobb teher, mert arra kényszeriti, hogy óriási költséggel és fáradsággal untalan új meg új mintákat állítson elő s még nagyobb költséggel és fáradsággal alkalmazza a termelés módjait a megváltozott igényekhez. S mégis az ipar maga teremti a folyton változó divatokat, mert nem lehet el nélkülük, mert ezáltal éri el tömegesen előállított árúinak tömeges fogyasztását. Ezért méltán lehet mondani, hogy a divat hajtóereje az ipar sok ágának is.

EGYVELEG.

* **Nevezetes biblia.** A stockholmi királyi könyvtárban őrzött biblia 160 szamárbőrre van irva. A 309 lap mindegyike majdnem harmadfél láb hosszú és 20 hüvelyk széles. A könyvtáblák négy hüvelyk vastag tölgyfa deszkából készültek.

* **Mielőtt az arabs özvegy** újból férjhez menne egy nappal az esküvő előtt első férje sirját látogatja meg, hol az elhunytat térden állva arra kéri, hogy ne nehezteljen rá s ne féltse. Hogy pedig ezt elhigyje, a nőnek valami áldozatot kell hoznia. E czélra egy-két viztömlővel megrakott szamarat visz magával. A szokásos imák elmondása után a vizet a sirra önti, mivel állítólag az elhunyt férj haragját és féltékenységét lecsillapítván, most már nyugodt lélekkel megy szive második választottjához.

* **Szent-Pétervárt és Londont** eddigelé ellenség nem foglalta el, míg Európa többi nagy városai hosszabb vagy rövidebb ideig kivétel nélkül voltak már ellenség hatalmában.

* **A világ leggazdagabb emberének** jelenleg sokan Beit Alfrédot mondják, ki Dél-Afrikában huszonöt év alatt állítólag 4800 millió koronát gyűjtött össze.

* **A párisi «Bon Marché»** czimű áruház négyezer alkalmazottja az óriási üzlet külön e czélra berendezett helyiségeiben reggeliz és ebédel. A főzést hatvan szakács és száz cseléd végzi.

* **Lóhús-mérés.** Berlinben évenként 13 ezer darab ló kerül a vágóhidra. A lóhust leginkább a szegényebb sorsú lakosság fogyasztja, mivel a marhahus igen drága. Párisban ez idő szerint már 250 olyan mészárszék van, melyek ajtaja felett egy-egy aranyozott lófej azt jelezi, hogy ott lóhust mérnek. Páris lóhus-szükségletére évenként 30 ezer ló kell.

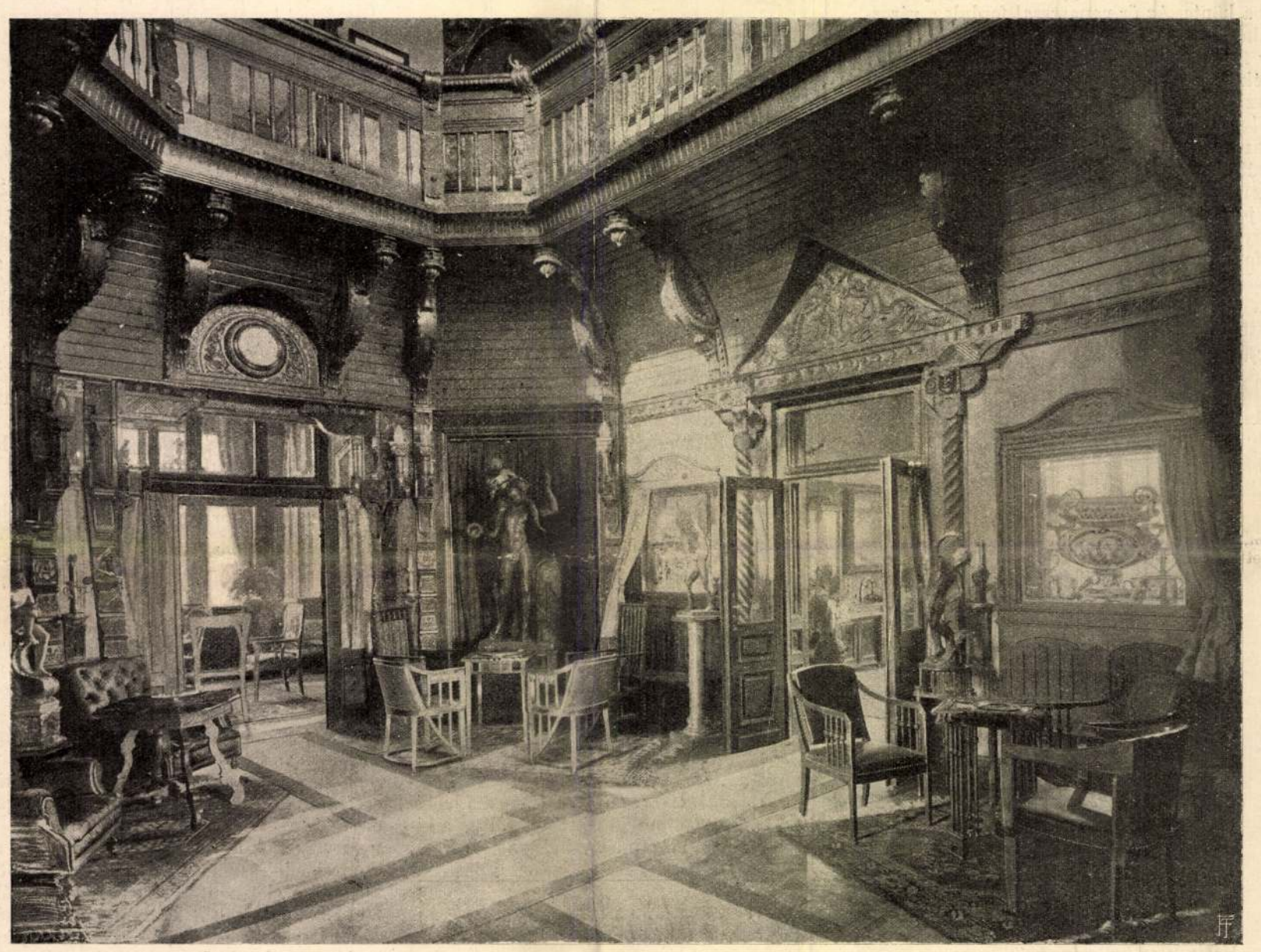

Klösz György fényképe.

A NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÁLTAL MUNKÁS-SZANATÓRIUM JAVÁRA HAGYOMÁNYOZOTT VILLA KÖZPONTI CSARNOKA.

kerekek megmaradnak s rendeltetésük sem változik A mótor erejével hajtva, ezek tolják maguk előtt a szánt. Ha homorúak a szántalpak: sűrítik maguk alatt, ha pedig kiálló éllel birnak: ketté választják a hó- vagy jégtörmeléket. Mivel pedig mindig a hajtókerekek előtt csúsznak, világos, hogy mindkét esetben a hajtókerék a szántalpak alatt már megszilárdított, lenyomott úton gördül, tehát az út és kerék között létrejön a kellő surlódás, mely a szán haladásának elengedhetetlen föltétele. Minél nagyobb a hajtókerék kapaszkodó képessége, annál inkább érvényesül a mótor ereje, annál hamarabb indul meg, illetőleg annál hamarabb fejti ki a szán teljes sebességét.

A már eredetileg havon való használatra készült motoros szánok hajtókerekei keresztben fogazott pneumatikus gummi abroncscsal vannak borítva; az oly mótoros szánoknál azonban, melyeket túlnyomólag a jégen használnak, a hajtókerék fogazottsága kevésbbé volna czélszerű, mert a sűrű fogak a kemény jégbe nem mélyedhetnek be eléggé. Ezért ezeknél a hajtókeréknek nincsenek rovátkái, hanem e helyett valamivel kevesebb hegyes aczélcsúcsot alkalmaznak, melyek a kerék vasabroncsából emelkednek ki.

Szerkesztettek mótoros szánokat a háromkerekű gépkocsik mintájára is, olyformán, hogy a két szántalp között csak egy kereket hajt a mótor. Az ilyen szánok előnye, hogy nyugodtabb járásúak, hátrányuk azonban, hogy a hajtókerék le nem nyomott laza havon gördül, s kapaszkodása kisebb.

Képünk Casgrain dr. mótoros szánját ábrázolja. A rajzból jól kivehető a gép általános elrendezése is.

A mótoros szán ugyanazon géperő mellett, fagyott havon és jégen, sokkal gyorsabban fut, mint száraz úton a gépkocsi, ugyanazon sebesség mellett pedig kevesebb erőt használ fel. Csekély erőfogyasztása és nagy hordóképessége tehát különösen alkalmassá teszi zord téli időben terhek szállítására.

A szánok hajtására ugyanoly mótorokat használnak, mint a melyek a gépkocsikat mozgatják. A szán nagy teherbirósága folytán azonban az akkumulatorokból táplálkozó elektromos hajtógépeket is sikerrel alkalmazták. Az ilyen mótorok ma már igen tökéletesek. Fordulatszámuk igen nagy; 600—800 sőt 1200-ra rúg perczenként s ennek megfelelőleg szerfölött könnyűek. Erőkifejtésök, sebességök az út természete szerint pontosan szabályozható, járásuk közben csekély zajt okoznak, szaguk pedig alig érezhető. Anyagfogyasztásuk oly kevés, hogy az átlagos költségek óránként és lóerőnként 8—10 fillérnél többre alig rúgnak. Hosszabb utak megfutására is fölötte alkalmasak és helyes bánásmód mellett nem hagyják cserben gazdájukat.

E vázlatos ismertetésből is elképzelhető, mily élvezetet nyujthat tulajdonosának egy mótoros szán, midőn a nyil sebességével suhan a keményre fagyott havas országúton tova.

Nagy terheket is gyorsan, biztosan és olcsón továbbíthatunk ezen szánon a nélkül, hogy lovainkat pusztítanánk és kínoznánk.

Igen jó mótoros szánt kaphatunk már 3000 koronáért is.

Valószinű, hogy a mótoros szán nehány év mulva általánosan elterjed s nevezetes szerepe lesz majd a téli közlekedésben. *ky.*

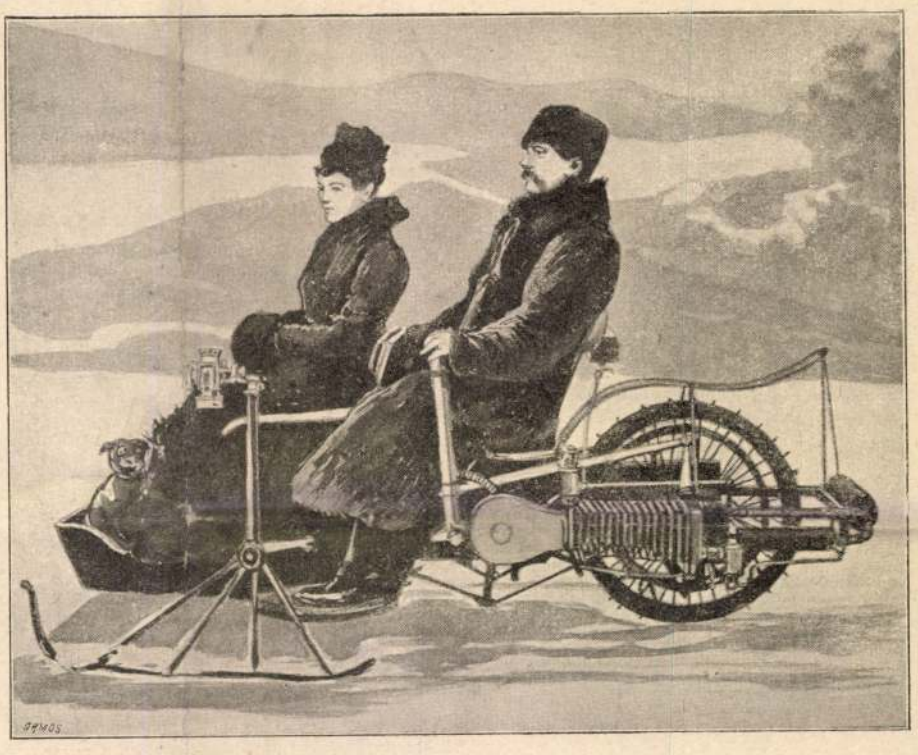

MÓTOROS SZÁN.

SZINES HÓ.

Nyelvünk a liliomot és a havat tette meg a fehér szin tisztaságának jelképévé. Ha tökéletesen tiszta, más színekkel semmikép sem vegyült fehérségről akarunk szólani, önkénytelenül a «hófehér» jelzőt alkalmazzuk s ezt a fogalmat egyátalán nem zavarja az a mindennapi tapasztalat sem, hogy a napfénytől a hó olykor rózsás szint játszik, avagy tiszta, szép téli alkonyatkor a lenyugvó nap a havasokat bíboros fénynyel önti el.

Mindamellett kétségtelen, hogy a hó szine egyes helyeken nemcsak kivételesen, hanem állandóan pirosas. Grönland partjain, a Yorkfok mellett a jégmezők oly élénk piros szinűek, hogy e helyeket első felfedezőjük, Ross kapitány, már 1878-ban karminszikláknak (crimson cliffs) nevezte el. S hasonló piros hó és jégterületeket találtak a sarkvidékeken egyebütt is, nevezetesen a Spitzbergákon, Lappföldön, keleti Szibériában s más helyeken. Sőt nem szükséges ilyen jelenségért még a sarkvidékekre sem mennünk. A hires Saussure már 1760-ban talált a savojai Alpesekben élénk piros szinezetű hómezőket s az ő közleményei óta divatossá lett a «piros hó» az útleirásokban, mert minden magas hegységben, így a Kárpátokban is mutatkozik. A piros szin természete nagyon különböző; a rózsaszintől a vérpirosig, a téglásszin és bíborbarnaszin minden változata előfordul.

A hó azonban nem pusztán pirosló szint ölthet: találtak már barna, zöld és zöldessárga havat is és pedig nem mint piszkos, olvadni kezdő hótömegeket, hanem teljes érintetlen épségben levő hómezőket. Ugyanoly tünemények ezek, mint a hajdan nagy rémülettel fogadott véresők, véres tej s más tünemények, melyekről csaknem minden esetben kitünt, hogy apró állatok és növények milliói okozzák a szinváltozatot.

A hó szinezésének oka a legtöbb esetben egy mikroszkopikus növény, melyet hajdan *Protococcus navalis*-nak, ujabban *Sphurella navalis*-nak neveznek; mely egyes helyeken állandóan nagy mennyiségben található a hómezők fölszinén, sőt, mint a kutatások bebizonyították, a hórétegekben is körülbelül 50 mm. mélységig. A parányi növény rendesen oly hótömegeken szaporodik el, melyeket a napsugár már olvasztani kezd. Vannak e növénynek zöld részecskéi is, de ezeket a piros szin meglehetősen elfedi, különösen midőn az olvadás megkezdődik, mert akkor a kis alga igen gyorsan szaporodik. A barna, zöld és sárgás hó szine természetesen másnemű apró növényektől ered. A barnáét már kikutatták s *Ancylonoma Nordenskjöldii* nevet nyert a hires utazó után, ki ezeket Grönlandban legelőször vizsgálta meg tudományosan. Ecuador nagy hegységeiben szintén feltalálták ezeket a hóvirágokat. A zöld hó előidézői nagyobbrészt apró mohok, a sárga és zöldes sárga hóé pedig egy *Chlamydomanas* nevű algafaj, melyet különösen a Kárpát hegységeiben tanulmányoztak.

Ezek a kutatások tehát lényegileg egyenlők a tavak és mocsarak szinváltozásaival s ezért a szines hó méltán mondható a téli hófehér mezők virágzásának. Nincs ebben semmi ellenmondás, mert a tudomány bebizonyította már, hogy a hó nem öli meg teljesen a növényeket, ellenkezőleg még ezeken a parányi algákon kívül is igen sok növény van, természetesen főkép csak az alsóbbrendü szervezetüek között, melyek a hómezőkön nyilnak, sőt jóformán csak ott találhatók. Eddig mintegy 70 fajt ismernek, a melyek csupán a hóban élnek. Nem érdektelen fölemlítenünk, hogy épen a magyar tudós Istvánffy egymaga 35 növényfajt fedezett fel, melyek csaknem egyedül a Balaton tó jegén élnek s másutt nem találhatók. Van ezek között is piros hóalga, mely üvegekbe gyűjtve pompás bíborpiros szint mutat, de a legtöbb barna szinű s ez már annyira ismeretes, hogy Istvánffy szerint a balatoni halászok különösen szeretik a barna algák által ellepett hómezőket fölkeresni, mert azt tartják, hogy e parányi növények megrongálják a jeget s így könnyebbé teszik a lékvágást.

Csodálatos, hogy ez apró növények ily kedvezőtlen létfeltételek között is nemcsak megélnek, hanem gyorsan szaporodnak is. Természetes, hogy életerejük rendkivül szivós, különösen a sarkvidékeken, a hol tudvalevőleg hónapokon át nélkülözniök kell a napfény éltető erelyét. De talán még nehezebb az életök a havasokban, hol az éjjelek rendkivül hidegek, az olvadás és fagyás sokkal gyorsabban, néha óránként váltakozik, s hol a hőmérséklet gyakran állandóan 0 fokon alúl van. Ezt a hóvirágot még ma sem tudják kellőkép megmagyarázni.

Néha olvasunk fekete hóról is. A mennyire ezt a tüneményt ismerjük, tudjuk, hogy ezt a szint állatok okozták, melyek állandóan a havasok tetőin tartózkodnak s legtöbbnyire nem is mikroszkopikus lények, hanem apró ugráló rovarok, melyeket hóbalháknak is szoktak nevezni, a minthogy a többi balhákkal némi rokonságban vannak. Néha e parányi állatok szokatlan nagy számmal fordúlnak elő. 1855-ben Svájcz éjszaki részén tömérdek ily fekete havat találtak, úgy hogy egyes helyeken az apró állatokat lapáttal lehetett összeszedni és a parasztok megijedve, valami szerencsétlenséget jósoltak belőle. Bern Kantonban, Uttigen és Kirchdorf között még a völgyben is oly fekete volt a hó, hogy némely helyen úgy tünt fel, mintha sürü koromréteg volna rajta. A völgyben sokszor van a hórétegen bársonyfekete lárva nagy tömegekben. Ezek a lárvák nem élő állatok, hanem a meleg napsugarak által vándorlásra csábitott bogarak maradványai s oly nagyok, hogy még a laikus is észreveszi, hogy nem a hóhoz tartoznak, a piros havat alkotó növényeket azonban nem tudja a hótól megkülönböztetni s így a hó szinének tartja azokat.

Nagyszerű és bámulatos az a tünemény a havasok hómezőin, hol más élőlénynek nyoma is alig akad. Nem csoda, ha a képzelődés, mely az örök sima fehérség példaképének megváltozását megmagyarázni nem képes, oly gyakran alkotott regéket a jég és hótündérekről, kiket emberi látogatók által megközelithetlen meredek sziklák védnek, majd azokról a drágakövekről és tündöklő fényű kincsekről, melyek e rejtett világban vannak. A tudomány már kimutatta, hogy ezek parányi, szabad szemmel föl sem ismerhető élő lények. De ez az ismeret sem csökkentette a dolog csodás voltát, mert valóban még a tündérvilágnál is nagyobb csoda, hogy az örök hó világában millió meg millió apró lény küzd az életért. Parányok, de szivósságban erősebbek a hatalmas embernél.

Goró Lajos rajza.

A BUDAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET JÉGPÁLYÁJA.

A BUDAI ÚJ JÉGPÁLYA.

A főváros társadalmi életében nevezetes szerepet játszik a jégsport, bár néhány éve, különösen az idén nagyon megcsappant az érdeklődés ezen egészséges, testedző mulatság iránt. S ha kinézünk a városligeti nagy jégpályára, mindjárt feltűnik, hogy hova lettek a korcsolyázók ezrei, a kiknek minden kényelemmel berendezett korcsolya-palota és óriási kiterjedésű, kitünően gondozott jégpálya áll rendelkezésükre, mert hiszen világot látott sportemberek egybehangzó véleménye szerint egyik európai főváros sem rendelkezik ily pompás jégcsarnokkal. Külföldön, a berlini, párisi, amsterdami, bécsi korcsolyázó egyesületeknek csak három-négy ezer tagja van, míg a budapesti korcsolyázó-egylet hat ezernél több tagot számlál, ámbár ez a szám három év óta folyton csökken. Hiszen az 1895/96-iki télen hét ezeren felül volt a tagok száma. Különösen a férfiak száma fogyott meg azóta s a mi még eddig nem történt meg a jégen, az idén azt látjuk, hogy az előkelő báli szépségek lovagok hiányában egyedül korcsolyázgatnak.

Jóval élénkebb élet van a budai korcsolyázóegylet jégpályáján, hol 1500 egyleti tag úgyszólván egy nagy «jégcsaládot» képez, minden nap vidám, előkelő közönség jelenik ott meg, melynek együttartásában nagy érdeme van a budai korcsolyázó egylet buzgó választmányának, élén tevékeny igazgatójával *Demény* Károly posta- és távirda-igazgatóval, ki mellesleg említve, a legkitűnőbb korcsolyázók egyike.

A budai korcsolyázó-egylet jelenlegi jégpályája ugyanaz, melyet két évtized óta 1895-ig a budai polgári kör használt hasonló czélra. Maga a jégpálya a régi Szent-János kórház közvetlen szomszédságában a Krisztinakörút mellett terül el, a zugligeti villamos vasút mentén, szélmentes helyen, minek következtében itt sokkal állandóbb a jég, mint a városligeti tavon. A jégpálya területén ezelőtt az úgynevezett Kriszten-féle téglavető telep volt. Egy 1895-iki fővárosi közgyülés azonban elrendelte a nagy kiterjedésű, mély telep betömését, s ezt a munkát ugyanazon évben végre is hajtották.

A már feltöltött területnek jégpályává leendő átalakítására 1895 őszén megalakult a «budai korcsolyázó-egylet», melynek sikerült kivinni, hogy a főváros az igen alkalmas területet az egylet czéljaira 15 évre átengedte.

Most már díszes és igen kényelmes csarnok emelkedik ott, Neuschloss Ödön és Marczel vállalkozók müve, mely az ezredévi kiállításon a sörgyárosok pavillonja volt s onnan került aztán, kellő átalakítás után, mostani helyére. Nagy melegedő és társalgó helyiségen kivül van benne ruhatár, orvosi, választmányi és irodai szobák; továbbá buffet s külön férfi és női Jackson Haines korcsolya-felkötő helyiségek. Azon kivül van még korcsolya- és szertár, gondnoki lakás, kamarák, stb., az emeleten pedig alkalmas térség s melegedő szobák a katonai zenekar részére. Az egész csarnok előtt elterülő 320 négyszög öl podiumon kívül külön korcsolyakötő terrasz is áll a közönség rendelkezésére.

A budai korcsolya-pálya nagyszámú közönsége soraiban gyakran ott látjuk *Széll* Kálmán miniszterelnököt is, ki öt éves unokáját kiséri ki a jégre, nemkülönben *Lobkovitz* Rudolf herczegné is mindennapos vendége a kies fekvésü jégpályának. *Markó Miklós.*

EGYVELEG.

* **A legértékesebb koronát** a barodai maharadsa viseli, mert azt 49 millió frankra becsülik; a portugall király koronája 38 milliót, az orosz czár koronája 30 milliót ér. A németalföldi királyné koronáját csak három millió frankra becsülik. A többi uralkodók koronáinak értéke 2—3 száz ezer frank közt váltakozik.

* **A szultánról.** A török birodalom legszorgalmasabb embereinek egyike okvetlenül a szultán, ki reggeli hat órától késő estig minisztereivel az állam ügyeit intézi. Uralkodása alatt 50,000 fiú- és leányiskolát építtetett.

* **Ásatások Babylonban.** A német orientalisták babyloni expedicziója legutóbb nevezetes fölfedezéseket tett az ó-kor eme nagy jelentőségű városában. Kiásták azt az utat, melyen a *Marduk* isten tiszteletére rendezett körmenetek szoktak felvonulni és a melynek nagy fehér és kisebb vörös téglákból álló körzete tele van róva *Nabukodonozor* király föliratával, továbbá kiásták Babylon legnevezetesebb épületét: Marduk isten templomát. Ez utóbbi lelet annál nevezetesebb, mert a templomban gazdag ékiratos könyvtárt találtak, mely bizonyára sok, eddig ismeretlen adatot tartalmaz Babylon történetére és a babyloniak vallási viszonyaira vonatkozólag.

* **A világ leghosszabb fasora** Japánban Nikko város határában látható. A háromszáz éves s húsz mérföld hosszú czédrus-fa sort buddhista barátok ültették, kik századok óta a Nantaisan hegy tetején álló templomban a szél istenét imádják.

* **Az angol birodalom népessége.** Ezelőtt száz évvel az angol egyesült királyság: Nagy-Britannia, Irland és Skóczia 17 millió lakossal birt. A múlt évi népszámlálás szerint, a lakosok száma 45 millióra emelkedett. Az egész angol birodalmat pedig 512 millió ember lakja.

* **Kuba szigetén a dohányzás** rendkívüli módon el van terjedve. A kubai férfiú reggel rágyújt kilencz hüvelyk hosszú szivarjára, melyet csakis evés közben tesz félre. A vasuti kalauz, a fütő, a mozdonyvezető, az állomásfőnök, a hordárok munka közben folyton dohányoznak. A spanyol tisztek csak nagy nehezen tudták a benszülött katonákat arról leszoktatni, hogy az őrhelyen ne dohányozzanak.

* **A gazdag koldus.** Nevezetes koldus volt Paine Jakab, ki nem rég New-Yorkban halt meg, hol negyven év óta a város különféle részeiben kéregetett. Télen-nyáron, rongyos czipőben s a derekára kötött nem kevésbbé rongyos kabátban járt. Gazdag családból származott, de vagyonát rövid idő alatt elverte, koldulásra adta magát s azóta ép oly fösvény lett, mint a milyen pazarló volt egykor. Halála után zsebeiben 200 ezer korona értékü bankjegyet találtak, azonkívül pedig egy new-yorki ügyvédnél lepecsételt csomagot hagyott, melyben közel két millió korona értékü részvény, értékpapír és bankjegy volt. Paine rokonai, kik vele évtizedeken át nem törődtek, most a hagyatékon egymással perlekednek.

* **A tengeren túli távbeszélő** ügyében a múlt napokban Zdvorszky Mihály kolumbiai tanár és az amerikai távbeszélő- és táviró-társaság közt olyan szerződés köttetett, mely szerint a nevezett társaság a tengeren túli távbeszélő új találmányát a tanártól 500 ezer dolláron megvette. A hat hónap óta folytatott kísérletek az új találmány használhatóságát teljesen igazolták. A tengeralatti távbeszélő vezetéknek New-Yorkból az angol tengerpartig való lerakása 24 millió koronába fog kerülni. A távbeszélő társulat biztosra veszi, hogy a befektetett tőke kamatjai bőven megkerülnek. Zdvorszky Csehországból a hatvanas években vándorolt ki Amerikába s jelenleg a kolumbiai egyetemen a természettan rendes tanára.

* **A német császár** napközben felmerült gondolatait mindig leírja. E czélra a királyi palota minden egyes szobájában vagy termében, sőt még a hálószobában is tollat, tintát és papirost tartanak. Hajón vagy vasuton, bármily rövid útra megy is, az íróeszközöknek nem szabad hiányzani.

* **A londoni közuti vasutakon, társaskocsikban és bérkocsikban** a múlt évben 1912 darab különféle értékes tárgyat találtak. Minthogy a tulajdonosok a meghatározott időben nem jelentkeztek, a talált holmit nyilvános árverésen eladták. A befolyt vételár 18,600 font sterlinget (446 ezer koronát) tett, mely összegnek *husz* százalékát a becsületes megtalálók kapták.

* **A görög-keleti egyházak birtokában** lévő drágaságok és műkincsek többet érnek, mint valamennyi európai fejedelem hasonnemű gyüjteményei. Az egyház szobrai, festményei és szent könyvei mesés értékü drágakövekkel vannak kirakva, melyeknek értékét megbecsülni se lehetne.

* **A legrégibb papirpénz** 1368-ban Khinában készült. Egyik példányát a londoni British Múzeumban őrzik. Marco Polo szerint Kublai khan, ki Khinában 1260-tól 1294-ig uralkodott, — kincstára számára mindent papirospénzzel vásárolt. Az elkopott vagy összetépett papirospénzjegyeket az illető eladók új pénzjegyekre beváltották ugyan, de ezért az érték három százalékát fizették.

* **Legnagyobb magánvasút** jelenleg a pennsylvániai. 1852-ben építették s első vonala Philadelphia és Pittsburg között volt; vonalai ma már 15,000 kilométer hosszúságra terjednek. A befektetett tőke 834 millió dollár (mintegy 4000 millió korona). Az első évben 70,000 tonna árút szállított; ma átlag naponta szállít ugyanannyit. Az első évben fél millió embert szállított, az utolsó évben 75 milliót. A mozdonyok száma 50-ről 3500-ra, a kocsik száma pedig 5000-ről 141,000-re emelkedett.

* **Khinai bálvány-gyár** van régebb idő óta Birminghamban. A gyár a legkülönfélébb bálványszobrokat készíti khinai minták szerint. Van köztük 20—25 korona árú, de olyan is, melynek ára már 3000 korona. Különösen sokat gyártanak a háború istenségének szobrából. A mostani háború természetesen sok kárt okozott a gyárnak.

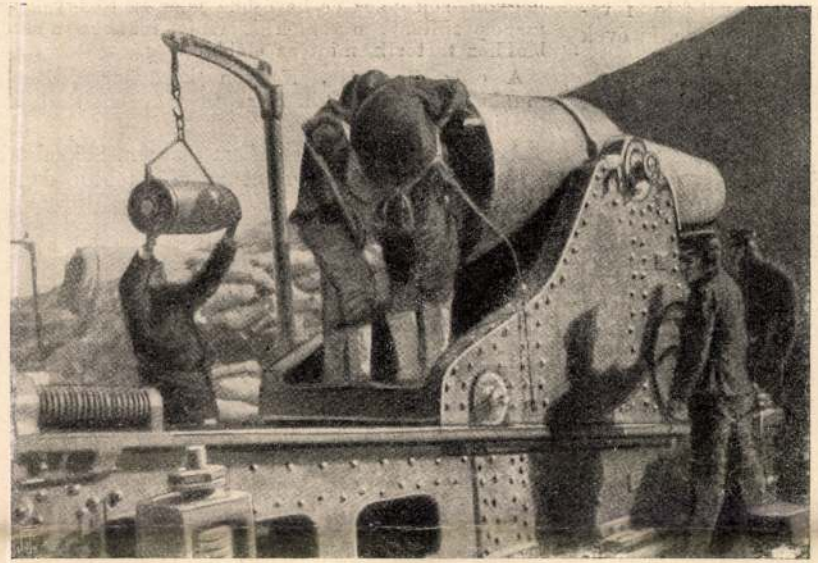

Az ágyú töltése.

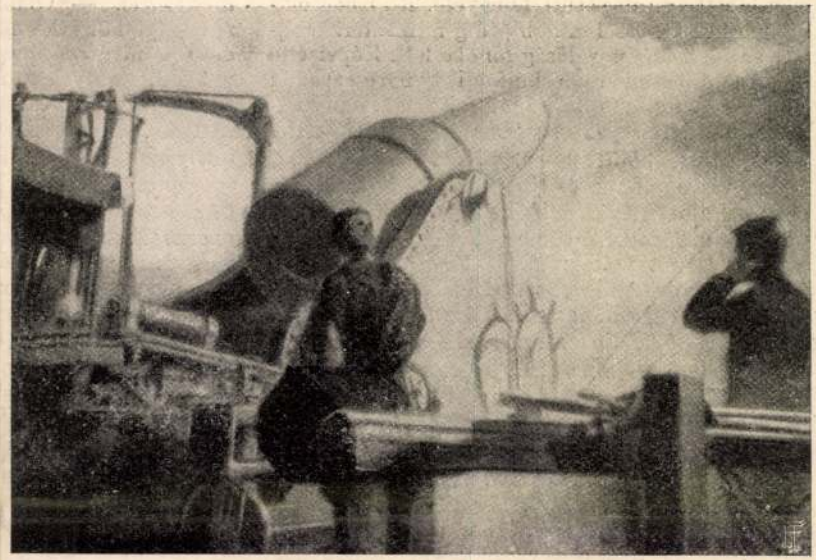

Az ágyú elsütése.

PILLANATFELVÉTELEK A JAPÁN NAGY OSTROMÁGYÚKRÓL PORT-ARTURNÁL.

sarki expedicziója nemrég tért haza, ennek eredményeiről annak vezetője, *Drygalski* berlini egyetemi tanár jövő héten Budapesten tart felolvasást.

MI UJSÁG?

A képviselőház márczius 8-ikán és 9-ikén két rövid ülést tartott. Csak formális ülés volt mind a kettő; bizottságok választásával, egy jegyzőre való szavazással járultak a Ház megalakulásához. Felszólalás nem volt, a közönség mégis nagy érdeklődést tanusított az ülések iránt, a karzatok szorongásig megteltek, a képviselők közül is alig hiányzott nehány. A folyosókon csoportokba gyülekezve, a válság legújabb hireit beszélték meg. A baloldali folyosókon lehetett látni a szövetkezett ellenzék vezérlő bizottságának tagjait, s ott volt gróf Andrássy Gyula is. Legtöbben azokat a képviselőket vették körül, kik a legutóbbi napokon voltak a királynál kihallgatáson. A telefonon jöttek a hirek Bécsből, de ezek sem tudtak semmi újat [illegible] Ebben a hosszú és nagy válságban senki pillanatában, a mely sok szenvedést okozott neki. Mint ismeretes, Petőfi az 1848-iki képviselőválasztáskor föllépett képviselőnek szülőföldjén, a Kis-Kunságban, a szabadszállási kerületben. Föllépési szándékáról először Bankost értesítette, a ki akkor is Kunszentmiklóson lakott s itt azonnal hozzáfogott e város választóinak a költő részére való megnyeréséhez. Ez sikerült is neki, Kunszentmiklós polgárainak legnagyobb része lelkes hive lett Petőfinek, ki e városból, Bankos házából indult körútra a kerületbe, a hol a nép mindenütt lelkesedéssel fogadta. Az ellenpárt azonban, mely a szabadszállási pap fiát, Nagy Károlyt kiáltotta ki jelöltjéül, mindenféle rágalmakat költött az időközben Pestre visszatért költőre s különösen a szabadszállási népet fölizgatta ellene, úgy hogy mikor a választás előtt való nap a szabadszállási városi biró durva hangú levelével nem törődve, Petőfi nejével bement Szabadszállásra, a választás székhelyére, a leitatott néptömeg nem akarta beereszteni. Petőfi mégis gyalog ment be a városba, a városházán előhivatta a birót s őt tette felelőssé életéért. Maradása azon-

A «Könyves Kálmán» társaság kiállítása. A «Könyves Kálmán» társaság tavaszi kiállítása márczius 9-én nyilt meg. Most is sok jó nevű festő vesz benne részt, s műveik havi részletekre is megszerezhetők. *Bihari* Sándor, *Csók* István, *Margitay*, *Kézdi-Kovács* László, *Katona* Nándor, *Poll* Hugó, *Ujváry*, *Rippl-Rónai*, kisebb gyűjteményekkel is szerepelnek a kiállításon. A művásár már az első napon megindult.

Élő sakkjáték az Operaszinházban. Márczius 6-ikán este az Operaszinház nézőterét és folyosóit úgy ellepte az előkelő közönség sokasága, hogy alig lehetett mozogni. Ez nap volt a farsang egyik legérdekesebb látványosságot nyujtó mulatsága, az «élő sakkjáték» kettős jótékony czélra: a magyar gazdaasszonyok egyesületének árva intézetének és a hazai nőnevelés előmozdításában oly nagy érdemeket szerzett Veress Pálné szobrának javára. Tarkaságában, változatosságában, jótékony czéljában a mulatság minden tekintetben kitünően sikerült. A társadalom s a közélet ismert szereplői, nagy számban voltak jelen. A művészi műsor is válogatott

földi vasuti építkezésben, 1867 ben az állam szolgálatába lépett, mint vasuti felügyelő. 1871-ben osztálytanácsos, kevéssel utóbb pedig miniszteri tanácsos s a vasuti főfelügyelőség főnöke lett. Képviselte a magyar államot több külföldi kongresszuson; jelentős irodalmi munkásságot fejtett ki, mely nevét a külföld műszaki köreiben is ismertté tette. Első neje, kit 1863-ban vett el, Meszlényi Gizella, Meszlényi Rudolfnak és Kossuth Zsuzsánnának, Kossuth Lajos nővérének leánya volt, a kinek 1865-ben bekövetkezett halála után sógornőjét, Meszlényi Ilonát vette nőül. Halálát özvegye s két fia gyászolja: dr. Ambrozovics Dezső, a képzőművészeti társulat titkára, lapunknak is munkatársa, és dr. Ambrozovics Lajos miniszteri fogalmazó, valamint nagyszámú rokonság, közte Kossuth Ferencz, a gyászoló özvegy unokabátyja. Holttestét szülővárosába, Zomborba szállítják s az ott levő családi sírboltba temetik el.

Neuschloss Marczell fővárosi nagyiparos, királyi tanácsos meghalt márczius 7-ikén 53 éves korában. Nemrég elhunyt fivérével, Neuschloss Ödönnel együtt vezetője volt a főváros egyik legnagyobb faipari és építő vállalatának s részt vett számos nagyobb középület, és az ezredévi kiállítás építésében. Előkelő szerepet vitt a fontosabb ipari mozgalmakban. Ezenkívül jelentékeny hatással működött közre a jótékonyság s főleg a munkásviszonyok javítása terén. Halálát özvegye, szül. Hirschler Róza, öt gyermeke s kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése márczius 9-ikén ment végbe nagy részvét közben.

Dr. Illéssy János, az országos levéltár allevéltárnoka, meghalt Budapesten 45 éves korában. Fia volt Illéssy Jánosnak, az utolsó nagykun kapitánynak. Hivatalos teendőin kívül mint történetkutató is jelentős működést fejtett ki, sokat dolgozott a történeti folyóiratokba; önálló irodalomtörténeti tanulmányt irt «Koháry István gróf élete és munkái» czímen; megirta Jász-Nagykun-Szolnokmegye földrajzát; összeállította a «Királyi Könyvek»-ben foglalt nemességadományozások jegyzékét, a Községi kiváltságlevelek jegyzékét, stb. Legutolsó munkája: «A jászkunság eladása a német lovagrendnek» czímü tanulmány.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Horváth Ferencz kir. tanácsos nyug. pénzügyigazgató, Pécs városának pénzügyigazgatója, 77 éves, Pécsett. — Ifj. báró Bornemisza Károly, volt országgyűlési képviselő és tartalékos huszárhadnagy, 40-ik évében halt Kun-Szent-Miklóson és nagy részvét közt temették el. — Grill Rikárd, a Grill-féle fővárosi régi könyvkereskedő czég volt főnöke, ki évek előtt a főváros társadalmi életében is nagy szerepet vitt, s a nyolczvanas években nőül vette a nemzeti szinház művésznőjét, Csillag Terézt, de később elváltak, 49 éves korában, s halálát özvegye (második neje) Wohlfarth Anna mellett nagy rokonság gyászolja. — Sólyomy Lipót, földbirtokos 92 éves korában Balaton-Ederics községben. — Nedeczky Zsigmond hontmegyei földbirtokos 69 éves korában Palást községben. — Eöry Osváth László államvasuti főellenőr, 54 éves korában. — Bauer Adolf kesző-hidegkuti ev. lelkész, 1887—1899-ig a tolna-baranya-somogyi ev. egyházmegye főesperese, 68-ik életévében, s temetése nagy részvét mellett ment végbe Kesző-Hidegkúton. — Benedek Árpád a debreczeni István-gőzmalom tisztviselője 48 éves korában Debreczenben. Benedek Sándor közigazgatási biró és Benedek János országgyűlési képviselő fivérüket gyászolják benne. — Zágoni Cseh Sándor volt honvédőrmester, földbirtokos Zágonban. — Guda Döme, a Vöröskereszt-Egyesület számvizsgálója, 77 éves korában.

Miksa Zsuzsánna, Miksa Imre orsz. képviselő nagy nénje, 69 éves korában Nagy-Enye-den és 150,000 korona készpénzt hagyott az erdélyi közművelődési magyar egyesületnek és nagy részvét közt temették el. — Özv. viski Várady Károlyné, szül. Szendrői Török Etelka grófnő 72-dik évében Budapesten. — Özv. Rosznagl Antalné, szül. Klósz Alojzia 78-dik évében Székesfehérvárott. — Toldalagi Francziska grófnő 75 éves, Marosvásárhelyen. — Özv. Stolicska Józsefné, szül. Gombos Berta, 49 éves, Beszterczebányán.

Szerkesztői üzenetek.

Békés, B. G. A levelében említett könyvet a Magyar Nemzeti Múzeum vagy a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának ajánlhatja fel, ott aztán tájékoztatják arról is, van-e becse s mennyi.

A mit a hold beszél. E rajz irójában van tehetség de még kiforratlan. A dolgozatot különben sikamlós tartalma miatt sem közölhetnénk.

Téli rege. Elbeszélés. Meséje nagyon vékony, érdektelen.

Legszomorúbb napja volt. Az érzés, mely sugallta, lehetett igaz és őszinte, a versbe magába azonban

Kuruczok. Az újabb időben a kurucz-kor emlékeit nagyon sok jeles és kevésbbé jeles költő igyekezett megeleveníteni; e versek szerzője inkább az utóbbiakhoz tartozik, mint az előbbiekhez.

A czár éjszakája. Nagyon kezdetleges, iskolás munka, ilyet bármelyik közepes gimnazista diák is tud irni.

A sziv szerelme. Hiába. Nem vizözön. Sokkal több bennük az erőlködés, mint az erő, több a dagály, mint a költészet.

SAKKJÁTÉK.

2423. számu feladvány. I. dijat nyert feladvány.

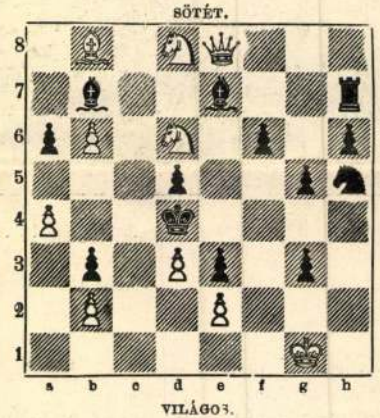

Világos indúl s a harmadik lépésre ma'ct mond.

Hibaigazitás: A multheti 2422 sz. Loyd-féle feladványban *e8*-on világos vezér áll.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 7-dik számában megjelent

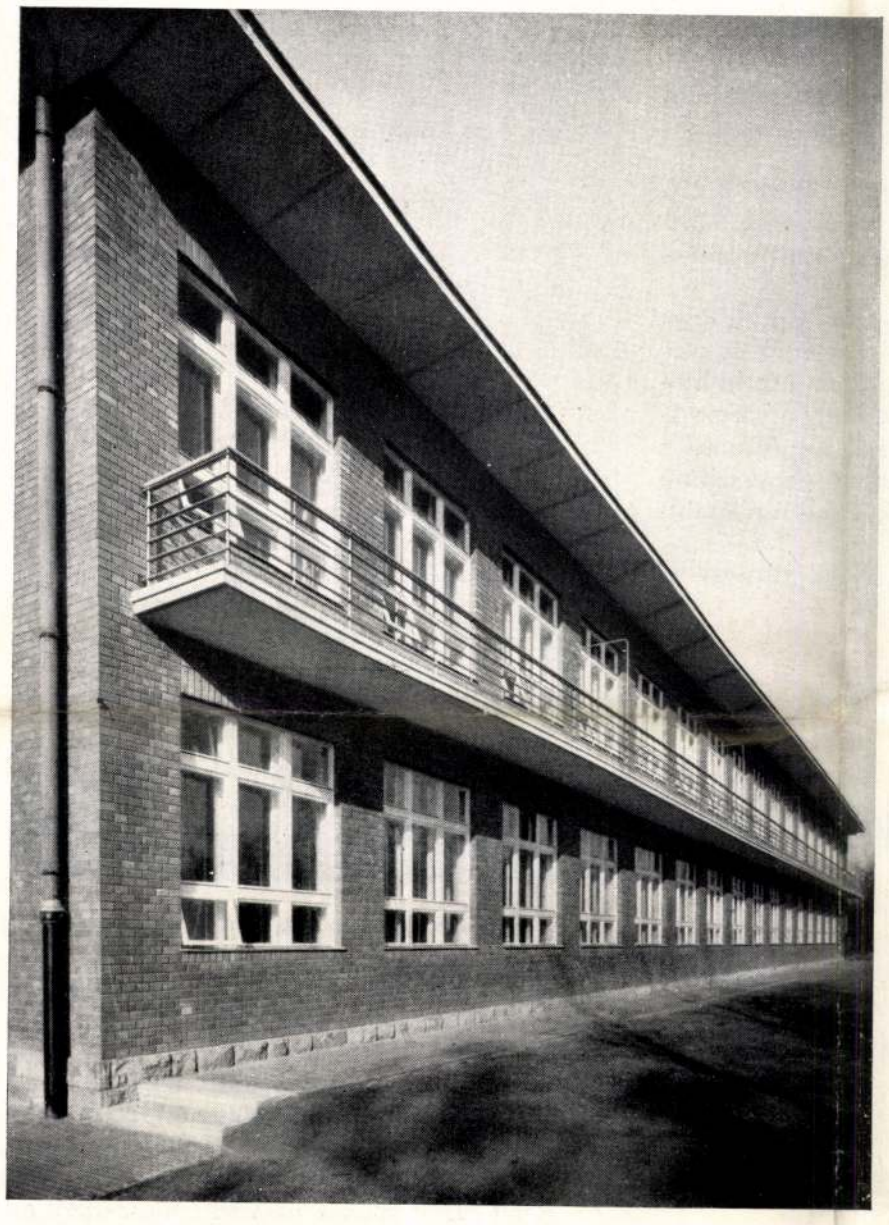

Falburkoló tégla: Neuschlosz Elek

Kozelka felv.

Nouveau pavillon d'hopital à Budapest

Falburkoló tégla: Neuschlosz Elek

GENTHON ISTVÁN, LUX GÉZA ÉS SZENTIVÁNYI GYULA: SZABOLCS MEGYE MŰVÉSZETI EMLÉKEI. 45 oldal, számos képpel.

A „Tér és Formá"-ban megemlékeztünk egyszer azokról a kis füzetekről, amelyekben Csatkai Endre lelkiismeretesen összehordotta Sopron vármegye művészeti emlékeit. A Műemlékek Országos Bizottsága tisztviselői ebben a kis füzetben egy alföldi vármegyében végzett tanulmányútjuk alapján számolnak be az ismeretlen műemlékek egész soráról: Nagylónya fatemplomának ötágú harangtornya bizonyára sokak számára meglepetés. Ugyanezt lehet mondani a nyírturai református templom gazdag gót kapuzatáról és milyen kevesen vannak, akik Nyírbátor Ferences-templomának remek hálóboltozatát ismerik, de azt hiszem, senki sem tud semmit a csodálatos pompával kifesett báji református templomról. E munkákból és azok szerény publikációjából nő fel a magyar építészet tökéletesebb története.

Az óhajok és kívánságok ilyetén kifejezésrejuttatása meghozta első eredményképpen azt, hogy a Belügyminiszter Úr a közigazgatási továbbképző tanfolyamok során az eddigi jogi tanfolyamok után egy műszakit rendezett, amelynek keretén belül november 6—20-ig a városrendezési kérdésekkel foglalkozó magyar mérnökök számára műszaki és jogi szakemberek előadások sorát tartották. Az az érdeklődés, amely a tanfolyamon megnyilatkozott, szinte egy jobb jövő reményét vetítette elénk. Az a körülmény, hogy a Belügyminiszter Úr a tanfolyamon elhangzott előadásokat nyomtatásban is ki kívánja adni, fokozottabb mértékben biztosítja a tanfolyam hatását, mivel így a futó szó állandóan újra

polgármesterek óvakodnak népszerűségüket egy ilyen szabályrendelet javaslatbahozásával kockáztatni. Tudomásunk van róla, hogy egy vidéki város lelkes mérnökei egy ilyen szabályrendelet-tervezetet kidolgoztak, bár semmi reményük nincsen, hogy az közgyűlésileg tárgyaltatnék. Véleményük szerint egy ilyen szabályrendelet mintáját a belügyminisztériumnak kellene megalkotnia és a városoknak elfogadásra elrendelnie.

Közismert dolog, hogy bár a végrehajtási utasítás már csaknem két éve megjelent, ennek dacára még semmit sem hallottunk arról, hogy egyetlen magyar városrendező mérnök megbízást kapott volna valamely város városrendezési tervének elkészítésére,

rendezési tervtől, azt a végrehajtási utasítás jól meghatározta, azonhan most szükség van arra, hogy az illetékes minisztériumok egy tarifát állapítsanak meg. Reá mutathatunk arra, hogy más, boldogabb országokban, északi országokban ilyen tarifa létezik, annak szövege kezünkben van, mindössze arra volna szükség, hogy annak értékszámait magyar viszonyokra vonatkozólag megvizsgáljuk és a példákból kiindulva megalkossuk a magyar díjszabást.

Mindezt kiművelni azok feladata volna, akik a városrendezési tanfolyamot érdeklődéssel és odaadással hallgatták és megújhodott munkaakarással tértek vissza otthonukba. Szükség volna ezek együttműködésének megszervezésére. B. V.

Tér és Forma
1939. 11. 27.

segédorvosi lakás van, takarékossági szempontból közös előszobával és fürdőszobával. Ezen oldalon van elhelyezve a földszinten 2 és az emeleten 1 vizsgáló szoba, főápolónői, ápolói szobák. Minden kórteremben és a középfolyosókon faliszekrények készültek.

Az épületbe beteglátógatók nem mehetnek be, hanem csak a kórtermi ablakon át — amelynek alsó része nem nyitható — kívülről nézhetik meg betegeiket. Ebből a célból az épületnek Gyáli-út felőli végén egy lépcsőház van beiktatva, ahol csak a beteglátógatók közlekedhetnek.

Az épület tervezésénél figyelmet fordítottak arra, hogy csak oly anyagok alkalmaztassanak, amelyek a legkisebb karbantartást igénylik, ezért a homlokzatot keresztmetszeti téglával burkolták s az épületet kellő lábazattal látták el.

Az épület héjalása műpalafedéssel készült, ugyancsak műpalával burkolták a homlok- és ereszdeszkázatot is.

Végül megemlítjük, hogy az épület 7.650 m^3 terjedelmű, az építési költségek 235.000 P-t tesznek ki, tehát a beépített m^3 átlagára 30.80 P volt.

A formás épülettel befejezést nyert az egykoron barakkokból álló — a betegek és családjuk rémületét képező — Szent László-kórház megújítása. Úgy tetszik, hogy e korszerűsítő munka minden dícséretet megérdemel s méltán illeszkedik a főváros nagyszabású szociális tevékenységének mind szélesebb kereteibe.

Budapest székesfőváros Szent László-kórházának új épülete

Tervezte:

Polgármesteri XIII. ü. o.

Hoffer Ferenc

Kivitelező: Horányi Gyula

Falburkoló tégla: Neuschlosz Elek Felvétel: Kozelka Üvegezés: Vígh Mihály

Budapest székesfőváros Szendy Károly polgármester úr vezetése alatt arra törekszik, hogy polgárait szolgáló jóléti berendezései minél korszerűbbé váljanak. Ennek jegyében a IX., Gyáli-út 5—7. számú Szent László-kórház két barakkjának pótlására új pavillon épült. Az új pavillon a kórháztelek Hungária-körúti oldalán épült, kórterem ablakaival dél-kelet irányba nézve. Az épület 52 méter hosszú, 14.5 méter széles, 1 emeletes építmény. Az összes kórtermek, különszobák, folyosók, lépcsőházak, előterek, tálalók, fürdőszobák, W. C.-k 1.55 méter magasan sárga csempével vannak burkolva. A padozat mindenütt márványmozaiklap, kivéve a vizsgálókat és orvosi lakószobákat, ahol a padlóburkolat gumi.

Az épület dél-keleti oldalán, úgy a földszinten, mint az emeleten 7—7 kórterem van, egyenként 7 betegággyal és 2—2 különszobával, egyenként 3 betegággyal; összesen 110 férőhellyel. A kórtermek dél-keleti oldalán úgyszólván teljes felületén ablak van, úgyhogy az összes kórtermek és különszobák kora reggeltől délig kapnak napot, viszont a nyári délutáni nagy hőségben árnyékba kerülnek.

A kórtermekkel ellenkező észak-nyugati oldalon az épület 2 végén van elhelyezve 2—2 W. C.-csoport és fürdőszoba. A földszinti és emeleti tálalók a bejáratból, illetve a lépcsőházból nyílnak. A lépcsőházból nyílik a főorvosi szoba, valamint az emeleten az előszobás és fürdőszobás alorvosi lakások. Az emeleten az alorvosi lakás mellett 2

Neumayer Teodor

geb. in Pest Maler

23 J. alt.

1858-59.

Bècsi akadèmia
Ujhàzy

Metz V. 30.

Neumayer Tivadar

nobrász

Pestről, 1858-ban 23 éves

lásd

Fleischer Bécs 71. l.

M.D.K.

Neuneler, Caspar, augsburgi ötvös

készítette Paul Mayr-ral együtt
Pálffy királynak a pozsonyi prépost-
ságban 1600-ban felállított sír-
emlékét.

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

7. old.
+ 8-9. á

mok.

Neuner Frigyes
nyomdász (fráter)

1782–1797 ig vezette a kalocsai nyomdát.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói

Grafikai Szemle 1893 évf. 2 z 22 l.

M.D.K.

Neunfeld Pál, geometra

6.a."1704."Mappa totius terreni civitatis Agriensis et arcem episcopalem representans".Kéziratos, színes térkép.N.P.episcopalis Szarvasköiensis geometra. 54+75 cm. 128.o. Egri Áll.Levéltár

Sugár István: Eger város térképei / XVIII.sz.-1950 / 125.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Neunfeld Pál, geometra

1.ábra. Eger város egész területének szines, kéziratos térképe. Neunfeld Pál, Bedekovich Lőrinc, Fletter György 1704, 1807. A 6.a.számú térkép- 129.o. Fekete repr.

Sugár István: Eger város térképei./ XVIII.sz-1950 / 125.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Egra Eger. 1967

M.D.K.

Neupauer Sámuel,asztalos m.legény
--------- x

Veszprémi asztalos legény.+1861.V.z 25-ben.27 éves korában.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok. 253.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém. 1963

MDK

Neupert Jakab kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 199 l.

Név: Neupert Jacob

Foglalkozás: Szőnűves

Szárm. hely:

Hitfelekezet: Csal. állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1725. I. 19

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

Neugebauer József (1810—1895).

428. FIATAL LEÁNY ARCKÉPE (Bildnis eines jungen Mädchens). Jelezve (Bezeichnet): „J. Neugebauer."
Vizfestmény (Aquarell). 21×16 cm.

Neureuther, Egon Napoleon (1806—1882).

429. POZSONY LÁTKÉPE (Ansicht von Pressburg).
Lavirozott ceruzarajz (Lavierte Bleistiftzeichnung). 8×11 cm.

Neureuther, Egon Napoleon (1806—1882).

430. PESTI KILÁTÁS (Aussicht von Pest). Jelezve (Bezeichnet): Pesth den 18-ten Aprill 1831 E. N." és pecsét (und Stempel).
Vizfestmény (Aquarell). 18×26 cm.

Nowey, Adolph, 19. század (Jahrhundert).

431. AZ ISTÁLLÓBAN (Im Stalle). Jelezve (Bezeichnet): Ad. Nowey.
Vászon (Leinwand). 43×70 cm.

Ostade, Adriaen van (1610—1685).

440. A FONÓ NŐ AZ AJTÓ ELŐTT (Die Spinnerin vor der Thür). Jelezve (Bezeichnet): „Av. Ostade 1652."
Rézkarc (Radierung). Bartsch 27. — 14.5×18 cm.

Ostade, Adriaen van (1610—1685).

441. A VÁNDORHEGEDÜS (Der bettelnde Geiger). Jelezve (Bez.): „A. v. Ostade".
Rézkarc (Radierung). Bartsch 46.— 16×12 cm.

Osztrák festő (Österreichisch), 17—18. század (Jahrhundert).

442. EGY SZENT NŐ CSODATÉTELEI (Wundertaten einer Heiligen).
Vászon (Leinwand). 75×43 cm.

Osztrák festő (Österreichisch), 18. század (Jahrhundert).

443. FÉRFI KÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Miniatür. 7.5×5 cm.

MDK

Neürautter József kőmives inas, kőmives legény

rósztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Nyrom (Neureuter Mária)

Emlitve

Major Máté: Külföldi magyar mű-
vészet Miállítása
Nógyilág, Bps. nov. 1715-1720. l.

Neusch Géza MDK

Szerepelt a főiskolás fiatalok idei vásárhelyi kiállitásán.

"Táj"

D.E.: Két tárlat a vásárhelyi Tornyai Muzeumben.
TISZATAJ 1964 szept.

M.D.K.

NEUSCHAND Jacob.

muvariorum magister

Kula (Bács m.)

1952)

Müvért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137 l

 m. D. K.

Neuschl Faragó József, szobrász, 1821–1895

nem kap nagyobb megbízásokat, így hát kénytelen restaurálásokat, kőfaragó munkákat a Felső magyarország-városaiban, Dobsina, ~~Lepesvaralja~~, Iglo és Besztercebánya templomaiban szerény vállási vonathozásu szobrok készítését vállalni. Később Löcsen telepszik le, ahol siremlékek faragásán

Anna Petrová-Plosková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 59. és 78–79. old.

 m. D. K.

Neuschl - Faragó József, szobrász
1821 - 1895.

Született lybányán, Ferenczy István-
nál és az olasz Casagrande Márcnál
tanult Pesten, tanulmányait Mün-
chenben folytatja. Korai műve az
1847-ben lybányán az ujbányai trachyt-
ból készült Sz. háromság oszlop. a szá-
badság harcban való részvétele miatt

Anna Petrová - Plesková: Slovenské vý-
tvarné umenie obdobia národného ob-
rodenia.
Bratislava, 1966. 59. és 78-79. old.

 M. D. K.

Neuschl Faragó József, szobrász 1821-1895

kivül 1863-ban a Sz. Jakab templom
főoltárának restaurálásával és két
szent kifaragásával bizzák meg.
1869-ben jelentős megbizatást kap
a később lerombólt 1848-as forradalom
~~emlékmű~~ bronziskoi emlékművét ő
készíti el. Rajz képségéről tanúskodnak
azok a finom portré rajzok amiket a lő-
csei polgárokról és patricíusokról ké-

Anna Petrová-Plesková: Slovenské vý-
tvarné umenie obdobia národného
obrodenia.
Bratislava. 1966 59. és 78-79. old.

 M. D. K.

Neuschl Ferogó József, szobrász, 1821-1895
szitett, lőcsei tartozhodásának idején.
Ezek jelenleg a lőcsei Sepességi muze-
umban láthatok. – Sz. Haromság osz-
lop, hibányán, 1847, homokkő, 128. képtábla
236. oldal.

Anna Petrová-Ploshová: Slovenské vý-
tvarné umenie obdobia národného ob-
rodenia;
Bratislava, 1966. 59. és 78-79. old.

4585. Albert Wenk,

Kilátás a völgyre

és olyképen

Az előtérből van felv
patak tör előre, kopár m
boltja felhőrött. Jelzése a

Vászon, mér. 96.3:142.8
3000 K.-- Grof Andrássy Déne
/621-913/.-- A Magyar Nemz.
~~Átvétetett 1913 április 23-á~~
1914 márczius 30-án /245-914

NEUSCHL *József*, szobrász, l. *Faragó József*.

Neuschel József festő, szobrász

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

~~Neuschel~~ /Neuschel József/

Trinyi Sándor festő (1840-1893)

Pesti Hirlap. 1886. aug. 19. 4.

a pécsi műkiállításról

Neuschl József, szobrász és festő

Müvészet, III., 1904. 346.

Adatok müvészetünk történetéhez

MDK

Neuschl József, festőm.-szobr.

Ujbányán született s mindkét művészeti ágban sikerrel működött. Igy említi "Regélő" 1839.évi 163.sz. -ban és a "Honművész" 1840.évi 37.sz.-ban.

Pesti festők 1840-ben. -Szana Tamás könyvéből: Szá
Művészet.1904. év a magy.müv. tört.-ből.

MDK

Neuschoss

Munkái a tav. kiállitáson.

Becz Jenő műépitész cikke.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 101.lap

Neuschloss [ ], építén

L. Borsos József.

25-28

Rácz Zoltán: Debreci építénete a harmincas években

Magyar Építőművészet Bp. 1983

83/2.

Meuschloss Károly

és fia építő vállalkozó cégének alkalmazottja
volt Bayer Gusztáv

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX. században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Éptud, 1971 /III/, 4.sz. 379-418.l.

390.l.

MDK

Neuschlosz Elek

tőle a kórház falburkoló téglája

Bp.szfv. Szt.László kórházának uj épülete.
Tér és Forma 1939. 11.sz. 2o4-6. l. Képekkel.

Neumayer Lujza

Udvarban

Nemzeti Szalon

1929. máj.

Tavaszi Szalon

[redacted]

Fl Bresciában 1578 február 5-én.

ul[redacted] Jobb ke-
pálmát és könyvet tart. Feje
szakálla leberetvált. Kö-
ny lóg, mely bal felől hegyes

500 liván 466 Kán

n.
(216/905). Elszámoltatott
Az elszámolást elfogadta
n. leirat (464/901).

om sorban
ál: SPERĒT IN TE QVI NOVERV̄T

Neumayer Lujza

festőművésznő
1928. szept. havában
meghalt.

Énekkönyve, Képzőmű-
vészeti Főiskola 1928-29.
15. l.

Nagyságos

Lator Géza

igazgató úrnak

Zilahban.

Neumayer Lujza

1924/25 – 1926/27 I.,
1928/29

Ferkèpzomfoiskèvk

117. l.

csodáit ábrázoló, tartózkodó előadású dombormüvek, egy értabernákulum-ajtócska és a négy evangélistának Michelangelo stílusára emlékeztető kis bronz szobra. A doge-palota Óriáslépcsőjének Neptunusa és Marsa viszont üresen ható, gyengén komponált alakok. Épp így kevéssé sikerült S.-nak a páduai Santo számára Szt. Antal egy csodáját ábrázoló márványreliefje. Velencei építészeti alkotásai közül a Biblioteca a legnevezetesebb (1536-tól). Az antik római motívumok felhasználásával készült, rendkívül gazdag, de logikusan alkalmazott és az architektúrát szervesen kiegészítő figurális és egyéb díszítéssel ellátott, alul dór, felül ión loggiás épület a renaissancenak legünnepiesebb díszalkotása. Pazar pompa és konstrukció itt szerves egészben harmonikusan olvad össze. A Pal. Corner Cà Grande alul rusztikus, felül a két emeleten körívés ablakokkal tagolt (1536), a Zecca megokoltan mogorva épülete és a Márkus-torony kis ékszerszekrénye, a Loggetta S.-nak még nevezetesebb velencei profán építészeti alkotásai. A templomok között az egyhajós, dongaboltozatos, karcsu toronnyal ellátott S. Giordio dei Grecit és a négyszögletes termet képező S. Martinót kell felemlítenünk. Páduában az egyetem nagyszerű árkádos udvara egyenes gerendázatával, szintén S. nemesen elgondolt építészeti műve. — Irodalom: L. *Pittoni*, Jacopo S.

Ybl.

SANTACROCE (ejtsd: *szántákrócse*), a Bergamo közelében levő S. községről elnevezett festőcsoport. Tagjai: *Francesco di Simone* († 1508), meglehetősen önállótlan, de igen finom mester, aki különféle befolyások alatt áll. Művei hol Giovanni Bellini és

MDK

Neumayer Lujza, festö

Benkhard Ágoston tanitványa.

(e.a.):
A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll. -Mücs.
Ujság. 1928 máj.2o. 22.l.

Neumayer Lujza.

Munkája szerepel a képzőművészeti Főiskola kiállításán.

Magyarság, 1928. május 20.

Neumayer Lujza.

Benhárd ágost tanár növendéke.

Térfifej-munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban. (antétne)

Budapesti Hirlap, 1928. Máj. 20.

Neumayer Lujza.

Benkhard ágoston tanítványa

a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán munkája szerepel

Ujvidék, 1928. Máj. 20.

Neumayer Lujza.

Rozgai Viktor tanítványa.

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán grafikái szerepelnek.

Ujság, 1928. IIdj. 20.

Neumayer Lujza.

Olgyai Viktor grafikai osztályán.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Budapesti Hírlap, 1928. május 20

MDK

Neumayer Lujza, festö-graf.

Olgyai Viktor graf.oszt.-nak kitünö tagja

(c.a.);

A Képzömüv. Föisk.növ. kiáll. - Mücs.
Ujság. 1928.máj.2o. 22.1.

MDK

Neumayer Lujza

Udvarban

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

Neumayer Mihály

karatos

Kisbérről, 1816.

l.

Fleischer Bécs 7i. l.

Telölünk

cég helyben szive

Neumayer Sári

Grafikái, érdekes, munkás-plakátjai általános feltünést keltettek.
Illés László kerámikus tanár növendékeinek munkáiból a negyedik kiállitást rendezték meg 1935. juni. 22.-én. A fiatal müvészek az Atelier müvészeti tervező és mühely iskola tanitványai.
"Az Atelier kiállitása" cimmel a lap felsorolja és méltatja munkájukat.
Grafikusok: Szemes István, Süsz István, Eisenberg József, Katona Béla, Neumayer Sári, Schnábel László és Krecs László. Mindegyiket nagy jövőre jogositó kiváló müvészként emliti meg a lap.

A HÉT, Bp. 1935. juni. 30. 45. évf.
13-14. sz. 4. lap.

Neumayer

életéről és munkásságáról: Csatkai, 1942
115-118, Galavics, 1965, 230, Winkler, 1975
52-53

MŰVÉSZET ÉS FELVILÁGOSODÁS AKADÉMIA KIADÓ 1978
Winkler: A soproni evangélikus templom helye
Sopron építészetében 194 old.

Neumayer Lőrinc

és Ringer alkotásai képviselik a klasszici-
z áló késő barokk második szakaszát.

Müvészet és felvilágosodás

Akadémia Kaidó 1978,Bp.

Winkler:A soproni evangélikus templom helye

Sopron épitészetében 205.old.

Neumayer Lőrinc

Csatkai E: Három klasszicista épitész /Neumayer, Ringer, Handler/ Soproni Szemle /1942/114-125

Müvészet és felvilágosodás

Akadémia Kiadó 1975 Bp.

Winkler: A soproni evangélikus templom helye Sopron épitészetében 206.old.

Neumayer Lajos

porcellánfestő

1 reál. 1 ipar r.

Iparrajziskola 1889/90

50. l

Gyulafehérvár VIII. 29.

Laurenz Neumayer

soproni építőmester építette a Duna-i evangelikus templomot.

Georg Dehio: Handbuch des deutschen Kunstdenkmäler, Burgenland Wien 1935.

670

Neumayer Sajos

nobrát

1887

Éimisk 1930. 86. l.

A vezérkar.

Egész alakban, ló
lött elhelyezett képben va
te: csákó tollakkal, kék k
szürke nadrág oldalt piros
oldalt: K.u.k. österr
jelzése pedig balról: Verl
középütt: Pa
jobbról: Dru

Szines kónyomat, méret

Sz.n.
189-
Át.l

Neumayer Lörinc

épitést

Gentmüeml

244. A

53

vény

r Korona melyet az 1926 évi
meghatalmázás megujitásaért
ttem

udapest 1926 Február hó 1 én

Saláth Ferenc
K. altiszt

NEUMEYER Lőrinc építőmester

Sopron, 1786

SSz 2001/4 087

H-1126 BUDAPEST, MÁRVÁNY U. 28.
TELEFON/FAX: 06(1) 214-08-58
E-MAIL: MESMDESIGN@ADAM.HU

a meglévő sárkányokat is, amiket a megújított bársony
vélekedés is, miszerint csak a peremtől számított harm
ti,[32] a hat jelvény azonban olyannyira egyező technikájú
san egyszerre készültek.[33] Nagyon nem tűnik életszerűne
bi javítás során, például 1586-ban textil anyagú jelvényel
tek volna Yorkban fém rendjelvényeket, amikor azok ere
ha lehetett érdemi tudása bárkinek is. Szerintem a sárká
lehetnek, ami nem zárja ki azt, hogy selyemből készült
eredetileg a kardot, például a hüvely másik oldalán. Eze
voltak, és a hüvely eredeti borításával együtt pusztulhatt

Schramm az 1872-es évszámmal kötötte össze a hüve
tását.[34] Az ezüst hüvelydíszek ugyanakkor háborítatlan
látható semmi nyoma annak, hogy valamikor levették é
azokat. Így a bársonyborítás 1872-ben történő készítése
lehetséges, ha a textil szélét takaró tokperem, mindkét f
kor készült volna, és az 1781-et említő felirat valójában
solt volna le. Ennél sokkal valószínűbb, hogy az 1872-es
ban és szövegében az 1781-es írást, ebben az esetben v
legkésőbb ekkor keletkezett.

Neumayer Lőrinc

Neumayer Lőrinc/1754-1811/ telepedett le először Sopronban/az épitőmester korábban Passauban dolgozott/.Ringer József Kismartonból költözött Sopronba és 1779-től dolgozott itt.Mindkét mester első jelentős helyi munkája a soproni evangélikus templom megépitése volt.Neumayer korábbi soproni munkáiból csak a Szent Lélek templom szentélyének átalakitása ismert:a kisméretü,egyhajó gótikus templom belső terét csehsüveg-boltozatok sorával fedte le és a nyolcszög öt oldalával zárodó szentéllyel egészitette ki.A későbbi evangélikus templom kialakitásához hasonló megoldást itt még a részletek között sem találunk.Néhány átépitésnél Dorfmeister festő volt a társa.1784-85ben épitett ruszti/Rust,Ausztria/ és az 1805-ben épitett kelénpataki/Klingenbach,Ausztria/ evangélikus templom szerepel munkái között, az utobbit Ringer tervei alapján épitette.Neumayer soproni munkásságának a belvárosban épitett városi bérházak helyi tipusának kialakitása ad különös jelentőséget.

Müvészet és felvilágosodás
Akadémia Kiadó 1978
Winkler:A soproni evangélikus templom helye Sopron épitészetében 194.o.

Neumayer Lőrinc

a helytörténetx általában Neumayer és Ringer soproni épitőmesterek közös tervező munkájának tulajdonitja a templomot.

MŰVÉSZET ÉS FELVILÁGOSODÁS AKADÉMIA KIADÓ 1978

Winkler Gábor: A soproni evangélikus t helye Sopron építészetében 193 old.

MDK

Neumaier Lörinc és Ringer József
soproni kőművesmesterek terveztek

és epitették a soproni ág.ev.templomot 1782-83-ban Kimnach Lajos Vilmos pozsonyi templomépitő közreműködésével ill. ellenőrzése alatt.
A templom tornya a XIX.sz. -ban épült.

Ziemermann, Ludwig: Von Kirche zu Kirche, von Predigtstätte zu Predigtstätte... in unser Gotteshaus. Sopron. 1934.
21.1.

Neumaier Lörinc és

nincs cell 2

Ringer József

soproni könnives, mesterék tervezték és épitették a soproni ág. ev. templomot 1782-83-ban Kim- nach Lajos Vilinos pozsonyi templomépitő könnives-mester ellenőrzése alatt. A templom tornya a XIX. században épült

Ziermann, Ludwig

Von Kirche zu Kirche, von Predigtstätte zu Predigtstätte ... in unser Gotteshaus. Sopron 1934.

21. l.

Bártfai ferenciskánus kolostor végi
pecsétlője IX. 44.

Neumayer, Lorenz

l.

Va Hö Ernst gjujt

VI/II.89

: a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
vzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
selőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

ggodalom és választóim ezreivel való személyes
djek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
sági megélhetést veszélyezteti.
eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
s

ıs zászlaját a fővárosban!

ályért, Hazáért"

Neumayer Lőrinc

könnves

Sopron

1779 márc. 15

polg. eskü

Házi

A főkántor ijedt, hadaró nyelvvel kezdi olvasni . . .

Neumayer Lőrincz

metszette Pozsony vármezőnek Collár Ferencz (l. ott.) által rajzolt térképet.

Orosz József. Századunk-folyórát

~~1840~~ 1840. 31. l.

Neumayer, Lorenz

Magyar Művészet

1937. 288. l.

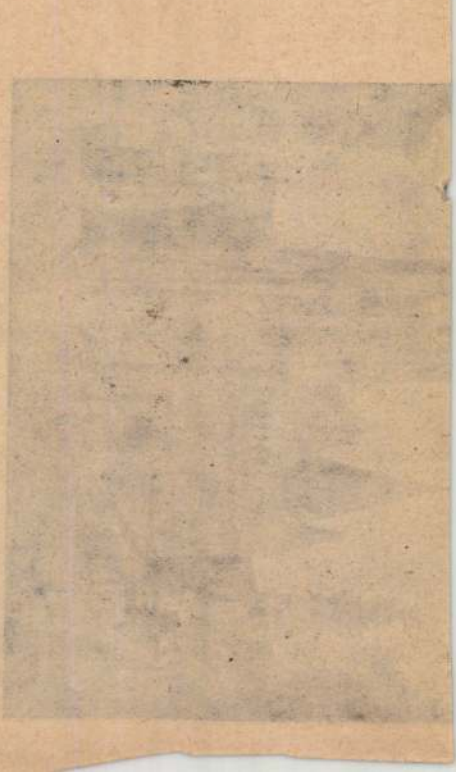

Neumayer Lörincz

laid

Collar Fencz

Neumayer Lőrinc, építész MDK

A soproni ht. György u. 1-3, u.n.
Prickler házat a XVIII. sz. kilencvenes évei-
ben átépíti, gr. Festetich Kristóf részére.

Riedelmayer Gyula: Műemléképület
helyreállítása Sopronban.

Műemlékvédelem, I. évf. 1. sz. 1957. 31 l.

M. D. K.

NEUHAYER Lőrinc építőmester

Sopron, ev. templom belsejét 1782-83.
Reinger Józseffel (festő)

Csat. Sopron 33. l. 38. kép

Neumayer Lőrinc, építész

-asszauból származott Sopronban, Építészeti fejlődésére a Passauban dolgozó Hefele munkássága is hatást gyakorolhatott. A Szinház u.34.sz.mellett a csch származ Ausztriában tanult Ringer Józseffel együtt épitett evangélikus templomot ismerjük. 47.old.

Winkler Gábor: Városi lakóházak Sopron barokk építészetében 42.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat, 1965. XIX.évf. Sopron

Neumayer Lőrinc, építész MDK

Handler Jakabnak a soproni polgárok Köré való felvételénél 1803-ban ő volt az egyik tanú. 1808-ban klasszicista építész volt.

Tompos Ernő: Handler Ferdinánd építész és családjának többi építész tagjai. 17.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1962. XVII. Kiadja Sopron Város Tanácsa

NEUHAYER LŐRINC/

Soproni építőmester, Ringer józseffel együtt a soproni ev. templom tervezője (1782-1783)
(38. kép)

Csatkai Endre: Sopron. 2.kiad. Bp., 1956.
/ Magyar Műemlék ek /

/33

M. D. K.

NEUMAYER Lőrinc építész

Sopron. Előkapu - u. 7. Kétemeletes lakóház, 1784 - 94.

Magyar építészet. Bp. 1954. 85. l.

M.D.K.

Neumayer Lőrinc

építész

egyik építője a soproni ev. templom-

nak. 1782-83.

Genth. Műemk. 1959 I. 322

Neumayer János

ötvös

Kőmagyötvj. 2138. sz

Neumayer János

ötvös Ujvidék

Könnagyszt. 359 l.

2138

Nr. 2133
+2136

Johannes Neumayer, e. 1828.

Cukortartó urra. — *Zuckerbehälter, urnenförmig.*

Motesiczky Lászlóné, Bp. Expos. 1918 : 624 b.

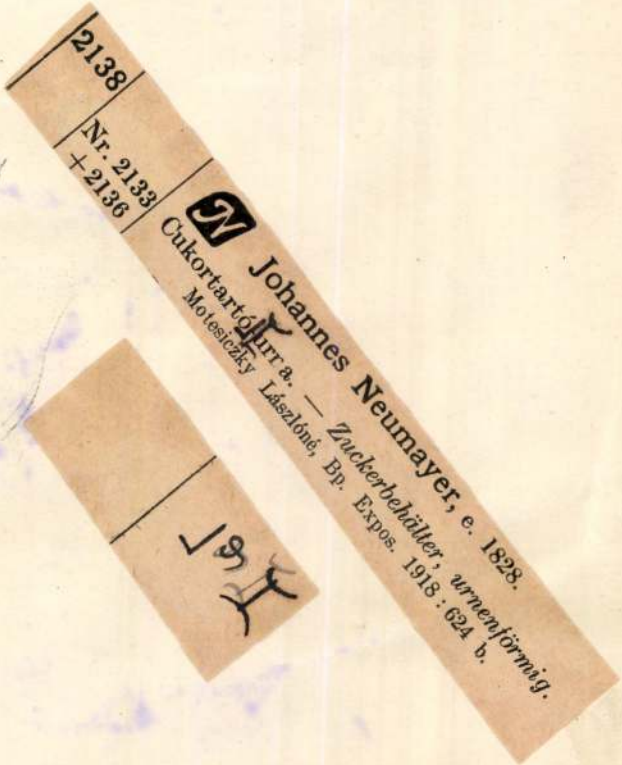

927. Divald graf. müint.

Neumayer János

ötvös

1828 Ujvidék

Kapmagyarországtvösök 41 l.

Őstelep, sümegujhegyi VI. 127

M.D.K.

Neumayer Lőrinc építész

Sopron, Szt. György u. 1. 1798 ban

N.L. átépítette.

" Szt. György u 3, volt jezsuita nemesi konviktus, 1790 körül épitette át. (281-82 kép)

Genth. Müeml. 1959 I. 315.

Neumayer Lőrinc épitén M.D.K.

Sopron, Szinház u 32, Neumayer ház
1795 körül.

(319 kép)

Genth. Mueml. 1959 I. 320

Neumayer Lőrinc

(Passauban épitész)

Szül. 1751. k/megh. 1811. okt. 25. Sopronban

1778 kéri felvetelét Sopronban.

1782. átalakitja a soproni Szt. Lélek-templomot.

(Bán: Sopron nyzori egyház tört. 380. l.

1780-88. Széchenyi Zsigmondné Cziráky Margit soproni házán dolgozott. (Bártfai Szabó at Széchenyi-család tört. II. k.

1782/3. Ringer Józsefel (l.o. 692 l.) együtt épiti a soproni ev. templomot.

1784/5. a ruszti ev. templomot.

1789. k. tervezi a mai Prickler-házat;

1797. k. épiti Sajáx házát a Szinház utcaban

1805. vezette a klimpai templom épitéset.

Csatkőzl.

Weinmayer, Lorenz

1784–85. építette a második ruszti protestáns templomot.

Magyar Művészet

1934. 288. l.

ZSEF R.-T.

TIGYÁR

STÉKKERESKEDELMI VÁLLALATA

OZSONYI UT 63.

90-8-22 és 90-8-23.

Budapest, 1934 október hó.

előtt,

a szükséges tisztitószereket és
ı fióküzleteinkben szerezheti be.

is költözködik, mindenütt megta-
tó minőségü árukkal pontos és elő-
endelkezésére.

1 db. mesékefe 0 és

18

Neumayer Lőrinc
építő

l. Bán Sopron
380. l. 381. l.

J. S. jelű mester.

1375. ~~Ismeretlen festő.~~

A XIX. századból.

Fogarassy János arcz

Derékig és szembené
öldöke, leberetvált álla kö
jusza barna, szeme kék, ~~ét~~
~~mellgomb~~ arany gombbal, cso
fehér-csikos kivágott mellé
gallérral. Mögötte félrevon
badba nyerünk kilátást, hol
zése a jobb hóna alatt: »J. S

Ovális elefántcsont-
sz. 1375.-- Vétetett az 1912
200 K-án (1825-912).-- Kifi
számoltatott 1912 noe novem

2-4-10 pont. medendő.

Sz. n. 3
1825-9
Át. lel

Neumayer Lőrinc

soprom építőmester

tervei szerint épült

a ruszti (sopron m.)

ev. templom 1784–

1785-ben. A tornyot

1896-ban építették –

Delio Ginhart

404. l –

eltolásának kérdésével. Lux Kálmá
zottság munkálatainak müszaki vez
mertette az ügyet, s az albizotts
latát, amely Friedrich Lajos müsz
tanácso, a főváros magasépitési
helyettes vezetőjének a tervét el
ra ajánlja. A felszólalók hosszas
oldalról megvilágitották a kérdés
a Bizottság egyhangulag a követk
zatot hozta. A Bizottság hozzájá
városi templom jelenlegi helyéről
mozditásához. Szükségesnek tartj
bemutatott terv további érlelését
helyének és szintjének, valamint
leges rendezésének szempontjából

Neumayer Lőrinc

épitész Sopronban

épisette 1784/85 ben
a ruszti templomot.

l.

Soproni Szemle

1940. 151. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Neumayer Lőrinc

építész

Lajd

Csatkai Endre dr.:

Három klasszicista

építész.

Soproni Szemle

1942. 115. l.

116, 117, 118, 119. l.

Könyvtárunkban

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

R. D. K.

NEUMAYER Lőrinc építész

Sopron. Szentlélek templom barokk meghosszabbítása és átalakítása, 1782.

Magyar építészet. Bp. 1954. 72. l.

M. D. K.

NEUMAYER Lőrinc építész

Sarron, Szentlélek-templom meghosszabbítása és átalakítása 1782.

Magyar építészet. Bp. 1954. 49. l.

K. D. K.

NEUMAYER József évitész

Sopron. Szentgyörgy-u. 1. Háromemeletes lakóház, u. n. Neugebäude ál ép. 1798

" Szinház-u 32. Emeletes lakóház (saját magának.) 1798.

Magyar évitészet. Bn. 1954. 85. l

Neumayer

l.

Lykanemzromantika

126. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

avec la plus profonde vénération

par des amis de la Littographie."

s alól jobbra: „Nach der Natur gez. von Vinc Neuman FkR."

Könyomat, méretei a vonalkeretnek 37.5 : 54 c/m.

Ltfra 4515 (alányomással)

57/94 N° 57.

Uj-Orsova:

Erődje. Duna közepén lévő lapos sziget foglalja el és ~~van az erőd, melynek~~ épületei közül az őrtorony meg az ennek közelében lévő emeletes ~~épület~~ ház válik ki. ~~Az erőd~~ Feléje két vitorlás közeledik s körülötte három csolnakban többen kelnek át. Az előtérben, balrá az uton, két lovas s több gyalog haladó férfi, illetőleg katona látható. Az út fordulatánál egy lovas katona, ki az erőd felé mutat, beszélget a földön ülővel. Középütt pedig négyen képeznek csoportot. Körülök kettenáll, egy a földön ülve csibukot szív és egy hasra heverve hallgatja a beszelő aggot. Felirata a kép alatt hat sorban

balrá: „Ansicht der Festung
NEU ORSOWA
Seiner Kaiserlichen Hoheit dem Erz Herzog
LUDWIG
in tiefster Ehrfurcht gewidmet
durch Freunde der Littographie."

jobbrá: „Vue de la Forteresse
ORSOVA NEUVE
Dedié
A Son Altesse Imperiale LOUIS Archiduc d'Autriche

Vinc Neumann F.KR.

Uj orsova. Neuilt es
francia szövegyel
Kőnyvat Polio.

fénti alkás,
mely előtt ez áll.
Nach der Natur
gez von.

Neumärker János
ötvös mes.

Mestre Grim András Kassán. 5 évre szegüdött. 1776. júl. 7 én. 1778. ben átlép Dioszegi-Istvánhoz, de rossz magaviselete miatt a céh onnan elkergeti

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Bpest, 1900. 327. l.

Pallya Celestin

festō.

Neumayer
rezm -
Pest
1873.

alkalmazárban az Első
Magyar Játékkártya
Rt.-nél
el
Kolbkártyaf.

Á R.

N A P L Ó

czius 31-ig.-

MDK

Neumayer Ede

könyvnyomda tulaj.

Üzleti kártyája (minta) Mellékletet.
„Szedés nyomás kifogástalan"

— Mellékletenül
Grafikai Szemle 1895 évf. 47. 67 l.

NEUMAYER, Gottlieb, rozsnyi fazekasnegéd

G. N., Hafnergesell, 7 hónapos fia meghalt. (1849, 796 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Jacob Neumayer, térképrajzoló MDK

Győr Újváros degrégalbi részletes térké-
pét készítette. 40 x 61 cm. 314 old

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7, 1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Neumann Tóbiás

d.

Művészi Ipar

1894. 6/8

Budapest, 1924 ápr. 15

ntiványi Gyula urnak
tes
Pest

sorai birtokában van szerencsénk
es külön számláján fennálló
250 K

ápr. 16 -ig az összes
tto 1/4 %-ot téritünk meg, amely-

,— értékkel

Teljes tisztelettel
HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Neuman Vincenz

Orsova. T. 4515. III.

A Dunától átszelt hegyes vidék középterében látjuk a várat a hozzá tartozó erőddel, a folyón csolnakok és vitorlások közlekednek, az előtért pedig lovas alakok, pihenők és beszélgetők élénkitik. Felirata

balra: Ansicht der Festung
NEU ORSOVA.
Seiner Kaiserlichen Hoheit dem Erz Herzog
LUDWIG
in tiefster Ehrfurcht gewidmet
durch Freunde der Littographie.
jobbra: Vue de la Forteresse
ORSOVA NEUVE
Dédié
A Son Altesse Imperiale LOIUS Archiduc d'Autriche
avec la plus profonde veneration
par des amis de la Littographie.
alól jobbra: Nach der Natur gez. von Vinc. Neuman F. k. R.

Kny., alanyomással, már. a vk. 37.6 : 54.1 cm.
57-94-57.

ZIMMERSPITZ VILMOS
mázoló, fényező és aranyozó vállalata
Budapest, VII., Alsóerdősor-u. 22.

Elvállal: Épületek, portálok és butorok mázolását és fényezését minden kivitelben jutányos árak mellett.
TELEFON 87—31. TELEFON 87—31.

ket országos és heti vásárokon csak jogosult iparosok és kereskedők árusithatnak.

Végül a XII. fejezet a vándoripar fogalma alá nem vonható meg rendelésgyüjtésre, a XIII. a végeladásokra és árverésekre, a XIV. fejezet pedig az iparüzési jog megszünésére és elvonására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A tervezet II. cimét magában kitevő XV. fejezet az iparoktatással foglalkozik, az eddigi törvénynél sokkal kimeritőbb szabályozásban részesitvén az iparoktatással foglalkozó intézetek és iskolák szervezetét és az oktatásnál azokban követendő eljárást. A tervezet Kossuth Ferenc iparfejlesztési politikájához hiven a kötelező oktatás mellé megteremti itt az a célból létesitendő továbbképző iskoláknak és tanfolyamoknak törvényi alapját, hogy az ipari foglalkozásban alkalmazott segédek, de maguk az önálló iparosok is a továbbképzésre módot és alkalmat találjanak és ezzel a szabályozással elérni iparkodik azt a célt, hogy a kézmüiparosság, birtokában a teljes szakképzettségnek és szakértelemnek, a gyáriparral folytatott létküzdelemben maradjon. E fejezetnek céljait szolgálja annak az a rendelkezése is, hogy a tanonciskolákban és az azokkal egyenrangu iparoktatási intézetekben beiratási vagy tandij vagy más illeték nem szedhető és hogy a szegénysorsu tanulókat az iskola saját költségén látja el taneszközökkel.

A III. cim alá foglalt munkásvédelem ismét több részre oszlik, melyek közül az I. a munkaviszonyra, a II. a munkaidőre, a III. az egészség és a testi épség védelmére, valamint a felügyeletre, végül a IV. a munkaközvetitésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A munkaviszonyra vonatkozó rész ismét négy fejezetet tartalmaz, melyek közül a XVI az iparostanulók, a XVII. az iparossegédek és gyári munkások, a XVIII. a fontosabb teendőkkel megbizott ipari alkalmazottak, magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak munkaviszonyával, végül a XIX. a munkarenddel foglalkozik. Az iparostanulók munkaviszonyának szabályozásánál nem csak az egészségügyi követelményekre van figyelemmel a tervezet, hanem a jövő iparos nemzedék kiképzésére is számos rendelkezéssel törekszik, ezek közt különösen az iparostanulók alkalmazásának előfeltételeképen előzetes iskolai végzettség kikötésével és a felszabaditás feltételeképen a tanulónak a tanviszony alatt szerzett gyakorlati ismeretei megvizsgálására rendszeresitett vizsga előirásával.

A munkaviszonyról szóló rész tulajdonképeni gerince az iparossegédek és gyári munkások munkaviszonyáról szóló XVII. fejezet, mely az ide vonatkozó kérdéseket rendkivüli részletességgel akként szabályozza, hogy a benne foglalt rendelkezések, mint az ipari munkaviszonyban érvényes általános jogszabályok az iparostanulók, a fontosabb teendőkkel megbizott ipari alkalmazottak, a magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak munkaviszonyára is minden oly esetben alkalmazandók, amely esetekre a nevezett alkalmazottakra vonatkozó külön fejezetek különleges rendelkezéseket nem tartalmaznak.

A munkaidőről szóló II. rész a XX. fejezetben a gyermekek, fiatal munkások és nők, a XXI. fejezetben a felnőtt munkások, a XXII. fejezetben pedig a magántisztviselők, (irodai alkalmazottak) és a kereskedelmi alkalmazottak munkaidejét, végül az üzleti zárórát szabályozza. Kiegészíti ezt a III. rész, mely két fejezetben (XXIII. és XXIV. fejezet) rendelkezik az egészség és testi épség védelméről, továbbá a felügyeletről.

A munkaidő szabályozásánál a tervezet az Európa-szerte követett irányzathoz hiven a fősulyt a gyermekek, fiatal munkások és korra való tekintet nélkül a nők védelmére helyezi. Általában megtiltja 12 évesnél fiatalabb gyermekeknek az iparban való alkalmazását, csak kivételesen és az egészségügyi érdekek legteljesebb megóvása mellett engedi meg a fiatal koru munkásoknak éjjel való foglalkoztatását, végül a nők éjjel való foglalkoztatása tekintetében az 1906. év folyamán erre nézve Magyarország hozzájárulásával létrejött berni egyezmény határozmányainak megfelelően számos megszoritó intézkedést tesz; az összes fiatal koru munkásokra és a nőkre nézve részletesen szabályozza továbbá ugy a nappali, mint az éjjeli tényleges foglalkoztatás idejét és a számukra biztositandó munkaközi szüneteket.

Felnőtt férfi alkalmazottakra nézve a tervezet nem szabályozza a munkaidőt, amint általában az europai államok közül mindössze is csak kettő intézkedik ez irányban. A munkaidőnek megállapitása a munka általános feltételei iránt kötendő és az ipartörvényben szintén szabályozni kivánt szerződéseknek feladata lesz. A tervezet ez irányban csupán az üzletek nyitásának és zárásának időpontját határozza meg és pedig egyaránt figyelemmel az érdekelt alkalmazottak köréből felmerült kivánságokra, valamint a forgalom mellőzhetetlen érdekeire.

A III. cim IV., magának a törvénytervezet most megjelent első felének utolsó része három fejezetben (XXV—XXVIII.) a munkaközvetitéssel foglalkozik. A már engedélylyel biró közvetitő iparosoknak iparjogát érintetlenül fenntartva, jogot adva azonban a községnek, hogy az ily iparüzletet kisajátithassa; az alkalmazottak bizonyos körére, kik közé azonban az ipari alkalmazottak nem tartoznak megengedvén továbbá ezutánra is az iparszerü vagy jótékonysági alapon gyakorolt munkaközvetitést, az ipari alkalmazottak munkaközvetitését kizárólag közfeladattá teszi, melyet felében az állam, felében a község terhére ez utóbbi van hivatva az ipari munkaadók és alkalmak részére teljesen ingyenesen ellátni. Minden község, melyben a lakosok száma a tizezret meghaladja, tartozik létesiteni a tizezernél kevesebb lakost számláló községek pedig létesithetnek munkaközvetitő intézetet, felhatalmaztatván, a kereskedelemügyi minister, hogy a belügyminister egyetértőleg ily községet is kötelezhessen a munkaközvetitő intézet felállitására.

Meghatározván a községi munkaközvetitő intézetek szervezetének és működésének alapelveit, a munkaközvetités kerületi és országos kiépitése végett a kereskedelmi és iparkamarák székhelyein kerületi, Budapest székesfővárosában pedig országos munkaközvetitő főintézetet szervez és pedig ez utóbbit tekintettel arra, hogy az a munkaközvetités országos irányitására is hivatva van.

A törvényjavaslat a kereskedelemügyi miniszteriumban e hó végén vagy április hó elején ankétszerüleg is fog tárgyaltatni. Az őszszel pedig a javaslatot a minister az országgyülés elé óhajtja terjeszteni, hogy még ez évben lehetőleg törvényerőre is váljék.

A vállalkozás körében előforduló jogesetek.

Az épittető felelőssége.

X. Y. gyártelepén eszközölt épitkezést Sz. A. épitő vállalkozó vállalta el, és a munkát ily minőségben el is végezte. Az épitkezésnél alkalmazott fuvarosok felperesnek szőlőjén keresztül hajtva, abban a szőlőtőkék egy részét tönkre tették. Felperesek ez alapon kártérités követelnek az épittetőtől.

A budapesti kir. itélőtábla felpereseket elutasitotta keresetükkel, kimondván azt, hogy a munkaadó a munka teljesitésével kapcsolatban harmadik személyeknek okozott károkért csak annyiban felelős, amennyiben őt a vállalkozó megválasztásában gondatlanság terheli, vagy amennyiben a károsító cselekmény a munka teljesitésével szükségszerüen összefügg. Természetes, hogy ez csak az esetben áll, ha az épittető az épitkezési munkák elvégzését szerződésileg vállalkozóra bizza s igy vállalkozási szerződés létesül.

Letiltás folytán milyen kötelezettség hárul a munkaadóra?

A munkaadó letiltás folytán alkalmazottjának fizetéséből csakis a törvénynek és szabályoknak megfelelő levonásokat eszközölheti. Adó, nyugtabélyeg dija, betegsegélyző járulék, a végrehajtató hitelezővel szemben nem érvényesithető; az ily cimeken a végrehajtást szenvedőtől visszatartott összegek annak meghatározásánál, hogy a végrehajtató kielégitésére forditandó egyharmadnak összege mennyire rug, figyelmen kivül hagyandók. A letiltás előtt kiadott fizetési előleg követelését a munkaadó azonban a végrehajtató hitelezőjével szemben is érvényesitheti.

(Bpest, kir. tábla 624 | 907.)

Szakbavágó szabadalmi feljegyzések.

Bejelentés találmányok szabadalmazására.

Az alább nevezettek a kitett cimek s kelt alatt szabadalmat jelentettek be. A bejelentés tárgya egyelőre a jogtalan használat ellen védelemben részesül (34. §.). E bejelentés ellen a közzététel napjától számitandó két havi határidőn belül felszólalások adhatók be. (35. §.)

3909. alapszám. Bolze Henrik Athanáz mérnök Hannoverben. — Melegvizfütés. Pótszabadalom a 33089. sz. szabadalomhoz. II/h oszt. 1907. okt. 22-én. (Képv.: Harsányi.)

—

3949. alapsz. Blessing Luis gyáros Jacksonban. — Vasuti sintalp. Va/1. oszt. 1907. dec. 3 án. (Képv.: Meller.)

—

1281. alapsz. Allgemeine Elektricitäts Gesellschaft cég Berlinben. — Elektróda ivlámpák számára. Pótbejelentés az E. 1252 sz. törzsbejelentéshez. VII. oszt. 1908. jan. 14. Elsőbbséget 1906. dec. 18 tól igényel. (Képv.: dr. Wirkmann.)

—

1973. alapsz. Dellwick Fleischer Wassergasgesellschaft m. b. H. cég M/m. Frankfurtban. — Berendezés csövek hegesztésére. XII/e. oszt. 1907. dec. 24. (Képv.: Kelemen.)

—

3250. alapsz. Kotál Henrik épitész és Netzkár Gyula kereskedő Budapesten. — Eljárás épitkezési és hőszigetelési célokra szolgáló könnyü habarcsanyag előállitására. VIII/a. oszt. 1907. nov. 9. (Képv.: dr. Wirkmann.)

—

3300 alapsz. Gebrüder Körting Akt.-Ges. cég Hannover m. Körtingsdorfban. — Árnyékszékberendezés járművek számára. XXI/b. oszt. 1907. dec. 31. (Képv.: Janssen.)

—

3333. alapsz. Koczó Sándor mérnök és Adler Imre vaskereskedő Kecskeméten. — Eljárás karók előállitására. IVh/1. oszt. 1908. febr. 3. (Képv.: Schön.)

—

2210. alapsz. „Lift" Magyar Fölvonó- és Készülékek Gyára B. T. Kovács, Szalai és Társai cég Budapesten. — Fölvonó leveleknek, okmányoknak és hasonlóknak emeletekre való szállitására és azoknak emeletenként önmüködően történő kiüritésére. XX/h. oszt. 1907. jul. 26.

—

803. alapsz. Nuss Wilhelm Jacob mérnök Cöln-Lindenthalban. — Magasan fekvő viztartó tisztitó gyanánt kiképezett tartóvázzal. IV/i. oszt. 1907. okt. 31. (Képv.: Harsányi.)

—

807. alapsz. Nagy Lajos lakatosmester Debrecenben. — Ujitás lyukas kulcsos zárakon. VIII/d. oszt. 1907. dec. 10. (Képv.: dr. Halász)

—

433. alapsz. Oláh János cementcserépgyártó Külső-Bócsben. — Cement tetőcserép. XVII/c. oszt. 1907. jun. 14-én. (Képv.: dr. Hebelt.)

—

1773. alapsz. Dr. Schruf Gottfried ügyvéd Wr.-Neustadtban. — Eljárás vizhatlan mükö-

MARJAI FERENC
KOCSIGYÁRTÓ
Elvállal uj hintókocsik készitését és javitásokat
BUDAPEST, VIII., SZIGONY-UTCA 10.
TELEFON 69—80. TELEFON 69—80.

Kartellen kivüli parket
gyári raktár.
Politzer és Oklejszky
Budapest, VII., Bethlen-utca 14. sz.
Elvállal mindennemü parket- és padozati munkákat.
Aszfalt-parket különlegesség. **Telefon 61—92.**

anyagnak, illetőleg habarcsnak előállitására. XII/f. oszt. 1907. dec. 30. (Képv.: dr. Wirkmann.)

—

1785. alapsz. Schwenke Albert gyáros Klein-Welzheimben. — Fapadlók leszinelésére szolgáló gép. VIII c. oszt. 1908. jan. 22-én. (Képv.: Kelemen.)

Megadott szabadalmak.

Az alábbi cimü találmányra a megjelölt naptól számitva a megnevezettnek szabadalom adatott, mely a szabadalmi lajstromban a megnevezett számot kapta. A szabadalmi leirásokra a Szabadalmi kir. állampénztárnál teendők meg a megrendelések.

41671. lajstromsz. Aktiengesellschaft für Selas-Beleuchtung cég Berlinben. — Lefelé forditott gázizzófénylángzó. II/d. oszt. 1907. febr. 7.

—

41686. lajstromsz. Dr. Mannesmann Ottó fizikus Remscheidban. Lefelé égő gázlángzó belső gyujtólánggal. II/d. oszt. 1907. márc. 4.

—

41704. lajstromsz. Dossmann Vilmos mechanikus Radebeulben. — Ajtózár elekromagnetikusan kioldható kilincszárral. VIII/d. oszt. 1907. jan. 22.

—

41712. lajstromsz. Rentzsch Hermann elektrotechnikus Meissenben. — Plasztikus masszából való fémbetétes csőalaku test, valamint eljárás ennek előállitására Ve/1. oszt. 1906. nov. 21.

—

41725. lajstromsz. Dr. phil. Buchner Max vegyész Mannheimben. — Eljárás mesterséges masszák és tárgyak előállitására természetes vagy mesterséges korundból vagy olvasztott aluminiumoxidból és cementből, mészből, gipszből és más vizzel megkeményedő kötőszerekből. IVh/1. oszt. 1907. jul. 30.

Fölszólalási határnapok.

Az alább fölsorolt találmányi bejelentések ellen emelt fölszólalások tárgyalására határnapokul kitüzettek:

Egyesült Villamossági r.-t. az Allgemeine Elektricitäts Gesellschaft által bejelentett „Eljárás wolframszálak előállitására wolframsavból készült szálaknak redukáló atmoszférából történő hevitése által“ cimü bejelentésére nézve március 31-én ½12 órakor.

—

Lucas Gustave Albert gépészmérnök levallois-perretii lakos „Fecaliák, házi és csatornaszennyvizek tisztitására szolgáló készülék“ cimü bejelentésére nézve április 23-ika.

Szabadalmak gyakorlatba vételére vonatkozó ajánlatok.

Gebrüder Hardy bécsi cég az 1904. november 8-ról kelt 33101. számu törzs- és az ehhez tartozó 1905. november 28-ról kelt 36353. számu és 1906. március 24-ről kelt 37064. számu

Berendezés légritkitásos fékeknél a vonat végéről előre terjedő és a gyorsfékezést megindító fékhullámnak a vezető állás helyén való létesitésére

cimü pótszabadalmak tulajdonosa, szabadalmainak gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmait eladja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágositással szolgál **Kalmár J.** mérnök, hites szab. ügyvivő Budapest, VII., Rákóci-ut 44.

Severin Henrik, igazgató acherni lakos a 34355. számu

Üvegöntő és fuvógép, föleg palackok gyártására

és 22623 számu

Eljárás és gép üreges üvegtárgyak előállitására

cimü magyar szabadalmak tulajdonosa, szabadalmainak gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmait eladja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágositással szolgál **Kalmár J.** mérnök szabadalmi ügyvivő Budapest, VII., Rákóci-ut 44.

Wright Richárd Harvey kereskedő, Durham-i lakos,

„Gép szivarkáknak és hasonló tárgyaknak dobozokba csomagolására“

cimü, 35236 számu, 1905. március 9-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VII., Akácfa-utca 63. szám.

Herm. Heinr. Böcker & Co. cég Reimscheidben

„Javitás sineken mozgó járművek alvázain“

cimü, 33821. számú, 1905. március 4-diki keletü magyar szabadalomnak belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VII., Akácfa-utca 63 sz.

Batcheller Birney Clark mérnök, Philadelphiában,

„Berendezés pneumatikus csőposta-berendezések szállitóhüvelyeinek fölfogására“

cimü, 17725 számu 1899. május 2-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VII. Akácfa-utca 63. szám.

Batcheller Birney Clark mérnök, Philadelphiában,

„Szállitó-hüvely pneumatikus csőpostaberendezések számára“

cimü, 17724. számu 1899. május 2-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VII. Akácfa-utca 63. sz.

SZABADALMAK, TALÁLMÁNYOK
ügyeit szakszerüen intézi a világ minden államában **Török László** okl. gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő, kir. törv. hites szakértő
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30.
TELEFON 87—02.

A 288833 számu Hengerszék cimü és a **28812 számu**

Elrendezés vizszintes körmozgást végző, ingatámasztékokra szerelt síkszitánál

cimü magyar szabadalmak tulajdonosa, szabadalmainak gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmait eladja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágositással szolgál **Kalmár J.** mérnök szabadalmi ügyvivő Budapest, VII., Rákóci-ut 44.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1908. március hó 30-án Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

70031. Budapesti ker. munkás-biztositó pénztár (VII., Damjanich-utca 26.) a VII., Dob-utca 4505. hrsz. a. három emeletes ház, ép. Vágó testvérek.

66150. Singer Rezső (IV., Kishid-utca 8.) az I., Kruspér-utca 3. sz. 3 emeletes ház, ép. Neumann Sándor.

80555. Ray Rezső (VI., Andrássy-ut 105.) a IX., Soroksári-ut 9587. hrsz. a. 2 em. gyár.

80529. Dr. Heidlberg Tivadar (IX., Soroksári-ut 106.) ugyanott emeletes toldalék.

75142. Rosenbaum Sámuel (IX., Szvetenay-utca 11.) ugyanott emeletes műhely, ép. Sipos István.

75143. Tost Vilmosné (VIII., Futó utca 34.) ugyanott földszintes ház.

24799. Weisz József (I., Gellérthegy utca 6C.) az I., Németvölgy 12878. hrsz. a. földszintes ház, ép. Erős Sándor dr.

71219. Danubius hajógyár r.-t. (V., Váci-ut 1489. hrsz. a.) a V., Csuka-utca 1501. hrsz. a. toldalék, ép. Nándor Pál.

71970. Doroghy László (VI., Erzsébet királyné-ut 46.) a VII., Istvánffy-utca 63. sz. földszintes ház.

70001. Dr. Papp József (IV., Kötő-utca 2.) a VII., Egressy ut 2291. hrsz. a. istálló, ép. Szehr Péter.

63507. Pataki Antal (III., Pusztaszeri-ut 47.) ugyanott toldalék, ép. Harsányi Mihály.

70016. Gaube Vilmos (VI., Frangepán-utca 62.) a VI. Agyag-utca 55. sz. istálló.

73400. Kattler Bernát (VII., Jósika-utca 4.) ugyanott istálló, ép. Goldberg Simon.

71166. Csömöz József (VI., Hungária-körut 67.) ugyanott fészer.

62227. Kőszénbánya és téglagyár Pesten (VI., Teréz-körut 22.) a X., Jászberényi-ut 7728. hrsz. a. munkásházak, ép. Orbán Jenő, épitésére vonatkozó tervek jóvánagyattak;

b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra:**

76778. Schwarcz Jakab (VIII., Futó-utca 43.) ugyanott.

76715. Glatz Lajos (VIII., Baross-utca 66.) ugyanott.

77426. Mülbacher József (VIII., Teleky-tér 2.) ugyanott.

71991. Ledács-Kiss István (X., Villám-utca 27.) ugyanott.

71200. Szászkó Márton (X., Fűzér-utca 26.) a X. Liget-utca 29.

71987. Lörentey Imre dr. (X., Szabóky-utca 33.) a X., Héderváry-utca 37.

70029. Biró Károly (VII., Akácfa-utca 57.) az I., Pauler-utca 2.

A BUDAPESTI LÉGSZESZGYÁRAK felszerelési irodái:
IV., Aranykéz-utca 6. VII., Erzsébet-körut 19.
Elvállalnak mindennemü **gázvezetékek szerelését** világitási, fütési és ipari célokra. Raktáron tartanak legjobb és legszolidabb kivitelü **gázcsillárokat,** egyszerü és diszes kivitelben, mindennemü **gázfőző** és **fütőkészülékeket** és melegitőket.

Neumann Sándor

építész.

Szül. Arad 1880.

Oklevelet nyert 1902.

Névjegyzműegyetem 14. l.

10290.

es arczélben látható, keretben.
rbánja kerek, hasitott ujjú kön-
s alakok és angyalfejek diszitik.

Turcarum
or

ható.

16:15.1 cm.

Neumann testvérek

üvegfestők

Nagyvárad.

l

Ságüvegesipar

327. l.

Neumann Siegfried

Maler, geb. 19. Sep. 1886 in Schwiebus (Brandenburg), absolvierte seine Kunststudien in Berlin, Paris und Dresden und liess sich nach Studienreisen in Holland, Belgien, den Alpenländern und Italien in Nagyszalók (Kom. Szepes) nieder.

Knack. II. 318. l.

Kersting, G. V. 213.

Neumann

N. 5 *Szigfrid*, festő. * Schwiebus (Brandenburg) 1886 szept. 19. Berlinben, Párizsban és Drezdában tanult, azután Hollandiában és Belgiumban volt tanulmányúton. Utóbb Nagyszalókon telepedett le. 1911. kiállított a Nemzeti Szalónban.

L. Gy. II. 201

4586. Antonio Canova után.

Ámor és Psyche.

Márványszobor, magassága
3000 K.-- Néhai gróf Andrássy Déne
tetett 1914 márczius 5-én (245-91

Sz.n.277-
2046-913-
Át.lelt.1

MDK

Neumann Sándor,ép.

6615o. Singer Rezsö/IV.Kishid u.8./ az I. Kruspér -utca 3.sz. 3 emeletes ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten. Vállalkozók közlönye. Bp.19o8.ápr.1. 8.1.

nökök, *Kunfalvy* Nándor, *Sziklai* Zsigmond, *Miklós* Ede, *Pásztor* Béla, *Koch* Károly, *Farkas* Elek, *Marton* Ákos, *Schustler* József, *Weisinger* György, *Simon* Ferenc és *Gunszt* József.

Mint sajnálattal értesülünk, *Stahuljak* Iván építőmester tagtársunk Mátyásföldön f. é. március 31-én délben, 37 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Vasszorgalommal a legalsó fokról küzdötte fel magát az építőmesterek sorába és szerénységével mindenkinek rokonszenvét nyerte el. Április 2-án, d. u. 3½ órakor temették a kerepesiúti köztemető halottas házából. Özvegyének és három gyermekének fájdalmas gyászában a tagtársak őszinte részvéte osztozik.

Ipartestületünk IV. Évkönyve megjelent és április hó első hetében mindazok kezéhez fog jutni, akiket megillet. Az ipartestület tagjai közül ingyen kapják azok, kik március hó végéig múlt évi kötelezettségeiknek eleget tettek. Ingyen kapják továbbá a városok és nagyobb községek építőhivatalai, az államépítészeti hivatalok, az iparfelügyelők, kereskedelmi és iparkamarák, miniszteriumok és egyéb hatóságok. Az ingyen szétküldött példányokhoz csatolva van az Építőmunkavezetők Könyvtárának XIII. kötete, melyet szintén díjtalanul adunk, tágabb körökben bemutatván az Építőmunkavezetők könyvtárának irányát. Kérjük mindazokat, kik a magyar építőipari irodalom fejlődését szivükön viselik, hogy a könyvtár terjesztéséhez hozzájárulni szíveskedjenek.

A IV. Évkönyv különben úgy mint az I., II. és III. Évkönyvek is, ipartestületünkben egyenkint 3 koronáért kaphatók. A IV. Évkönyv mellékletét képező: *„Klasszikus és reneszansz építőművészet formái"*-nak ára külön 2 k. 40 fill.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A fővárosi középítési bizottmány

március 27-iki ülésén elfogadta a városligeti szépművészeti múzeum környékén létesítendő két *szökőkút*, a Wahrmann-utca, K. Kerepesi-út, Királyhegy-, Wesselényi-, Tóth-Kálmán-, Nádasdy-, Ilka-, Hun- és Koronaőr-utca *burkolásának*, a Margit-körút fásításának, a Jókai-, Hungária-, Aradi-, Német-, Üllői-, Bánya-, Halom-, Kelemen-, Bolgár- és Rozmán-utca *gyalogút burkolatának*, Széna- és Calvin-tér, Visegrádi- és Óra út *világításának* terveit; hozzájárult a kereszturi határban lévő új temető kibővítéséhez is.

A magánépítési bizottságnak márc. 30-án tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

70031. Bpesti ker. munkásbiztosító pénztár, Dob-u. 4505. hrsz. háromemeletes ház; terv. Vágó testvérek.

66150. Singer Rezső, Kruspér-u. 3. háromemeletes ház; terv. Neumann Sándor.

80555. Hercz Ármin, Soroksári-út 9587. hrsz. kétemeletes gyár; terv. Ray Rezső.

80529. Dr. Heidlberg Tivadar, Soroksári-út 106. emeletes toldalék.

75142. Rosenbaum Sámuel, Szvetenay-u. 11. emeletes műhely; ép. m. Sipos István.

75143. Tost Vilmosné, Futó-u. 34. földszintes ház.

24799. Weisz József, Németvölgy 12878. hrsz. földszintes ház; ép. m. Erős Sándor dr.

71219. Danubius hajógyár r.-t., Csuka-u. 1501. hrsz. toldalék; ép. m. Nándor Pál.

71970. Doroghy László, Istvánffy-u. 63. földszintes ház.

70001. Dr. Papp József, Egressy-út 2291. hrsz. istálló; ép. m. Szehr Péter.

63507. Pataki Antal, Pusztaszeri-út 47. toldalék; ép. m. Harsányi Mihály.

70016. Gaube Vilmos, Agyag-u. 55. istálló.

73409. Kattler Bernát, Jósika-u. 4. istálló; ép. m. Goldberg Simon.

71166. Csömöz József, Hungária-körút 67. fészer.

62227. Kőszénbánya és téglagyár r.-t. Pesten, Jászberényi-út 7728. hrsz. munkásházak; ép. m. Orbán Jenő.

Átalakításokra:

76778. Schwarcz Jakab, Futó-u. 43.
76715. Glatz Lajos, Baross-u. 66.
77436. Mülbacher József, Teleki-tér 2.
71991. Ledács Kiss István, Villám-u. 27.
71200. Szászkó Márton, Liget-u. 29.
71987. Lörentey Imre dr., Héderváry-u. 37.
70029. Biró Károly, Pauler-u. 2.
70018. Özv. Bittermann Istvánné, Dezső-u. 16.
70019. Schreil Győző, Kereszt-tér 4.
71167. Dr. Konek Frigyes, Rét-u. 6209. hrsz.
62215. Feldhoffer József, Budaeörsi-út 14034. hrsz.
74331. Jurák Mihály, Mészáros-u. 1298. hrsz.
79614. Loser Mátyás, Thököly-út 51.
71971. Klein M., Síp-u. 20.

Jóváhagyásra ajánltattak:

69972. Bruckbauer Mátyás, Pasarét 6701. hrsz.
71164. Pless Mór, Budakeszi út 8060. hrsz.
73448. Dénes Manó, Tűzoltó-u. 9104. hrsz.
44646. Mitterdorfer Elza, Dobozi-u. 6501. hrsz.
75089. Stirling Kálmán, Gyömrői-út 8594. hrsz.
78218. Modern és Breitner, Deák-Ferenc-tér 658. hrsz.
73430. Schiffer Mórné, Baross-u. 6565. hrsz.
73428. Kohn Rezső, Váci-út 140.
75101. Özv. Nick Györgyné, Szemlőhegy 5946. hrsz.
69969. Hochstein Károly, Budaeörsi-út 12345. hrsz.
75149. Nay és Róna, Ihász-u. 7993. hrsz.
77457. Fischer Bernát, Király-u. 85.
40747. Klein I. D., Angyalföldi-út 1707. hrsz.
71191. Müller testvérek, Klotild-u. 22.
63751. Schmidt Miksa, Pozsonyi-út 5.
44936. Salzer Albert, Teréz-körút 27.
57521. Kubesch Béláné, József-u. 6309. hrsz.
80495. Brodesser János, Kada-u. 8274. hrsz.
64679. Özv. dr. Steiner Samuné, Logody-u. 1878. hrsz.
76729. Godnautz Károly, Alkotás-u. 12959 hrsz.
52213. Dreher Antal, Ihász-u. 8442.

Gépekre és felvonókra:

56258. Dr. Pajor vízgyógyintézet, Vas-u. 17.
60840. Dr. Egger Leó, Révay-u. 12.
63490. Magyar textilfestő-gyár r.-t., Szentendrey-út 8123. hrsz.
40003. Jakab Jenő, Kerepesi-út 60.
48183. Berger Károlyné, Hollán-u. 1236/3. hrsz.
76712. Freissler Antal, Andrássy-út 25.
37255. Szirch Imre, Ovóda-u. 4344. hrsz.
76774. Kovács Henrikné, Szövetség-u. 3.
54218. Salvendy Ferenc, Kertész-u. 25.
38535. „Watt" gyár, Csáky-u. 19.
68706. Král Gyula, Lajos-u. 77.
69968. Kurbel József, Peterdy-u. 32.
64629. Freissler Antal, Luther-u. 3.
65978. Auerl Ignác, Rákóczi-út 11.

Elutasíttatott:

78270. Wabitsch Lujza, Erzsébet királyné-út 1794. hrsz.
55188. Reisz Dávid, Hunyadi-tér 3999.
60897. Ürmössy Miklósné, Ostrom-u. 19.
71173. Baumfeld Zsigmond, Rökk Szilárd-u. 20.
76732. Máv. nyugdíjintézete Andrássy-ut 25.

TERVPÁLYÁZATOK.

ápr. *16.* Hadügyminiszterium bécsi palotája (8600000 k.); díjak: 20000, 15000 és két 10000 k. (L. lapunk m. é. 50. számát.)
„ *30.* Máv. igazgatósága: Ujpest városában létesítendő magyar kir. államvasúti közép- és főiskolai internátus tervei. Díjak 1500, 1000 és 700 k., 2 tervet megvesznek 400—400 k.-ért.
„ *30.* Bartha Miklós szoboremléke (költség 35000 k.); díj az építés.
máj. *20.* Kaposvár város polgármestere: nyári színkör tervezése. Építőköltség 120.000 k. Díjak 800, 500 és 200 k. Megvétel 200 k.

máj. *31.* Somogymegye marcali-i járás főszolgabírája: közkórháztervezés Marcaliban. Építőköltség 100000 k., díj 300 k. Megvételi ár 200 k.
jun. *15.* Athénben Constantin császár emléke; díjak: 5 db 5000 k. és 2000, 1500, 1000 k. (lásd a m. é. 40. számban).
okt. *1.* Műbarátok köre (Váci-utca 25.): 18 képes levelezőlap; díj: egyenkint 100 k.
„ *26.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: aranykönyv és állása; díj: Ybl-érem.
1909. jan. 9. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: könyvtárpalota; díj: aranyérem és 1200 k.

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

ápr. *6-án.* Trencséni á. é. hiv.: meszlényi r. k. épületek **tatarozása** (12917 k.); bp. 5%.
„ *6-án.* Gyulai á. é. hiv.: a füzesgyarmat—nagybajáni 12·124 *km* **közút kiépítése.**
„ *6-án.* Zágrábi á. é. hiv.: **Szávahíd pályaburkolatának kicserélése**; bp. 5%.
„ *6-án.* Nagyenyedi á. é. hiv.: **á. elemi iskolák építése** Nagylakon (17900 k.); Krakkón (10917·15 k.); bp. 5%.
„ *6-án.* Kiskúnfélegyháza város Tanácsa: **házátalakítás**; bp. 5%.
„ *7-én.* Debrecen város polgármestere: **útépítés** (10704·04 k.); **kerékvetők felállítása** (960 k.); **3 béton műtárgy építése** (1510·70 k.); **hídépítés** (5555·39 k.); bp. 5—5%.
„ *7-én.* Ujvidéki m. kir. folyammérnöki hiv.: **vízszabályozó munkák**; bp. 5%.
„ *8-án.* M.-óvári á. é. hiv.: **óvoda építése** (9961 k); bp. 5%.
„ *8-án.* Sásony község elölj.: **óvodaépítés** (9960·69 k.); bp. 5%.
„ *8-án.* Szatmár vm. alisp.; Nagykárolyban: **útépítés** (166300·30 k.); bp. 5%.
„ *8-án.* Lugosi g. kel. püspökség: a folyai **g. kel. paplak felépítése** (11085·87 k.); bp. 5%.
„ *8-án.* Komáromi á. é. hiv.: **vashíd és alépítménye** (12950 k.), **korlátok, kerékvetők** és *km* kövek (1452 k.); bp. 5%.
„ *9-én.* Sepsiszentgyörgyi á. é. hiv.: **hídépítés**; bp. 5%.
„ *9-én.* Esztergomi á. é. hiv.: **útkarfák** (2826·59 k.); bp. 5%.
„ *9-én.* Liptószentmiklósi alispáni hiv.: **útépítés**; bp. 5%.
„ *9-én.* Földm. min.: **cselédházak** Mezőhegyesen (6890 k.) (l. a hirdetések közt).
„ *9-én.* M. kir. áll. ménesbirtok-igazgatóság, Mezőhegyes: **cseléd-lakások építése** (3490·63 és 3406·76 k.); bp. 5%.
„ *9-én.* Németlipcse község (Liptó vm.) elölj.): **vendéglő-átalakítás.**
„ *9-én.* Máv. bpest-jobbparti üzletvezetőség: a bpesti **összekötő vasúti híd befestése**; bp. 10%.
„ *10-én.* Szabolcsmegye alisp.: 3·6 *m* **útépítés** (19880 k.). bp. 5%.
„ *10-én.* Kispaládi (Szatmár vm.) ref. egyházközség: **templomépítés** (7700 k.); bp. 5%.
„ *10-én.* Máv. debreceni üzletvezetőség: **a kemecsei fölvételi épület kibővítése**; bp. 400 k.
„ *10-én.* Temes-Bégavölgyi vízszabályzó társulat igazg. Temesvár: **csőzsilipek és gátőrházak építése** (10214·61 és 9290·90 k.); bp. 5%.
„ *10-én.* Baranya-sellyei uradalmi intézőség: **gazdasági építkezések** (24389·99 k.); bp. 5%.
„ *10-én.* Kispalád község (Szatmárm.) elölj.: **templomépítés** (7700 k.); bp. 5%.
„ *10-én.* Forgalmi bank r.-t.: **cukorgyár építése** Vágszereden.
„ *11-én.* Tatrang község (Brassóm.) elölj.: **partbiztosító munkák.**
„ *11-én.* Sárbogárd község (Fehérm.) elölj.: **községházépítés**; bp. 5%.
„ *11-én.* Orosháza község elölj.: **artézi kút fúrás**; bp. 300 k.
„ *12-én.* Esztergommegyei alispán: a **megyeház átalakítása** (l. a hirdetések közt).
„ *13-án.* Vallás- és közoktatásügyi miniszterium: **a fiumei kereskedelmi iskola építése**; bp. 5%.
„ *13-án.* Ungvári á. é. hiv.: 15 db **áteresz építése** (28791 k.); bp. 5%.
„ *13-án.* Alsókubini á. é. hiv.: **r. k. épületek helyreállítása** (2538 k., 1286 k. és 3156 k.); bp. 5 %.
„ *14-én.* Csanádmegyei alispán: 8·12 *km* **útépítés és kövezés** (l. a hirdetések közt).
„ *14-én.* Budapest székesfőv. Tanácsa: **utcai közcsatornaépítés** az I., Ménesi-úton és Mogyoró-utcában, a VI., Mohács-, Szent-László- és VIII., Vasutcákban; bp. 1100, 400, 2200 és 490 k., **utcakövezés** a VI., Lehel-utcában, Mohács-utcában és Lehel-téren, Erzsébetkirályné-úton és IX., Földváry-utcában; bp. 2500, 300, 500 és 400 k.
„ *14-én.* Nyiregyháza alispán: a megyeház **tetőzete**; bp. 5%.
„ *15-én.* Cegléd város tanácsa: **központi világítótelep építése**: bp. 200.000 k-ig 5%, ezentúl 2%.
„ *15-én.* Sátoraljaujhely, alispáni hiv.: **közúti gőzhenger szállítása**; bp. 5%.
„ *15-én.* Dévai á. é. hiv.: **útépítés és áteresz** (2801 k.); bp. 5%.
„ *15-én.* Kincstári telepkezelőség, Bálinc: **iskolaépítés** Tergovest községben (19261·42 k.).
„ *15-én.* Kir. tanfelügyelőség, Beregszász: **iskolaépítés** Mátyuson (11728·70 k.); bp. 5%.
„ *15-én.* Csurgói takarékpénztár igazg.: **székházépítés** (115981·55 k.); bp. 5%.
ápr. *15-én.* Oláhhomorog község (Biharm.) elölj.: **jegyzői lakás építése** (13762·50 k.); bp. 10%.
„ *16-án.* Lugosi á. é. hiv.: **épülethelyreállítás** (2679·80 k.); bp. 5%.
„ *16-án.* Kispalád község (Szatmárm.) elölj.: **vízlecsapoló munkák.**
„ *16-án.* Ócsanád község (Torontálm.) elölj.: **artézikút fúrás.**
„ *16-án.* Mezőberény község elölj.: **betonjárda fektetése**; bp. 5000 k.
„ *16-án.* S.-A.-Ujhelyi alisp.: 9 *km* **útépítés**; bp. 5%.
„ *18-án.* Leibic város tanácsa: **építés a temetőben** (10637·87 k.).
„ *18-án.* Esztergomi á. é. hiv.: **híd- és útépítés** (8148 k.); bp. 5%.
„ *20-án.* Breznóbánya polgármestere: **épületátalakítás**; 135000 k.
„ *20-án.* Kismarja község (Biharm.) elölj.: **artézikút-fúrás.**
„ *21-én.* Máv. aradi üzletvezetősége: **építkezések** Piski rendezőállomáson; bp. 1700 k.
„ *21-én.* Veprőd község (Bács m.): **bikaistálló és pásztorlak építése** (7799·22 k.); bp. 383·22 k.
„ *22-én.* Borlova község (Krassóm.) elölj.: **iskola- és tanítólakás építése** (11209·20 k); bp. 5%.
„ *22-én.* Somogymegye alispánja, Kaposvár: **útépítés** (48611·60 k.); bp. 5%.
„ *22-én.* M. áll. vas. igazgatósága: évi **62100 tonna szénszállítása** 1908-1910. évekre.
„ *22-én.* Sopronm. alispáni hiv.: **járási székház építése** Felsőpulyán (46100 k.); bp. 5%.
„ *23-án.* Földmiv. min.: aradi jószágigazg. **épülete** (l. a hirdetések közt.)
„ *24-én.* Szabadka város tanácsa: **a régi Városház és gymnasium lebontása.**
„ *24-én.* Liptószentmiklósi alispáni hiv.: **útburkolás, asphaltjárdafektetés és csatornázás** (100000 k.); bp. 5%.
„ *24-én.* M. kir. tengerészeti hatóság, Fiume: **kövezet helyreállítása.**
„ *25-én.* Temesvári á. é. hiv.: **vasbétonhíd építése** a Diksán-patakhíd helyébe (14237·79 k.).
„ *25-én.* Liptómegye alispánja: Rózsahegyen **kövezés, csatornázás és aszfaltozás** (100000 k.); (l. a hirdetések közt).
„ *25-én.* Székelykeve község (Temesm.) elölj.: **artézikút fúrása.**
„ *25-én.* Csurog község (Bácsm.) elölj.: **jegyzőlakás építése** (21039·41 k.) **és melléképületek** (2837·65 k.); bp. 5%.
„ *27-én.* Aradi á. é. hiv.: **ehérköröshíd alépi ménye és vasszerkezete** (l. a hirdetések közt).
„ *27-én.* Pozsonyi kir. törvényszék elnöke: **asphaltjárdaépítés**; bp. 5%.
„ *28-án.* Bóka közsèg (Torontálm.) elölj.: **tanterem és tanítólak építés** (10074·54 k.); bp. 5%.
„ *29-én.* Budapesti á. rendőrség gazdasági hiv.: **kályhás munkák**; bp. 200 k.
„ *30-án.* Pestvidéki kir. törvényszék elnöksége Bpest: **járásbirósági épület és fogház építése** Ujpesten; bp. 5%.
„ *30-án.* Vönöck község (Vasm.) elölj.: **tanácsházépítés.**
„ *30-án.* Zalaegerszegi á. é. hiv.: a szentmáriai r. k. **templom helyreállítása** (2702·85 k.); bp. 5%.
„ *30-án.* Győri á. é. hiv.: 795 *m* **út burkolása kiskővel** (49985 k.); bp. 5%.
máj. *1-én.* Nagykőrös város tanácsa: **világítótelep építése**; bp. 20.000 k.
„ *2-án.* Budapest tanácsa: **kenyérgyár sütőkemencéi és gépberendezése** (nemzetközi árlejtés).
„ *7-én.* Nyitrai törvsz. elnöke: Nagy-Tapolcsányban **járásbiróság épülete**; bp. 5%.
„ *12-én.* Vallás- és közoktatásügyi minisztérium: **a pécsi bábaképezde fölépítése**; bp. 5—5%.

VERSENYTÁRGYALÁSOK EREDMÉNYE.

A Kiskúnfélegyházán létesítendő villamostelep építésére legolcsóbb váltakozó áramú rendszerre Bárdos és Brachfeld 415.870 k. egyenáramra a Magyar Siemens Schuckert-művek 368.113 k.

A IV., Ferenc József-rakpart helyreállításával Halász Hubertet bízták meg 16.905 k. ár mellett.

A székesfővárosi sétányokon lévő padok festését Bay Alajos nyerte el 1 évre 9077·63 k., 3 évre 8805·34 k. árban.

A budapestjózsefvárosi MÁV. állomáson építendő raktárszínre legolcsóbb Neuschloss Ödön és Marcell ajánlata 84176·90 k.-val.

A nagykanizsai úton lévő Gizella-major melletti bétonáteresz (1263·13 k.) munkáját Weisz Soma nyerte el 6% eng. mellett.

A pécsvarasdi á. közút nagykanizsai átkelő szakaszát (41262·13 k.) a Badacsonyi Bazaltbánya r.-t. nyerte el 51287·87 k. árban.

Nyiregyháza város gépjavító munkáit Szilágyi Mihály nyerte el 1150 k.-ért.

A csanádmegyei marcibány-vizesi útrész kiépítő munkáit (54601·81 k.) Geiringer Károly nyerte el 61294·40 k árral.

Vranyuc község elöljárósága a jegyzői lakás építésével (18206·27 k.) Szitner Adolfót bízta meg 4·9% felülfiz.

A girodai á. é. iskola kibővítésével (8896.08 k.) Pomucz Pétert bízták meg 16·2% felülfiz.

A székesfehérvár-gráci körúton szükséges bétoncsatornaépítéssel Abeles Miksát bízták meg 4982·17 k. árban.

Budapest kövezeteinek javításához szükséges kőanyagra ápr. 3-án ajánlkozott: Knott L. (Lugos) 50.000 db 3/4 granitkockára ezrét 610 k., 30000 db granitfejkőre 330 k.; Krepuska Géza 30000 db bazaltfejkőre 307 k., az ajnácskői bazaltbánya 60000 db 3/4 bazaltkockára 480 k. és 75000 db bazaltfejkőre 304 k.-ért.

Neumann Sándor

festő

l.

Szabad Művészet

1957. 84. l

Maradsáry 0

MDK

Neumann Sándor, terv.

6615o. Singer Rezsö, Kruspér-u. 3. Háromem. ház.

A magánépitési bizottságnak már. 3o-án tartott ülésén uj épitkezésre nyert engedélyt:
Kp.-Ip. 14.sz. 1908. ápr.5. 155.l.

NEUMANN SÁNDOR /obudai:/ F.M.19.2.

1850-52 Düsseldorf.
1857-ig Hamburg - vagy Berlin.
1857 Pesten riállit - Tóth [illegible].

/Leg. N.r. 147./

Ányakvi sz.: .....

: .....

cim: .....

tárgyak: .....

lyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

tárgyain kivül tud .....

.....

tást vállal: helyben — vidéken.

ott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

egyzések: .....

MDK

Neumann Sándor festő, Bécs

Tót zenész, 1956

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Műegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

Neumann

N. 4. *Sándor*, festő, * Óbuda 1831. 1850—52. Düsseldorfban tanult. 1852—57. Hamburgban, 1860—68. Berlinben működött. 1856—58-ig Tót zenész. Tót énekes és Tanulmányfő c. képeit állította ki a Pesti Műegyletben.

E. G. II. Zoll

4587. Michelangelo után.

Agg nő.

Márványszobor, méretei
2000 K.-- Néhai gróf Andrássy Dé
lentetett 1914 márczius 5-én (24

Sz.n.27
2046-9
Át.lelt

Neumann Sándor

Kisplasztikus

1898-1900

Éimisk 1930. 86 l.

9446.

lóháton és ~~vát~~ egymás fölé
z alakban vannak ábrázolva.

sterr.- ung.Armee
n.
Verlag von Jos.Hohlweg,Wien.
t: Patent angemeldet
: Druck von Jos. Mossbeck, Wien.

éretei a papirosnak 21.6:16 cm.

.n.131-912
89-912-57
.lelt.7632.

0.62

Neumann ~~Alexander~~ Sándor

Óbudáról, jelenleg Düsseldorfban.

1857-ben Tót zenész c. olajf. megvette a műegylet. 350 frtért

PMEók 1856-ra. 16. l.

Stúl. Óbuda 1831.

1850-52 Düsseldorf

1852-57 Hamburg

1860-68. Berlin.

Gyöngy, népvándorlás kori III. 110.

Neumann A (lexander)

f 820

l.
1856 dec.
mit appl. Eat.

Székelyföld VIII. 174.

Neumann Alexander

München 1912. 245

Forgách Simon gróf V. 6.

Neumann A. Budáról

1856. dec. – 1857. jan. kiáll. Műegylet.
Tót zenész, olajf.
1857-ben Düsseldorfban volt,
úgy látszik ott tanult.

A = Alexander.
Neumann Sándor
1858-ban Düsseldorfban.
1858. júl. – aug. kiáll.: Tót-dalnok, 40 Frid'or. – Tanulmányfő, olajf.
1858. aug. – sept. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 150 ft.

Londoni magyar egyesület

V. 219

Neumann Sándor

Jestö

Magyar

Mnégylet
évkyv

1863. 71. l.

Neumann Sándor

Thieme Becker

XXV. 410. l.

(Lyka)

Neumann Sándor

festő

l.

Lykanomzromantika

147. l.

Szarka Vezső
bazar-,
cukorka és rövidáru üzlete
Agárd. (Fürdő)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

V. Visegrádi-u. 36. IV. em. 1

NEUMANN Péter aranymüves

ld. Iványi Emma: Esterházy Pál nádor
körigazgatási tevékenysége (1681-1713)
Bp. 1991. 84.p.

Neumann Rafael

Üvegesm.

l. 1790

Sägüvegesipar 207 il.

Neumann Péter

ötvös Körmöcbánya

Könagyötvj. 187. l.

F. sz. Lf. Nr.	Próba Beschau	Mesterjegy Meisterzeichen	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur
1082	Nr. 1071	„PN“ szí[illegible]ajzsban [illegible]child	**Petrus Neumann**, e. 1701. (1715-ben már nem működik. — *1715 schon nicht mehr tätig.*) Bányászjelvények: ék és kalapács, aranyozott ezüst. — *Abzeichen der Bergleute: Schlägel u. Hammer, verg.* Társláda, Úrvölgy — *Bergmannszunft, Herrengrund.* Arch. Értesítő, 1899, 126 (Lipcsey J.), képpel — *Mit Abbildung.*

vp

i. Herrs

l goldet.

l m

Neumann Peter

Ötvös Körmöcbánya

Kőmegyetem. 187. l.

Neumann Péter

Štúrš

Kőmagyötvj. 1082. sz

Neumann Péter

ötvös

mester jegye

azó és kőrmöcz város jele.

irod

~~[illegible]~~ Lipcsey Józsefs:

Az irvölgyi bányászjelvények

vól. Arch. Ert.

1899. 302 l.

tehát, a melyeket 1701-ben I. Lipót királytól nyerték, az egyetemi könyvtárban megtekintettem és azokból sikerült a bányászjelvényeket készítő ötvösmester nevét is megállapítanom.

A szabályok, a melyek német nyelven szerkesztvék, latin bevezetésében ugyanis valamennyi körmöczbányai ötvösmesternek a neve föl van sorolva s ezek között, a kire a P N betűk ráillenének, csak egy van: *Petrus Neuman.* Hogy a szívalakba foglalt **P N** betűk tényleg Neuman Péterre vonatkoznak, azzal is bizonyítható, miszerint a körmöczbányai ötvösök németek voltak.

A körmöczbányai ötvösöktől származó emléket eddig nem ismertünk, ezek az elsők, a melyeket itt bemutatni szerencsém volt és a melyekkel egyuttal sikerült hazai ötvösemlékeink sorozatát is gazdagítani.

Ezek után azt hiszem, nem végzek fölösleges munkát, ha a jelvények ládika alakú tokját is egy pár szóval ismertetni fogom.

A toknak anyaga fa, mely kézzel préselt aranyozott díszítésű bőrrel van bevonva. Alakja hosszúkás négyszögletű. Felső lapja díszítése: a szélek mellett elvonuló keskeny, stilizált virágokból és levelekből alkotott keret, melynek négy szögletéből egy-egy a központ felé irányuló virágos ág nyulik. A keskeny keret által határolt mezőben két angyal herczegi koronát tart, alatta bányász jelvények. Ez alatt a következő aranynyal bepréselt felirás olvasható:

EINER EHRSAMEN HERRNGRUNDER | HEYER BRUDESCHAFT, UNTER | (TITL) HERRN MICHL LUD: DE ADDA | BERGMEISTERN. WIE AUCH | GEORG KOGLER, DEUTSCEN | UND | ANDRÆ KARTIK WINDISCHEN | BRUDERMEISTERN. | 1718.

A tok egykorú zárral csukódik; kulcslyuk-pajzsa, valamint a két csukló pántja vörösplehből van kivágva, belseje pedig megfakult vörös bársonynyal bélelve.

Hossza 520 mm., szélessége 210 mm., vastagsága 68 mm.

A díszítések után ítélve a tok mindenesetre hazánkban s pedig vagy Nagyszombatban, vagy pedig Körmöczbányán készült.

Végül felemlítendőnek vélem az úrvölgyi idősebb emberek azon állítását, hogy régibb jelvények is voltak, de azok nyomtalanul elvesztek.

Lipcsey József.

III. BARTALUS GYULA HONFOGLALÁSKORI LELETEKRŐL. Eger határában két helyen is honfoglaláskori temetkezés nyomaira bukkantunk. Szőlőfordítás alkalmával, dombtetőkön, porhanyó lősztalajban körülbelül 40—70 cm. mélységben több emberi és néhány lócsontvázra találtak a szőlőmunkások. A szőlőtulajdonos felszólítására mindkét helyen megjelentem és a már eleve megbolygatott fekvetből több igen érdekes leletet szedtem föl, ilyen: 8 darab kengyel, 3 darab zabola, több levélalakú kopjának csonka darabja, a kardból két kisebb pengevas, szijvégek rézlemezei, de ezekből csak egy darab van rajzzal ékesítve, a többi csak hátsólapja lehetett, mint azt a szögek nyilása mutatja.

Egy korongidomú áttört művű bronzcsüggő; az előlapja ezüsttel van

befuttatva. A hézagok árvésővel látszanak lenni átliggatva. A ló sajátos, typikus megrajzolása, a növénydísz úgy vélem nagyon tájékoztató. Van még egy törött csupor féloldala is. Több koponyán forradás nyomai láthatók. Végül ezüst pénzdarabnak felére is bukkantam, mely diszítésül szolgált; mert lyuk van rajta furva. A pénz I. Romanus és fiai Kristóf és Constantinus együttes uralkodása korából való (928—944) és Sabatier byzanczi mumismatikájában leirja (II. 127. lap, 11. szám alatt). Azt hiszem ezen nyomokon még több nevezetes és nemzetünk őseire vonatkozó dolgot is találhatnánk; annál inkább reménylem ezt; mert még más három helyen a vidéken, Eger legközelebbi szomszédságában is — hasonló nyomokra akadtam. Ennyit azonban újévi gratuláczió gyanánt csak előlegesen bejelenteni van szerencsém.

Eger, lyceum, 1898 decz. 31-én. *Bartalos Gyula.*

IV. KÁRPÁTI KELEMEN: SABARIAI RÉGISÉGEKRŐL. A vasmegyei régészeti egylet szombathelyi múzeuma számos és értékes római lelettel lett gazdagabb a mult 1898. év folyamán.

A régiséggyűjtésre azért volt kiválóan kedvező alkalom ez a mult esztendő, mivel a város általános csatornázása és a vizvezetéki csövek lerakása végett a városnak úgyszólván minden utczáját megbontották. A vizvezetéki csövek árkait 1·5—2 m., a csatornahálózat árkait 4—8 m. mélyre ásták.

A kora tavaszszal megindult földmunka kezdetétől fogva majd minden napnak megvolt a maga érdekessége. Az egyik utczában p. o. hatalmas gránitoszloptöredéket emeltek ki a mélységből, a másikban tégla- és mozaikpadozatra, a harmadikban erős betonfalakra stb. akadtak.

Ily módon a városnak több pontján került elő valami régiség, a mi — ha egyéb becse nem is volt — legalább adatot szolgáltatott a régi kolonia helyrajzának egyre világosabb képéhez; úgy hogy a lelethelyek gondos feljegyezgetése alapján ma már egész határozottsággal megállapitható, a mi eddig inkább csak valószínű vélemény volt, hogy a kolonia középpontja a mai belső város területén állott. Az e helyt állt köz- és magánépületek nagyságáról, izléses alakjáról és ezek alapján a koloniális város egykori előkelő külsejéről világos bizonyitékok a földből kiemelt oszloptöredékek, szoborrészek, padozat- és falmaradványok, melyek hatalmas arányaikkal meggyőző erővel támogatják azt a feltevést, hogy a colonia Claudia Sabaria egyike volt azoknak a provincziális városoknak, melyek egész berendezésökben magukon hordták a finomultabb római izlés jeleit.

A külső városrészekben már csak szórványosan jelentkeztek a régi emlékek, melyek — főleg pedig az épületmaradványok — ritka voltuk mellett is elég tájékozást nyujtanak a néhai colonia terjedelméről és ujabban is igazolták, hogy a város déli határán, a régi római köztemetőn túl,* valamint északon a Nigszty-féle telek vonalában, a hol századunk elején ugyancsak római temetőt tártak fel, már megszünnek a római korra emlékeztető nyomok.

Ami a nagy kiterjedésű földmunkálatok folyamán színre került leleteket

* L. Arch. Ért. XIII. k. 286—287., 445—446. l.

Méretei: egész hossza 425 mm., a kalapács vastagsága 35—34 mm., a nyél szélessége 21 mm.

A két jelvény nyelén alúl, a fogóhoz közel egy haránt darab van kivágva, a mely darab egy csavarra járó gombbal van oda erősítve. E két kivágás arra szolgált, hogy azokat keresztbe téve, egymáshoz megerősíteni lehessen. Így egymáshoz megerősítve használták körmenetkor vánkosra helyezve, eskütételnél, stb.

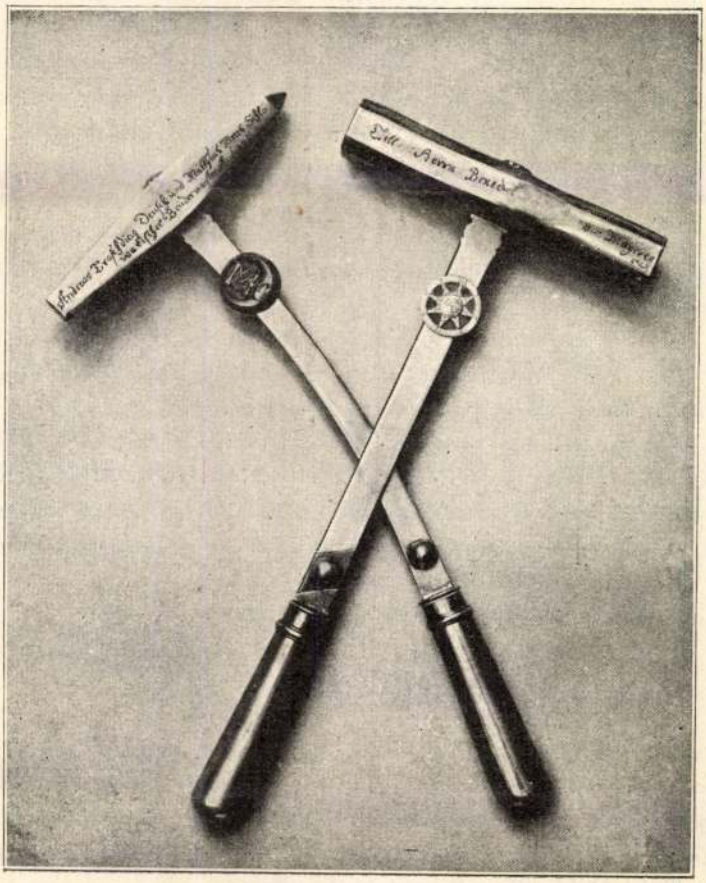

A fogó fölött a nyélyen két bélyeget látunk beütve: az egyik pajzsalakban félkerék, felette C betű, vagyis Körmöczbánya hitelesítő jegye; a másik: szívalakban elhelyezett PN betűk, melyek a mester bélyegét alkotják.

A Szádeczky Lajos székfoglaló értekezéséhez* csatolt lajstrom többek között a körmöczbányai ötvösök czéhét is említi, azzal a feltüntetéssel, hogy az arra vonatkozó okmányt az egyetemi könyvtárban őrzik. A czéhszabályokat

* Dr. Szádeczky Lajos: A czéhek történetéről Magyarországon. Budapest, 1890.

Arch. Ért. 1899 évf.

II. LIPCSEY JÓZSEF AZ ÚRVÖLGYI BÁNYÁSZJELVÉNYRŐL. A Zólyom vármegyében fekvő Úrvölgy (Herrngrund) község, a czéhes időben ott fennállott bányász-egyesület (Bruderschaft) két darab jelvényét — vésőt és

A két darab anyaga minden részében tűzben aranyozott ezüst. A tisztogatástól azonban az aranyozás kissé megkopott, a pontütővel bevert felirás betűi pedig itt-ott egy kevéssé elmosódtak.

A vésőt két, alapjukkal egymásra helyezett olyatén négyszögletes hasáb alkotja, a melyek végei felé folytonosan keskenyednek. A befejező rész egyiken lapos fokban végződik, a másikon pedig kisebb hegyes pyramist alkot. Nyele, mely gyöngéden van meghajlítva, technikai szerkezete és díszítésében az alább következő kalapács nyelével teljesen egyenlő.

A *kalapács* testét egy egyenlőtlen oldalú nyolczszögű hasáb alkotja, mindkét fokán függőlegesen menő síma lemezekkel. Egyenes, felső részében símán tartott, alúl pedig domborúan kezelt s gyűrűvel tagolt nyele derékszögben érintkezik a testtel, melytől csekély távolságban gyöngén van profilirozva, ez alatt pedig az alább leirandó köralakú medaillonnal van díszítve.

A két eszköz ilyetén előállításában teljes analógiája annak a szerszámnak, melyet a német bányász-terminológia «*Schlägel und Eisen*»-nek szokott nevezni, vagyis az egyik az a kőzetrepesztésre szolgáló nyeles véső, a melyiknek fokára a gyakorlati használat alkalmával a bányász másik eszközével, a kalapáccsal, az ütéseket méri.

A vésőn a következő felirások olvashatók, az egyik oldalán: *Mit Verwilligung einer Christlichen Obrikeit;* a másikon: *Andreas Troschdiag Deusch: und Matthias Mras Schlo:* | *wakischer Brudermaister. A: 1701.* A véső alsó részén, a nyél mellett, ezt olvassuk: | JOHANNES · KALTZ · FEITZER · VNDT · GERG · HITTER · WINDISCHER · | NATCION: MITGEHIEFFEN.

A nyélen a véső alatt két egyenlő kerek lapocska van egymásra helyezve, vésett díszítéssel: női félarcz, a mely az álltól és a homloktól kiindulva egy kört zár be, középen Mária-monogramm.

A nyél egyik oldalába beverve ez a felirás:

BEY · DIESEM · SCEIN · KHORET · SEGEN EIN
LOB · SAYE · DIER · DARVMB ALEIN.

Méretei: egész hossza 428 mm., magának a vésőnek hossza 190 mm., vastagsága a nyélnél 36 mm., nyelének legnagyobb szélessége 18 mm.

A kalapácson az alábbi felirások olvashatók, az egyik szélesebb oldalán: *Einer Ehrsamben Heyer Brůderschaft im Herrn Grund;* ezzel szemben a másikon: *Titl: Herrn Benedict Theobald von Mayeren.*, ez alatt a keskenyebb lapon: *Titt:* TOBIAS ALOYSIVS RVCPRECHT · PERG MAISTER.

Mint említve volt, nyele hasonló a vésőéhez, csakhogy egyenes, melyen szintén két darab egyenlő alakú kerek lapocska van megerősítve, a melyekbe nyolczágú csillag és betűk vannak bevésve. A csillag magjában IHS monogramm, a mag körül a szárakban egy egy betű, melyek CHRISTVS nevét adják ki, a szárak végén pedig egy-egy szám a következő sorrendben látható, 24, 3, 6, 9, 12, 3, 6, 9.

A lapos nyél egyik oldalán a következő felirással találkozunk: NACHT · DIER · GERICHT · MAN · IHRETH · NICHT · Zv · DEINER · EHRE · VERNICHT · ES · NICHT.

Neumann Miksa

Otvös

1895 - 1899

Kémiai K. 1930. 86. l.

Részletek Kővárból.

E sorozat első lapja
[illegible]
két balról bokrokkal és fal tet
zül kinövő bükfákkal, a másod
nak legjobb állapotban fenmara
maradványnyal és jobbról [illegible]
reggel, a harmadik a vár körny
só oldalán a várhegygyel ábrá
VIII.25 és Kővár, Felsővár.; T
Felsővár és Takács Z. 909 VII

Czeruzarajz, méretei

Szn. 190-90
1406-909-2

Neumann Miksa

Ötvös

Münchenben van
alkalmazásban.

Értímisk 1900/1901.

22. l.

Neumann Miksa

ötvös

Münchenben tanul.

Értimisk 1899/1900.

24. l.

Elégséges eredménnyel

végbizonyítvány nyert

Értimisk 1899/1900

39. ~~24.~~ l

1089. *II. István.*

Derékig, jobbrafordul
egyelejű érmen van ábrázo
a melynek végén hármas
körszakálla hosszú. Zárt
palástot visel. Felirata az
ladó vonalkörön belül: »
MORT. MCXXXI.«.

Rézszínű ólom, átmérője
téke 20 K. — Havas (Hirsch)

(787–907). — Átvétetett az 19
909), az 1910 február 25-iki 65
leiratok, illetőleg az 1910 jan
márczius 23-iki (519–910) sz.
tett 1908 január 31-én (41–9

Johann Michael Neumann épitéa
hagyaradon ö a kivitelesz.

Kapossy J. A magyar kir. udvari kamara épi-
tései M. Terézia és II. József korában.
Szabadok. 1923-24
585-603. l.

Neumann M

Kovács Sebestyén Endre:

Csaknem térdig, hétnyolczad balra, ülve. Balról elválasztott haját füleinel előrefésüli, álla kiberetvált, bajusza hosszú s pofaszakála s legye rövid. Ingének álló gallérja s kézelői láthatók, kabátja selyem bélésű, mellénye kivágott s órájának láncán kulcs van. Felirata a kép alatt:

„Dr Kovács Sebestyén Endre"

alól balra: „Neumann M. 1891",
s jobbra: „Légrády Testvérek Pesten."

Könyvmat, az alak nagysága 21 cm.

Ltsza 7916 (chinai papirosan)

160/93 № 17.

Neumann Manó

1900/1 I.

Ferképzomfoiskèvk

117 l.

ma kapuja fölött lévő Madonna-csoport. S. azután 1513—1529-ig több művésztársával a loretói Casa Santa díszítésében vett részt. Legnevezetesebb itt az Angyali üdvözletnek és Jézus születésének két mozgalmasan gazdag, formailag szép és bensőséges domborműve és Jeremiás próféta szobra. — Irodalom: P. *Schönfeld:* A. S. und seine Schule.

S., 2. *Jacopo* (1486—1570), igazi nevén *J. Tatti*, firenzei származású szobrász és építész, aki különösen Velencében fejtett ki széleskörű és rendkívüli jelentős munkásságot. Nevét mesterétől, S. 1-től vette át, akihez, mint művészhez és emberhez Jacopo rendkívül közel állott, noha szobrászatára néha Michelangelo is befolyással volt. Legkorábbi munkái a firenzei székesegyház belsejében Szt. Jakab apostolnak eleven szobra és a Museo Nazionalénak szép mozdulatú fiatal Bacchusa, melyben a renaissance-szellem még modorosság nélkül érvényesül. A római S. Agostinóban egy nemes stílusú Madonna-szobor Andrea Sansovino, a Sta Maria di Monserrato Szt. Jakabja viszont Michelangelo stílusára emlékeztet. S első építőművészi alkotása a római kis S. Marcello-templom és a Pal. Niccolini. A S. Giovanni de'Florentinit is az ő tervei szerint kezdték építeni. 1527-ben Velencében telepszik le, hova ő vitte az igazi érett renaissance-stílust, melyet a velencei hagyományokkal kitűnően egyeztetett össze és a város jellegéhez, pompaszeretetéhez idomított. Szobrászi felfogása mentes a római iskola modorosságaitól és a velencei eszményeknek épp olyan kifejezője, mint Tiziano festészete. Leg-

M.D.K.

Neumann Marianne

A Szinházi Élet jelmezpályázata részére tervezett jelmezt.
A jelmeztervet közli a lap. repr.

Szinházi Élet. Bp. 1927. febr. 20-27.
XVII. évf. 8. sz. 83. lap.

Neumann Mária szobrásznöv.

Festő és szobrásznöv. kiáll. Pesti Hirlap, 1942. szept. 19. 7 l.

Vilniaus dailės akademija

MDK

Neumann Márta

Szent Ferenc, gipsz

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

4.1.

MDK

Neumann Márta

Szénvázlat

Tussrajzok

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

4.1.

MDK

Neumann Márta

Félix, temp.

Profil, of.

Tanulmány, of.

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

4.1.

Neumann Márta

Nobrass

Galle Tibor iskolájában Boldogfai Farkas Sándortól tanult és vezet vett az iskola 1942. évi kiállításán.

Ujság. 1942. szept. 9.
(e. a.: Festőiskolai növendékek kiállítása.)

Neumann Márta

orvosi

VII. Somogyi Béla-út

3/a

MKSz 1947

Neumann Mihály

a nagyváradi püspök házi építésze
20 éven ót.

Voit Pál: A barokk Magyarországon,
Budapest, 1970.

651

Neumann Ianos

Aesto

Pest 1827

Weg 3691.

Neumann, Johann
Michael
épitész

Ricca Giovanni
Battista

Nagyváradi székes-
egyház

l.
Péter II.
36. 1

a. dr. Papay József, Sinka Sándor,
y Zsigmond, dr. Baltazár Dezső,
Tisza István, Dávidházy János,
Szabolcska Mihály, Széll Kálmán,
Péter, Török Péter

k a szellemi arcképhez tartoznak, szín-
ioz vagy politikushoz, hanem csupán
ja a szerző előszavában — hogy köz-
ok".

ványának, kor- és kartársának felkaroló
1 1'50 pengő lesz. Közvetlen előfizetők

ékpénztári befizetési lapon a „Méliusz"
ok bármely postahivatalnál kaphatók.
ember 10-ig marad érvényben és ezen
karácsonyi könyvpiacra jelenik meg.

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGY-
-VÁLLALATÁNAK

NYVKERESKEDÉSE

T 26.

Neumann, Johann Michael

Magyar Művészet
1927. 288

1648-909-8

Japán-terem.

348. Ülőkék.

Négy darab keményfa ülőke négy négyszögletes lábbal, ezek között léczekkel, fölül pedig nadbetéttel.
Méretei: 47 cm. magas, 48 cm. széles, 43 cm. mély.
Értéke per 79 K.....316 K ?

Szállitotta Csepreghy János az 1909. február 3-iki végszámla alapján (337-909).

Kifizettetett 1908: IX. 22-én a 741 és 1909: VII. 30-án a 628 sz. nyugtákra. - Elszámoltatott 1908: X. 7-én 1764 és 1909: VIII. 26-án 1359 szám alatt.

R.

4588. Bernhard Willmann:
Sz. Strassburgban 1868.

Veres ribiszke
~~Johannisbeere~~

Asztalon lévő, kék virágok
majolika tálban látható. E
balról négy zöld mandula, jo
nek egy szeme van, hosszú ny
Jelzése fölül balra: Willman

Fa, mér. 33.2:44.2
300 K.-- Grof Andrássy Dén
/621-913/.-- A Magyar Nemz
-- ~~Átvétetett 1913 április~~
tetett 1914 márczius 30-án

Neumann

N. 3. *Johann Michael*, építész. Bécsben tanult s öt évig a bécsi Hofbauamtnál dolgozott. 1762—80-ig N. vezette a nagyváradi székesegyház és a püspöki palota építését Hillebrandt F. A. tervei alapján.

E. g II 201 l

Tányér ezüstből 1740-ből.

a szerencsi ref. egyházé

VI. 29

Neumann J. M

1.

Kapj

27, 28. l.

Tál, Kelta VI. 19.

Neumann Johann
Michael

---

1. Kap. 22. L.

Urnatemetők feltárása VI. 5.

Neumann Johann Michael

a magyarországi szekesegyhaz
és püspöki palotta epitési
munkálatanak vezető
nestere
1762-tól
-1780ig.

Kapj. 17

Öt évig a bécsi Hofbau-
amtnál dolgozott

Flamand iskola.

Frans

fe

Enyedi L. gyűjt. ben (Bpest)
egy Kánai menyegző (rézre festve
63:51 cm), a melyen olasz és flama
modor egyesül, derékas részleteivel és
hűvös színeivel a Francken-család
ra és első sorban Frans Franckenra ut

Művészet, 1903, If. 54 l.

Neumann Johann Michael

epitesz

Nagyvárad 1770 tájára

Lásd

Hillebrandt Ferencet

epitész

Neumann János
Mihály

Thieme Becker

XXV. 418. l.

(Lyka)

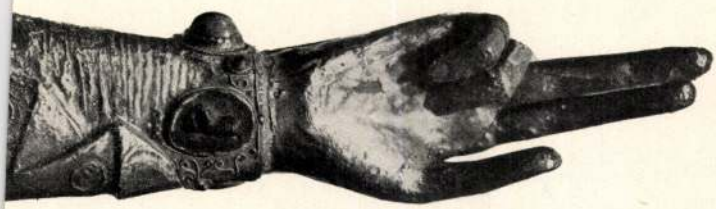

Neumann, Johann Michael

építész

l. Bíró Nagyvárad

34. l. 35. l. 38. l. 39. l.
57. l. 89. 127. l. 135. l.
138. l.

Neumann L.T.

Hadjárat. T.249. II.

A ZWÖLF SCENEN AUS DER EHREN-HALLE des k.k. Militär-Fuhrwesens-Corps entworfen und lithographirt von C.A. Pettenkofen
czimü münek czimlapján hegyes vidék szemlélhető az előtérben siremlékkel, a melyen ezt a szöveget olvassuk : Ferdinand Scheder zu Gross Teneberg im Angerbauernhofe No. 34 den 7. Mai. 1824. gebor. wurde am Geburtstag 84[illegible] zum k.k. Fuhrwesencorps assentirt In der Schlacht bei SZOLNOK in Ungarn am 25 Jänner 1849. harrte er nachdem schon der erste feindliche Schuss ihm den rechten Unterschenkel zerschmettert hatte, noch im fortgesetzten Manöver seines Cavallerie Geschützes zu Pferdte heldenmüthig aus, bis der Sieg entschieden war. Felirata

alól balra: WIEN b. L.T. Neumann.
középütt: gedr. bei J. Höfelich.
jobbra: Eigenthum des Verlegers mit Vorbehalt gegen Nachdruck.

Kny. mér. 24.7: 19.4 cm.

M. D. K.

NEUMANN, Johann Michael épitész

Nagyvárad székesegyház

A kalocsai érseki palota nyomnak pelé-
pint diszterméve kapcsolatban ír Patasich
érseknek (feltehető, hogy az építkezésben
résztvett.)

Garms XVIII. sz. 45, 273.

MDK

Neumann Johann Michael épitész
Ricca Giovanni Battista

Nagyváradi székesegyház.

1.

Péter II. - 36.l.

M.D.K.

Neumann, Johann Michael, építész

a nagyváradi püspök kéri
építésze mint „Bau-Inspektor"
kérdi tevékenységét, és kiesz cor-
tendcig látja el az uradalmi
építész tisztjét.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

230 old.

Hillebrand, Johann Michael

irányította - Hillebrand-terveit nagyváradi püspöki palota építését

Kelényi György: F. A. Hillebrandt tervei a nagyváradi püspöki palotához.

Műemlékvédelem, 1970. 1.sz. 43-45. l.

Neumann, Johann Gottfried

Ohr.

1721. Nagyneba
a communitás tagja
ind

Htch 383. 1.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Neumann János

Gottfried

ötvös

1721. a nagynebeni
Külső tanácsba
választottak

Herbert

383. L

13 Luca sz.		Eusztrát **Izraelita** Chan. 1
Csütörtök 14 Nikáz pk. vt.		**Protestáns** Szilárdka **Görög** Tirzus **Izraelita** Kiszlev 26
Péntek 15 Valerián		**Protestáns** Johanna **Görög** Eleutér **Izraelita** Kiszlev 27
Szombat 16 Etelka cs.-nő	1933 **December** 31 nap	**Protestáns** Alb., Etel **Görög** Teofania **Izraelita** S. Mikez

50-ik hét

Nap kelte 7 óra 36 pk. — Nyugta 16 óra 09 pk.

NEUMANN, Johann Ernst, pozsonyi kőművesegéd

J. E. N. Maurergesell, †78 éves korában, Pozsony, 1825 október 7, végelgyengülésben (1825, 1303 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

NEUMANN-L.T., műkiadó

A Soproni Muz.grafikai gyüjteményében kb.100 portré, sok Széchenyi ábrázolás.-Ezek jegyzéke:
12./.-Széchenyi István, vállkép.
Gasser után Kriehuber Josef /1800-1876/.Nyomt: Stoufs.-Kiadó:Neumann-L.T.Wien.Kőrajz.35.5+25.5 cm. 167.old.

DÁVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 167.old.

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Neumann Sigfried

Orbán Dezső ismerteti a Nemzeti Szalon kétszázadik kiállitását a lap "Képek" c. rovatában. Felsorolja a müvészeket és ir alkotásaikról: Jobbágy Miklós, Góth Móric, Kemény Nándor, Ferenczy József, Boemm Ritta, Tolnay Ákos, Pentelei Molnár János, Gulácsy Lajos, Erdőssy Béla, Komáromi Kacz Endre, Bosznay István, Neumann Sigfried, Reiszmann R.M., Éder Gyula, Heyer Artur, Szontágh Tibor, Heller Ödön, Kiss Rezső, Joachim Ferenc, Zemplényi Tivadar.
Neumann Sigfried: "Magvető" c. festményét a Tátra aljából hozta. Minden kemény rajta: a hegyormok, a rideg föld, a levegő. "Kitünően megérzett hangulat, messze a technikai bravurok fölött,"-mondja a kritika.

ÉLET, Bp. 1911. dec. 17. III. évf. 51.sz. 1561-1562. lapokon.

MDK

Neumann József építészmérnök

A Kamara uj tagjai. MMÉÉKözl. 1928.XI.25.
316. l.

JOS. N E U M A N N , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 245.- Herr Jos. N E U M A N N
Felvétel ideje: -1807. 15. Jaer.
Hová vették fel: -Ragendorf, /Rajka/. 159.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

JOH. NEUMAN, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 193.- ~~1801. d. Marzy~~ Jos. Neuman
Felvétel ideje: 1801. 1. Marz.
Hová vették fel: Ragendorf, /Rajka/. 158.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974

M.D.K.

Neumann József, gyöngyösi képíró

1775-ben a szécsényi ferencés templom Szt. Ferenc oltárának kifestését végzi. 1778-ban Gyöngyösön Haller Sámueltól munkájáért 392 ft. 30 krajcárt vesz fel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 373. old.

M. D. K.

NEUMANN József festő

1775 Szécsény Ferences t. Szt Ferenc oltár kifestése

Garas XVIII. 74 145, 239. l.

Neumann József

1820.

A tatai vár képzeleti rajza (1597.) készitette fenti. Mérete 42 x 27 cm.

Magyary Zoltán dr.

A tatai piarista rendház és múzeuma.

Bpest, 1938. 31. l.

2.

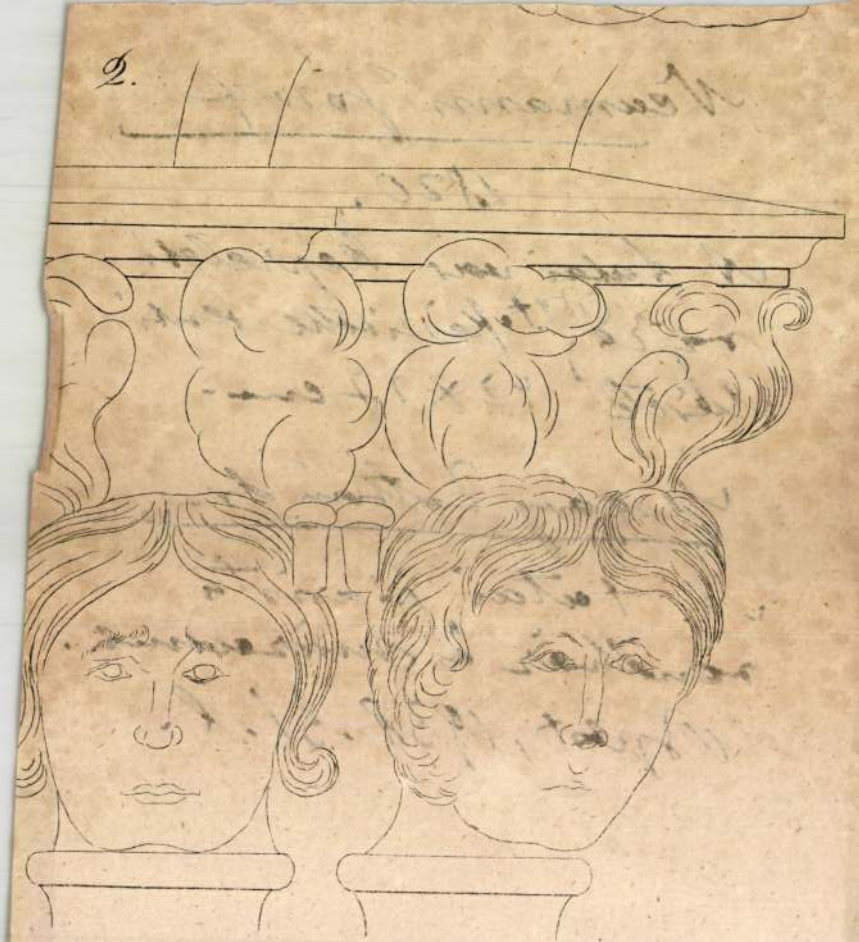

Neumann József

festő

A tatai vár képzeleti rajza fentitől 1820-ból.

a Tatatóvarosi Muzeumba

Polgárdy Géza

Vértes hegység kalauza.

Bp. 1939. 97. l.

Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono : 185-618

Neumann (József)

„Tomássy József," olaj, 67x54 cm.

Magyar szinészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 40 l.

Neumann Ignác
rajzoló

Bényei J. a szinész-
egyesület közp. irodájá-
nak igazgatója, a
soproni első magyar
szinévad megnyitásakor
kapott koszoru szalagjá-
val. Tenti rajza
kiállítva:

Magyar Szinészeti
Kiállítás a Városli-
geti Műcsarnokban
Bp. 1890. 6. l. 46,
47. l.

Ugyanok kiállítva 17. Vinész
és Földváry Mihály Pestinegye alispánjának
arcképe, rajzok Neumann J.-től.

ottság!

bizottság nak tisztelettel jelenteni
edö es küldtszolgálatra berendeltetlem.
isztelettel kérem a tekintetes bizottságot
gösebb hivatalosteendök alól
k. —

hó 6ái

[illegible]

Neumann J.

l.

Gereczerajztár

273. h

1 gehören die neben dem Gottes-
dienst auch Wehrzwecken
dienenden Kirchenburgen.

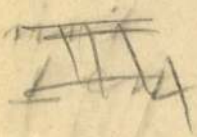

Neumann Jakab
könyvkötő
Hoogen
XVII. k.

l.

Steinhofer
I. 74. l.

NEUMANN János építész

- A tiszolci ev. templom „poron boltives lefedése" az ő műve.
- Rimaszombat, Fekete Sas szálló

Erdélyi Géza: Gömör klasnicista építészete = Uj Mindenes Gyüjtemény 2. (1983) 62. p.

100-101. p.

MJ 5620
Széchen
hrsz.: 2
Szociális
sz. végé

BAKONYG

MJ 5621
Kossuth
hrsz.: 1
R. k. **te**
1761. B
18. sz. e

MJ 5622
Kossuth
hrsz.: 2
R. k. **plé**

Neumann, Johann Michael

MAGYAR MŰVÉSZET

1927.288

1933.93

LEVELEZŐLAP

Feladó:

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

NEUMANN József gyöngyösi képíró. 1775-ben a szécsényi ferences templom Szent Ferenc oltárának kifestését végzi /Garas: 239./, 1778-ban Gyöngyösön a Haller Sámueltől munkájáért 392 forint 30 krajcárt vesz fel. /Orczy Lltár Dec.65./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MDK

Neumann József
gépmester

kísérletei a kosmos nyomdában, Husnik
és Häusler Prágában készített lemezem
ötszínű rotatios sajton. Bírálat.

— Háromszínű nyomás körforgó gépen
Grafikai Szemle 1895 évf. 8 z 140 l.

Neumann Lipót

butorterverő 1903

Éimisk 1930. 86. l.

Léka.

Az előtért elfoglaló l
háttérbeli hegy
fölött az égbolt felhőzött.

Aquarell, méretei 11.7:

Szn. 19-910
1538-910-5

Neumann Lajos

Könyvkötő

A.

Közlezrkiáll

1423

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Neumann Lipót

könyvkötő

Bp.

l.

Erredetiről

XV. cs. 29. l.

Neumann H.

Kőrapoló
1870-és évek elye
Pest.

l. minveit -

Sarkady István -

Hajnal album
Bp. 1873
Neuvedik kiadás
M Nemz Muz. Könyvt.

74.246-sz

Neuman (Neiman)
Gáspár
pozsonyi puskamüves
XVII. sz.

Arch. Ért. 1911. 211. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam szem
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább k
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

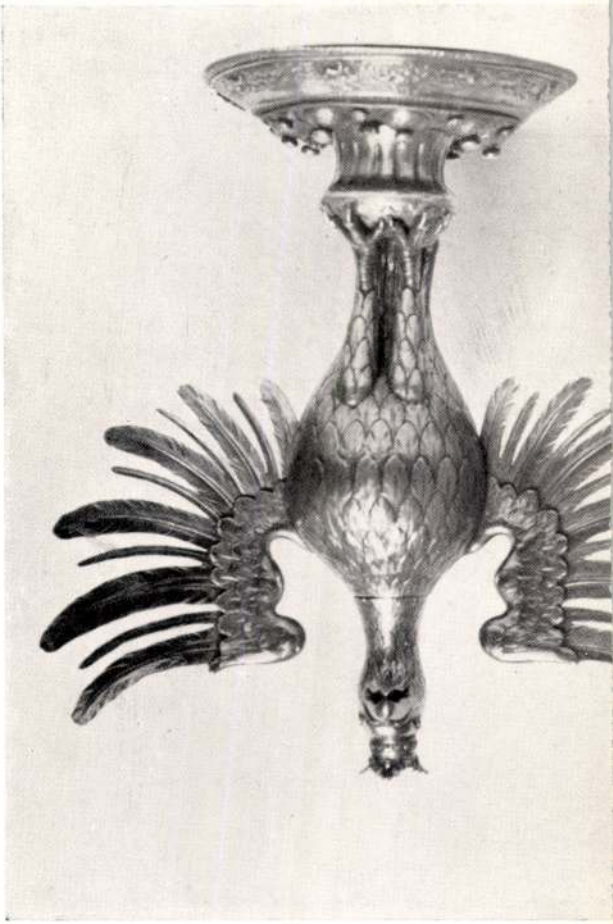

IIΛXXX

Neumann Giovanni
Michele
architetto

c.
Budini M. C.

XXXVI

Neumann Balthasar.

MDK

A XVIII. században mérnöki képzéssel lett alkoté épitész.

64.o.

ZÁDOR ANNA: POLLACK MIHÁLY. Bp. 1960.

Balthasar Neumann

volt mestere Franz Anton Hille-
brandtnak 31. sz. reprodukció

Voit Pál: A barokk Magyarországon,
Budapest, 1970.

961

MDK

Neumann épitész

Nagyváradi püspöki palota épitése 1762-től

Kapossy J: A magy.kir. udv. kamara épitészei Mária Terézia és II.József korában. Századok, 1923-24. 585-618 l.

Neumann

Ricca után irányította a nagyváradi székesegyház építését. Eredeti tervektől több tekintetben eltért, ami ellen székeskáptalan tiltakozott. (Váradi káptalani levéltár). Királynő jóváhagyta módosításait.

Bunyitay Vince: A nagyváradi latin szertartású székesegyház. Nagyvárad 1880.
eml. L. 28. old.

Balthasar Neumann építész M.D.K.

Würzburgban dolgozik

1771-ben harminc charlottenburgi családot alapít a Bánátban új községek. A község tervrajzát B. Neumann tervezi községalaprajzára.

B. Neumann würzburgi hatása érződik a Hillebrandt által épített nagyváradi palotán (300)

dr. Karoloss György: A magyar barokk és szopt építészet rövid összefoglalása. 1952. Mérnöki Továbbképző Intézet előadás-sorozatából M.19 - 21.l.

Neumann Balthasar

terverte a munkáin
Schönborn-kastélyt
l.
Forum
1934. 104. l.

Neumann Balthasar

munkácsi Schönborn-
kastely

lásd

Vozáry Munkács

18. I. 31. l.

Neumann Balthasar

Épitesz

l.

Biró Erdkast

205. l.

Neumann Balthasar

épitett

Nem ő, hanem

tanítványa

Hillebrandt F. A

tervezte a

nagyváradi pus-

pöki palotát.

Lásd

Hekler Ung

109. l

összesen 32 K. 80 f. eddig

i fejében 27 K. 90 f. ben

költségek erejéig a kielégitési végrehajtást

gnácz közbenjöttével

t.=c. 26. §=a értelmében a végzéssel ellátott

Tisztelettel

RÉVAI TESTVÉREK IRODALMI INTÉZET
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KOLCSEY

Neumann
Balthasar

l.

Radoskastély II

18. l.

KÖNYVNYOMDA
SZÉKELYUDVARHELY.

Neumüllner Antal

antalos

Sopronból, 1770 épitészi szak

l.

Fleischer Bécs 71. l.

Váltó

Ajánlott

Neumann Balthasar

lásd

Sas Andor: Munkácsi barokk. A XVIII. századbeli Würzburg művészeti és művelődési kapcsolatai a Schönbornok munkácsi latifundiumával. Pozsony 1933.

Neumann Arnim

---

szül. Pakson 1866 jun. 21.
2 reál Bpesten
1882/83. I. - előkészítő osztály

Neumann Ármin

1882/83

Ferképzomfoiskevk

117. l.

annak a retardiv szellemnek, amely a sienai quattrocentót az előző század festészetéhez kötötte. Ornamentális jellegű oltárképeihez azonban roppant érdekes jelenetezett predellákat festett (ilyenek külön is a Louvre-ban, a vatikáni képtárban stb.), amelyek a sienaiak részletező természetszemléletének megkapó kifejezésű, főképen a tájképi részletekben. Több triptychonja a sineai képtárban egy kis Madonna-képe a Szépm. Múzeumban. — Irodalom: *Trübner* (Strassburg).

SANRAKU, l. *Kanó Sanraku.*

SANSOVINO, l. *Andrea*, igazi nevén A. *Contucci* (1460—1529), a cinquecento szobrászainak egyik legjelentékenyebbike. Stílusát cinquecento szellemében gyökerező, a külső formai megoldást a bensőség fölé helyező tipust kedvelő törekvések erősen befolyásolják. Szülőfalujában, Monte Sansavinóban van első műve, egy színezett terrakotta-oltár, majd Firenzében a S. Spirito szentségfülkéjét díszíti oltárral, szobrokkal, domborművekkel. E művében még a XV. századi firenzei plasztika hatása érvényesül, de stílusa már itt is klaszszikus arányok és a mindent összefoglaló ritmikus rend jegyében áll. 1491—1499-ig Portugáliában működik. 1502-ben Firenzében a Battistero Porta del Paradisója fölé Jézus megkeresztelésének két alakból álló márványcsoportját alkotja. S. műve e témának úgy formában, mint kifejezésben egyik legkitűnőbb, nemesen tartózkodó megvalósítása. 1503-ban S. a génuai dóm Szt. János-kápolnája számára a Madonna és Ker. Szt. János hasonló értékű szobrait faragja, majd 1505—1507-ig a római Sta Maria del Popolóban lévő két prelátus-síremléket alkotja. Ezek S. főművei. Diadalíves fölépítésükben S. a quattrocento gazdagságát a cinquecento nagyvonalúságával egyesíti. E síremlékek [illegible] Pietro Menzi sírja az

Péch Antal:

Mellig, kissé jobbra fordulva. Hullámos haja és körszakálla rövid, bajusza hegyesre pödrött. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője csomóra kötött, mellénye magas, kabátja zsinóros. Felirata a kép alatt:

PÉCH ANTAL

alól balra: „Nyomt. Horn és Zobel Servitatér 2 sz."

jobbra: „H. Neumann"

s legalól: „Kiadta: Sarkady István a „Hajnal" szerkesztője

Könyomat, az alak nagysága 17.5 cm.

Köre rajzolta: Neumann. H.

9003.

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Budapesten 1873.

123/95 № 29.

H. Neumann

Dr. Vidor Zsigmond.

Könyom. 4°

Lith. H. Neumann 1873.

Sarkady Istvá.

H. Neumann

D. Apáthi István /
Egyetemi ny. r. Vol-
tanai.
Könyvnak, 4°.

H. Neumann

Sarkady István

H Neumann

Szepessy Mihály.
Könyvm. 4°
H Neumann 1873.
Sarkady István, Hajnal.

Neumann H

Dr. Kovács ~~Sebestyén~~
Sebestény (igy) Endre.
Közovat, folio.
Neumann H 1871
v 1891 (?)

NEUMANN I. *H.*, körajzoló és illusztrátor Pesten 1871—78. Számos arcképet rajzolt köre főleg Sarkady István megrendelésére s a Vasárnapi Ujság és más lapok részére illusztrációkat is rajzolt.

E. gy. II. 201.

Hadjárat.

Az előtérben balra kissy
a háttér felé mutatva osztoga
sony látszik, a melyet az osz
ta fölül középütt:

III. Armee-Bulleti

alól középütt: Verlags-Eigent
427. Vervielfaltigung
leiró szövegének kezdete: Den
befejezése: und die Schif

Kny., mér. a vk. 24.6 :

Neumann Henrik

festö

1906.

Éimisk 1930. 86 l.

Ismeretlen művész.

A csikós és kedvese.

A zöld pázsitos elő
a jobbról lévő házon innen,
vese versenyt nyargal, mi k
és a korlátot átugratják. F

balról: A CSIKÓS ÉS KED
jobbról: DER CSIKÓS UND

Szines könyomat, m

Szn. 43-
658-910-

Át. lelt. 29

Neumann Henrik

1879/80. I. – čsti tanfolyam
vůl. Királyhelmeczen 1859.
Szobafestő Schołcznál.

~~Csatt, Kovacs II. 44~~

~~1873~~
~~1879~~

1906. T. 31.

A nemz.-muzeum igazgatóságának: Felkéretik, hogy a természetrajzi osztályból kiselejtezett többes példányoknak szétosztása alkalmával a békési ev. gymnasium gyűjteményét is figyelembe vegye (44/906)

Neumann Antal

porcellánfestő

Iparrajziskola

1888/89.

57. l.

Csetneki ev. templom Könyvtára

VIII. 50.

Böke Gyula:

Mellig, kissé balra fordult. Rövid hajat, bajusz és körszakáll hord. Ingének és széles kajtókájú kabátjának gallérja lehajtva, nyakkendője csomóra van kötve, mellénye kivágott. Felirata a fej alatt két sorban:

„Dr. BÖKE GYULA
egyetemi m. tanár"

a jobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel Servitaér 2. sz."
a balnál: „H. Neumann"
s legalól: „Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" szerkesztője."

Könyomat, az alak nagysága 14 cm.
Kőre rajzolta: Neumann.

1001.

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Budapesten 1873.

123/95 N: 27.

Ultzmann Róbert:

Mellig, kissé jobbra fordulva. Rövid göndör hajat, bajuszt és szakált hord. Ingének és kabátjának galléria lehajtott, nyakkendője keskeny, mellénye pedig kivágott. Felirata a lap alatt két sorban:

Dr ROBERT ULTZMANN,
"Docent an der k.k. Universität in Wien"

ajobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel Servitaták 2. sz."
a balnál: „H. Neumann 1873."
a legalól: „Sarkady István a »Hajnal« szerkesztője."

Könyomat, az alak nagysága 16.2 Cm.
Kőre rajzolta: Neumann H.

9018.

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Budapesten. 1873.

123/95 N= 44.

Lichtenstein F. Lajos:

Derékig, kissé jobbra ~~[illegible]~~ fordult Göndör haja, bajusza és szakálla hosszú. Ingének gallérja ~~[illegible]~~ lehajtott, csipkés nyakkendője csokorra kötött, kabátja zsinóros. Telirata a kép alatt:

„LICHTENSTEIN F. LAJOS"

a jobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel. Servitatér 2. sz."
a balnál: „H. Neumann 1873".
s legalól: „Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" Szerkesztője."

Könyomat, az alak nagysága 18.1 cm.
Köre rajzolta: Neumann H.

9036.

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Bpesten 1873.

123/95 № 62

Richter János:

Mellig, kissé jobbra fordult. Pápaszemet, hosszú haját, bajuszt és szakállt hord. Ingének gallérja le hajtott, nyakkendőjét csomóra kötött, mellénye magas, kabátja kettős elejű. Felirata a kép alatt két sorban:

„RICHTER JÁNOS,
a nemzeti Szinház zenekarnagya"

a bal karnál: „H. Neumann"
s legalól: „Kiadta: Sarkady István a „Hajnal" szerkesztője".

Könyomat, az alak nagysága 14. 1 cm.
Köre rajzolta: Neumann H.

9048.

Sarkady István: Hajnal. IV-ij kiadás. Bpesten 1873.

123/95 № 74.

Kolisch Ignácz:

Mellig, kissé balra fordulva. Rövid hajat, hosszú bajuszt és körszakalt hord. Ingének gallérja le hajtott, nyakkendőjét kettős csokorra kötötte, szemüvegét nyakába vetett zsinóron viseli, kabátjának legfelső gombja pedig te van gombolva. Felirata a kép alatt:

„IGNAZ KOLISCH"

a jobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel Servitatér 2. sz."
a balnál: „H. Neumann 1873."
legalól: „Kiadta: Sarkady István a Hajnal szerkesztője."

9049.

Könyomat, az alak nagysága 19.6 Cm.
Köre rajzolta: Neumann H.

Sarkady István: Hajnal. IV. új Kiadás. Bpest 1873.

123/95 № 75.

Harkányi Frigyes:

Mellig, kissé balra ~~nézve~~ fordult. Oldalt elválasztott hajás szakálla rövid, bajusza hegyesre pödrött, álla kiberetválta. Csomóra kötött hímes nyakkendője csipevégű, zsinóros átillájának gombjai s lehajtott galléru mentéjének kötője ëkkövesek. Felirata a kép alatt:

„HARKÁNYI FRIGYES."

balra: „Nyomt. Horn és Zobel Servitatér 2. sz."
jobbra: „Neumann H."
s legalól: „Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" szerkesztője."

Könyomat, az alánygomás méretei 21.5 : 18 c/m.
Köre rajzolta: Neumann H.

9009. (alánygomással).

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Bpesten 1873.

123/95 № 35.

Schwimmer Ernő:

Mellig, kissé jobbra fordult. Középütt elválasztott haját oldalt előre fésülte, bajusza és szakálla hosszú. Ingeinek s hajtókás kabátjának gallérjá lehajtott, nyakkendője csokorra kötött, mellénye kivágott, szemüvegének zsinórja nyakba vetetten viseli. Felirata a kép alatt két sorban:

„Dr SCHWIMMER ERNŐ"
Egyetemi m. tanár"

a jobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel Servitatér 2. sz."
a balnál: „H. Neumann"
s legalól: „Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" szerkesztője."

Könyomat, az alak nagysága 15 cm.
Köre rajzolta: Neumann H.

9066.

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Bpest 1873.

123/95 № 92.

Apáthi István:

Mellig, kissé jobbra fordult. Fölfelé fésült hajo és körszakálla, rövid, bajusza hosszú. Ingének és széles hajtókájú kabátjának gallérja lehajtott, nyakkendője csokorra kötött, melleinye kivágott, szem üvegének szalagja fedig nyakába vetette. Felirata a kép alatt:

„Dr. APÁTHI ISTVÁN
Egyetemi ny. r. jogtanár"

a jobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel Servitatér 2. sz."
a balnál: „H. Neumann"
s legalól: „Kiadta: Sarkady István, a »Hajnal« Szerkesztője".

Könyomat, az alak nagysága 15 cm.
Köre rajzolta: Neumann H.

9022.

Sarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Budapest. 1873.

123/95 N° 48.

Ugron Gábor:

Mellig, kissé jobbra fordult. Középütt elválasztott rövid hajat, bajuszt és körszakállt hord. Ingének gallérja álló, nyakkendőjebe lepke alakú mellt-tű van szurva, kabátjának hajtókája széles. Felirata a kép alatt két sorban:

„UGRON GÁBOR

Udvarhelyszéki val. Kerület országgyűlési képviselője"

a jobb karnál: „Nyomt. Zobel Hornés Servitatér 2. sz."

a balnál: „H. Neumann"

s legalól: „Kiadta: Sarkady István, a Hajnal s szerkesztője."

Könyomat, az alak nagysága 15.7 Cm.

Köre rajzolta: Neumann H.

9025.

Sarkady István: Hajnal. IV. uj kiadás. Budapesten 1873.

123/95 N° 51.

Mihalovich Ödön:

Mellig, ~~[illegible]~~ jobbra fordulva. Hátra fésült hajas, bajuszt és szakált hord. Inge álló gallérjának sarkai lehajtvák, a mellét is fedő nyakkendőbe fű van szúrva, mellénye ki~~[illegible]~~ vagott, ~~[illegible]~~ kabátjának hajtókája széles. Felirata a kép alatt:

„MIHALOVICH ÖDÖN,
Zeneszerző"

a jobb karnál: „Nyomt. Horn és Zobel Sennaterén 202."
a balnál: „H. Neumann"
s legalól: „Kiadta: Jarkady István, a »Hajnal« Szerkesztője."

Könyomat, az alak nagysága 15 Cm.
Kőre rajzolta: Neumann H.

1026.

Jarkady István: Hajnal. IV. új kiadás. Budapesten 1873.

123/95 № [illegible] 52.

Neumann H

Deák Ferencz:

Mellig, kissé jobbra fordult. Bal felől elválasztott haja fürtös, rövid bajusza tömött, szemöldöke dús, szakálla leberetrált. Nyakkendője mellét is fedi, kivágott mellénye hajtokás, kabátjának gallérja lehajtott. Felirata a kép alatt:

„DEÁK FERENCZ."

alól balra: „Nyomt. Horn és Zobel Servitatér 2. sz."

jobbra: „H. Neumann 1873."

legalól: „Kiadta: Sarkady István a „Hajnal" Szerkesztője".

Könyomat, az alak nagysága 15 Gm.

Köre rajzolta: Neumann H.

8976.

Sarkady István: Hajnal. IV.ig kiadás. Budapest 1873.

123/95 N° 2.

Meubelstoffe, Vorhänge und Fusssteppiche.

Die k. k. landesbefugte Fabriks-Niederlage von

Meubelstoffen aus Wien,

Stadt, Hohenmarkt Nr 524, besucht den Pesther Johanni-Enthauptungsmarkt mit einem besonders reichen Lager in allen Sorten von

Ganz- und Halbseide Meubelstoffen, Schafwoll- und Garn-Damasten, Gedruckten Wollenzeugen, gedruckten, geglätteten Zitzen, dann Sammt-Stoffen zu Meubeln,

ferner in allen Gattungen

façonnirter Schweitzer Mousseline zu Vorhängen,

jede Art in

Tischdecken,

sowohl in Seide, wie in andern Stoffen, einen großen Sortiment

Fuß-Teppichen

jeder beliebigen Größe, und zum erstenmale mit ganz neuen

Seidenen Wagenstoffen.

Die Verkaufs-Niederlage befindet sich wie bisher am Josephsplatz, im Musch'schen Hause bei Herrn

J. N. Soukup aus Wien.

Verpachtungs-Anzeige

von Schüttböden, Keller und unterirdischen Magazinen.

Bei Herrn Michael Glückswerth, bürgerl. Großhändler und Walhbürger in Pesth, Waitznerstrasse, gegenüber dem Pfarrhofe, sind täglich zu verlassen:

3 große geräumige Schüttböden für Weitzen, Korn, Hafer, und Kukurutz, wie nicht minder für Knoppern;

1 großer Weinkeller für 2000 und mehr Eimer,

1 unterirdisches großes Magazin, für Tabak, Schweinfett und Unschlitt ꝛc. Alles dieses auf ein oder mehrere Jahre zu vergeben.

Kleine und auch große Frucht-Windraiter,

besonders gebauter Art, womit in einem Tage 100 und 150 Pesther-Metzen sehr rein geputzt werden können, dann auch eine Gersten-Sortir- und Putzmaschine, welche in Bräuhäusern gute Dienste leistet, und auch zum Putzen und Sortiren anderer Gattungen Früchte gut zu verwenden ist, auch des Tags damit 150 Metzen geputzt und sortirt werden können, zu haben bei Herrn Michael Glückswerth, Großhändler in Pesth, im eigenen Hause, auf der Waitznerstrasse gegenüber dem Pfarrhofe.

Lizitations-Ankündigung

von Kühen und Kälbern.

Am 26. dieses Monats l. J werden in der vormaligen Graf Szapáry'schen, anjetzo aber dem Herrn M. D. und Prof. an der hies. k. Universität, v. Reisinger eigenthümlich angehörigen Meierhofe (welcher gleichfalls auf mehrere Jahre in Pacht zu geben ist) an der Waitznerstraße, gegenüber der dermaligen Einfahrt in den Friedhof, um 9 Uhr Vormittags, die Fortsetzung aber am nämlichen Tage Nachmittags um 3 Uhr an die Meistbietenden gegen gleich baare Bezahlung.

18 Stück Melkkühe,
6 „ junge dreijährige trächtige Kalbinen,
1 „ Kalbin 2 Jahre alt,
1 „ zweijähriger Stier,
1 „ dreijähriger „
1 „ fünfjähriger „

alles sorgfältiger eigens besorgter Zucht von echten Tyroler-Kühen, im Licitationswege verkauft, wozu die Kauflustigen geziemend eingeladen werden.

Schützen-Ball.

Zur Verherrlichung des

Stephani-Festes

wird in dem Salon der

Pesther bürgerlichen Schießstätte

von der bürgerlichen Schützen-Gesellschaft am 22. dieses Monats

bei brillanter Beleuchtung

des Gartens und aller Localitäten, unter Mitwirkung eines ausgewählten Musik-Corps und der persönlichen Leitung des Herrn Musik-Directors

Alois Zöhls

ein glänzender Ball

abgehalten werden.

Eintritts-Karten zu 1 fl. C. M. sind zu haben bei den Herren: Johann Klorfinger, Unter-Schützenmeister, Peter Teufelsdorfer, subst. Ober-Schützenmeister, in Hrn. Carl Coffin's Meubel-Niederlage im Theatergebäude, und bei den Herren Erbler und Rögler zum Herrnhuter in der Waiznergasse.

Anfang 8 Uhr Abends.

Die im Auslande rühmlichst bekannte

reine Cocosnuß-Oel-Soda-Seife

von J. S. Douglas in Hamburg,

gegen Hautausschläge, Flechten,

ist fortwährend und nur in der Niederlage in Pesth bei M. Lueff. „zur Minerva" ganz echt, in schneeweißen 6 Wiener Loth wiegenden Stücken zu 30 kr. C. M. das Stück zu haben. Abnehmer in ganzen Dutzenden werden 10 pCt. rabatirt, zum Beweise der Echtheit befind.t sich allda eine mit vielen Kosten angefertigte Depotkarte.

Hamburg, im August 1841.

J. S. Douglas,
Erfinder und Verfertiger der echten Cocosnuß-Oel-Soda-Seife.

Die Niederlage

von fein gesottenen und gesponnenen

Roßhaaren,

für dessen Qualität gebürgt wird, befindet sich in der Spiegel-Niederlage des A. L. Klauss, im städt. Theater-Gebäude in Pesth.

Ein Frauenzimmer

von 20 Jahren, ledig, von bester Conduite, in allen weiblichen Handarbeiten bewandert, deutsch, ungarisch und gründlich französisch spricht, in letzterer Sprache bestens Unterricht zu ertheilen im Stande ist, wünscht in einem guten Hause, wenn auch auf dem Lande, als Gouvernante oder Gesellschafterin unterzukommen.

Näheres erfährt man mündlich oder mittels francirter Briefe bei dem Handelsmann Hr. Johann Stradl, in Stuhlweißenburg.

Mehrere 1000 Stück ferriger Wäsche eigener Erzeugung, bestehend in Hemden, Hosen, Unterröcken, Nachtcorsetten, Leintücher und Polster sind in jeder Feine zu haben in Pesth beim **Ypsilandy.**

In Neu-Pesth

wird Sonntag den 22. August Nachmittags 4 Uhr der Grundstein zu einem

Gotteshause

für die römisch-katholische Gemeinde gelegt.

So eben erschienen und in der Eggenberger'schen Buchhandlung auf dem Franziskanerplatz zu haben:

Mértan

külön

Számtan

Irta Dr. Taubner Károly, a' m. t. társaság' levelező tagja.

Preis 1 fl. 20 kr. C. M.

Anna Höcker,

Marchande des Modes in Pesth,

gibt sich hiemit die Ehre, einem hochzuverehrenden Publikum die ergebene Anzeige zu machen, daß sie in ihrem jetzt neu bezogenen Verkaufs-Locale (am Ecke der Waiznergasse) im Hofrath v. Bene'schen Hause 1. Stock, wie früher ein wohl assortirtes Lager der neuesten Wiener und Pariser Modeartikel hält, und schmeichelt sich ihre Hochzuverehrende Abnehmer, stets auf das Prompteste zu bedienen.

Fremden-Anzeige.

Königin v. Engl. HH. Graf Traun, Kämmerer. — Graf Dezsöwffy u. Graf Gynlay, Gutsbesitzer — Metsery u. Stingler, Grundherren. — Mondratsch u. Pollhammer, Priester. — Hauptmann, Beamter. — Stein, Doctorsgattin. — Rudics, Grundfrau

Tiger. HH. Kauder, Limberger, Steckermayer, Passchezù Goldschmidt, Kaufleute. — Engelwert, Privatier. — Gerlach, Actuar. — Nowak, Güterdirector. — Haim, Fabricant. — Haim, Buchhalter. — Legeux, Beamtensgattin.

Jägerhorn HH. Baron Luschinszky, Kämmerer. — Graf Alberti, Gutsbesitzer. — Agh, Waldmeister. — Lengyely und Rolly, Grundherren. — Piller, Stuhlrichter. — Wedemann, Schmidt u. Gierth, Kaufleute. — Fürstin Auersperg, Gutsbesitzerin.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Pesther Tageblatt 1841.

Kleine Stadtpost.

Pesth. Knigge in seinem „Umgang mit Menschen" sagt, daß man den Character eines Menschen an der äußern Form seiner Briefe erkennen kann; und ich glaube, diese treffende Bemerkung ließe sich auch auf die Gestalt des gewählten Siegel's ausdehnen. Ein schlichter anspruchsloser Mann wird sich mit seinem einfachen Namenszuge begnügen, der Eitle diesem schon eine Krone aufsetzen, der Stolze auf irgend eine Art ein Wappen herauszugraben suchen, der Nachlässige ist mit gewöhnlichen lateinischen Buchstaben zufrieden, der Fashionable fordert gothische Lettern u. s. w. Wie viel Geschmack und künstlerisches Auffassungsvermögen aber zu einem wohl gelungenen und sinnigen Siegel gehört, ersah ich vor Kurzem an dem Siegel des hiesigen landwirthschaftlichen Vereins — die ganze Auffassung wie die Ausführung der Ceres und der übrigen symbolischen Gestalten auf demselben zeugen von so vielem plastischen Talente, von einer so reichen Phantasie als geschickten und geübten Hand, daß ich erstaunt nach dem Verfertiger dieses kleinen Kunstwerkes fragte, und man nannte mir einen jungen Künstler (H. F. Neumann, am Servitenplatz,) der wahrlich zu herrlichen Hoffnungen berechtigt, und öffentliche Aufmunterung wie ausgebreitete Beschäftigung verdient. Agular.

— (Concert.) Montag den 16. August veranstaltete Herr Jaborsky, Mitglied der Domkapelle in Temeswar und Orchester-Director des k. k. Theaters daselbst, ein Concert im Salon des Hotels „zur Königin von England," in welchem der geschätzte Künstler überzeugende Proben seiner Virtuosität in Behandlung der Violine ablegte. Er trug das „Air varié," ferner das „Tremolo" von Beriot, dann „ungarische Nationalklänge" von Taborsky, endlich ein „Duo brillant" von Schoberlechner vor, und erwies sich als Meister seines Instrumentes. Fertigkeit wie Präzision, Zartheit wie Bravour des Vortrags wurden von dem anwesenden Auditorium nach Gebühr gewürdigt und mit erklecklichem Beifall belohnt. — Mad. Grill, Herr Abresch und Fräul. Baldieri, welche den Künstler durch ihre Mitwirkung zu unterstützen die Gefälligkeit hatten, ernteten für ihre Productionen entschiedenen Beifall. 44.

— (Theatralisches.) Vorgestern fand die zweite Dilettanten-Vorstellung der „Norma" in italienischer Sprache, und zwar diesmal zum Vortheile des „Pesth-Ofner Musikvereines" Statt. Der Besuch war nicht minder zahlreich als das Erstemal, die Ausführung, wo möglich eine noch gerundetere und genußreichere. — Man wird schwerlich je einer Vorstellung beigewohnt haben, die rauschender Beifallsbezeugungen würdiger gewesen wäre; wir beziehen uns auf unsere erste Beurtheilung und setzen die Namen der resp. Mitwirkenden mit der Bezeichnung und in der Reihenfolge hieher, wie sie der Theaterzettel angab. — Pollione: Sgr. Korb. Oroveso: Sgr. Vangel. Norma: Sgra. Marchesa Erba-Odescalchi. Adalgisa: Sgra. Uffer. Clotilde: Sgra. Dorffinger. Flavio: Sgr. Beke. — (Der Reinertrag belief sich auf 1000 fl CM.) — Man sieht der Aufführung des „Liebestrankes" mit Ungeduld entgegen, und dürfte mit Bestellungen auf Sitze und Logen nicht zu zögern sein. 44.

— Uebermorgen findet die Dilettanten-Vorstellung der Oper: „l' elisir d'amore" in italienischer Sprache Statt. Die Besetzung ist folgende: Adina: Frau Marquise Erba-Odescalchi. Nemorino: Hr. Adolph v. Petz. Belcore: Herr v. Röder. Dulcamara: Herr v. Beke. Giulietta: Fräulein Dorffinger.

Verzeichniß

der vom Pesther-Kunstverein für die am 22. August l. J. statthabende Verlosung acquirirten Kunstgegenstände:

39 Gemälde.
11 Hefte Münchner Lithographien.
5 Stück Stahlstiche.
12 Münchner Kunstvereins-Preisblätter.
100 Triester,
8 Prager,
1 Wiener,
1 Münchner,
} Kunstvereins-Actien.

177 Treffer.

Actien (vom Pesther-Kunstverein) sind bis inclusive 21. August l. J., bei dem Vereins-Kassier Herrn Joseph Wagner, am Serviten-Platz, im Gra Telekyschen Hause zu bekommen.

Wiener Börsen-Course.

16. August 1841.

	Conv. Mze.
Metaliques à 5%	105 11/16
idem à 4%	97 1/4
idem à 3%	—
Darlehen mit Verlos. v. J. 1834	667 1/2
" " " 1839	270 5/16
Bank-Actien das Stück	—
Kaiserliche Dukaten	—

Lotto-Ziehung.

Caschau am 14. August.

65. 80. 68. 35. 3.

Markt-Preise.

der Körnerfrüchte in Pesth

am 17. Aug Pesther Metzen, Grosch. W.W.			
Weizen	165	bis	190
Halbfrucht	—	–	140
Roggen	115	–	124
Gerste	85	–	90
Hafer	60	–	68
Kukurutz	105	–	120

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen W. W. Gro schen

	Comorn den 16. Aug best.	mit.	ger	Szegedin den 14. Aug best.	mit.	ger
Weizen	108	105	100	110	95	—
Halbfrucht	88	85	82	85	—	—
Korn	70	67	66	—	—	—
Gerste	61	59	57	52	50	—
Hafer	45	44	42	45	40	—
Kukurutz	79	78	77	65	—	—
Hirse	—	—	—	65		—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

19 August. Häuslicher Zwist.

Sommertheater.

19. —

Ofner Arena.

19. — Der Thürmer von Notre-Dame.

Wasserstand der Donau

(in der Brunnmaschine zu Ofen)

am 18. Aug. Früh 8 Uhr 5′ 8″ 0‴ ober 0

Meteorologische Beobachtungen vom 17. August. An der k. Universitäts-Sternwarte in Ofen	Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur.	Wind.	Witterung.
	9 Uhr Morgens.	27, Zoll 352	28 Zoll 12 3p.	+ 11. 4	NW. Heftig.	Trüb, Regen.
	3 Uhr Nachmittags	, " 378	1 7	+ 16. 4	NW. Heftig.	Trüb.
	9 Uhr Abends.	, " 404	1 11	+ 13. 1	NW. Stark.	Wolken.

Nachrichten.

Ankunft **Abfahrt**

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends den 19., 21., 23., 25. Aug.
Abfahrt nach **Wien** Früh 6 Uhr dto. dto.
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 20., 26., 31. August.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4 1/2 Uhr den 23., 28. Aug.

Außerdem fährt das Dampfboot „Árpád" und der Remorqueur „Samson" abwechselnd jeden Mittwoch und Sonntag nach Wien, und kommen jeden Sonntag und Donnerstag in Pesth an; der Remorqueur „Erös" jede zweite Woche nach Semlin und Drenkowa.

Bei **Landerer** und **Heckenast** ist erschienen und in allen Buchhandlungen zu haben:

A' Pesti Hirlap

elleni

Gyanusitások és Haladás.

Irta

Záborszky Alajos.

Preis 40 kr. C. M.

So eben hat die Presse verlassen und ist bei **Gustav Heckenast** zu haben:

Kelet' népe, Nyugoton

Fáy Andrástól.

Srét. Budán. 25 kr. p. p.

Französische und englische Lehrbücher des berühmten Autors G. v. Berg.

Bei Schuberth et Comp. in Hamburg ist erschienen und durch alle Buchhandlungen zu beziehen:

v. Berg's praktische englische Grammatik,

für Schulen und zum Selbstunterricht. 2. vermehrte Aufl. geb. 1 fl. 20 kr. CM.

v. Berg's praktische französische Grammatik,

für Schulen und zum Selbstunterricht. geb. 1 fl. 20 kr. C. M.

Die Lehrbücher des Hern v Berg haben sich durch ihre Brauchbarkeit schnell Bahn in allen Ländern gebrochen; die Kritik erklärte öffentlich, daß noch keine zweckmäßigeren Lehrbücher vorhanden, die den Schüler schneller und leichter ans Ziel führen, und die dem Lehrer das Unterrichten so erfolgreich machen. Eigene Prüfung wird das bestätigen.

Zu haben bei Gustav Heckenast in Pesth.

Bei C. G. Lüderitz in Berlin ist so eben erschienen und in allen Buchhandlungen, in Pesth bei **Gustav Heckenast** zu haben:

Handwörterbuch des chemischen Theils der Mineralogie,

von

Dr. Rammersberg.

2 Thle. gr. 8. 6 fl. C. M.

Schon längst erschien es als ein dringendes Bedürfniß, eine möglichst vollständige Sammlung aller Thatsachen zu besitzen, welche die Kenntniß der chemischen Natur der Mineralkörper betreffen, um so mehr, als diese Seite der Charakteristik in mineralogischen Lehrbüchern nur fragmentarisch gegeben zu werden pflegt. Der Verfasser hat sich in dem angezeigten Werke bemüht, diesem Mangel abzuhelfen, indem er die Thatsachen in möglichster Vollständigkeit und mit genauer Anzabe der Quellen wiedergab, und durch die gewählte Form eines Wörterbuches das Ganze für den Gebrauch passend zu ordnen suchte.

Mihalovich [illegible]
Zeneszerző. / Kiadta:
Sarkady István, a „Hajnal" Szerkesztője. Jelz.:
H. Neumann. Könyomat, 4°

Mukits Ernő, / Országgyülési képviselő. / Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" Szerkesztője. Jelz.: lith. Neumann 1873. Könyomat, 4°.

Dr Pauler Tivadar / Igazságügyi felelős magyar Minister. / Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" Szerkesztője. Jelz.: lith. H. Neumann 1873.

Péch Antal. / Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" Szerkesztője. Jelz.: Neumann Könyomat, 4°.

Richter János, / a nemzeti Szinház zenekarnagya. / Kiadta: Sarkady István, a „Hajnal" Szerkesztője. Könyomat, 4° Jelz.: F. Neumann.

F H.

Neumann H

Harkányi Friges-
Közomat, sárga alap-
zomással, 4°.

Neumann H.

Sarkady Sobra

H. Neuman 1873.

Ignaz Kolisch.
Kozmat, 4°
penti jelies.
Sarkady, Ostrei.

NAGY JÁNOS, KANONOK.

Én csak forogtam hol oldalt, hol hátra s mondtam a szerepet tovább, jelezve vele, hogy én őt „nem hallom“; — de ő nem tágitott. A közönség csak csendes mosolylyal nézett rám, hogy már most mit teendő leszek? Hát én aztán hősies elszántsággal megállok, fölhuzom a két vállamat, rá nézek — ott ült az első sorban, — s mondom: „Hiszen most nem lehet.“ — „„Ej dehogy nem lehet, — mondá ő a nézőtérről, — azután is elmondhatja a mondókáját, csak maga énekeljen.““

Ebből aztán kifejlett egy egész társalgás a publikummal. Én mondám: „De nem lehet guitár nélkül énekelni.“ — „„Hát hozzanak valahonnan egyet.““ — Mondom: „Hát haza küldök az enyémért, és ha a felvonásnak vége lesz, akkor majd énekelek.“

„„Jó lesz! jó lesz! Éljen!“ s ebbe az egész publikum, mint egy chorus, belevágott: „Jó lesz! Éljen!“

Volt aztán kaczagás az álfalak mögött! A szinészek egyik erre, másik amarra dőlt, alig tudtam végig elmondani a mondókámat.

Végre elhozták a lantomat, elénekeltem egy áriát, ugy folytattuk megint a játékot.

A társaság azonban egyre szaporodott tagokkal. (Ekkori időkben a sok apró fiók-társaságok a vidéken igen elszaporodtak, mint a gomba eső után.) Most hát már komolyan alkalmasabb épület után kellett látni, hogy nagyobbszerü masineriás darabokat is előadhassunk. Leltek is egyet, mely már elég tágas volt nagy publikumot befogadni. De milyen volt az, istenem!

A sötét városi kapu alatt volt egy nagy ronda külsejü épület, nagy, üres, vakolatlan ablakokkal, csak a csupasz veres téglákkal környezett ablak-környülete vigyorgott kellemetlenül az emberre. Hát még a bejárat!

Ó te kedves, te jó publikum! Te mégis eljöttél oda! — No de ők beburkolhatták magokat jó meleg bundájokba, — de mi szegény nők! Rövid ujju ruhák, mezitelen nyakkal, öltöző szoba itt se volt, engem csak egy olaszfal keritett el az álfalaktól, aztán nyolczszor is át kellett öltöznöm, mert uj operák hiányában gyakran kellett adnunk énekes egyveleget. Ott énekeltem a nagy áriákat: fölül a szinház teteje nem volt befödve, esak egy sor vékony zsindel-

OROSZ LÓKERESKEDŐK A DON VIDÉKÉN.

lel s a hó kényekedve szerint esett le csupasz nyakamra és karomra.

Ez volt az u. n. csizmadia-szin.

Azelőtt a csizmadiák árulták benne csizmáikat.

A szinház orvosa Szathmáry Józsi volt, jó ismerősünk még Pestről. Följött a szinpadra. „Déryné, az istenért! mit gondol? maga vizi betegségbe fog esni. Az ének heviti, nyakán hócsomagok ülnek!“ És ez igazán igy volt. Istenem! akkor kaczagtam rajta s most, midőn az öregséghez mindenféle fájdalmas betegségek, szakgatások csatlakoznak, nem jut eszébe senkinek, hogy bizony sok nyavalyát gyüjtöttél magadnak öregségedre, jó asszony.

Több idő mulva csak megreparálták aztán, de még sokáig kellett igy kinlódnom, nekem leginkább, mert nekem volt a legtöbb teendőm.

Két évig voltunk Miskolczon.* Ez időközben a társaság igen jó tagokkal szaporodott. Jelesül egy *Jancsó* nevü fiatal emberrel, a ki igen kitünő ifju ember volt, minden szerepet játszott, kivéve hősöket; szép, csinos termete volt, énekes játékokban is megfelelt. Később *Vásárhelyi* Károlynak nevezte magát, nem tudom, mi okból?

(Folyt. követk.)

Orosz lókereskedők.

Az oroszokat rendkivül nagy költözködési és kóborlási vágy jellemzi; e vágy nagyobb mértékben nyilvánul nálok, mint e világ bármelyik más nemzeténél. Nem világszerte kóborolnak ők, mint a zsidók és czigányok, hanem inkább saját hazájokban; csakhogy az oroszok hazája oly nagy, mint akár egy egész világrész. E különös hajlandóság a kószálásra nem csupán a szegényekben van meg, hanem az előkelőkben és gazdagokban is. — Gazdag kereskedők kereskedelmi ügyekben gyakran félévig, sőt ennél tovább is elutazgatnak Oroszország különböző vidékein, s csupán a karácsont és husvétot töltik családaik körében. E hajlam különösen déli Oroszországnak kevés földbirtokkal rendelkező népénél van kifejlődve; a dél-oroszok az összes karaván üzletet és lókereskedést nemcsak hogy kezökbe keritették, hanem ugy szólva monopolizálják is azt. Ezek a lókereskedők nyakukba veszik a birodalmat és bebarangolják azt keresztül-kasul, vásárról-vásárra járva, cserebérelve folytonosan. A mi lovat egyik vásáron vettek, azt a másikon ismét eladják, s ők szállitják a kormánynak is a remonta-lovakat.

Legjobb üzletet a kormánynyal szoktak csinálni; a kormány méregdrága áron jut a remontalovakhoz, részint azért, mert a lóvásárlással megbizott közegei is kegyetlenül csalják, részint pedig azért, mivel vannak lovasezredek, főleg a testőrseregben, a melyeknek a lovai egészen egyszinüek. Igy tehát a lovak szinére is sulyt kellvén helyezni, nagyon természetes, hogy a rátartó kereskedők igen jól kizsákmányolják a kormány e különös szenvedélyét. A remontalovak szállitását többnyire gazdag fiatal tisztek közvetitik a kormány számára, s ez üzletbe saját pénzökből is jelentékeny összegeket helyeznek, miért aztán a kormány magasabb ranggal és rendjelekkel tünteti ki őket.

Az ily katonalovak beszerzésének és szállitásának közvetitésére lókereskedőkből egy sajátságos érdektársaság alakult, melynek tagjai bebarangolják a roppant birodalmat széltében és hosszában. Ügynökeik többnyire czigányok, kik nélkül tisztességes lóvásár nem is eshetik meg déli Oroszországban, hol a czigányok épen ugy értenek a lókupeczkedéshez, mint nálunk. E lókereskedők valóságos nomád életet folytatnak, és nem riadnak vissza sem az uttalan sivatagoktól, sem folyóktól és mocsároktól, ha egy kis jó üzletre van kilátásuk. A kormány ügynökei által kiszemelt lovak megvételénél nem kimélik sem a költséget, sem a fáradságot, csak hogy a remonteur urakat kielégithessék. Van aztán ilyenkor áldomás, de mekkora! A pezsgő patakokban folyik s a legfinomabb halak, például a sőreg, melynek három tallér fontja, fris kaviár és valódi vesztfáliai sonka kerülnek az asztalra és az a legfurcsább, hogy bármennyi költségébe és áldozatába látszik is kerülni egy ily hatalmas áldomás a lókereskedőknek, azok, a kik meg vannak csalva és le vannak főzve, — azok többnyire a kormány ügynökei szoktak lenni.

De hogy minő fáradságokat kell a lókereskedőknek kiállaniok, a mellékelt rajzról is eléggé látható. Látjuk, hogy bár az ut csaknem járhatatlan, egész lószállitmánynyal közelednek a Don partjához, hogy a lovakat tutajon átszállitsák. A kereskedők három fogatu kocsin (troika) mennek elől, melyhez az eladásra szánt lovak oda vannak kötözve. Ugy látszik, hogy a Don partjához érve, az ut felől tudakozódnak, hogy a vásárról, melyen lovakat venni és eladni szándékoznak, el ne késsenek.

* 1815—1817.

A csodák.*

Sok oktalan könnyenhivésért meg kell a szegény ember erszényének nyilnia, de talán egyért sem oly gyakran, mint a csodatörténetekben való hiteért. Pedig talán nincs is olyan babona a világon, a melyik több hivőre találna, mint a leglényegtelenebb csodatörténet.

Vériben van az már az embernek, hogy különösen szereti az olyan dolgot, a mit szegény eszével föl nem ér; s igy magyarázható meg az is, hogy mikép terjedhet el oly gyorsan egy-egy mondva csinált csodaeset hire, hogy harmadnapra már a hatodik határban beszélnek róla széltében hosszában.

Az ilyen csodatörténet pedig ugy szokott ám teremni, mint a gomba, ha jó esős idő jár rá.

Most egy pénteken hajnalban sütött kenyér válik kővé; majd valamelyik ablakon megjelenik a Mária képe; amott a szent lélek röpköd az iskolában galamb képében; itt meg valami ijedt szent kvártélyozta be magát egy kutba; a másik faluban egy hegyszakadásban, valami szent kép termett a sziklafalon; — a hodáji öt halom tetején pedig egy mennybéli levél érkezett az égből, a melyiket csak a jók látnak; a roszak elől pedig elfordul. — Meg a jóságos ég tudná mi? és hányféle csodálatos dolog az, a mi időközönkint majd itt, majd ott „megmutatódik“, a minek annyi hivője akad egy-két nap alatt, hogy egy hétre *bucsujáró hely* lesz a csodás vidéken; s a második héten már a hivők számára fölépülhet egy kis *kápolna — fából*; s a jámbor csodanéző bucsusok részére egy terjedelmes *kocsma — kőből*.

Egyszóval ilyenféle olcsó csodákban mai napság — nincs hiány; ámbár irva van, hogy az isten senki kedveért csodát nem tesz.

A leggyakoribb csodaeset az, mikor valamelyik gazdasszonynak a *kenyere kővé válik*. A babona szerint, mert talán nagypénteken, vagy ünnepnapon mise alatt sütötte. Hanem csodák csodája, ez a csoda csak olyan rosz gazdasszonyok kenyerén esik meg, a ki a kenyérnek valót, még buza korában becserélgeti a sarki kis boltosnál — pálinkácskáért; aztán mikor ráesik a kenyérsütés, akkor meg a boltra szorul kenyérnek való lisztért.

Kővé válik biz az: nem ugyan olyan kővé, a miből házat épitenek, hanem olyanforma kővé, a milyenné egy tésztából dagasztott kenyér válhatik, s a melyet nem szeghet fel a legélesebb kenyérvágó kés.

Ilyen követ kell a kővéválás alatt érteni; s a mit én láttam, pedig láttam már eleget, — egytől egyig ilyen volt.

Bezzeg az ilyen csodának aztán hire szokott futni; százan is járnak a kenyérnek meg a gazdasszonyának csodájára, a ki bizon nagyot vétkezhetett, hogy az Isten igy megczégérezte a betevő falatját.

Igen is nagy bűnt követett el az a gazdasszony; azt a bűnt követte el, hogy a jó buzát beitta, s a rosz lisztet megvette.

Mert csak ebben van a csodának magyarázata. Tavaly nyáron kerekre kitudódott egy ilyen kővévált kenyér nyitja.

Egy láposalji gazdasszony is ugy járt a boltbeli liszttel, hogy *kővé vált* a kenyere. Hanem annyi esze mégis volt, hogy a szégyent ne hagyja magán száradni; tehát fölpakolta az egész sütet kenyeret s bevitte a hátán a központi szolgabiró urhoz, hogy az igazitsa el a dolgát.

A biró ur aztán el is igazitotta emberül; mert első dolga is az volt, hogy lármaütés helyett szépen rajta kapott a sarki boltoson, s azt a zsák lisztet, a melyikből az asszony követ sütött, szépen elkonfiskálta.

A lisztet megvizsgálták aztán a vármegyén; abból aztán kitünt, hogy abban csak három rész a *liszt*, a negyedik rész pedig *gipsz-por*.

Igy aztán kisült *a csoda* is, meg a sarki boltos élelmessége is; mert a gipsznek az a furcsa tulajdonsága van, hogyha vizzel keverik a porát, magától is összeáll és megkövesedik; hátha még az ember valóságos jóféle élesztő ágyat vet neki, aztán jól összedagasztja, gyomrozza, s végre még pattogó rőzse tüzön is kisüti a lelkét. Bizony az volt a száz csoda, hogy a szorgalmas gazdasszony mindjárt kész malomkövet nem szedett ki a kemenczéből a bevetett kenyerek helyett.

Igy szokott a kenyér kővé válni. Tiz közül legalább kilencz. A tizedik meg keletlen és dagasztatlan állapota miatt szárad össze; hanem a babonás nép előtt, már az ilyen összeszáradt kenyér is kő-számba szokott menni.

De sokkal veszedelmesebb csodák is vannak a világon; olyanok tudniillik, a melyik mindegyikénél somfordál ugyan egy ilyen sarki boltosféle ember, csakhogy az ilyennek az esze sokkal jobban ki van bélelve gonoszsággal, mintsem hogy a hunczfutságon lehetne őket fogni, de maga a csodadolog is, mit az ilyen megcsiphetetlen világcsaló csinál, annyival gonoszabb természetü, mert az a könnyen hivő és vallásos emberek *hitébe* kapaszkodik.

Száz eset közül hadd mondok el egy párt.

*

T.....a mezővárosában alig nehány esztendeje, egyszerre hire futott, hogy *a szent lélek* röpköd galambképen az iskolában. Egy öreg asszony látta meg először; s bár a tanitó bizonyozta az ellenkezőt, mégis már másnap egy pár gyerek akadt, a ki ráfogta, hogy ők is látták a galambot. A dolog aztán annyira haladt, hogy nehány nap mulva be kellett az iskolát zárni, mert nemcsak a környékről, de három, négy napi járó földről is érkeztek bucsúsok, a szent lelket meglátni. Persze megörültek ennek a korcsmárosok, mert két garassal fölrugott a bor ára, s a hogy lehetett, maguk tóditották a dolgot, olyanformán, hogy utoljára már a hatóság is megsokallotta. Kurta vallatóra fogták a szentlélek-látókat; a vallatásból aztán az sült ki, hogy épen a fölvilágosodás szent lelke volt az, a melyik soha se járt abban a városban.

Az öreg asszony azt vallotta, hogy ő, az iskola előtt elmenve, olyan *szent lélek formát* látott az iskola pallatán végig repülni; a gyerekek közül egy pár szintén ugy mondta, hogy valami fényeset láttak a pallaton. Legtöbbet mondott azonban egy istentelen vásott fiu, a ki bevallotta, hogy a szent lelket ő csinálta egy kis tükördarabbal; azt izgette-mozgatta, hogy a napnak a pallatra visszaverődő fényével mulatságot csináljon az iskolának.

Igy sült ki aztán a tükörből a t—i szentlélek; s a kétheti bucsújárásnak maig megmaradt egy czifra közmondásban a nyoma: „Megfogták, mint a t—iak a szentlelket!“

*

Sz—en pedig, egy tanyán az 1850-es esztendőkben a *Mária* jelent meg, egy elhagyatott, összevissza tatarozott viskónak az ablakában.

Ez a viskó valamikor jobb életet látott; de hogy a hozzá tartozó 50 hold föld mindig csak sziksót termett, bizony a gazdája már a világtól akart bucsút venni. Sokszor is emlegette, hogy egyszer a szomszédai fölakasztva találják.

A helyett azonban általános bámulatra az történt, hogy egy szép reggelen, megjelent neki a Mária s miután megvigasztalta, hogy semmitől se féljen, mert ő gondviselője lesz egész életére: kapta magát s kisdedét a kis Jézust karjára szoritva, kiült a házikó ablakába egy üveg táblára. Legalább ugy beszélte el a szegény desperatus gazda.

* Mutatvány Varga János „Babonák könyve“ czimü pályakoszoruzott művéből, mely Aradon a szerző kiadásában e napokban jelent meg.

Neumann H

rajzolta a Lepes Csaladi Lapok
borítékjának rajzát, háttér-
ben a Kirüli palotával 1878-
ban. Jelzése „Rajz. Neumann
H. 78."

MDK

Neumann H. graf.

Az ázsiai csatatérről: Szukhum -kále. Ceruzarajz.

Vas,Ujs. 27.sz. 1877. XXIV.évf. 420.l.

M.D.K.

Neumann Hajna

Kézimunka pullover terve a lap kézimunkamellék-letében.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 15-21. XXIII. évf 4. sz. Kézimunkamelléklet.

H. Neumann

Ugron Gábor / Udvarhelyszéki val. Kerület országgyűlési. Képviselője. Könyv 4°

H. Neumann
kiadta
Jarkad, István a
Hajnal szerkesztője

H. Neumann

Dr. Robert Ultzmann,
Docent an der K. K.
Universität in Wien.
Königsnat, 4°
Kiadta Sarkady István
a „Hajnal" szerkesztője.

Lelz. H. Neumann
1873.

Neumann Henrik

Körajzmetsző

l.

Közlezrkiáll

1426. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

H. Neumann

Dr. Böke Gyula,
egyetemi m. tanár.
Kőgyarat, 4°.

H. Neumann.
Laskady István.

H. Neumann

Dr. Schwimmer Ernö, /
Egyetemi m. tanár -
Könyvnyomat, 4°.
Jelz. H. Neumann.
Nyomt. Horn és Zobel.
Servita tér 2.
Kiadta: Szekady István
„Hajnal" Szerkesztője.

H. Neumann 1873

Lichtenstein F. Lajos.

Közvat, ~~folio~~ 4°

fantijelzés

Zakady Iztvá

H. Neumann

Deák Ferenc.
Közom. ~~folio~~. 4°

H. Neumann 1873.
Laskonoly István.

H. Neumann 77
(fordítva

Corvinárat hozó,
A. (Török Kuldottság. repr.
Vas nyj. 1877. 292 l.

Neumann, Fritz

jobbra:

Géza Baron Fejérváry de Komlós-Keresztes
kais: u. königl: wirkl: geheimer Rath und Kämmerer,
Feldzeugmeister, gewesener königl. ungar: Ministerpräsident
und Honvédminister,
Kapitän der königl: ungar: Trabanten-Leibgarde, Oberst-Inhaber des 46-ten Infanterie-Regimentes, Kanzler des Militär-Maria-
theresien-Ordens etc.-erwirbt sich am 24 Juni 1859 in der Schlacht bei Solferino durch seine umsichtige Tätigkeit und speciell
durch seine kühne Waffentat bei Colombara, als Hauptmann des Generalstabes, das Ritterkreuz des Militär-Mariatheresien-Ordens.

alól balra: Fritz Neumann Pinx.
jobbra: Photogravüre Bruckmann
e fölött a sarokban: Fritz Neumann München.

Fényny. mér. 48.3:68.3 cm.

Szn. 359-907
1260-907-1

Fejérváry Géza báró.

Az előtérben, a hol az osztrák csapatok egy része még tüzel, jobbrafordult lovon látjuk Fejérváry Géza bárót, a mint parancsokat osztogat. A háttért erdőség foglalja el és középütt egy épület bontakozik ki. A földön itt-ott sebesültek és elesettek fekszenek. Felirata a kép alatt:

balról:

Komlós-Keresztesi báró Fejérváry Géza

cs: és kir: v.b.t. tanácsos és kamarás, táborszernagy, volt magy:kir:Ministerelnök és Honvédelmi Minister a magy:

kir: Darabanttestőrség kapitánya, a 46 sz.gyalog ezred tulajdonosa, a katon: Mária Teréziarend kanczellárja stb.-

kivivja magának 1859-ik évi junius hó 24-én a Solferinoi csatában kifejtett körültekintő tevékenysége által,nevezetesen

Colombáránál végbevitt hőstettével vezérkari kapitányi minőségben a katonai Mária-Teréziarend lovagkeresztjét.-

tetszett előttem, hogy nekem nem hiszen, mikor én oly szivemből felfogadtam, hogy kivánatát teljesitem.

E közben Déry mindent mozgásba hozott, hogy beszéljenek rá: béküljek ki vele és menjek hozzá nőül. De én most még kevésbbé akartam. Eleinte Déry nem szólt hozzám szerelemről, inkább a vigasztalót játszotta, a mi inkább megnyert.

Mérey Sándor ur, a hányszor látott, körül fogott ostromlásaival, hogy meg kell lenni! hogy Déryhez kell mennem, mert az egy talpig becsületes fiu, hogy ő lesz a vőfély, Tóni lesz a nyoszolyó lány. De nekem teljességgel nem akaródzott férjhez menni.

Egyszer jön Déry hozzánk, mondja:

— No Róza, ne várja már tovább Bacsót: megházasodott. Hogy egy pár hétig otthon volt, megismerkedett egy igen gazdag kisasszonynyal s el is vette. Hja, — mondja — sok pénz kellett a patikát fölszerelni.

Mondom: Kisebb gondom is nagyobb annál, hogy én utána busuljak. Nincs az a férfi, a ki után én bánatra adnám a fejemet. De most, hogy im már az okát tudom, miért hagyott a fakép-nél: most már nagyon meg tudom vetni.

FEJZI PASA. (KOLLMANN JÓZSEF.)

Szegény anyámat jobban sajnáltam, hogy szép reménye igy füstbe ment. Midőn bejött ismét Pestre, elébe futottam s mondám: „Mamám, itt hagyott a patikör!“ Nem értett meg mindjárt, de elmondtuk neki az egészet, — azt is, hogy Fáy ur csufolta olyan néven, — s anyám igen bús lett miatta.

Déry ismét megkért tőle, de ő ismét megtagadta s mindig csak azt hajtá:

— Ne vegye el az ur az én leányomat: ő nem fogja magát szeretni! Én ismerem az én gyermekem lelkületét: az ur igen profánus ember ő hozzá. Nem fogja szeretni!...

Igy teltek el a hónapok. Déry egész bizalommal volt, hogy én végre is hozzá megyek, s ugy tekintett, mint már azelőtt eljegyzett mátkáját.

Megismertette velem nehány jó barátit, a többi közt Kacskovics Jánost, az ifju Simoncsicsot, az akkori főbiró öcscsét és Katona Józsefet, a hires „Bánk bán“ szerzőjét. Mind igen derék, kedves fiuk voltak.

Egyszer a szinlaposztó a kezembe ad egy levelkét titkon.

Kitől van?

Nem szabad megmondani! Estére adja ide a feleletet.

A levélhordó elment. Én féltem felbontani: még soha se kaptam titkos levelet. De mégis szerettem volna tudni, kitől jön s mit foglal magában? Befutok a hüséges főzőnőnkhöz:

AZ ÁZSIAI CSATATÉRRŐL: SZUKHUM-KÁLE.

czeg halála után ennek özvegye Izabella főherczegnő kérésére ismét diplomacziai küldetéseket vállalt, Párisba, Londonba, Madridba. Mindenütt egyaránt ünnepelték, mint művészt s a társaságok emberét, s mindenütt jó szolgálatokat tett hazája békéjének és bátorságának. Nehány év mulva azonban ismét visszavonult a közélettől. 53 éves kora s jelentkező köszvénye daczára másodszor nősült, s a 16 éves és bájos Fourment Helenát vette el és művészete mellett a szép nő szerelmében s gyermekekben gyönyörködhetett. Mind a két házassága termékeny és olykori féltékenykedéseit leszámitva, zavartalanul boldog volt.

Mint egész élete. A teremtő művészet magában is a legfőbb gyönyör; s oly dúsan megfizetve: köztiszteletteel, ünnepeltséggel, és aranynyal, mint neki megfizették, talán sok is a jóból. Rubens, ecsetje után dúsgazdag lett; nem csak maga élt fényben, hanem nagy és rendezett vagyont hagyott hátra; pedig csak hátrahagyott festvényeiből is 25,000 font sterlinget vettek be utódai. Még életében, régiség- s műgyüjteményeit 100,000 fonton adta el Buckingham herczegnek. Jól esik a lángelmét anyagilag is jutalmazva látnunk, ha bár ritkán esik is.

A művészetnek nemcsak a tér s országok határai, hanem az idő sem szab korlátokat. Mint most; születése 300-dik fordulóján ünnepli Rubenst az egész müvelt világ, fogja ünnepelni kétségkivül ujabb 300, sőt 1000 év mulva is. Lángesze gazdagságával elárasztotta a világot; nincs egyetlen nagyobb képtár is, mely tőle valamely remekművet ne őrizne; szelleme kincseiből valamennyinek jutott. A mi Eszterházy-képtárunkban szintén van tőle nehány darab, de többnyire vázlatok. A becsesbek közé tartozik azonban a „Mucius Scaevola“ és a „Szent család“, melyek nagyobb arányu képek.

Muzeumunk képtárában saját kezétől semmi sincs; de iskolájából két művet mutatnak; egyik: katonákkal dőzsölő asszonyok, a másik egy öreg ember képe. De a hol műgyüjtemények, képtárak vonzzák az utazót: a Rubens nevének, kezének nem lehet hiányozni.

Planche Gusztáv, a művészek életrajzai közt, egyik legszebb fejezetét Rubensnek szenteli. Olaszország öt nagy mesterét: Leonardo da Vinci-t, Michel-Angelót, Rafaelt, Titiant és Correggiót elébe helyezi a szép kifejezésében; de szerinte is „senki sem multa felül Rubenst, sőt el sem érte senki, az élet kifejezésében“ s ez elég, mondja, hogy nevét ama nagy mesterek mellett is halhatatlanitsa.

—á—r—

Déryné naplójából.

XV.

A bucsu. — A számkivetett, a ki visszatér. — Mikor a menyasszonyt a faképnél hagyják. — A titkos levél.

Mi mind a hárman köszoborként álltunk ott...

Déry kimentett a kellemetlen helyzetből. Hozzám lépett, s szemrehányásokkal illetett.

Én aztán hivatkoztam anyámra s mondván: „én még magával nem váltottam jegyet, s csak a sok unszolásra mondtam igent. Egyébiránt Bacsónak fölfogadtam, hogy magával soha nem fogok beszélni s szavamat megtartom.“

Azzal félre mentem.

Déry oda lépett Bacsóhoz, megszoritotta kezét s mondá:

— Az ur engem boldogságomtól fosztott meg, de én megbocsájtok. Én ezt a leányt ugy szerettem, mint az életemet és boldoggá kivántam tenni. Tegye őt oly boldoggá, mint én óhajtottam. Éljen boldogul!

Azzal felénk fordulva, meghajtotta magát és könyes szemmel távozott.

Leesett a kő szivemről. Bacsó ujra könyörgött s teljes megnyugvással távozott.

Én azt gondoltam, Déry csak látogatásokat végez s azonnal indul vissza. Dejszen! Ha már akkor a „Szökött katonát“ játszták volna, alkalmasint azt mondta volna, mikor Törtelyről kiindult: „Holnap nem lát engem Milánó!“

Egyenesen vágtatott Mérey Sándor intendáns urhoz.

— Nagyságos uram! én ismét itt vagyok. Nem izlik nekem oda künn falun. Ha befogad nagyságod, ismét elfoglalom helyemet.

— Jól teszi, Déry, el sem kellett volna hagynia.

Ezzel el lőn fogadva ismét mint színész.

Bocsánat, hogy oly igen hosszasan foglalkozom Déryvel, hogy talán unalmassá is válok; de kénytelen vagyok a magam igazolására mindent körülményesen megirni.

Mikor Déry megkért s falura ment: a konziliáriusné és Tóni kisasszony is egyre azt vitatták: Hozzá ne menjen ahhoz a Déryhez, kis Róza. Jól tette az az ur, hogy falura ment; maradjon ott, a hol van.

— Kár volna még magának férjhez menni, — mondá a konziliáriusné. Ráér. Hiszen olyan volna maga, ha a magyar fökötőt arra a bodros fejére tennék, mint Madame Pompadour a kis kutyakomédiában. Halálra kaczagja az ember magát, ha elé szólitják. Annak a piczi ebecskének a fejébe nyomnak egy nagy mennykő bodros fekete fökötőt, a két füle kilóg a fejkötő alól s jön ki Madame Pompadour nagy begyesen két lábon, két kezefejét fölemelve s csókolásra nyujtogatva. Látja, épen olyan volna maga.

Volt aztán kaczagás. Tóni és én, egyik ide, másik oda dültünk nevettünkben. Az öreg dáma igen tréfás és vig asszony volt, sokszor megnevettetett bennünket a hasonlitásaival.

A mint Bacsó elutazott, vagy három napig nem volt nálunk Déry. Ugy látszott, hogy kerül s annak én nagyon örültem, gondolva, hogy végkép elmarad a háztól s nem fog terhemre válni a fejtörés, hogyan kerüljem ki vele a beszédet.

Egy este jövünk haza a szinházból seregestől, az egész Murányi család; a gyerekek meglátják Déryt, — ő neki is azon az uton kellett jönni az „arany szitá“-ba, — s elkezdenek visongni, mint a vészmadarak a „Büvös vadász“-ból, egyik véknyabban mint a másik: „Déry bácsi! Déry bácsi! De rég nem volt nálunk! Jöjjön ide, jöjjön ide! Itt a jó néni is!“

De már én akkor eloldalogtam tőlök jó távol s hallgatva mentem magamban.

Déry közikbe ment, Murányinénak karját ajánlotta s hazáig kisérte. Az ajtónál jó éjt kivánt s eltávozott. A vacsoránál elő se hozták.

Ez nehány este ismétlődött. Egyszer otthon ülünk s varrunk Murányinéval. Belép Déry.

— Tercsa mama, igen szép könyvet hozok olvasni. Látom, el vannak foglalva. Ha nem lesz ellenökre: felolvasok.

Murányiné nagy zavarba jött. Veres lett, mint a paprika, alig tudta kihebegni: „Óh miért nem! jó lesz biz az!“

Déry elkezdett olvasni. Én összeszedve varrásomat, kimentem . . . .

Bacsótól minden héten kaptam a legforróbb, a legömlengőbb leveleket. Irja, hogy szereti a patikát, hogy igyekszik kiváltképen az én szobámat ékesiteni, mennyi sok dolga van, s mégis mily unalmas neki ott nélkülem s több efféle.

Már három hét mult el, hogy elment. Én feleltem egy levelére, mire nagyon késett a válasz. Én már türelmetlenkedtem s ezt ki is mondtam egy fiatal ember előtt, kit Bacsó mint testi-lelki barátját ismertetett meg velem. Vass Pista volt a neve. Midőn panaszkodám, föltünt előttem ajkai körül bizonyos gunyos mosoly, mit eddig soha se vettem észre nála, — s mondja:

— Mit árt, ha egészen el maradna is a felelet? Van kárpótlás! Ott van Déry!

Én rá néztem s mondom:

— Ezt kikérem magamnak, — nekem Déryhez semmi közöm!

Vass Pista vállat vont s mondá:

— Én nem tudom; de ugy hallom, hogy szent a békesség.

— Kivel? Déryvel? Én? Én nem is beszélek vele egy szót se, — tudja meg!

Vass nagy bosszuságomra még ott imelt-ámolt egy darabig, végre elment.

Nehány nap mulva kapok levelet Debreczenből. Mohón fölbontom: hát mint mikor a tüzes parázst leöntik hideg vizzel, ugy hatott rám már csak a hideg megszólitás is.

Olvasom a levelet, hát mind azok a szavak ismétlődnek benne, a miket már Vass Pistától hallottam. Rögtön válaszolok, hogy én nem érzem magamat hibásnak semmiben, hogy az mind hazugság, a mivel vádoltatom, és elősorolom magamviseletét Déry irányában.

Egész bizalommal számoltam egy bünbánó levélre, s gondolám magamban, hogy milyen szivesen megbocsátom neki féltékenységét, bármi ártatlanul vádolt is. Várom, várom a feleletet: nem jön. Elmulik egy hét, elmulik két hét: mindig csak e hideg hang válaszolt forró kérdéseimre: „nincs levél a postán!“

Nem tudtam, mit gondoljak. Már József napja közeledett: nincs levél. Egyszer, harmadik héten jön a levélhordó, hoz levelet. Kikapom mohón a kezéből. Olvasom. Kövé váltam.

Mennyi vád! mennyi haszontalan kifogás! Mint tetszett ki minden sorából, a himezés-hámozásból, hogy egy szó sem igaz abból, mit ir: hogy ő mily szerencsétlen, hogy én őt hogy megcsaltam igéreteimben, hogy ő egy égi ártatlanság képét vélte keblében hordozni, de már most ő nem hisz egy nőnek se többé, miután én bennem csalódott, hogy én legyek boldog egy szeretettebb férj kebelén.

Röviden: az én vőlegényem engem felültetett. Nem mondom, hogy egy-két hétig nem busultam; de az nem volt az a mély szivbánat, mely ifju életem virágát elhervasztotta volna. Még nem éreztem megvetést iránta, csak igen csodálatosnak

Neumann Farkas, budai

laid

Cst 1880. 252. l.

..... *műhely.*

lyfőnökség!

...év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

iztam

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Neumann Ferdinánd
vés nök

Der Ungar 1844. nov. 6.
(Pesth-Ofner Notizen.)

Kalmán

Neumann Ferenc

nobrum Bpest

lásd

Lamagyiparalm

II r. 501. l.

BUDAPEST
934 ÁPR 14 19

Neumann Ferenc

faszobrász

munkaadó

Erdőmisk 1901/2. 44. C.

1379

1379. Giovan Battis

A mester született Bondoban 1
februá

Férfi képe.

Térdig látható és balr
az oszlopra támaszkodik, bal
tart, kardjának markolatát fog
sorokkal, melyeket ékköves c
haja, szemöldöke, pelyhező bá
nek gallérja és csipkés kéze
köntösének, mely alatt nara
zsinórjain a végek aranyosa
kereten a Visconti Sforza-csal
koronás sárkányok körülcsava

Vászon, méretei 135 : 94
1895 szeptember 15-én A. Glise
Elszámoltatott 1895 október 24
nézve lásd az 1895 október 24
ívet. — Az elszámolást elfog
4561 (635–900) és az 1901
leirat (464–901).

Kifüggesztésére vonatkozó
1904 : II. 1379. *G. B. Moroni* i

Jegyzet. L. az 1896-iki la
— Preisliste № 79.

III

Vet. 1895

Neumann F.

Herkulesfürdő

A fürdő ~~látképe~~:

~~A~~ Magas hegyek köz elvonuló völgyben látható ~~a fürdőnek~~ Házai többnyire emeletesek ~~házai~~. Az út közepén van a kút, melyen innen egy asztalnál katonai zenekar játszik, mit a különféle nemzetiségű fürdő vendégek részint a házak előtt ülve, részint pedig sétálva hallgatnak. Az előtérben a Csernapatak folyik s a rajta átvezető hidon négyes fogatban két előkelő katona ~~vendég~~ ~~tesz kozítat~~ halad, kiket a vendégek némelyike kalap levéve üdvözöl. Balról a parton ~~a alapfalon~~ ketten ülve beszélgetnek, kissé odább két úr sétál, kiknek egyike a két hölgyet kísérő utkozátszól; az ~~katonai~~ őrháznál pedig az őrszem az előtte elhaladó s szolgájától követett ~~tisztnek~~ katonaúnak tiszteleg. Felirata a kép alatt:

„Ansicht des Platzes im Hercules Bade naechst Mehadia",

alól balra: „Aufg. u. gez. v. F. Neumann"

s jobbra: „Lithog. v. Kriehuber."

Könyvlap, mérete a vonalkeretnél 23.7 : 29.9 9m.
Körcsajzolta: Kriehuber J.

Lsha 4610

126/94 № 116.

Neumann F

vésnök

A mult század 40–50es évete

Pesten megvédett

Nod

Hpl. Arch Ert 1902, 442.

Neumann F.

Herkulesfürdő. T. 4610.

A meredek hegyek közti völgyben látjuk a fürdőtelepet, melynek széles útját járókelők élénkitik, mig az előtérben a jobbra lévő hidon négyes fogat hajt át. Felirata:

Ansicht des Platzes im Hercules-Bade naechst Mehadia.

alól balra: Ausg. u. gez. v. F. Neumann.
jobbra: Lithog. v. Kriehuber.
fölül jobbra: III.

Szines kny., mér. a vk. 23.6: 29.8 cm.

126-94-116.

Neumann Emil

1886/87

Ferképzomfoiskévk

117. l.

előtalálhatunk. Araceliben. A S. Agostinóban levő Szt. Anna-szobor harmadmagával Leonardo hatása alatt készült, de a naturalizmuson S. itt nem volt képes a cinquecento szellemében urrá lenni, a csoportot nemesen megkomponálni. Sikerültebb ennél a S. Maria dell'Ani-

Neumann Emil

mit. Nyitrán 1868 dec
27. Keresk. akad. érettsz.
1886/87 I I osztály
1886/87 II " "

Horvát - Szlavonaszág IV. 261

Neumann Emil

Münchet 1903.66

Révész Imre: Gyanus alak
(647), 2010 (256). — ~~Petőfi a táborban~~
~~437 (647), 1589 (140).~~ Osztozkodá
59 (819), 2380 (725). — Panem 4
(647), 1746 (193). — Petőfi a nép
~~[illegible]~~ 437 (647), 1751 (194). — Petőf
Táborban 437 (647), 1589 (140). —

Neumann Erzsébet

1917

Élmisk 1930. 86. l.

Zenészek,

Diszben, játszás kö
ábrázolva. Öltözetük: csákó,
hajtókával és kék nadrág. Fe
fölül: K.u.k.Österr.un
Musikkapelle.
balról: Neue Wiener Bi
gez.v.Maler L.
jobbra: Grosse Ausgabe
jelzése pedig alól balra: A
középütt: K.u.
p
és jobbra: Verla

Szines kőnyomat, méret

Sz.
189
Át.

Neumann Gottfrid, Könivesegéd,
1789. Pozsony.

Pressburger Zeitung
1789, 74. sz.

Pressburg, Neumann Gottfried,
Kőművessegéd, 1789.

Pressburger Zeitung
1789, 74. sz.

Neumann Gizella

Szül. Budapest, 1876.
Neumann Ignác arckép és
cimfestő leánya – Itt.
2 polg, 2 parrajzeskola –
1892/93 I. – női osztály
helyszűke miatt vmizantasit –
talott –

Tengerészet, római V. 249

NEUMANN, Gottfried, vzilériai származású
pozsonyi kőművesegéd

G. N., Maurergesell, 5 hónapos fia meghalt. (1789, 683 l)

—

U. az „gebürtig aus Dreyssigofen in Pr. Schlesien"
+44 éves korában, Pozsony, 1790 május 1. (1790, 359 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

NEUMANN, Balthasar felv.

Malacka, Ferences-templom A. Fh. vége

An 1997/1-3. 221.

okzatán két
rkély a város
fallal. Keleti
li félköríves,
latt feliratos

ál s Jézus a
n ajtócskával,

Neumann Anna, textiles, 1939. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

33 l.

zázad.

os tető, kerti homlokzatán hat nyitott
a. Hátsó homlokzatán 4 + 1 ablak, köz-
helye. Oldalt, a padlásfeljárat két olda-
blak. Földszintes. ~~Párkányprofilja a~~

l.

Neumann Dávid

fametrző

1883–1889

Éimisk 1930. 86. l.

9440.

)bra vágtató lovon ülve, tel-
. karddal és két sorban elhe-
: ábrázolva. Öltözetük: csákó
ıte, kék kabát, piros zsinóros
:antyús csizma. Felirata

:.k.Österr.ung.Armee
Hussaren
Wiener Bilderbogen
v.Maler L.E.Petrovits
:se Ausgabe No.641.
Alle Rechte vorbehalten
Verlag u.Druck v.G.Freytag & Berndt,Wien.

a papirosnak 31,2:43,1 cm.

.25-912
)12-51
.t.7626.

0·62

Neumann Dezső

ötvös

1889–1894

Címtár 1930. 86. l.

Tűzérek.

Egész alakban, az ág
felszerelésben és két sorba
ábrázolva. Balról a Schema

fölül: K.u.k.Österr.u
Artillerie
balról: Neue Wiener B
gez.v.Maler L
jobbról: Grosse Ausga
jelzése pedig alól balra: A
középütt: K.u.k.ö
lebe
jobbról: Verlag u

Színes könyomat, méretei

Sz.n.l
189-9
Át.lel

Neumann Albert

Született Budapesten 1910 május 15-én. "Festő", grafikusművész. Tanulmányai: magánúton Budapesten. 1927: Művészeti Főiskolán Pécsben és München-ben. Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 215 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Neumann Albert

Jólismert portréfestő és neves plakát-tervező. Nyugat-Németországban telepedett le. Írlatai: Pécs (1943) Düsseldorf (1950) stb. Címe: Stuttgart, Bopser-woldstr. 46.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 215 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Neumann György építész

Tetőkertek kerülnek a tüzfalak helyébe. Pesti Napló, 1934, szept.8. 6.l.

Neumann Bernát.

üveggyáros

Ajka, Veszprém m.

erőd

Kel 1885

III. k 2. f. 228 l.

Kath. Higin vt.
Prot. Ágota

CSÜTÖRT.

12

Kath. Árkád vt.
Prot. Ernő

PÉNTEK

13

Végrehjt. bir. ülés.

Kath. B. Veronika
Prot. Vidor

SZOMBAT

14

Kath. Hilár pk.
Prot. Bódog

Ógörög Január 1. Újév 1933
Izr. S. Vajekhi

2. hét. 1933 Január hó. 31 nap.

Neumann Bernát

ajkai üveggyár

az utóbbi kiállításon

kitüntetés versenyképességét kiállítási nagy érem.

Kel 1885

III. k. 2. f. 230. l.
232. C.

VASÁRNAP
29
Kath. Kriszt. kir.
Prot. Zénó

HÉTFŐ
30
Kath. R. Alfonz
Prot. Kolos

KEDD
31
Kath. Farkas
Prot. Ref. em. ün.

Rossöner 1·20
10·—
11·20

SZERDA
1

NOVEMBER

Neumann Bernát

üveggyár

l.

Ságüvegipar

364. l.

NEUMANN, Alexander ejtiten

Gidrafai ~~Auchany~~ Pálffy - Zurtig 1899

Szönyi 1996 105. és ill

kban még freudi szimbólumot is
lfedezhet, aki akar. Telibe talált
ssuth Krisztina, amikor ezt írta
zikoráról: „... *legfőbb ereje, hogy*
em keres fogódzókat, művi össze-
ggéseket, nem létező szimbolikus
rtalmakat." Tudniillik nincs titok,
szen belelátunk a födél nélküli
bozba. Üres. Ez a tartalma.
etve Szikora Tamás festészetének,
asztikájának a kerete.
Budapest Galéria Lajos utcai Kiállí-
háza, IX. 11.–X. 6.)
FRANK JÁNOS

Well, Well, Well

APÁN SOKSZOROSÍTOTT
RAFIKÁK BUDAPESTEN

. Hopp Ferenc Múzeumban a
apán Alapítvány által rendezett
rafikai tárlat régi hiányt pótolt az-
al, hogy 1950–1990 közötti japán
yomatok bemutatását tűzte ki cél-
ul. Olyan téma ez, ami a magyar
özönség számára kevéssé ismert,
isz az ukiyo-e töretlen népszerűsé-
ének okán egy-két egyéni tárlattól

Neumann A.

NEUMANN A. festőt 1857-ben mint magyar művészt említik, a műegyletben kiállított képe alkalmával. A kép, melynek címe „Tót zenész“ volt, egy akkori referens szerint „finom mesteri ecsetre vallot“. —459

Művészet 1912. 245. l.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat köz-
hírré teszi, hogy két, egyenként 500 korona beértékű
aranyérem, illetve az egyik nagy aranyérem ki nem
adása esetében két, egyenként 200—200 korona beér-
tékű kis aranyérem, az 1912/13. évi Téli Kiállítás fo-

MDK

Neumann Anna, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Neumann, festő

Divatcsarnok, 1858. juli 6. 426-428.

A budapesti Müegylet...tárlata

Neumann

(Pesti ?) Könyvtár

1786.

l.

Magy. Könyvtár

1927. 109. l.

Puchaim Ervinus Adolf gróf, Komáromi
főkapitány arckk. III. 34.

Neumann

könyvkötő

1786.

cred

z

Gaudonyi 1917

52. l.

A hazai szakirodalom keveset foglalkozott a váci székesegyházzal és annak legfőbb díszével, Maulbertsch freskóival. Amikor másod- és harmadrangú építőmesterekről nagyobb tanulmányok, néha egész monográfiák szóltak, Migazzi Kristóf bécsi hercegérsek, váci püspöknek dolgozó Isidorus Canevale-ról alig tudunk többet, mint életrajzi adatait, külföldi műveinek bizonyára hiányos jegyzékét. Legjelentékenyebb hazai alkotásáról, a váci székesegyházról sok építészettörténeti részletet összegyüjtöttek már, különösen az építést megelőző kísérletekről, de mindmáig tisztázatlan, mennyi tulajdonítható Canevale-nak és nem ismerjük a székesegyház legközelebbi rokonait a hazai, főként a külföldi emlékanyagban. Pedig kiemelkedő jelen-

Bem J.

Derékig látható, ki
néz. Öltözete: prémgalléru
köpeny, a melyet jobb vál
demjel disziti. Mögötte pe
irata

aláirásának másakép:
alól balra: lith. Ko
jobbra: Neumann

Kőnyomat, magassága

Sz.n.9-913
793-913-2
Át.lelt.10

Neumann

11578.

ssé jobbrafordult, de vissza-
bekecs válvetővel és galléros
ára akasztott. Mellét két ér-
dig jobbról ágyú látszik. Fel-

J. Bem.,
tsiewicz. Broos 1869

20,5 cm.

009.

1K.

N E U M A N N

Ansicht der von den Türken aufgeführten Wasserleitung bei Toplecz.
Neumann del.Kol.Lothogr.cca 1819.gr-qu-fol.Lithogr.-Inst.Wien.

Gilhofer-Ranschburg Kat.94.-1746.sz.

Toplecz. Ansicht der von den Türken aufgeführten Wasserleitung bei T.; Neumann del. Kolor. Lithogr. ~~cca~~ cca 1815. gr.-qu.-fol.
Sehr seltenes frühes Produkt des Wiener Lithogr. Instituts. Vorzügl. Exemplar mit breitem Rand.

Gilh.-Ranschb. 84. Kat. – 1746.

1815 cca

Neumann

Wagzoltan 1/9/2 ete

A szemináriumi és proszemináriumi gyakorlatok beosztása a Művészettörténeti és Kereszténytörténeti Intézetben.

I. Művészettörténeti forrástanulmányok. Hétfő 10-11.

Balogh Ilona
Fiala Erzsébet
Pálinkás László
Rózsaffy Lucie
Voit Judith
Zambra Siena
Brandmayer Vilmos
Ferdinandy Mihály
Friedrich István
Brelich Angelo
Heincz Katalin
Hlavathy Erzsébet
Rudnay Gyula
Szöllősi Magdolna
Takács Lajos
Weissenbach Jeanette
Czobor Agnes
Csánky Miklós
Földes Éva
Hlatky Mária
Lukács Magda
Meszlényi Perina
Mandel Éva
Dr. Seenger Ervin
Stróbl Éva
Supka Magdolna
Dénes Jenő
Farkas Mária

II. Reneszánsz tanulmányok. Szombat 10-11.

Balogh Ilona
Brandmayer Vilmos
Csánky Miklós
Entz Géza
Farkas Mária
Ferdinandy Mihály
Friedrich István
Gerevich László
Munkay Iván
Pálinkás László
Dr. Seenger Ervin
Stróbl Éva
Supka Magdolna
Szöllősi Magdolna
ifj. Vayer Lajos

A többi jelentkezők Dr. Horváth Henrik magántanár úr és